



Broj: 02-04-3886-5/25
Sarajevo, 06.02.2025. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav (4) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/14 – Novi prečišćeni tekst i 37/14 – ispravka), člana 95. i 132. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05), člana 14. stav (5) Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 2/17 i 37/21) i člana 4. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 40/22) Vlada Kantona Sarajevo, na **62. sjednici održanoj 06.02.2025. godine**, donijela je

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo za 2024. godinu.
2. Izvještaj iz tačke 1. ovog zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo, na nadležno odlučivanje.
3. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

P R E M I J E R

Nihad Uk

Dostaviti:

1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo,
2. Skupština Kantona Sarajevo,
3. Zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo (3x),
4. Premijer Kantona Sarajevo,
5. Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo,
6. Evidencija,
7. A r h i v a.



Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
ASSEMBLY

Broj:
Sarajevo,

Na osnovu člana 117., a u vezi člana 120. stav 2. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 41/12- Drugi novi prečišćeni tekst, 41/12, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22, 17/22- ispravka i 47/24) Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana _____ 2025. godine, povodom razmatranja Izvještaja o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo za 2024. godinu, donijela je slijedeći

- PRIJEDLOG -

ODLUKA

Usvaja se Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo za 2024. godinu.

Broj: _____
Sarajevo, _____

**PREDSJEDAVAJUĆI
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO**

Elvedin Okerić



Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo
Tel: + 387 (0) 33 562-055, Fax: + 387 (0) 33 562-210
Web: <http://skupstina.ks.gov.ba>
E-mail: skupstina@skupstina.ks.gov.ba

O B R A Z L O Ž E N J E

I - PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje ove Odluke sadržan je u članu 117. a vezi sa članom 120. stav 2. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo," broj: 41/12 -Drugi novi prečišćeni tekst , 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22 i 17/22 – Ispravka i 47/24) kojim je utvrđeno da Skupština Kantona Sarajevo u okviru svojih nadležnosti donosi Ustav, zakone, budžet i izvještaj o izvršenju budžeta, prostorni plan Kantona, Poslovnik Skupštine, odluke i zaključke, deklaracije, rezolucije, preporuke i smjernice i daje autentična tumačenja zakona ili drugog akta. donosi: uredbe, odluke, rješenja i zaključke.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Član 132. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Sl.novine Federacije BiH" br. 35/05) propisuje da je inspekcija dužna najmanje jednom godišnje podnijeti pisani izvještaj o izvršenim inspekcijskim pregledima, o nađenom stanju, pojavama i problemima i o poduzetim mjerama s prijedlogom mjera koje bi trebalo poduzeti za otklanjanje utvrđenog nezakonitog ponašanja. U izvještaju se obavezno moraju obraditi vidovi i načini kršenja zakona i drugih propisa, nedostaci u propisima te predložiti u kojem bi pravcu trebalo mijenjati pojedina zakonska rješenja.

Shodno stavu (2) tačka 2. istog člana "kantonalna inspekcija izvještaj podnosi vladi kantona i skupštini kantona."

Postupajući u skladu sa naprijed navedenim članom, dostavljen je Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo za 2024. godinu koji je radi lakše preglednosti sačinjen po organizacionim jedinicama - inspektoratima i sektorima.

U izvještaju je prikazan broj inspektora koji su obavljali poslove inspekcijskog nadzora na dan 31.12.2024. godine, propisi nad čijom primjenom su vršeni inspekcijski nadzori, broj planiranih i izvršenih inspekcijskih nadzora, broj donijetih rješenja, broj izdatih prekršajnih naloga i njihova novčana vrijednost, predmet u kojem su vršeni inspekcijski nadzori kao i realizovani zadaci Sektora za stručne i zajedničke poslove i Sektora za internu kontrolu.

Svi pokazatelji su radi lakšeg praćenja rada inspekcijskih službi izraženi i uporedno sa brojem planiranih inspekcijskih nadzora kao i sa brojem inspekcijskih nadzora izvršenih u prethodnom izvještajnom periodu.

Pored broja izvršenih / planiranih inspekcijskih nadzora, uporedni pokazatelji su prikazani i za izdate upravne mjere - rješenja kao i za pokrenute prekršajne postupke izdavanjem prekršajnih naloga u njihovoj novčanoj vrijednosti.

Po inspektoratima su navedni negativni pojava i problemi s kojima se inspektori susreću na terenu, te dat prijedlog kako iste prevazići.

Broj izvršenih inspekcijskih nadzora kao i poduzetih mjera razlikuje se po inspektoratima prije svega zbog broja izvršilaca, dužine trajanja inspekcijskog nadzora i specifičnosti pojedinih inspekcijskih nadzora.

Odstupanja od broja planiranih inspekcijskih nadzora u pojedinim inspektoratima su prisutna, međutim za isto je razlog nepredviđeno odsustvo inspektora zbog spriječenosti za rad, u pojedinim specifičnim slučajevima zbog dužine trajanja inspekcijskog nadzora, te podkapacitiranosti Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo u broju izvršilaca po organizacionim jedinicama u odnosu na obim posla.

Izvještaj je sačinjen u skladu sa Odlukom o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa ("Sl.novine Kantona Sarajevo" broj: ("Sl.novine Kantona Sarajevo" broj 1/23)), s tim što je proširen poglavljem – Prijedlog mjera.

U poglavlju – Prijedlog mjera kandidovane su aktivnosti na rješavanju problema iz oblasti Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo uočeni prilikom vršenja inspekcijskih nadzora u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine.

U istom su predložene mjere i aktivnosti na rješavanju spomenutih problema, od kojih su neki u direktnoj nadležnosti ove Kantonalne uprave, a neki problemi su delegirani nadležnim institucijama bez čijeg rješavanja po hitnom postupku inspekcije koje djeluju unutar ove Kantonalne uprave neće imati ambijent i okruženje za efikasan i efektivan rad.

Ono što smatramo potrebnim istaći je činjenica da ovaj organ kontinuirano radi i na otvorenoj komunikaciji sa građanima u čemu je u izvještajnom periodu ostvaren napredak.

Shodno naprijed navedenom, Skupština Kantona Sarajevo je donijela predmetnu Odluku.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Kantonalna uprava za inspekcijske
poslove



Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Кантонална управа за инспекцијске
послове

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Cantonal Administration for Inspection Issues

**IZVJEŠTAJ O RADU KANTONALNE UPRAVE ZA INSPEKCIJSKE
POSLOVE KANTONA SARAJEVO ZA 2024. GODINU**

Sarajevo, januar 2025. godine

Adresa: Aleja Bosne Srebrene bb, 71 000 Sarajevo
Tel: + 387 (0) 33 770-100, Fax: + 387 (0) 33 770-151
Web: <http://kuip.ks.gov.ba>, Mail: kuip@kuip.ks.gov.ba

SADRŽAJ

I UVODNI DIO	3
II PROGRAMSKI DIO	4
III NORMATIVNI DIO	5
IV TEMATSKI DIO	5
V FINANSIJSKI DIO	6
VI KAPITALNI PROJEKTI	10
VII OCJENA STANJA I POSTIGNUTIH REZULTATA	10
VIII PROGRAMSKA ORIJENTACIJA	38
IX IZVRŠENJE KONTINUIRANIH POSLOVA	43
1. INSPEKTORAT POLJOPRIVREDNE, VODNE I ŠUMARSKE INSPEKCIJE	43
1.1. Poljoprivredna inspekcija	46
1.2. Vodna inspekcija	47
1.3. Šumarska inspekcija	48
2. INSPEKTORAT VETERINARSKE INSPEKCIJE	49
3. INSPEKTORAT URBANISTIČKO - GRAĐEVINSKE, EKOLOŠKE I STAMBENE INSPEKCIJE	57
3.1. Urbanističko-građevinska inspekcija	62
3.2. Inspekcija u stambenoj oblasti	63
3.3. Inspekcija zaštite okoliša	65
4. INSPEKTORAT KOMUNALNE INSPEKCIJE, ZAŠTITE PRIRODE, ZAŠTITE DOBARA BAŠTINE I INSPEKCIJE ZA SPORT	69
4.1. Komunalna inspekcija	72
4.2. Inspekcija za zaštitu dobra baštine	73
4.3. Inspekcija zaštite prirode	74
4.4. Inspekcija za sport	74
5. INSPEKTORAT TEHNIČKE INSPEKCIJE	75
5.1. Elektroenergetska inspekcija	78
5.2. Termoelektrična inspekcija	79
5.3. Geološka inspekcija	80
5.4. Rudarska inspekcija	80
6. INSPEKTORAT TRŽIŠNO – TURISTIČKE INSPEKCIJE	81
7. INSPEKTORAT RADA, ZAŠTITE NA RADU I SOCIJALNE ZAŠTITE	91
7.1. Inspekcija rada	95
7.2. Inspekcija rada u oblasti zaštite na radu	99
7.3. Inspekcija socijalne zaštite	101

8. INSPEKTORAT PROSVJETNE INSPEKCIJE	103
8.1. Prosvjetna inspekcija.....	109
8.2. Prosvjetna inspekcija za visoko obrazovanje.....	112
9. INSPEKTORAT SANITARNE, ZDRAVSTVENE, FARMACEUTSKE INSPEKCIJE I INSPEKCIJE ZA HRANU	115
9.1. Sanitarna inspekcija	119
9.2. Zdravstvena inspekcija.....	125
9.3. Farmaceutska inspekcija	128
9.4. Inspekcija za hranu.....	130
10. INSPEKTORAT SAOBRAĆAJNE I CESTOVNE INSPEKCIJE	134
10.1. Inspekcija za ceste.....	137
10.2. Saobraćajna inspekcija.....	138
11. SEKTOR ZA STRUČNE I ZAJEDNIČKE POSLOVE	139
12. SEKTOR ZA INTERNU KONTROLU.....	143
X PREGLED UNUTRAŠNJE ORGANIZACIJE, KADROVSKE I MATERIJALNE OSPOSOBLJENOSTI KANTONALNOG ORGANA	145
XI NAČIN OSTVARIVANJA SARADNJE SA FEDERALNIM ORGANIMA, DRUGIM KANTONIMA, OPĆINAMA, GRADOM SARAJEVOM, OMBUDSMENIMA, NEVLADINIM SEKTOROM I DRUGIM ORGANIMA	150

Na osnovu člana 132. stav (1) i (2) tačka 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 35/05) i Odluke o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/23, direktor Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo, podnosi

IZVJEŠTAJ O RADU KANTONALNE UPRAVE ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE KANTONA SARAJEVO ZA 2024. GODINU

I UVODNI DIO

Na osnovu člana 132. stav (1) i stav (2) tačka 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 35/05) i članom 12. stav (1) tačka d) i 14. Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 2/17 i 37/21) Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kantonalna uprava) dužna je najmanje jednom godišnje podnijeti pisani izvještaj o izvršenim inspekcijskim nadzorima, o zatečenom stanju i poduzetim mjerama.

Izvještaj o radu sačinjen je na osnovu Odluke o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/23).

Cilj izvještaja o radu je upoznati zakonodavne i izvršne organe Kantona Sarajevo, kao i sva zainteresovana lica o realizaciji Programa rada, poduzetim i realizovanim aktivnostima u prethodnoj godini, ukazati na pojave i probleme sa kojima se suočavamo, predložiti mjere koje treba poduzeti za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti sve u cilju unapređenja procesa u Kantonu, te uvođenja pravne sigurnosti sa aspekta poštivanja propisa svih potencijalnih subjekata nadzora. U izvještaju su obrađeni oblici i načini kršenja zakona i drugih propisa, nedostaci u propisima te prijedlozi u kojem pravcu bi trebalo mijenjati pojedina zakonska rješenja.

U skladu sa djelokrugom rada propisanim Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 41/12, 8/15, 13/17 i 50/20) Kantonalna uprava vrši inspekcijske poslove iz nadležnosti kantonalnih inspekcija koje su organizovane u njenom sastavu i druge upravne i stručne poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Putem inspekcija iz određene upravne oblasti Kantonalna uprava obavlja stručne i operativne inspekcijske poslove kontrole provođenja zakona i drugih materijalnih propisa kojima su definisane određene politike i utvrđeno funkcionisanje pojedinih privrednih djelatnosti, poduzima mjere u vršenju inspekcijskog nadzora, vodi evidenciju o izvršenim inspekcijskim nadzorima, izrečenim mjerama kao i izdatim i naplaćenim prekršajnim naložima, prati stanje u oblastima koje nadzire, pojavne oblike i probleme, te daje prijedlog mjera za rješavanje istih.

Osim praćenja stanja u oblastima koje nadziru i prikupljanja operativnih podataka o subjektima nadzora, preventivnog, edukativnog i korektivnog djelovanja na subjekte nadzora, inspekcijske službe imaju obavezu sankcionisanja prekršilaca izricanjem upravnih, prekršajnih i drugih mjera, te kontrolu izvršenja izrečenih mjera.

Iako je osnovna funkcija inspekcije da vrši nadzor nad primjenom propisa iz određene upravne oblasti, inspekcija ima i obavezu da kroz svoj rad utvrđuje manjkavost propisa nad čijom primjenom vrši nadzor te predlaže izmjene istih sa ciljem povećanja sigurnosti i efikasnosti na terenu.

Poslovi iz djelokruga Kantonalne uprave za izvještajni period, vršili su se u okviru slijedećih organizacionih jedinica:

1. Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije;
2. Inspektorat veterinarske inspekcije;
3. Inspektorat urbanističko-građevinske, stambene i ekološke inspekcije;
4. Inspektorat komunalne inspekcije, zaštite prirode, zaštite dobara baštine i inspekcije za sport;
5. Inspektorat tehničke inspekcije;
6. Inspektorat tržišno-turističke inspekcije;
7. Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite;
8. Inspektorat prosvjetne inspekcije;
9. Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu;
10. Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije;
11. Sektor za stručne i zajedničke poslove;
12. Sektor za internu kontrolu.

Kantonalna uprava je postupala u skladu sa utvrđenim nadležnostima propisanim Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavom Kantona Sarajevo, Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakonom o prekršajima Federacije Bosne i Hercegovine, Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo i Zakonom o inspekcijama Kantona Sarajevo, te 18 zakona donesenih na državnom nivou, 73 federalna zakona, 26 kantonalnih zakona, 145 pravilnika, 11 odluka i 16 uredbi. Pored navedenog, inspekcija rada vrši nadzor nad primjenom granskih kolektivnih ugovora.

II PROGRAMSKI DIO

Programski dio izvještaja o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajeva za 2024. godinu prioritetno je bio usmjeren na efektivno uspostavljanje fiskalne i finansijske discipline kod subjekata nadzora, stvaranje uslova za rast djelatnosti turizma kao strateške djelatnosti u Kantonu Sarajevo, zaštitu prava iz radnih odnosa, zaštitu i poboljšanje zdravlja stanovništva u Kantonu Sarajevo, gdje su ključnu ulogu zauzeli Inspektorat tržišno - turističke inspekcije, Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite, Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu i Inspektorat veterinarske inspekcije.

U 2024. godini rad je bio usmjeren i na efikasno i efektivno izvršavanje inspekcijskih poslova iz nadležnosti svih ostalih inspektorata koje djeluju u sastavu Kantonalne uprave u skladu sa ciljevima, programom i aktivnostima planiranih godišnjim programom rada.

Izvještaj o radu Kantonalne uprave za 2024. godinu zasniva se na postojećem broju izvršilaca u Kantonalnoj upravi koji je, u odnosu na sistematizovanih 205 radnih mjesta predviđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave, manji i sa danom 31.12.2024. godine je iznosio 139 izvršilaca, što čini 67,80% popunjenosti radnih mjesta.

Pored navedenog u Kantonalnoj upravi su u toku 2024. godine u skladu sa programskim ciljevima i aktivnostima obavljani i realizovani finansijski poslovi u okviru nadležnosti ovog organa, poslovi zastupanja pred nadležnim sudovima, vođenje registra novčanih kazni, evidencije o izvršenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama, obuke državnih službenika i namještenika, sačinjavanje nacрта programa rada i izvještaja o radu koji se podnose Vladi i Skupštini Kantona

Sarajevo, kao i sačinjavanje izvještaja i informacija kao neprogramiranih zadataka po zahtjevu resornih ministarstava, Federalne uprave za inspekcijske poslove i drugih institucija.

Kantonalna uprava je od 01.01.2024. godine preuzela sve poslove koje je do tada za nju obavljala Stručna služba za zajedničke poslove Kantona Sarajevo, a tiče se poslova vezanih za prava iz radno pravnih odnosa, javnih nabavki i svih drugih nabavki, održavanja voznog parka i slično.

Također, izvještajna godina je prošla i u znaku koordiniranog pristupa inspektorata u sprovođenju brojnih strateških dokumenata Vlade Kantona Sarajevo, kao i saradnje sa kantonalnim i federalnim ministarstvima, Federalnom upravom za inspekcijske poslove, te Uredom za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo.

U toku izvještajnog perioda, određeni broj inspektora bio je odsutan usljed privremene spriječenosti za rad, što nije uticalo na krajnju realizaciju rezultata koji su povećani u odnosu na planirane. Izvršenje konkretnih poslova i radnih zadataka za pojedini mjesec u značajnoj mjeri zavisilo je od broja izvršilaca – kantonalnih inspektora, trenutnog stanja na terenu u svakoj pojedinoj oblasti u kojoj inspekcijski nadzor vrše kantonalni inspektori, te od veoma složenih zaduženja od strane nadležnih organa, a koji u Programu rada nisu bili planirani.

Hitnost inspekcijskih nadzora, a samim tim odstupanje od Programa rada često je uzrokovano pojavama na terenu i diktirano uslovima pojava oblika na tržištu, intenziviranjem poslova ove Uprave, uvođenjem dvosmjenskog rada, a vrlo često, uslijed potrebe na terenu u pojedinim inspektoratima i treće smjene u kojoj se radilo iza 22 sata.

Jedan od pravaca djelovanja unutar Kantonalne uprave u 2024. godini, u cilju jačanja antikoruptivnog sistema koji bi spriječio eventualne zloupotrebe resursa i narušavanja ugleda Uprave, te u implementaciji mehanizama i procedura kako bi se utvrdili eventualni propusti pri radu, a koji su rezultirali pokretanjem nekoliko disciplinskih postupaka protiv inspektora ove Uprave.

Također, ustrajalo se na implementaciji priprema produktivnijih planova rada svih inspektorata, a na osnovu stečenih iskustava sa terena s ciljem ravnomjernije distribucije nadzora i veće pokrivenosti rada na području Kantona Sarajevo.

III NORMATIVNI DIO

Kantonalna uprava u skladu sa odredbama člana 2. Zakona o objavljivanju propisa i drugih općih akata ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 18/11) u izvještajnom periodu nije donosila pravilnike, uputstva i naredbe.

IV TEMATSKI DIO

Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za 2023. godinu

- Zaključak Vlade Kantona Sarajevo, broj: 02-04-3479-3/24 od 08.02.2024. godine;
- Nakon što je Vlada Kantona Sarajevo prihvatila Izvještaj Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo za 2023. godinu, te donijela navedeni Zaključak i materijal dostavila Skupštini Kantona Sarajevo na nadležno odlučivanje, Izvještaj Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo za 2023. godinu je kao 21. tačka dnevnog reda prezentovan na trećem nastavku 19. sjednice Skupštine Kantona Sarajevo koja je održana dana 24.01.2025. godine, ali zbog obimnog dnevnog reda do predaje ovog Izvještaja u zakonom predviđenom roku nije stavljen na glasanje na Skupštini Kantona Sarajevo.

V FINANSIJSKI DIO

U finansijskom dijelu dati su pokazatelji izvršenja za period 01.01.- 30.09.2024. godine iz razloga što u momentu pripreme ovog Izvještaja nisu završeni poslovi oko finansijskog izvještaja za 2024. godinu (godišnji izvještaj) za koji je rok 28. februar 2025. godine.

Planirani izdaci Kantonalne uprave za 2024. godinu iznose 9.813.055,00 KM, a izvršeni za izvještajni period od 01.01.- 30.09.2024. godine iznosili su 6.349.198,00 KM ili 65,00%.

U Kantonalnoj upravi u izvještajnom periodu najznačajniji dio rashoda u ukupnom iznosu od 5.894.122,79 KM ili 92,83 % u strukturi izvršenih rashoda, ostvarila je na sljedećim pozicijama:

1. Bruto plate i naknade (4.864.986,65 KM);
2. Naknade troškova prevoza (67.316,30 KM);
3. Naknade za topli obrok (244.298,56);
4. Naknade za regres za godišnji odmor (88.378,50 KM);
5. Otpremnine za odlazak u penziju (51.371,94);
6. Naknade za slučaj smrti ili teže invalidnosti i ostalih bolesti (66.521,00 KM);
7. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (511.249,84 KM).

Ovi rashodi realizovani su u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

Drugi dio izvršenih zadataka odnosi se na poziciju "Izdaci za materijal i usluge".

Porast izdataka na navedenoj poziciji u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja proistekao je iz sljedećih razloga:

Dopisom broj: 17-45-10867/23 od 12.04.2023. godine Stručna služba za zajedničke poslove Kantona Sarajevo je obavijestila ovu Upravu da je, kao samostalna kantonalna uprava, obavezna preuzeti sve poslove koje trenutno za potrebe Uprave obavlja ova Služba iz razloga što takvo obavljanje poslova nema zakonskog osnova prema članu 2. Uredbe o obrazovanju Stručne službe za zajedničke poslove ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 40/2022), te da je poslove potrebno preuzeti sa 01.01.2024. godine.

Pripremajući se za navedeno, jedna od aktivnosti bila je da Stručna služba za zajedničke poslove Kantona Sarajevo, na osnovu podataka sa kojima raspolaže, izvrši kalkulaciju potrebnih sredstava koja bi se transverisala na ovu Upravu. To je i učinjeno na sastanku u Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo koji je organizovan radi razmatranja podnesenih zahtjeva za sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2024. godinu. Od strane Stručne službe za zajedničke poslove Kantonalna uprava obaviještena je da sredstva za transfer iznose 600.000,00 KM raspoređena po odgovarajućim pozicijama, što je i uvršteno u razdio ove Uprave kako slijedi:

1. Izdaci za energiju	90.200,00 KM
2. Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	44.300,00 KM
3. Nabavka materijala i sitnog inventara	40.000,00 KM
4. Izdaci za usluge prevoza i goriva	100.500,00 KM
5. Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	230.150,00 KM
6. Izdaci za tekuće održavanje	49.200,00 KM
7. Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	45.650,00 KM
UKUPNO	600.000,00 KM

U vezi sa navedenim Kantonalna uprava od 01.01.2024. godine u organizacionom i finansijskom smislu obavlja navedene poslove.

U izvještajnom periodu na poziciji "Izdaci za materijal i usluge" ukupno su izvršeni izdaci u iznosu od 384.315,30 KM ili 6,05% u ukupnoj strukturi izvršenih izdataka a prema sljedećoj analitici:

I Izdaci za energiju realizovani su u ukupnom iznosu od 62.882,98 KM od čega:

1. Električna energija 41.012,38 KM,
2. Plin 21.870,60 KM.

II Izdaci za komunalne usluge iznosili su 7.851,61 KM kako slijedi:

1. Izdaci za telefon, telefaks i teleks 2.259,77 KM,
2. Izdaci za mobilni telefon 5,85 KM,
3. Poštanske usluge 57,30 KM,
4. Izdaci za vodu i kanalizaciju 5.228,04 KM,
5. Izdaci usluge odvoza smeća 300,65 KM.

III Za nabavku materijala i sitnog inventara utrošeno je 29.057,06 KM kako slijedi:

1. Izdaci za obrasce i papir 15.609,88 KM,
2. Izdaci za kompjuterski materijal 3.971,80 KM,
3. Sitan inventar 2.088,60 KM,
4. Kancelarijski materijal 3.854,91 KM,
5. Izdaci za ostali administrativni materijal 2.562,82 KM,
6. Materijal za čišćenje 969,05 KM.

IV Izdaci za usluge prijevoza i goriva izvršeni su u iznosu od 48.294,83 KM od čega:

1. Benzin 21.129,96 KM,
2. Dizel 22.369,96 KM,
3. Motorno ulje 176,00 KM,
4. Registracija motornih vozila 4.618,91 KM.

V Za unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine utrošena su sredstva u iznosu od 173.723,22 KM od čega:

1. Unajmljivanje prostora ili zgrada 173.723,22 KM.

VI Izdaci za tekuće održavanje izvršeni su u iznosu od 26.760,66 KM, a odnose se na sljedeće:

1. Materijal za opravku i održavanje vozila 20,69 KM,
2. Usluge popravki i održavanje zgrada 826,42 KM,
3. Usluge popravki i održavanje opreme 4.949,10 KM,
4. Usluge popravki i održavanje vozila 20.964,45 KM.

VII Izdaci osiguranja i bankarskih usluga i usluga platnog prometa iznosili su 17.275,10 KM od čega:

1. Osiguranje vozila 7.519,10 KM,
2. Osiguranje zaposlenih - kolektivno životno osiguranje 9.756,00 KM.

VIII U transferu koji je izvršen između Stručne službe za zajedničke poslove Kantona Sarajevo i Kantonalne uprave o kojem je u ranijem tekstu bilo riječi nisu uključeni izdaci za usluge štampanja, tako da su isti finansirani iz raspoloživih sredstava ove Uprave u iznosu od 18.469,84 KM.

Ostali izdaci koji pripadaju poziciji "Izdaci za materijal i usluge" i ranijih godina finansirana su iz sredstava ove Uprave, a odnose se na sljedeće:

- Putni troškovi 1.042,00 KM,
- Usluge objavljivanja tendera i oglasa 1.546,00 KM,

- Izdaci računovodstvenih i revizijskih usluga 420,00 KM,
- Usluge stručnog obrazovanja 220,00 KM,
- Kompjuterske usluge 10.530,00 KM,
- Izdaci za rad komisija 1.700,00 KM,
- Posebna naknada za poticanje rehabilitacije i zapošljavanje osoba s invaliditetom 4.396,75 KM,
- Posebna naknada na dohodak za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća 15.413,26 KM,
- Doprinosi za zdravstveno osiguranje iz primitaka od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada 78,70 KM,
- Doprinosi za PIO iz primitaka od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada 118,06 KM,
- Porez na dohodak od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada 188,87 KM,
- Ostale nespomenute usluge i dadžbine 22.974,65 KM.

U izvještajnom periodu nije bilo troškova na pozicijama Tekućih transfera.

Sa pozicije nabavka stalnih sredstava – nabavka opreme u izvještajnom periodu utrošeno je 3.181,82 KM, a izdaci se odnose na finansiranje nadogradnje telefonske centrale za fiksnu telefoniju u iznosu od 2.344,68 KM i nabavku dva sefa za potrebe čuvanja pečata u iznosu od 837,14 KM.

Tabelarni prikaz budžetskih pozicija sa rasporedom sredstava u okviru budžetske pozicije

OPIS	BUDŽET KS ZA 2024. GODINU	IZVRŠENJE I-IX 2024. GODINA	IZVRŠENJE I-IX 2023. GODINA	% (3/2)	INDEX (3/4)
1	2	3	4	5	6
KANTONALNA UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE					
TEKUĆI IZDACI ORGANA UPRAVE	9.599.541	6.337.066	5.039.395	66	126
Plaće i naknade troškova zaposlenih	8.093.886	5.382.873	4.570.414	67	118
Bruto plaće i naknade	7.313.886	4.864.987	4.130.798	67	118
Naknade troškova zaposlenih	780.000	517.886	439.616	66	118
Naknade troškova prevoza na posao i s posla	99.000	67.316	70.108	68	96
Naknade za topli obrok	451.000	244.299	224.809	54	109
Naknade za regres za godišnji odmor	94.000	88.379	80.041	94	-
Opremnine zbog odlaska u penziju	56.000	51.372	23.975	92	214
Naknade u slučaju smrti i teže invalidnosti	80.000	66.521	40.683	83	164
Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	772.908	511.250	433.734	66	118
Doprinosi poslodavca	772.908	511.250	433.734	66	118
Izdaci za materijal i usluge	732.747	442.944	35.247	60	1.257
Putni troškovi	10.000	1.042	1.502	10	69
Izdaci za energiju	90.200	62.883	-	-	-
Izdaci za komunalne usluge	44.300	7.852	-	-	-
Nabavka materijala	80.000	29.057	-	36	-
Izdaci za usluge prevoza i goriva	100.500	48.295	-	-	-
Unajmljivanje imovine i opreme	230.150	173.723	-	-	-
Izdaci za tekuće održavanje	49.200	26.761	-	-	-
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	45.650	17.275	-	-	-
Ugovorene i druge posebne usluge	50.000	56.246	16.908	112	333
Posebna naknada na dohodak za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda	20.747	15.413	13.124	74	117
Posebna naknada za podsticanje rehabilitacije i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	12.000	4.397	3.713	37	-
UKUPNO TEKUĆI TRANSFERI	110.100	8.950	61.061	8	-
Tekući transferi	110.100	8.950	61.061	8	-
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	100.000	-	-	-	-
Višenje analiza uzorkovanih artikala za potrebe inspeksijskog nadzora	100.000	-	-	-	-
Drugi tekući rashodi - sudske presude po tužbama uposlenika KS	10.100	8.950	61.061	89	-
UKUPNO ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	103.414	3.182	50.874	3	-
Izdaci za nabavku stalnih sredstava	103.414	3.182	50.874	3	-
Nabavka opreme	103.414	3.182	50.874	3	-
Nabavka opreme	103.414	3.182	50.874	3	-
Ukupno za glavu: 1109	9.813.055	6.349.198	5.151.330	65	123

Tabelarni prikaz iznosa neto plaće po kategorijama posla

R.B.	OPIS	Broj uposlenika	Ukupna osnovna neto plata (bez minulog rada i dodataka)	Prosječna osnovna mjesečna neto plata (bez minulog rada i dodataka)
1	2	3	4	5
1.	Direktor	1	2.503	2.503
2.	Državni službenici:	122	193.514	1.586
2.1.	Rukovodeći državni službenici:	12	24.602	2.050
2.1. 1.	Sekretar	1	2.387	2.387
2.1. 2.	Glavni inspektor	10	20.020	2.002
2.1. 3.	Pomoćnik direktora	1	2.195	2.195
2.2.	Državni službenici – Inspektori	102	168.912	1.656
2.3.	Ostali državni službenici	8	12.320	1.540
3.	Namještenici	15	15.561	1.037
3.1.	SSS	14	14.560	1.040
3.2.	KV	1	1.001	1.001
UKUPNO		138	211.578	1.533

VI KAPITALNI PROJEKTI

U 2024. godini Kantonalna uprava nije imala kapitalnih projekata.

VII OCJENA STANJA I POSTIGNUTIH REZULTATA

Izveštaj o radu zasniva se na Programu rada Kantonalne uprave, mjesečnim i sedmičnim planovima rada inspektorata i sektora koji djeluju unutar ovog organa.

Programom rada za 2024. godinu planiran je broj inspeksijskih nadzora koji se trebaju realizirati u naznačenom vremenskom periodu. Broj upravnih mjera i izdatih prekršajnih naloga nije moguće planirati jer isti ovise o zatečenom stanju prilikom vršenja inspeksijskog nadzora.

Izveštaj o radu se zasniva na postojećem broju inspektora u inspektoratima, koji je manji od broja izvršilaca predviđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave.

Inspektori Kantonalne uprave su u 2024. godini izvršili ukupno **40175** inspeksijskih nadzora, što je u odnosu na planiranih 31902 inspeksijskih nadzora više za **8273** nadzora ili za **25,93 %**.

Upoređujući broj nadzora u odnosu na prethodnu 2023. godinu kada je izvršeno 39718 inspeksijskih nadzora, uočljivo je povećanje broja inspeksijskih nadzora od **457** nadzora.

U cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka u 2024. godini je doneseno **3483** rješenja, što je u odnosu na prethodni izvještajni period odnosno 2023. godinu kada je doneseno 2514 rješenja, više za **969** rješenja.

Pored navedenih upravnih mjera, inspektori su u 2024. godini izdali **4823 prekršajnih naloga u novčanoj vrijednosti od 4.641.016,00 KM**, što je u odnosu na prethodni izvještajni period u 2023. godini kada je izdato 3931 prekršajnih naloga u novčanoj vrijednosti od 3.978.208,00 KM, više za **892** prekršajna naloga u novčanoj vrijednosti od **662.808,00 KM**.

Dakle, iz navedenog jasno proizilazi da je Kantonalna uprava realizirala više aktivnosti i ciljeva koji su bili planirani godišnjim programom rada, kao i u poređenju sa prethodnom godinom.

Izvršenje konkretnih poslova i radnih zadataka za pojedini mjesec vrši se na osnovu mjesečnog plana rada donesenog na nivou svakog inspektorata, odnosno sektora. Međutim, isto je u značajnoj mjeri zavisilo i od trenutnog stanja na terenu u svakoj pojedinoj oblasti u kojoj inspeksijski nadzor vrše kantonalni inspektori, od angažmana inspektora u svojstvu svjedoka na velikom broju sudskih ročišta, te od dobijenih konkretnih, često veoma složenih zaduženja od nadležnih organa, a koji Programom rada nisu bili planirani.

Hitnost inspeksijskih nadzora, a samim tim i odstupanje od godišnjeg Programa rada često je uzrokovano pojavama na terenu i diktirano uslovima pojava oblika na tržištu, što je praćeno intenziviranjem poslova Kantonalne uprave uvođenjem dvosmjenskog rada, a povremeno u pojedinim inspektoratima i rada noću.

U Prijedlogu mjera i aktivnosti na rješavanju problema iz oblasti Kantonalne uprave navedeni su problemi uočeni prilikom izvršenih inspeksijskih nadzora u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine. U istom su predložene mjere i aktivnosti na rješavanju spomenutih problema, od kojih su neki u direktnoj nadležnosti ove Kantonalne uprave, a neke probleme proslijeđujemo nadležnim institucijama izvršne i zakonodavne vlasti, bez čijeg rješavanja po hitnom postupku inspekcije koje

djeluju unutar ove Kantonalne uprave neće imati ambijent i okruženje za efikasan i efektivan rad i ne mogu se postići željeni efekti u suzbijanju negativnih pojava na području za koje je nadležna Kantonalna uprava. U Kantonalnoj upravi koristeći iskustva sa terena, stvorene su pretpostavke za efikasniji rad inspeksijskih službi na nivou Kantona Sarajevo po ugledu na inspeksijske službe Evropske unije gdje se prije svega misli na uspostavu interaktivnog odnosa između inspeksijskih službi i subjekata nadzora u smislu edukativnog, preventivnog i korektivnog djelovanja inspekcija, zatim na uspostavu sistema neselektivnog odabira subjekata nadzora, na formiranje mješovitih inspeksijskih timova i time smanjenju vremena prisustva inspekcije kod subjekata nadzora.

Kantonalna uprava će u 2024. godini, zahvaljujući postignutom i stečenom iskustvu u prethodnom periodu dinamizirati svoje aktivnosti na obavljanju inspeksijskog nadzora utvrđenog godišnjim programom rada, bliže razrađenog kroz mjesečne planove obavljanja inspeksijskog nadzora, uz uvažavanje datih mišljenja od strane kantonalnih ministarstava iz odgovarajućih upravnih oblasti i aktuelne problematike i potreba. Također, za naredni period ova Kantonalna uprava će poduzeti sve radnje i mjere iz svoje nadležnosti kako bi tokom 2025. godine u cijelosti realizovala sve zacrtane strateške ciljeve, programe, rokove i ostvarila očekivane rezultate, kako u dijelu vršenja inspeksijskog nadzora tako i dijelu koji se odnosi na povećanje kadrovske i stručne efikasnosti inspekcija, stručne obuke inspektora u dijelu primjene normative i zastupanja Kantonalne uprave po prekršajnim nalogima i zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka pred općinskim sudovima, radi sticanja znanja kao strateškog resursa. Pored toga, Kantonalna uprava će i dalje raditi na realizaciji svih Odluka i Zaključaka Vlade Kantona Sarajevo na najefikasniji i najefektivniji način, a također kao i u prethodnom periodu, u najkraćem vremenskom roku davati odgovore na sva poslanička pitanja i inicijative. U narednom periodu će biti poduzete aktivnosti kako bi se podigao nivo efikasnosti i efektivnosti rada javne uprave, s ciljem približavanja kako građanima, tako i privrednim subjektima koji posluju u zoni realne ekonomije.

Posebne aktivnosti su planirane na suzbijanju rada na crno i kontroli izdavanja fiskalnih računa, te inspeksijskih nadzora nad subjektima koji se bave turističkom djelatnošću, uključujući turističke agencije, vodiče i smještajne objekte.

Informisanjem građana i privrednih subjekata putem web stranice Kantonalne uprave, koja je dostupna svim zainteresovanim, a kojima je omogućeno i davanje primjedbi, prijedloga i sugestija koje se odnose na rad ovog organa, postavljanje pitanja iz nadležnosti ovog organa, imalo je za cilj dostupnost i transparentnost u radu. Putem zvanične web stranice građani Kantona Sarajevo se redovno informišu o aktivnostima i poduzetim mjerama inspeksijskih organa koji djeluju unutar Kantonalne uprave o pojačanim inspeksijskim nadzorima, kao i rezultatima istih, te o najavama predstojećih planiranih aktivnosti.

Također, u cilju transparentnosti na zvaničnoj web stranici Kantonalne uprave uspostavljen je Upitnik za mjerenje zadovoljstva građana - podnositelje zahtjeva za vršenje inspeksijskog nadzora i Upitnik za mjerenje zadovoljstva za pravna lica - subjekte nadzora u postupku vršenja inspeksijskog nadzora Kantonalne uprave, te je imenovana osoba za koordinaciju i praćenje zadovoljstva korisnika usluga Kantonalne uprave.

Za uspješnu realizaciju predloženih mjera i aktivnosti, a u cilju unapređenja inspeksijskog nadzora, kao i unapređenja rada kompletnog javnog sektora na prostoru Kantona Sarajevo i šire, neophodno je puno jedinstvo svih ključnih subjekata, odnosno neophodno je ostvarenje imperativa jedinstva svih aktera zaduženih za efikasno provođenje mjera i aktivnosti koje su predviđene ovim prijedlogom, a koje su u njihovoj nadležnosti. Nadalje, za uspješnu realizaciju predloženih mjera i aktivnosti iz ovog prijedloga, neophodno je ostvariti ravnopravno raspoređivanje zadataka i aktivnosti na svim nivoima zakonodavne i izvršne vlasti, kao i odrediti neposredne izvršitelje istih kao nosioce, u tačno zadatim rokovima, kroz jasno definisani operativni plan rada.

Inspekcija rada Kantonalne uprave je tokom cijele godine vršila inspekcijske nadzore u svim oblastima rada subjekata nadzora pri čemu je poseban fokus stavljen na kontrolu rada na crno u Kantonu Sarajevo, odnosno kontroli radnog angažiranja zatečenih osoba, kao i na kontrolu zakonskih odredbi koje se odnose na prekovremeni rad i isplatu plata u zakonski propisanom roku. Predmetni inspekcijski nadzori su vršeni u prvoj i drugoj smjeni, kao i u kasnim noćnim satima i rad u dane vikenda.

Pored navedenog, posebna pažnja inspekcije rada bila je usmjerena na kontrolu provedbe Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo.

S obzirom da Kanton Sarajevo ekonomski i turistički regionalni centar, kao jedan od primarnih strateških ciljeva Inspektorata tržišno - turističke inspekcije u izvještajnom periodu bila je kontrola poštivanja primjene zakonskih propisa iz oblasti turizma kojim se promoviše Kanton Sarajevo kao turističko mjesto i povećava prihod budžeta Kantona Sarajevo.

U prilog navedenom ističemo podatak da su kantonalni tržišno - turistički inspektori u ovom izvještajnom periodu od ukupnog broja izvršenih inspekcijskih nadzora iz svoje nadležnosti, 25 % inspekcijskih nadzora izvršili iz oblasti turizma. Poseban fokus je bio usmjeren na kontrolu obračuna i uplate boravišne takse i članarine Turističkoj zajednici Kantona Sarajevo, iznajmljivanje ugostiteljskih objekata sa smještajem sa posebnim akcentom na iznajmljivanje smještajnih jedinica koje se oglašavaju putem interneta, kao i nadzor nad radom turističkih vodiča i turističkih agencija na području Kantona Sarajevo.

Angažman Kantonalne uprave u oblasti turizma je prepoznala Vlada Kantona Sarajevo zajedno sa Ministarstvom privrede Kantona Sarajevo i Turističkom zajednicom Kantona Sarajevo koji su krajem oktobra 2024. godine održali press konferenciju posvećenu stanju u oblasti turizma u Kantonu Sarajevo.

Pored navedenog, poseban fokus Inspektorata tržišno - turističke inspekcije je bio usmjeren na suzbijanje sive ekonomije na području Kantona Sarajevo, te su vršeni pojačani inspekcijski nadzori nad kontrolom izdavanja fiskalnih računa i obavljanja djelatnosti bez odobrenja nadležnog organa.

Također možemo istaći rad na povećanju sigurnosti na javnim mjestima, te su u saradnji sa Kantonalnim javnim komunalnim preduzećem „Rad“, pripadnicima policijske stanice Ilidža i Jedinice operativne podrške Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo koji su pružili asistenciju prilikom vršenja inspekcijskih nadzora nad većim brojem fizičkih lica koji su bez odobrenja za rad i odobrenja za zauzimanje javne površine vršili iznajmljivanje bicikala i električnih romobila, kojima se ugrožavala sigurnost pješaka u pješačkim zonama.

Iz djelokruga rada Inspektorata sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu u izvještajnom periodu poseban fokus je stavljen na zahtjeve stranaka za uništenje robe proteklog roba upotrebe, a koji postupci zahtijevaju prisustvo sanitarnih inspektora, kao i postupanje sanitarnih inspektora po prijavama intrahospitalnih infekcija (IHI). Također, u ovom izvještajnom periodu posebna pažnja sanitarnih inspektora je bila usmjerena na kontrolu bazena i bazenskih voda, kontrolu provedbe imunizacije shodno zakonski propisanom obaveznom kalendaru imunizacije, kao i nadzor nad legionarskom bolešću na osnovu zaprimljenih zahtjeva tokom 2024. godine.

Prioritet zdravstvenih inspektora Inspektorata sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu u izvještajnom periodu je bio usmjeren na kontrolu popunjenosti timova porodične medicine u odnosu na broj osiguranika, kontrolu posjedovanja edukacija iz oblasti porodične medicine, rješavanje dugogodišnjeg problema neposjedovanja rješenja o ispunjenosti uslova za rad javnih ustanova iz oblasti zdravstva, listu čekanja za neurološke preglede, kao i

propisivanje esencijalnih lijekova prema stručnom zvanju i vođenje propisnih evidencija o kadrovskoj strukturi i medicinskoj opremi.

Fokus farmaceutskog inspektora u Inspektoratu sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu u izvještajnom periodu je bio na kontroli izdavanja ampuliranih lijekova u privatnim apotekama, kao i na kontroli režima izdavanja lijekova, te kontroli posjedovanja jednomjesečnih zaliha u javnim zdravstvenim ustanovama, odnosno bolničkim apotekama.

Inspektori za hranu Inspektorata sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu u izvještajnom periodu su posebnu pažnju posvetili nadzoru nad proizvodnjom i prometom namirnica, kao i predmeta koji dolaze u kontakt sa hranom, te saradnji sa laboratorijama i Agencijom za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, osobito u postupanju po RASFF obavijestima, što se smatra prioritarnim kod planiranja djelovanja inspektora. Također, prilikom održavanja manifestacija na području Kantona Sarajevo, kao što su Street food i Sarajevo Film Festival, inspektori za hranu su vršili preventivne nadzore u ugostiteljskim objektima i hotelskim smještajima prije početka navedenih manifestacija, a sve kako bi se osigurala sigurnost kod promovanja namirnica.

Kao vid doprinosa što uspješnijoj organizaciji 30. Sarajevo Film Festivala inspektori Kantonalne uprave su i u 2024. godini, u periodu neposredno prije i u toku trajanja Sarajevo Film Festivala, od 16. do 23. avgusta, provodili potrebne aktivnosti i pojačane inspeksijske nadzore nad privrednim subjektima u Kantonu Sarajevo sa posebnim fokusom na lokalitete na kojima se održavaju programi Sarajevo Film Festivala.

Inspeksijski nadzori su vršeni od strane osam mješovitih timova koji su se sastojali od kantonalnog sanitarnog inspektora, tržišno-turističkih inspektora, inspektora rada i inspektora zaštite okoliša, a čije je radno vrijeme u periodu održavanja festivala bilo prilagođeno festivalskim aktivnostima i noćnim radom.

Predmet ovih inspeksijskih nadzora je bio nadzor nad sanitarno - higijenskim uslovima subjekata, na kontroli izdavanja fiskalnih računa, kao i na kontroli neprijavljenih radnika, te nadzore vezane za buku na lokacijama održavanja Sarajevo Film Festivala.

Sanitarna inspekcija i inspekcija za hranu su sa dužnom pažnjom izvršili kontrole u objektima u kojima su bili smješteni gosti Sarajevo Film Festivala, te su osigurali sanitarno - higijenske uslove za goste.

Osim navedenih inspekcija, koje su timske nadzore provodili svako iz svoje nadležnosti, kantonalni komunalni inspektori su s ciljem neposredne zaštite komunalne čistoće na terenu usmjeravali i pratili aktivnosti kantonalnih javnih komunalnih preduzeća "GRAS", "PARK" i "RAD" koji su, kao i svake godine organizirali pojačano prisustvo komunalnih redara na terenu, posebno u večernjim i noćnim satima.

Za vrijeme predizborne kampanje za lokalne izbore u Bosni i Hercegovini koji su se održavali početkom oktobra 2024. godine Inspektorat komunalne inspekcije, zaštite prirode, zaštite dobara baštine i inspekcije za sport je formirao poseban tim kantonalnih komunalnih inspektora koji su svoje svakodnevno djelovanje usmjerili na nepropisno postavljanje plakata, banera, slobodnostojećih konstrukcija i panoa na javnim površinama.

Izvještajni period kantonalnih prosvjetnih inspektora je karakterizovalo veliki broj pisanih zahtjeva za vršenje inspeksijskih nadzora od strane učesnika u konkursnim procedurama u srednjim školama, zatim ocjenjivanje nastavnika i stručnih saradnika, poštivanje pedagoških standarda i normativa, a posebno je primjetan povećan broj zahtjeva za vršenje inspeksijskih nadzora na okolnosti provjere postupanja ustanova u slučajevima neprihvatljivih oblika ponašanja učenika, te je za navedeno prema

odgojno – obrazovnim ustanovama prosvjetni inspektor djelovao izdavanjem predviđenim upravnim mjerama i prekršajnim nalogima.

Imajući u vidu da je u 2024. godini počeo sa primjenom Zakon o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje, to su kantonalni inspektori rada, sanitarni inspektori, tržišno - turistički inspektori i prosvjetni inspektori u skladu sa svojim nadležnostima vršili inspekcijske nadzore nad primjenom odredbi navedenog Zakona.

Značajan udio radnih aktivnosti Inspektorata veterinarske inspekcije tokom 2024. godine upućivao je redovne i planirane aktivnosti, rad na praćenju stanja i provođenju preventivnih intenzivnih mjera sprečavanja pojave širenja stočnih zaraznih bolesti, posebno mjera dijagnostičkih ispitivanja i preventivnih mjera koje su određene Programom mjera zdravstvene zaštite životinja, kao i neplanirane kontrolne aktivnosti u slučajevima sumnje ili potvrde određene zarazne bolesti životinja. Tako su u izvještajnom periodu zabilježeni slučajevi bruceloze ovaca, kao i bruceloze kod pasa, američka gnjiloča pčelinjeg legla kod pčela, trihinelozu i afrička svinjska kuga kod divljih svinja, te salmonela kod peradi.

Mjere koje su u direktnoj nadležnosti ovog organa su:

- Donošenje mjera, pravilnika i procedura u cilju smanjenja rizika od koruptivnih radnji službenika i namještenika Kantonalne uprave s ciljem jačanja antikoruptivnog sistema, pokretanje provjera i analiza postojećih procedura i postupaka unutrašnjih kontrolnih mehanizama, kako bi se utvrdili eventualni propusti pri radu koji mogu olakšati eventualno koruptivno ponašanje; donošenje planova inspekcijskih nadzora svih inspektorata na osnovu iskustava sa terena s ciljem ravnomjernije distribucije nadzora i veće pokrivenosti nadležnih inspekcija na području Kantona Sarajevo uz prethodno donesene procedure; povećanje efikasnosti rada inspektora i drugih uposlenika.

- Pojačani i kontinuirani inspekcijski nadzori i prisustvo inspektora na terenu kako u radne tako i u neradne dane, u dane vikenda i uvođenje kontinuiranog dvosmjenskog rada, ima za cilj jačanje discipline u primjeni propisa, a posebno iz oblasti radnog zakonodavstva i fiskalne politike kao i suzbijanje svih oblika poslovanja koji nisu u skladu sa zakonskim propisima. Inspekcijski nadzori trebaju biti planirani, ciljani, brzi i učinkoviti.

- Stručna obuka inspektora i drugih uposlenika u segmentu primjene zakonskih propisa

Stručna obuka državnih službenika u 2024. godini vršena je u saradnji sa Agencijom za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine, Vijeća Evrope, Direkcije za evropske integracije, Samostalnog sindikata, TPO fondacije UNIGEM, Kapak d.o.o., San Med, HELP Certifikate i PROI u saradnji sa Federalnim ministarstvom zdravstva. Edukacije su bile usmjerene na ključna pitanja kao što su evropske integracije, sigurnost hrane, prevencija korupcije, primjena propisa, trgovina ljudima, te kontrola infekcija i provedbe Zakona i podzakonskih akata u vezi sa kontrolom duhana i duhanskih proizvoda. Pored navedenog u dijelu primjene Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo svake godine planira se i interna edukacija.

Aktivna primjena informacionih tehnologija od strane inspektora i drugih zaposlenika Kantonalne uprave do nabavke novog softvera nastaviti će se sa korištenjem postojećeg sistema na efikasniji način. Naime, nakon decenije od implementacije informatičkog sistema e-Inspektor i nabavke adekvatne opreme za sve inspektore sa ciljem stvaranja moderne, savremene i efikasne administracije službenici Kantonalne uprave još uvijek ne koriste sve prednosti ovog informacionog sistema pri radu na terenu, te će prioritet biti korištenje postojećeg informacionog sistema u potpunosti od strane svih službenika.

Na ovaj način se povećava transparentnost u radu i smanjuje koruptivni rizik. Dodatna mjera koja je planirana je numerisanje zapisnika, te dostavljanje trećeg primjerka zapisnika glavnim inspektorima, kako bi se smanjila mogućnost zloupotrebe na terenu i olakšalo praćenje realizacije donešenih planova.

- Donošenje programa obuka za službenike i namještenike u 2025. godini

Članom 40. Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 2/17, 37/21) propisano je da je inspektor obavezan da se neprestano stručno obrazuje i usavršava za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora u trajanju od najmanje 40 sati godišnje iz propisa koji se odnose na oblast inspekcijskog, upravnog i prekršajnog postupka, o čemu direktor donosi program obuka. Na osnovu istog člana zakona direktor donosi program obuka na godišnjem nivou kako bi se shodno navedenoj zakonskoj odredbi stručna obuka vršila na adekvatan način. Stručne obuke se održavaju u saradnji sa Agencijom za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine, a po potrebi i sa drugim stručnim institucijama.

- Intenzivirati saradnju sa drugim organima na kantonalnom nivou

U 2025. godini po preporukama EU, posebna pažnja će se posvetiti unaprjeđenju horizontalne i vertikalne komunikacije i koordinacije aktivnosti s akcentom na izvještavanje i upravljanje neusklađenostima, kao i održavanje redovnih radnih sastanaka tokom implementacije izrađenih planova kontrole u oblasti hrane i veterinarstva.

U 2025. godini nastojat će se uspostaviti bolja saradnja sa nadležnim tijelima i ustanovama iz oblasti zdravstva, posebno u segmentu kontrole zaraznih bolesti zajedničkih za ljude i životinje (zoonoze). Radi zaštite zdravlja ljudi saradnja sa sektorom zdravstva planira se razvijati kroz koncept "Jedinstvenog zdravlja" u pogledu razmjene informacija o kretanju bolesti, zajedničkom radu na otkrivanju uzroka oboljenja, puta i načina prijenosa bolesti, kao i na određivanju najboljih mjera za kontrolu i praćenje zaraznih bolesti, posebno zoonoza.

Zbog jačanja saradnje sa federalnim veterinarskim inspektoratom, pojedine planirane službene kontrole na teritoriji Kantona Sarajevo provest će timovi kantonalnih i federalnih veterinarskih inspektora.

Inspektorati su imali dobru saradnju sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove, nadležnim resornim ministarstvima u Kantonu Sarajevo i Federaciji Bosne i Hercegovine, sa policijskim i ostalim državnim i drugim službama i organizacijama. U toku godine je bilo postupanja i zajedničkog vršenja inspekcijskih nadzora sa inspekcijama iz Federalne uprave za inspekcijske poslove, kao i sa inspekcijama iz općina u Kantonu Sarajevo u cilju preduzimanja zajedničkih mjera iz nadležnosti pojedinih inspekcija u otklanjanju određenih nepravilnosti, što će biti nastavljeno i u budućem radu inspektorata.

- Nabavka aplikativnog softvera i drugih tehničkih uređaja

Nabavkom novog aplikativnog softvera automatizirali bi se određeni procesi rada i postigla bi se efikasnost i ekonomičnost u postupanju. Trenutni kapacitet kojim raspolaže ovaj organ u softverskom domenu nije dovoljan, odnosno dešava se da zbog preopterećenosti dolazi do "pada sistema" ili je sam sistem usporen, što otežava i usporava rad uposlenika ovog organa. Iz tog razloga je neophodno izvršiti nabavku softvera. Nabavkom novog softvera stvorile bi se informatičke pretpostavke za uspostavu baze podataka i praćenje informatičkih trendova kao i unapređenje sistema rada modernom informatičkom tehnologijom sa krajnjim ciljem povećanja efikasnosti rada inspekcijske službe, uvezanosti kako samih inspektora, tako i drugih institucija neophodnih za uvid u rad konkretnog subjekta nadzora.

Rad Inspektorata poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije bi bio unaprijeđen i boljim opremanjem inspektora i nabavkom određene opreme neophodne za rad inspektora. Identifikaciju pojedinih parcela i katastarskih čestica na poljoprivrednom ili šumskom zemljištu, olakšali bi GPS uređaji, zatim vozila, kao i druga tehnička i zaštitna oprema neophodna u vršenju pregleda u posebnim uslovima koju Kantonalna uprava trenutno ne posjeduje.

- Izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo

Imajući u vidu da je Kantonalna uprava kao samostalna uprava, iako u potpunosti potkapacitirana, od 01.01.2024. godine preuzela sve poslove koje je do tada za nju obavljala Stručna služba za zajedničke poslove Kantona Sarajevo, i to personalne i opće poslove, poslove nabavke i distribucije materijalnih sredstava, potpunu samostalnost u poslovima pisarnice, poslove prepisa i umnožavanja materijala, poslove održavanja i korištenja voznog parka, poslove zakupa poslovnih prostorija, te poslove obezbjeđenja poslovnih prostorija, obezbjeđenja komunalija, protupožarne zaštite, kao i ostale prateće poslove vezane za poslovne prostorije, obezbjeđenje dobrovoljnog osiguranja uposlenika, usluge korištenja fiksne i mobilne telefonije, internet pristupa i slično, to je utvrđeno da je bilo nužno izvršiti određene kadrovske prilagodbe.

Nakon sagledavanja i analize stanja u Kantonalnoj upravi vezano za organizaciju radnih mjesta, utvrđeno je da je neophodno donijeti novu sistematizaciju radnih mjesta i Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo sa unutrašnjom reorganizacijom, spajanjem pojedinih inspektorata i službi, formiranjem novih organizacionih jedinica, te optimizacijom broja uposlenih, posebno uzimajući u obzir preuzete poslove od strane Stručne službe za zajedničke poslove Kantona Sarajevo, a vezano za poslovanje Kantonalne uprave. Na osnovu prethodno navedenog, izrađen je prijedlog novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo, dostavljen nadležnom Ministarstvu pravde i uprave Kantona Sarajevo koje je dalo pozitivno mišljenje, te se u konačnici čeka saglasnost Vlade Kantona Sarajevo radi implementacije istog.

- Izmjena Pravilnika o korištenju službenih vozila

Nakon uočenih nedostataka u postojećem pravilniku, utvrđeno je da postoji potreba za izmjenom Pravilnika o korištenju službenih vozila zbog spriječavanja zloupotreba korištenja službenih vozila izvan radnog vremena, održavanja vozila i drugo.

Prijedlog mjera u rješavanju uočenih problema na terenu

- Osigurati mjesta/objekte za izolaciju životinja

Nepostojanje odgovarajućeg objekta za smještaj životinja u situacijama kada veterinarski inspektor može privremeno oduzeti životinje ima uticaj na efikasnost i kvalitet rada ovog inspektorata, posebno u segmentu nadzora nad radom stočne pijace kao i nehumanog postupanja sa životinjama, neuslovnog držanja, nepoštivanja mjera ograničenja ili zabrane kretanja životinja u slučaju pojave zaraznih bolesti i drugo. Nemogućnost djelovanja u ovom smislu onemogućava kontrolu zaraznih bolesti na propisan način u slučaju pronalaska neoznačenih životinja u prometu preko stočne pijace, prijevozu odnosno transportu životinja prijevoznim sredstvima i u pregonu (ispaša). U posljednje vrijeme ponovo je evidentan problem u populaciji pasa lutilica, dok Kanton Sarajevo nema sistemsko rješenje u pogledu adekvatnog skloništa pod svojim nadzorom i kontrolom.

S ciljem uspostave sistema kontrole držanja i trgovine životinjama, kontrole zaraznih i drugih bolesti životinja potrebno je osigurati odgovarajući prijevoz životinja od mjesta oduzimanja, prostor za

smještaj i boravak životinja, nadzor nad objektom i životinjama, uključujući hranu i vodu, veterinarsko zdravstveni red u pogledu ulaska/izlaska ljudi i životinja, sigurnosne mjere, te kontrolu zdravlja odnosno dijagnostičke i druge veterinarske preglede za vrijeme trajanja karantina. U dijelu nadzora nad provedbom obaveznih mjera kontrole zaraznih i parazitarnih bolesti životinja, koje provode veterinarske organizacije, problem predstavlja nepodijeljenost terena po mjerodavnim veterinarskim organizacijama koji traje već godinama.

- Dodjela područja djelovanja

Pravilnikom o uslovima za osnivanje i obavljanje veterinarske djelatnosti i načinu dodjele područja djelovanja propisano je da su kantonalna ministarstva dužna podijeliti područja djelovanja, teren u okviru svoje nadležnosti po veterinarskim organizacijama u roku od godinu dana, što nije provedeno u praksi, te je isto potrebno inicirati u skorije vrijeme.

Detaljnom analizom stanja i potreba u oblasti hrane i veterinarstva, evidentno je povećanje broja subjekata koji obavljaju djelatnosti koje podliježu nadzoru Inspektorata veterinarske inspekcije, kao i povećanje obima poslovanja postojećih subjekata, premašujući ljudske i materijalne kapacitete Inspektorata veterinarske inspekcije Kantona Sarajevo, zbog čega je nužno iznaći odgovarajuće modele za delegiranje pojedinih zadataka, jednostavnijih kontrolnih pregleda kod subjekata sa ograničenim područjem trgovanja (unutrašnji promet) veterinarskim organizacijama na području Kantona Sarajevo.

Iako je ovo pitanje već duže od godinu dana upućeno nadležnom organu za poslove veterinarstva u Kantonu Sarajevo - Ministarstvo privrede, stanje je i dalje ostalo nepromijenjeno.

Treba istaknuti da su kantonalne vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, osim u Kantonu Sarajevo i Zapadno - hercegovačkom kantonu, još ranije za preglede pošiljki životinja, sirovina i proizvoda životinjskog porijekla u unutrašnjem prometu ovlastili veterinare iz veterinarskih organizacija, dok inspeksijski organi provode ciljane, na riziku zasnovane službene kontrole i nadzore, planove praćenja i monitoringe, te nadzor i kontrolu u izvoznim objektima, kao i u objektima za klanje i rasijecanje mesa.

S obzirom na sve konkretnije zahtjeve EU u pogledu usklađivanja sistema nadzora i kontrole, kao i osiguranja relevantnih garancija za životinje i proizvode porijeklom iz Bosne i Hercegovine, opterećenost kantonalnih veterinarskih inspektora poslovima koje im nisu primarna nadležnost, moglo bi imati ozbiljne socio - ekonomske posljedice zbog mogućeg ograničenja u međunarodnoj trgovini, izvozu robe za koje je Bosna i Hercegovina dobila uslovne dozvole i odobrenja poput mlijeka, mesa peradi i drugo.

Kao poseban problem, nužno je istaknuti i (ne)davanje ovlaštenja od strane Federalne uprave za inspeksijske poslove kantonalnim inspektorima u skladu sa članom 51. Zakona o inspekcijama FBiH, za vršenje nadzora nad primjenom federalnih i državnih propisa u kojima nadležnost nije eksplicitno određena.

- Obezbjedenje mjesta za držanje privremeno oduzete stoke

Potreba za iznalaženjem i obezbjeđenjem smještajnih kapaciteta i drugih potrebnih uslova u postupcima kojima bi poljoprivredna inspekcija mogla privremeno izuzimati stoku koja se drži u neuslovnim objektima i u zonama u kojima je zabranjeno držanje stoke.

Za efikasnije obavljanje poslova i postizanje većih rezultata u radu, neophodno bi bilo pokrenuti inicijativu u lokalnim zajednicama i ažurirati zone u kojima je dozvoljeno držanje stoke, kao i zone u kojima je držanje zabranjeno. Isto tako u saradnji sa Ministarstvom privrede Kantona Sarajevo, potrebno bi bilo iznaći mogućnost za uslove u kojima bi se držala privremeno oduzeta stoka, čime bi

bili stvoreni uslovi da poljoprivredna inspekcija može insistirati i ustrajati na izvršenju rješenja kojima se zabranjuje držanje stoke u zabranjenim zonama ili u nepropisnim uvjetima, ili eventualno potpisati ugovor sa subjektom koji ispunjava ove uslove, kako bi se Zaključkom o dozvoli izvršenja rješenja putem drugog lica realizovala ova naredba.

- Jačanje i popunjavanje lugarske službe

Imajući u vidu stalno prisutan problem krađe šuma i bespravnog zauzimanja šumskog zemljišta, kao i gospodarenja šumama od strane Kantonalnog javnog preduzeća za gospodarenje državnim šumama "Sarajevo-šume" d.o.o. Sarajevo, neophodno bi bilo ojačati i popuniti lugarsku službu koja je prema prijedlogu za izmjene i dopune Zakona o šumama prešla kod Kantonalnog javnog preduzeća "Sarajevo-šume" d.o.o. Sarajevo. U vrijeme pojačanih aktivnosti na krađi šuma, a to su jesen i proljeće, kada su šumske krađe najviše izražene, organizovati pojačane mjere nadzora od strane šumarskih inspektora.

- Podnošenje inicijative za izmjenu i uređenje zakonskih propisa

Bez decidno regulisane pravne regulative i ispravnog pozicioniranja uloge nadzornih organa, odnosno inspeksijskih službi unutar institucije sistema ne može se stvoriti polazna platforma za efektivnu i efikasnu javnu upravu i javni sektor.

Ključni i najveći problem svake društvene zajednice od koga ponajviše zavisi uređenje jedne pravne države predstavlja zakonska regulativa. U okviru izmjena i dopuna važećih propisa bilo bi poželjno da se u svim materijalnim propisima predvidi da inspeksijski nadzor nad provođenjem odredbi koje regulišu uslove za obavljanje djelatnosti, odnosno obavezu registracije kod nadležnog suda ili pribavljanje odobrenja za rad, kao i ispunjavanje minimalno - tehničkih uslova, vrši inspekcija iz bilo koje upravne oblasti, čime bi se stvorile pretpostavke da svaki inspektor bez obzira o kojoj upravnoj oblasti se radi, može izreći i zabranu obavljanja djelatnosti, ukoliko se utvrdi da određeni subjekat nadzora posluje bez registracije, odnosno bez odobrenja nadležnog organa ili ispunjavanja minimalno - tehničkih uslova, uz obligatornu mjeru osiguranja izvršenja ove vrste upravne mjere putem pečaćenja objekta. Trenutno je predmetno u nadležnosti Inspektorata tržišno - turističke inspekcije, međutim cijeneći broj inspektora u ovom Inspektoratu kao i njihovu nadležnost propisanu drugim zakonima po kojima postupaju, smatramo da isti nisu u mogućnosti posvetiti posebnu pažnju ovom pitanju.

Također neophodno je istaći da kantonalni inspektori nisu nadležni da vrše nadzor nad primjenom federalnih i državnih zakonskih propisa u kojima nije precizirana nadležnost, tako da inspektori u ovakvim slučajevima mogu postupati i imati nadležnost samo ukoliko dobiju ovlaštenje od strane direktora Federalne uprave za inspeksijske poslove, a koju u posljednje dvije godine kantonalni inspektori nisu dobili. Zahtjevi za dobivanje ovlaštenja za predmetne zakone su pred kraj izvještajnog perioda dostavljeni Federalnoj upravi za inspeksijske poslove.

Naprijed navedeno ukazuje da se hitno mora krenuti u proceduru izmjene niza materijalnih propisa kojima će se jasno definisati inspeksijski nadzor i nadležnost inspekcije za vršenje nadzora. Mišljenja smo da bi trebalo donijeti lex specialis zakone, kojima će se na kantonalnom nivou urediti upravne oblasti u kojima nadzor vrše kantonalni inspektori i kojim bi se jasno propisala nadležnost za postupanje kao i ovlaštenja. O navedenom smo već i prije ukazivali i davali inicijative za rješavanje.

Stupanjem na snagu trenutnog važećeg Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo koji se kao procesni propis odnosi na sve inspektorate pa tako i na prosvjetnu inspekciju, obzirom da je Zakonom o prosvjetnoj inspekciji („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 9/00) propisano da prosvjetna inspekcija egzistira unutar resornog ministarstva, a ne kao što je sada slučaj da ista egzistira pri Kantonalnoj upravi, propušteno je da se predmetni Zakon o prosvjetnom inspekciji stavi van snage. Za rad i djelovanje prosvjetne inspekcije unutar Kantonalne uprave u sadašnjim uslovima dovoljan

je Zakon o inspekcijama Kantona Sarajevo u kojem je propisano sve što je potrebno za rad svih nadležnih inspekcija pa tako i prosvjetne inspekcije.

U cilju naprijedenja rada Kantonalne uprave u pogledu izvršenja inspeksijskim nadzora potrebno je unaprijediti postojeći Zakon o inspekcijama Kantona Sarajevo, te će biti pokrenuta inicijativa za donošenje novog Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo.

Također, potrebno je hitno pristupiti izmjenama i dopunama Zakona i donošenju podzakonskih akata kojima bi se detaljnije propisalo postupanje etažnih vlasnika, predstavnika etažnih vlasnika i upravnika i njihovi međusobni odnosi. Ovim izmjenama i dopunama je potrebno precizno definisati oblast postupanja inspekcije, inicirati uređenje oblasti održavanja kućnog reda i mira u stambenim zgradama.

Neusaglašena, neprecizna i nedovoljno efikasna zakonska regulativa koja dovodi do niza problema u inspeksijskom nadzoru svih inspekcija, a trenutno najveći problem pravi u inspekciji zaštite okoliša.

Inspektori često nailaze na greške u regulativi koje sprečavaju dalje postupanje nakon utvrđene nepravilnosti ili imaju problem sa neregulisanim oblastima ili njihovim dijelovima uključujući i nepostojanje podzakonskih akata koji bi detaljnije uredili postupanje svih učesnika, a veoma često inspektori nailaze na preklapanje nadležnosti i/ili negativni sukob nadležnosti. Također nije neuobičajeno da su problemi sa postojećom legislativom prepoznati, da su sačinjeni prijedlozi odnosno nacrti novih zakona, ali ipak cijeli postupak traje predugo, iako se radi o veoma bitnim zakonima, kao što je to na primjer Zakon o održavanju zajedničkih dijelova zgrade, ili se radi o tome da je donesen novi zakon kojim su u cijelosti drugačije definisane obaveze i nadležnosti u postupku odobravanja i nadzora i iste su prebačene sa višeg nivoa na niži nivo, a da nisu blagovremeno date i obrazložene upute za postupanje po istom, kao što je slučaj sa federalnim Zakonom o zaštiti okoliša koji je stupio na snagu 2021. godine.

Na osnovu svega naprijed navedenog i dugogodišnjeg iskustva mišljenja smo da zakonodavci u Kantonu Sarajevo u cilju zaštite javnog interesa, hitno moraju poduzeti sve neophodne mjere na sistemskom uređenju stanja u oblasti urbanizma i građenja, uključujući donošenje/usaglašavanje /uređenje prostorno - planske i provedbene dokumentacije, donošenje novog Zakona o prostornom uređenju ili izmjene/dopune postojećeg Zakona i usaglašavanje sa Zakonom o inspekcijama Kantona Sarajevo vezano za član 147. stav 1. Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo, proglašenje/donošenje/utvrđivanje i objavljivanje liste područja i objekata koji su od interesa za Kanton Sarajevo (trenutno i projektovano stanje), te propisivanje nadležnosti u oblasti odobravanja građenja bez mogućnosti prenosa nadležnosti i inspeksijskog nadzora za isto.

Zakonom o upravljanju zajedničkim dijelovima zgrade nisu razgraničene nadležnosti Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja i građenja i zaštite okoliša i inspekcije u stambenoj oblasti, kao ni drugih inspekcija, a posebno Inspektorata za zaštitu od požara.

Naredbom o sigurnosti liftova nisu jasno propisani organi nadležni za vršenje nadzora nad primjenom iste, te se kroz nadzor nad primjenom Zakona o upravljanju zajedničkim dijelovima zgrade traže nadzori kako nad propisima koji uređuju oblast protivpožarne zaštite, tako i Naredbe o sigurnosti liftova. U vezi sa naprijed navedenim ističemo da je Vlada Kantona Sarajevo još ranije prepoznala problem protivpožarne zaštite u stambenom sektoru u Kantonu Sarajevo, te da je potrebno nastaviti aktivnosti na uklanjanju uočenih nepravilnosti nakon što je Radna grupa krajem 2020. godine završila informaciju o stanju u ovoj oblasti. Također i dalje je prisutan problem sistemskog uređenja u oblasti održavanja liftovskih postrojenja, te s tim u vezi smatramo da bi hitno trebalo pristupiti izmjenama i dopunama zakona i donošenju podzakonske regulative kako bi se na jasan način odredili postupanje

svih učesnika (EV – etažni vlasnik, PEV - predstavnik etažnih vlasnika i upravnici) te jasno propisalo postupanje u inspekcijskom nadzoru.

Također, potrebno je izvršiti izmjene i dopune Zakona o upravljanju zajedničkim dijelovima zgrade ili donijeti novi Zakon u kojem bi se jasno razgraničile nadležnosti svih učesnika, kao i nadležnosti inspekcijskih organa u segmentu održavanja zajedničkih dijelova zgrada. Napominjemo da je ukupan broj zgrada u evidenciji Ministarstva 4331, a što je oko 6300 ulaza. Posebno skrećemo pažnju da u postojećem zakonu ne postoji uopće termin inspekcija u stambenoj oblasti, nego se spominje jedino Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo.

Također, u postojećem zakonu se ne spominju ni općinske urbanističko - građevinske inspekcije, iako se iste eksplicite spominju kroz odredbe zakona vezanom za utvrđivanje opravdanosti izvođenja nužne popravke. Također, posebna pažnja mora biti posvećena obavezama etažnih vlasnika poslovnih objekata i prostora uključujući i pojačane kaznene odredbe za nepostupanje, posebno vezano za obavezu izbora upravnika.

Potrebno je razmotriti efikasnost i utemeljenost postojećeg načina angažovanja prinudnih predstavnika s obzirom da su samo 23 prinudna predstavnika na Listi kandidata Ministarstva koji su zaduženi da obavljaju poslove prinudnih predstavnika na preko 1000 zgrada.

Shodno svemu naprijed navedenom, podsjećamo da su prijedlozi za izmjenu zakonske regulative u ovoj oblasti podnijeti još 2020. godine. Prema informacijama kojima raspolažemo, izrada nacрта zakona je završena i isti je trebao da ide u dalju proceduru radi usvajanja, ali iz određenih razloga je povučen iz procedure.

Pored toga, ukazujemo na neophodnost uređenja oblasti kojom se propisuje kućni red i mir u stambenim zgradama. Naime, zahtjevi koji su prosljeđivani drugim organima u najvećem broju se odnose na Odluku o kućnom redu u stambenim zgradama i dostavljani su gradskom komunalnom inspektoratu na nadležno postupanje u skladu sa članom 30. Zakona o inspekcijama i članom 65. stav 4. Zakona o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine. Međutim, iako je predmetna Odluka na snazi, nadležni gradski komunalni inspektori dostavljaju predmete Kantonalnoj upravi, uz obrazloženje da je stupanjem na snagu Zakona o stvarnim pravima predmetna Odluka stavljena van snage.

U cilju prevazilaženja uočenih problema potrebno je da nadležni organi daju mišljenje/tumačenje primjene, odnosno da se inicira donošenje nove Odluke. Zakonskim propisom mora biti uređen minimum neophodan za zadržavanje standarda življenja u urbanim sredinama i objektima kolektivnog stanovanja.

U cilju uređenja ekološke oblasti neophodno je, u što je moguće kraćem roku, u saradnji sa općinama okončati rad na bazi podataka vezanih za vrstu i kapacitet ložišta i energenta, te ostvariti kvalitetniju saradnju sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove koja na području Kantona Sarajevo nadzire objekte koji posjeduju federalnu okolinsku dozvolu, odnosno formirati Registar zagađivača kako je planirano.

Također, problem predstavlja odobravanje ugostiteljskih i sličnih sadržaja, a posebno odobravanje obavljanje pekarske i slične djelatnosti kao što su buregdžinice, ćevabdžinice, fast - food i slično u poslovnom prostoru stambeno - poslovnih zgrada koje su projektovane za opću namjenu kao što su trgovina, kancelarije i slično, a da prije izdavanja odobrenja za obavljanje konkretne djelatnosti nije izvršena prethodna provjera ispunjavanja uslova određenih posebnim zakonima, kao što su toplotna izolacija, zvučna izolacija, odvodnja toplote i mirisa, odnosno nije izvršena promjena namjene shodno odredbama Zakona o prostornom uređenju, iako je u cilju obavljanja posebne djelatnosti potrebno

ispuniti određene minimalno tehničke i sanitarne uslove, odnosno izvršiti rekonstrukciju prostora i/ili uvođenje novih instalacija čime se bitno mijenjaju uslovi korištenja postojećeg prostora.

Takvo postupanje rezultira velikim nezadovoljstvom stanara radi neadekvatne odvodnje mirisa i povećane buke koju proizvode novi uređaji, uređaji za klimu - ventilaciju, odnosno uređaji za reprodukciju muzike. Iz tog razloga se dešava da inspekcija zaštite okoliša, umjesto da vrši nadzor nad stvarnim zagađivačima i velikim objektima, kao što su industrijska postrojenja, proizvodnja i slično, rješava probleme koji su mogli i trebali biti riješeni u prethodnom postupku, a stranke korisnici prostora se dovode u situaciju pravne nesigurnosti. Za rješavanje navedenog problema potrebno je sistemsko djelovanje.

Problemi koji su posljedica stupanja na snagu novog Zakona o zaštiti okoliša vezano za utvrđivanje dalje nadležnosti inspekcijskog nadzora nad objektima za koje je ranije Federacija Bosne i Hercegovine davala okolinsku dozvolu i nadzirala isto putem Federalne uprave za inspekcijske poslove, sada su spušteni na kantonalni nivo ili je prestala zakonska obaveza za izdavanje iste, pa se segment zaštite okoliša tretira kroz propisivanje urbanističko - tehničkih uslova u postupku odobravanja građenja, a zakon se nije decidno odredio vezano za nadležnosti, nego je čak uveo određene dileme uvođenjem novih pojmova. U cilju prevazilaženja nastalih problema vezano za primjenu ovog krovnog zakona očekujemo dalje postupanje Federalnog ministarstva okoliša i turizma. Problemi vezani za odlaganje otpada su nepostojanje lokacije za odlaganje zemlje iz iskopa i građevinskog otpada na području Kantona Sarajevo, veliki broj divljih deponija, deponija koje se prave oko napuštenih objekata, te formiranje deponija na privatnom zemljištu, a sve može biti ili jeste povezano sa nelegalnim odlaganjem građevinskog ili proizvodnog otpada, odnosno nepostojanjem lokacije za legalno odlaganje istog i poseban problem vezano za odlaganje otpada iz proizvodnje pločastog namještaja ukoliko je riječ o opasnom otpadu zato što na području Federacije Bosne i Hercegovine ne postoji firma koja je registrovana za zbrinjavanje ove vrste otpada, pa isti većinom završava u privatnim ložištima.

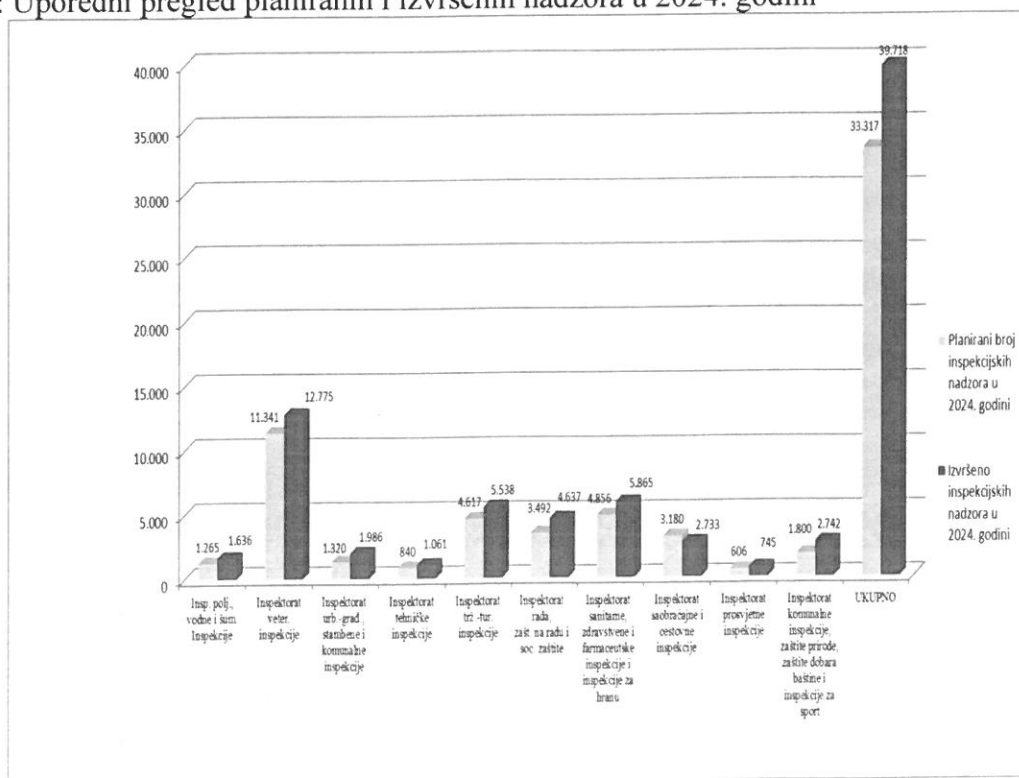
Na osnovu svega naprijed navedenog i dugogodišnjeg iskustva, mišljenja smo da nadležni organi u cilju zaštite javnog interesa hitno moraju poduzeti sve neophodne mjere na sistemskom uređenju stanja u ovoj oblasti, uključujući izvršenje izmjena i dopuna važeće zakonske regulative u smislu međusobne usklađenosti i usklađenosti sa srodnim oblastima u cilju veće prohodnosti iste, posebno sa aspekta definisanja nadležnosti u inspekcijskom nadzoru, uspostava u ažurne baze podataka o subjektima nadzora što je jedan od najvažnijih elemenata za uspješan nadzor, te rješavanje dugogodišnjih problema vezano za određivanje lokacija za odlaganje otpada.

U pogledu rada i postupanja Inspektorata tehničke inspekcije, odnosno unaprijeđenja stepena izvršenja planiranih aktivnosti neophodno je pristupiti i izmjenama i dopunama Zakona o geološkim istraživanjima Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 41/12), donijeti Zakon o klizištima, kao i izvršiti izmjene i dopune Zakon o rudarstvu ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 29/12).

Tabela: Uporedni pregled planiranih i izvršenih nadzora u 2024. godini

R.B.	NAZIV INSPEKTORATA	Planirani broj inspeksijskih nadzora u 2024. godini	Izvršeno inspeksijskih nadzora u 2024. godini	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1	Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije	1.560	1.579	101,22
2	Inspektorat veterinarske inspekcije	11.341	14.019	123,61
3	Inspektorat urbanističko-građevinske, stambene i ekološke inspekcije	1.100	1.998	181,64
4	Inspektorat tehničke inspekcije	650	756	116,31
5	Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	3.888	5.102	131,22
6	Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite	3.204	5.026	156,87
7	Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu	4.892	5.533	113,10
8	Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije	3.080	2.912	94,55
9	Inspektorat prosvjetne inspekcije	387	885	228,68
10	Inspektorat komunalne inspekcije, zaštite prirode, zaštite dobara baštine i inspekcije za sport	1.800	2.365	131,39
UKUPNO:		31.902	40.175	125,93

Grafikon: Uporedni pregled planiranih i izvršenih nadzora u 2024. godini

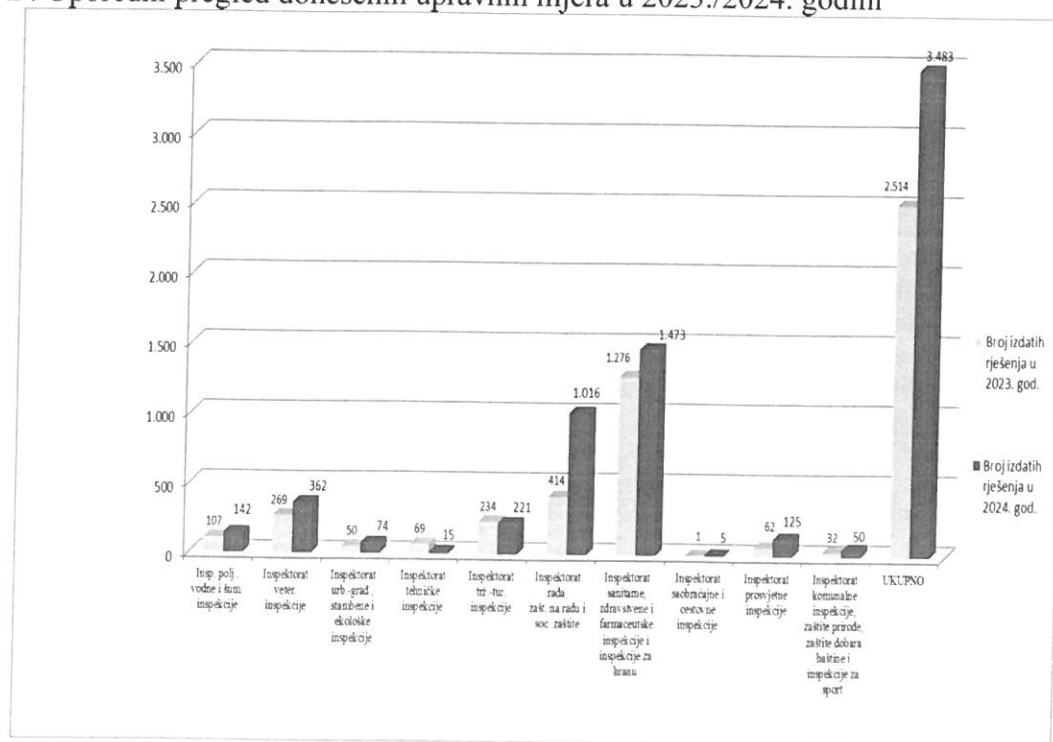


U cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka doneseno je 3483 rješenja što je u odnosu na prethodni izvještajni period, kada je doneseno 2514 rješenja, više za 969 rješenja.

Tabela : Uporedni pregled donesenih upravnih mjera u 2023. /2024. godini

R.B.	NAZIV INSPEKTORATA	Broj izdatih rješenja u 2023. godini	Broj izdatih rješenja u 2024. godini	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1	Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije	107	142	132,71
2	Inspektorat veterinarske inspekcije	269	362	134,57
3	Inspektorat urbanističko-građevinske, stambene i ekološke inspekcije	50	74	148,00
4	Inspektorat tehničke inspekcije	69	15	21,74
5	Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	234	221	94,44
6	Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite	414	1.016	245,41
7	Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu	1.276	1.473	115,44
8	Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije	1	5	500,00
9	Inspektorat prosvjetne inspekcije	62	125	201,61
10	Inspektorat komunalne inspekcije, zaštite prirode, zaštite dobara baštine i inspekcije za sport	32	50	156,25
UKUPNO:		2.514	3.483	138,54

Grafikon : Uporedni pregled donesenih upravnih mjera u 2023./2024. godini

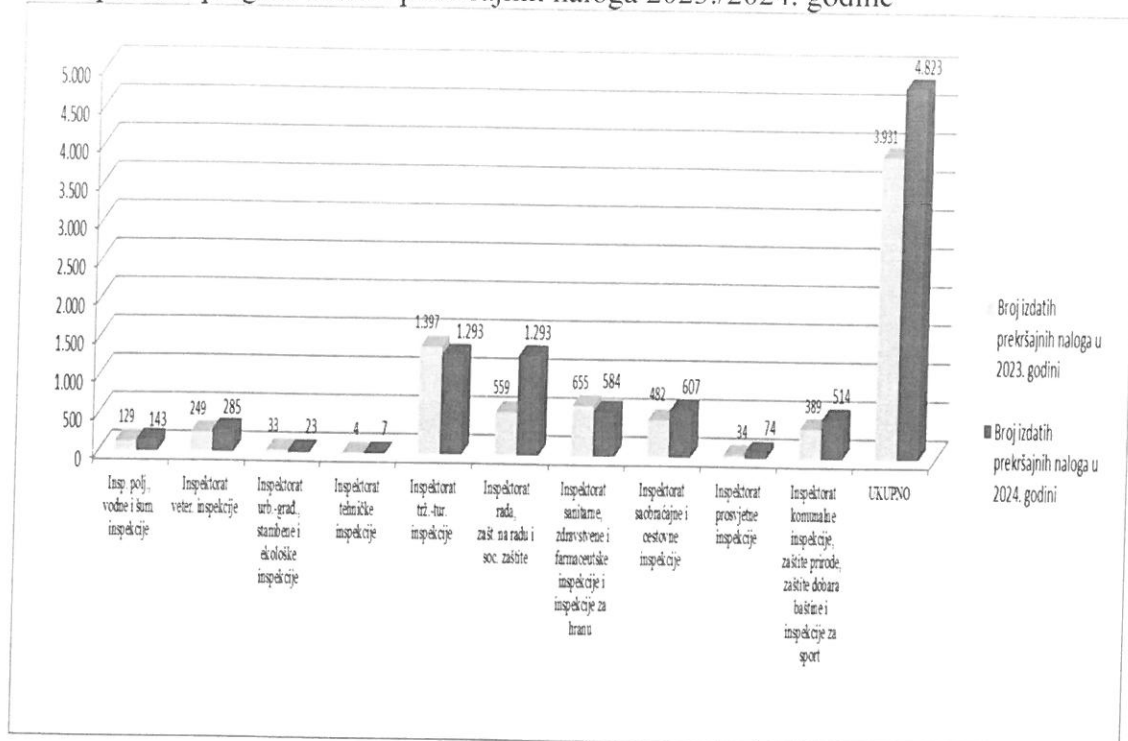


Pored navedenih upravnih mjera, inspektori su u 2024. godini izdali **4823** prekršajna naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od **4.641.016,00 KM**, što je u odnosu na prethodni izvještajni period kada je izdato 3931 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 3.978.208,00 KM **više** za **892** prekršajna naloga, ili u vrijednosti novčane kazne u iznosu od **662.808,00 KM**.

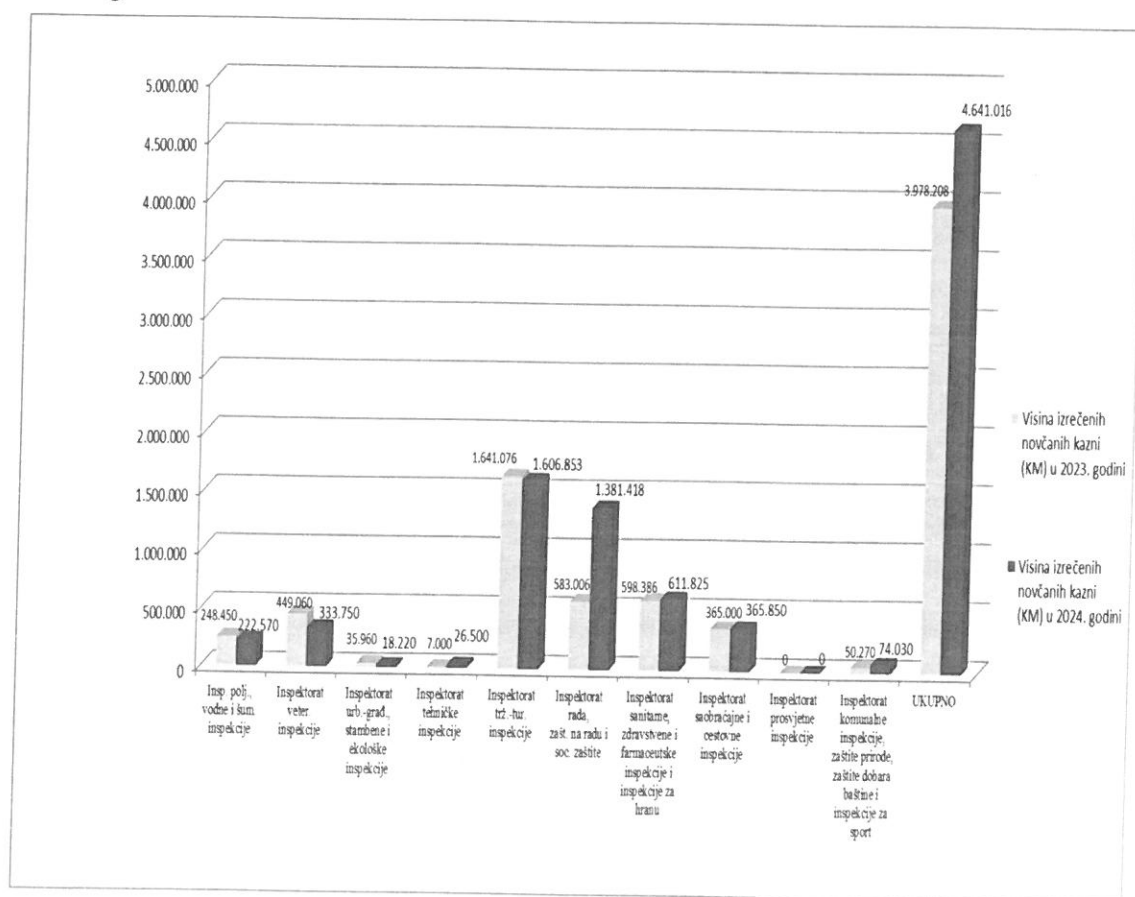
Tabela: Uporedni pregled izdatih prekršajnih naloga i novčanih kazni 2023./2024. godini

R.B.	NAZIV INSPEKTORATA	Broj izdatih prekršajnih naloga u 2023. godini	Visina izrečenih novčanih kazni (KM) u 2023. godini	Broj izdatih prekršajnih naloga u 2024. godini	Visina izrečenih novčanih kazni (KM) u 2024. godini	INDEX (5/3)	INDEX (6/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije	129	248.450	143	222.570	110,85	89,58
2	Inspektorat veterinarske inspekcije	249	449.060	285	333.750	114,46	74,32
3	Inspektorat urbanističko- građevinske, stambene i ekološke inspekcije	33	35.960	23	18.220	69,70	50,67
4	Inspektorat tehničke inspekcije	4	7.000	7	26.500	175,00	378,57
5	Inspektorat tržišno- turističke inspekcije	1.397	1.641.076	1.293	1.606.853	92,56	97,91
6	Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite	559	583.006	1.293	1.381.418	231,31	236,95
7	Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutске inspekcije i inspekcije za hranu	655	598.386	584	611.825	89,16	102,25
8	Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije	482	365.000	607	365.850	125,93	100,23
9	Inspektorat prosvjetne inspekcije	34	0	74	0	217,65	0,00
10	Inspektorat komunalne inspekcije, zaštite prirode, zaštite dobara baštine i inspekcije za sport	389	50.270	514	74.030	132,13	147,26
UKUPNO:		3.931	3.978.208	4.823	4.641.016	122,69	116,66

Grafikon: Uporedni pregled izdatih prekršajnih naloga 2023./2024. godine



Grafikon: Uporedni pregled izrečenih novčanih kazni po izdatim prekršajnim nalogima u KM 2023./2024. godina



Tokom 2024. godine pred Općinskim sudom u Sarajevu, prekršajno odjeljenje, zakazana su 871 usmena pretresa, od čega se je 168 odgođeno, vraćeno u predašnje stanje ili se nalazi u postupku sudskog razmatranja za naredni period. Okončana su 703 usmena pretresa pokrenutih i vođenih po osnovu izdatih prekršajnih naloga i zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, što je za 168 usmenih pretresa manje u odnosu na 2023. godinu, što u procentima iznosi 30% manje usmenih pretresa. Obzirom na broj radnih dana u toku godine, može se konstatovati da je po danu održano u prosjeku 2,7 ročišta.

Rješavajući po zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka i po izdatom prekršajnom nalogu, prekršajno odjeljenje Općinskog suda u Sarajevu donijelo je ukupno 703 rješenja, pri čemu je 28 prekršajnih postupaka pokrenuto od strane ovog organa podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, dok je 675 prekršajnih postupaka pokrenuto od strane okrivljenih po izdatom prekršajnom nalogu.

Rješavajući po zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka i po izdatom prekršajnom nalogu, Općinski sud u Sarajevu je od ukupno 703 donesena rješenja, u 525 prekršajnih postupaka, odnosno 74,6% prekršajnih postupaka izrekao novčanu kaznu u iznosu od 453.837,00 KM.

U 103 prekršajna postupka, odnosno 14,6% prekršajnih postupaka izrečena je sankcija uvjetne osude u novčanoj vrijednosti od 155.243,00 KM. Sankcija ukora izrečena je u 23 prekršajna postupka, odnosno 3% prekršajnih postupaka u novčanoj vrijednosti od 15.950,00 KM.

Obustava prekršajnog postupka donesena je u 26 prekršajnih postupaka, odnosno 3,6% prekršajnih postupaka u ukupnoj novčanoj vrijednosti u iznosu od 51.800,00 KM, dok je obustava iz drugih razloga donesena u 18 prekršajnih postupaka, odnosno 2,5% prekršajnih postupaka u novčanoj vrijednosti od 27.542,00 KM.

Također, u šest prekršajnih postupaka koji su okončani donošenjem rješenja zbog propuštanja okrivljenih da se pojave na zakazani usmeni pretres, rješavajući po prijedlogu okrivljenih za povrat u predašnje stanje, donesena su rješenja kojima su ista stavljena van snage i dozvoljen povrat u predašnje stanje.

Trenutno se dva prekršajna postupka nalaze u statusu odgode.

Tabela 1: Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom nalogu i zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka

INSPEKTORAT	Ukupan broj okončanih predmeta u prekršajnom postupku	Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom nalogu i zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka											Odgoda
		Novčana kazna nalog/ zaht	Novčana kazna izraženo u KM	Uvjeta kazna	Uvjeta kazna izraženo u KM	Ukor	Ukor izraženo u KM	Obustava	Obustava izraženo u KM	Obustava iz drugih razloga	Obustava iz drugih razloga KM	Vraćen u predašnje stanje	
Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije	40	31	40060	5	13000	0	0	4	13500	0	0	0	0
Inspektorat veterinarske inspekcije	49	40	52971	6	13930	0	0	0	0	2	6090	1	0
Inspektorat urbanističko-građevinske, stambene i ekološke inspekcije	9	5	3400	0	0	0	0	1	1000	3	4100	0	0
Inspektorat tehničke inspekcije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	297	232	189617	37	49151	11	9650	9	20200	6	7350	1	1
Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite	121	72	47163	32	45712	5	4300	6	8500	2	4002	3	1
Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu	73	63	66215	7	13350	3	200	0	0	0	0	0	0
Inspektorat saobraćajne i	78	67	36011	7	7000	3	800	1	500	0	0	0	0

cestovne inspekcije													
Inspektorat prosvjetne inspekcije	27	11	6900	7	12500	1	1000	3	7000	4	5500	1	0
Inspektorat komunalne inspekcije, zaštite prirode, zaštite dobara baštine i inspekcije za sport	9	4	11500	2	600	0	0	2	1100	1	500	0	0
UKUPNO	703	525	453837	103	155243	23	15950	26	51800	18	27542	6	2

Rješavajući po zahtjevu za pokretanje prekršajnih postupaka od strane ovog organa, Općinski sud u Sarajevu je od ukupno 28 prekršajnih postupaka izrekao novčanu sankciju u 20 prekršajnih postupaka, odnosno 71,4% prekršajnih postupaka u ukupnoj novčanoj vrijednosti od 12.761,00 KM. Uvjetnu osudu izrekao je u pet prekršajnih postupaka, odnosno 17,5% prekršajnih postupaka u ukupnoj novčanoj vrijednosti od 5.051,00 KM. Kaznu ukora izrekao je u dva prekršajna postupka, odnosno 7,1% prekršajnih postupaka, te jednu obustavu prekršajnog postupka, odnosno 3,5% prekršajnih postupaka zato što nije dokazano da prekršaj postoji.

Tokom 2024. godine, Općinski sud u Sarajevu je, rješavajući po zahtjevima pokrenutim od strane Inspektorata tržišno-turističke inspekcije, izrekao 15 zaštitnih mjera za privremeno oduzimanje robe odnosno predmeta prekršaja, te jednu zaštitnu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti od strane Inspektorata saobraćajne i cestovne inspekcije.

Tabela 2: Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po podnesenom zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka

INSPEKTORAT	Ukupan broj okončanih predmeta u prekršajnom postupku	Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka							
		Novčana kazna	Novčana kazna izraženo u KM	Uvjetna kazna	Uvjetna kazna izraženo u KM	Ukor	Obustava	Obustava iz drugih razloga	Vraćen u predašnje stanje
Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	20	13	10261	5	5051	1	1	0	0
Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite	1	1	1000	0	0	0	0	0	0
Inspektorat sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije	6	6	1500	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	28	20	12761	5	5051	2	1	0	0

Rješavajući po postupcima pokrenutim izdavanjem prekršajnih naloga, Općinski sud u Sarajevu je u toku 2024. godine ukupno okončao 675 prekršajna postupaka, pri čemu je od toga u 505 prekršajnih postupaka, odnosno 74,8% prekršajnih postupaka izrečena sankcija u vidu novčane kazne u iznosu od 430.728,00 KM, u 98 prekršajnih postupaka, odnosno 14,5% prekršajnih postupaka izrečena je sankcija u vidu uvjetne osude, čija vrijednost izražena u novcu iznosi 150.192,00 KM, u 21 prekršajnom postupku, odnosno 3,1% prekršajnih postupaka izrečena je sankcija u vidu ukora čija vrijednost izražena u novcu iznos 15.950,00 KM, dok je 25 prekršajnih postupaka, odnosno 3,7% prekršajnih postupaka obustavljeno jer nije dokazano da je okrivljeni počinio prekršaj za koji se tereti, a 18 prekršajnih postupaka, odnosno 2,7% prekršajnih postupaka je obustavljeno jer postoje drugi razlozi predviđeni zakonom, dok je u predašnje stanje vraćeno šest prekršajnih postupaka, odnosno 0,8% prekršajnih postupaka, dok se dva prekršajna postupka, odnosno 0,3% prekršajnih postupaka trenutno nalazi u statusu odgode.

Tabela 3: Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom nalogu

INSPEKTORAT	Ukupan broj okončanih predmeta u prekršajnom postupku	Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom nalogu											Odgoda
		Novčana kazna	Novčana kazna izraženo u KM	Uvjjetna kazna	Uvjjetna kazna izraženo u KM	Ukor	Ukor izraženo u KM	Obustava	Obustava izraženo u KM	Obustava iz drugih razloga	Obustava iz drugih razloga KM	Vraćen u predašnje stanje	
Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije	40	31	40062	5	13000	0	0	4	13500	0	0	0	0
Inspektorat veterinarske inspekcije	49	40	52971	6	13930	0	0	0	0	2	6090	1	0
Inspektorat urbanističko-građevinske, stambene i ekološke inspekcije	9	5	3400	0	0	0	0	1	1000	3	4100	0	0
Inspektorat tehničke inspekcije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	277	219	179356	32	44100	10	9650	8	20200	6	7350	1	1
Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite	120	71	46163	32	45712	5	4300	6	8500	2	4002	3	1
Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu	72	63	66215	7	13350	2	200	0	0	0	0	0	0
Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije	72	61	34511	7	7000	3	800	1	500	0	0	0	0
Inspektorat prosvjetne inspekcije	27	11	6900	7	12500	1	1000	3	7000	4	5500	1	0

Inspektorat komunalne inspekcije, zaštite prirode, zaštite dobara baštine i inspekcije za sport	9	4	1150	2	600	0	0	2	1100	1	500	0	0
UKUPNO	675	505	430728	98	150192	21	15950	25	51800	18	27542	6	2

Općinski sud u Sarajevu, prekršajno odjeljenje, u prekršajnim postupcima po prekršajnim nalogima izrekao je 505 novčanih kazni, odnosno u 71,8% od ukupnog broja izrečenih kazni u novčanoj vrijednosti od 430.728,00 KM.

Prilikom odlučivanja o visini i vrsti prekršajne sankcije Općinski sud u Sarajevu je potvrdio novčanu kaznu u 102 prekršajna postupka, odnosno 20,1% prekršajnih postupaka u novčanoj vrijednosti od 154.110,00 KM, primijenio institut ublažavanja novčane kazne u 399 prekršajnih postupaka, odnosno 79% prekršajnih postupaka za novčanu vrijednost a u odnosu na prekršajne naloge u iznosu 1.076.853,00 KM, te je svojim rješenjem izrekao novčane kazne u iznosu od 267.118,00 KM čime je umanjena vrijednost novčanih kazni u odnosu na izdate prekršajne naloge za 809.735,00 KM.

Novčana kazna izrečena u izdatim prekršajnim nalogima rješenjima Općinskog suda u Sarajevu, prekršajno odjeljenje, u malom broju uvećana je i to u četiri prekršajna postupka, odnosno 0,8% prekršajnih postupaka, tako što je za novčanu vrijednost po prekršajnim nalogima u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 6.400,00 KM nadležni sud svojim rješenjem izrekao novčane kazne u iznosu od 9.500,00 KM čime je uvećana vrijednost novčanih kazni u odnosu na izdate prekršajne naloge za iznos od 3.100,00 KM.

Tabela 4: Analitički pregled izrečenih novčanih kazni u sudskim postupcima

Opis novčane kazne	Broj prekršajnih naloga	Izrečena novčana kazna po izdatom prekršajnom nalogu u KM	Izrečena novčana kazna po sudskom rješenju u KM	Novčana razlika u KM
Rješenjem suda potvrđena novčana kazna	102	154.110,00	154.110,00	0
Rješenjem suda ublažena novčana kazna	399	1.076.853,00	267.118,00	-809.735,00
Rješenjem suda uvećana novčana kazna	4	6.400,00	9.500,00	3.100,00
UKUPNO	505	1.237.363,00	430.728,00	-806.635,00

Sintetički pokazatelji pokazuju da je po izdatim prekršajnim nalogima i podnesenim zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka u 2024. godini zakazano 871 sudsko ročište, od čega je okončano 703 ročišta, dok je u 168 prekršajnih postupaka izvršena odgoda ili je predmet povučen prije donošenja odluke Suda. Prekršajna odgovornost je utvrđena u 651 prekršajnom postupku, i to u 525 prekršajnih postupaka izricanjem novčane kazne, 103 prekršajna postupka izricanjem uvjetne osude i 23 prekršajna postupka izricanjem kazne ukora, dok je u šest prekršajnih postupaka izvršen povrat u pređašnje stanje, u 26 prekršajnih postupaka su obustavljeni postupci zbog toga što nije dokazana prekršajna odgovornost, doneseno je 18 obustava jer su postojali drugi razlozi i dva ročišta su odgođena.

Tabela 5: Zbirni pregled donesenih sudskih rješenja po izdatim prekršajnim nalogima i podnesenim zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka

Sudska ročišta	Broj rješenja (3+7+8+9+10)	Utvrdjena prekršajna odgovornost (4+5+6)	Izrečena novčana kazna	Izrečena uvjetna kazna	Izrečena kazna ukor	Povrat u predašnje stanje	Obust. postupci	Obust. postupci iz drugih razloga	Odgoda ročišta
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
871	703	651	525	103	23	6	26	18	2

Uporedni pregled o prekršajnim postupcima između 2023. i 2024. godine pokazuje da je u 2024. godini zakazano 871 sudsko ročište, što je smanjenje od 366 sudskih ročišta u odnosu na 2023. godinu, kada je bilo zakazano 1237 sudskih ročišta. U 2024. godini donesena su 703 rješenja, što je smanjenje od 300 rješenja u odnosu na 2023. godinu kada su donesena 1003 rješenja. Utvrđena je prekršajna odgovornost u 651 prekršajnom postupku, što je smanjenje od 300 utvrđenih prekršajnih odgovornosti u odnosu na 2023. godinu kada je u 951 prekršajnom postupku utvrđena prekršajna odgovornost. Ovaj pad mogao je ukazivati na to da su okrivljeni u većem broju prekršajnih postupaka bili oslobođeni odgovornosti ili da je više prekršajnih postupaka odbačeno.

Izrečena je novčana kazna u 525 prekršajnih postupaka, što je smanjenje od 197 prekršajnih postupaka u odnosu na 2023. godinu kada su zabilježena 722 prekršajna postupka.

Izrečena je uvjetna kazna u 103 prekršajna postupka, što je smanjenje od 57 prekršajnih postupaka u odnosu na 2023. godinu kada je zabilježeno 160 prekršajnih postupaka.

Izrečena je kazna ukora u 23 prekršajna postupka, što je smanjenje od 46 prekršajnih postupaka u odnosu na 2023. godinu kada je bilo 69 prekršajnih postupaka. Kod povrata u predašnje stanje doneseno je šest rješenja, što je smanjenje od tri rješenja u odnosu na 2023. godinu kada je doneseno devet rješenja.

Obustavljeni su postupci u 26 prekršajnih postupaka, što je povećanje od 13 slučajeva u odnosu na 2023. godinu kada je obustavljeno 13 postupaka.

Obustavljeni su postupci iz drugih razloga u 18 prekršajnih postupaka, što je smanjenje od devet prekršajnih postupaka u odnosu na 2023. godinu, kada je obustavljeno 27 postupaka. Ročišta su odgođena u dva prekršajna postupka, što je smanjenje od jednog rješenja u odnosu na 2023. godinu kada su odgođena tri prekršajna postupka.

U toku 2024. godine, od ukupno 871 zakazanog usmenog pretresa ukupno su obustavljena dva prekršajna postupka zbog propuštanja od strane predstavnika Kantonalne uprave, a koja su se desila iz objektivnih razloga. Naime, do navedenih propuštanja došlo je u periodu korištenja drugog dijela godišnjih odmora od strane zaposlenika Kantonalne uprave u periodu kada je povećan obim poslova u Kantonalnoj upravi. Obzirom na činjenicu da u Kantonalnoj upravi radi samo jedan zastupnik, a u praksi se dešava da su u istom terminu zakazana dva ili više ročišta kod nadležnog suda, predmetno predstavlja otežavajuću okolnost koja je uticala na propuštanje ročišta od strane uposlenika Uprave.

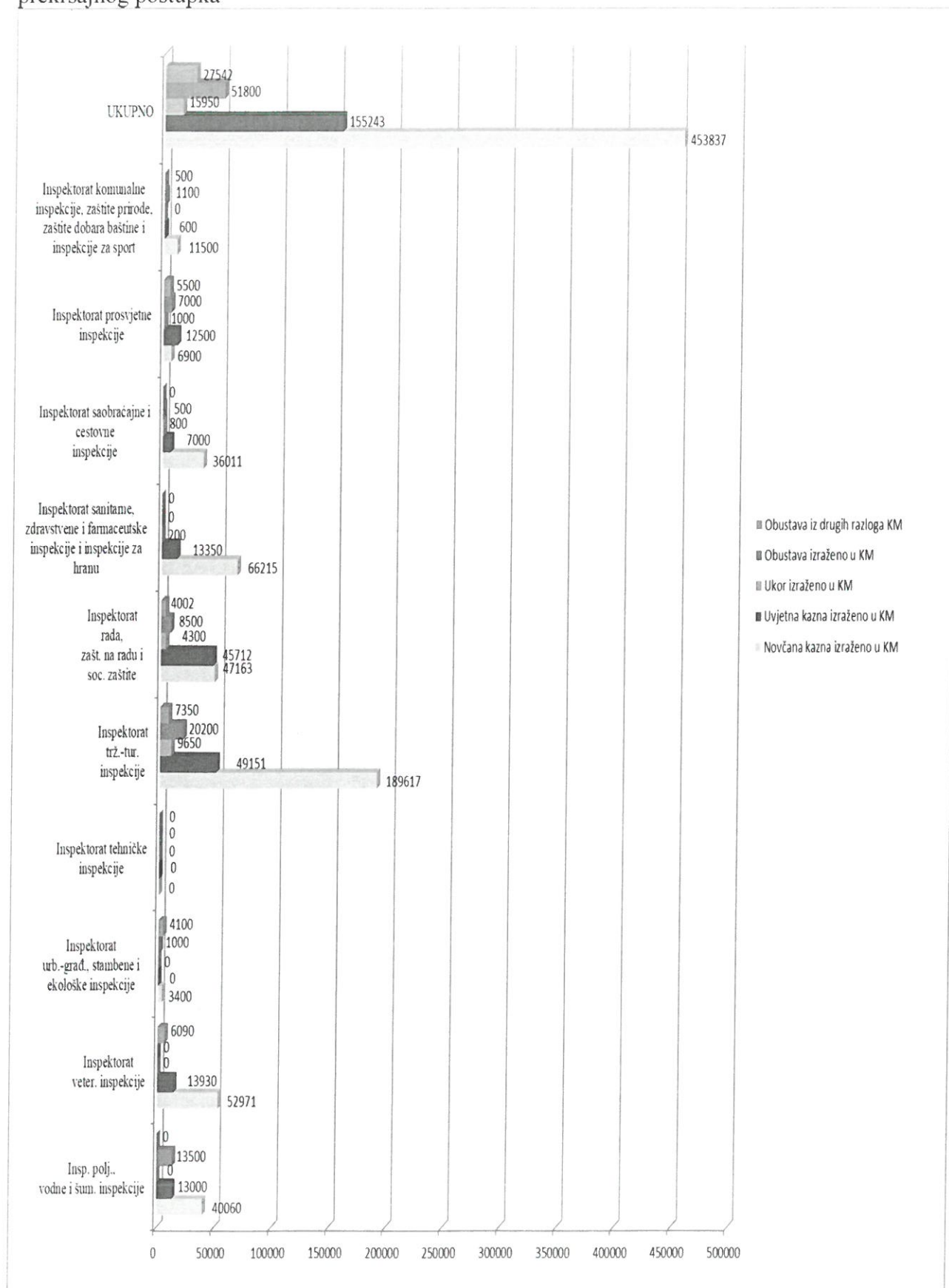
Tabela 6: Uporedni pregled donesenih sudskih rješenja po izdatim prekršajnim nalogima i podnesenim zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka 2023/2024. godinu

R.B.	Vrsta	2023. godina	2024. godina	2023./2024.
1	Sudska ročišta	1237	871	-366
2	Broj rješenja (3+7+8+9+10)	1003	703	-300
3	Utvrđena prekršajna odgovornost (4+5+6)	951	651	-300
4	Izrečena novčana kazna	722	525	-197
5	Izrečena uvjetna kazna	160	103	-57
6	Izrečena kazna ukor	69	23	-46
7	Povrat u predašnje stanje	9	6	-3
8	Obustavljeni postupci	13	26	13
9	Obustavljeni postupci iz drugih razloga	27	18	-9
10	Odgoda ročišta	3	2	-1

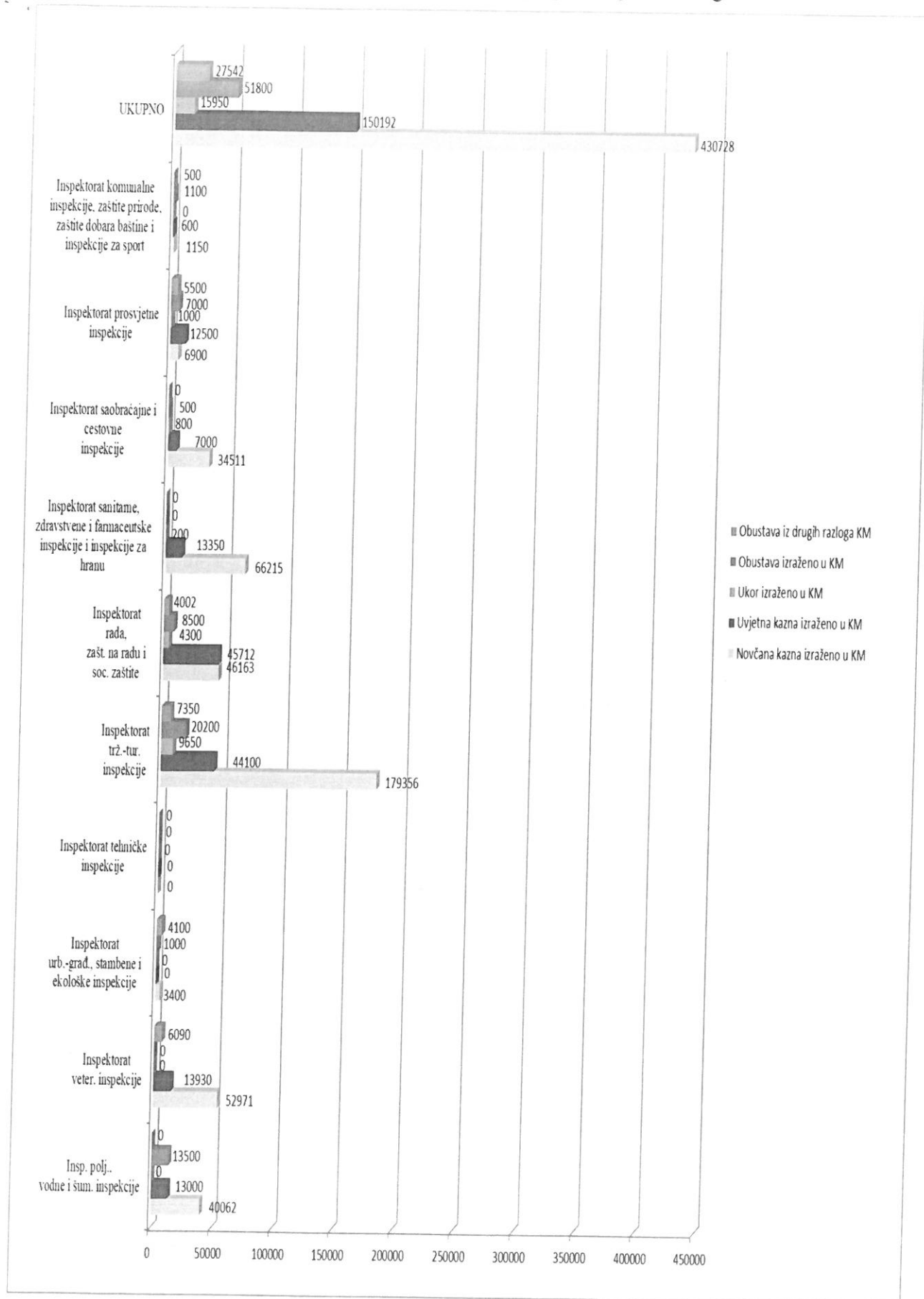
Pored navedenog, u izvještajnom periodu na prvostepena rješenja prekršajnog odjeljenja Općinskog suda u Sarajevu izjavljeno je ukupno osam žalbi od strane ovog organa, od čega je jedna odnosno 12,5% žalbi prihvaćena, dok je sedam žalbi, odnosno 87,5% od strane drugostepenog suda odbijeno kao neosnovano.

Od strane okrivljenih na prvostepena rješenja podneseno je 19 žalbi, od kojih su dvije, odnosno 10,5%, prihvaćeno, dok je 12, odnosno 63%, odbijeno od strane drugostepenog suda. Pet žalbi, odnosno 26,3%, trenutno se nalazi u postupku rješavanja. Na sve podnesene žalbe blagovremeno je dato 28 pisanih odgovora.

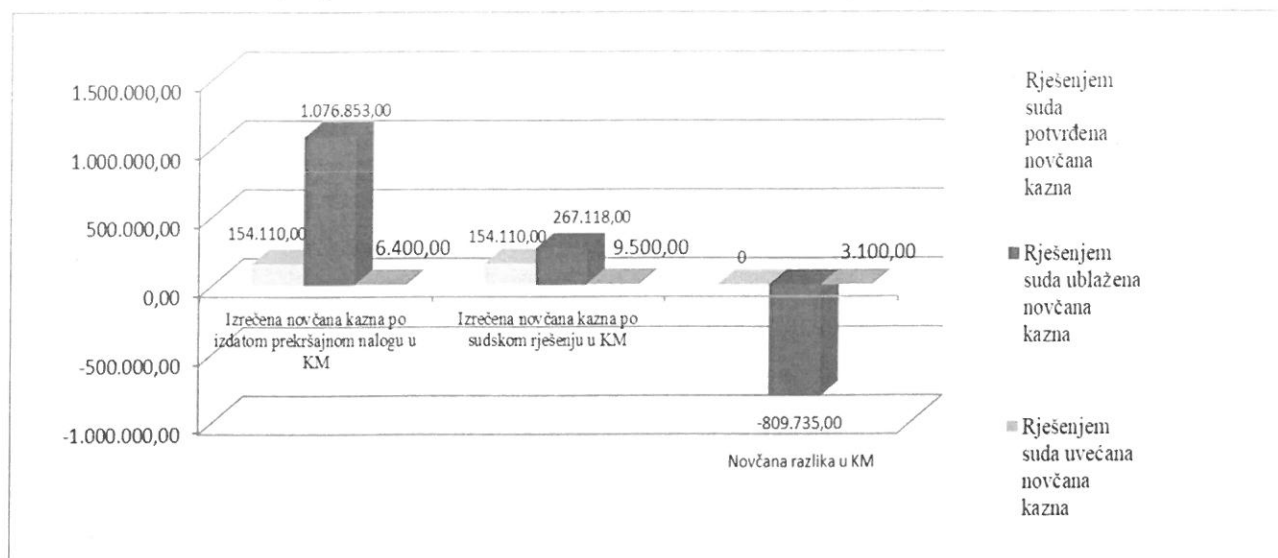
Grafikon: Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom nalogu i zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka



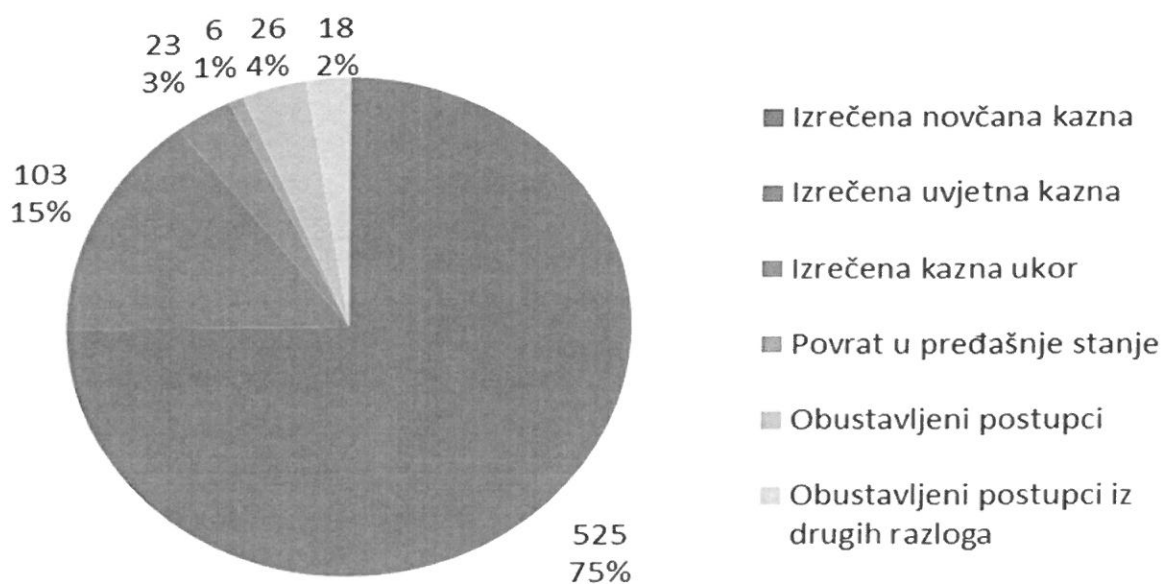
Grafikon: Sankcije izrečene u prekršajnom postupku po prekršajnom nalogu



Grafikon: Analitički pregled izrečenih novčanih kazni u sudskim postupcima



Grafikon: Zbirni pregled donesenih sudskih rješenja



Ukupan broj formiranih i protokolisanih predmeta u izvještajnom periodu iznosi 47680, broj zavedenih ulaznih predmeta iznosi 16224, te broj pripremljenih i otpremljenih pošiljki ukupno iznosi 18653.

U izvještajnom periodu zaprimljeno je i dato u postupak ukupno 855 anonimnih telefonskih prijava i 665 telefonskih prijava sa podacima, što ukupno iznosi 1520 telefonskih prijava, dok je anonimnih viber prijava i viber prijava sa podacima bilo 372, te je prema procjenama putem dežurnog telefona dato cca 2500 raznih informacija.

Po svim zaprimljenim prijavama je postupljeno na način da je blagovremeno izvršen inspekcijski nadzor, te obaviješten podnosilac predstavke o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama.

O prijemu stranaka i razlozima obraćanja vodi se uredna evidencija po inspektoratima. Cilj vođenja evidencija je da se konstatuju najčešća kršenja prava iz određene oblasti i javni oblici prisutni na terenu, što u određenim slučajevima inicira inspekcijski nadzor. U ovom dijelu posebno želimo naglasiti da se određeni broj stranaka svakodnevno obraća po istom osnovu, te iako dobiju usmene i pismene upute inspektora o poduzetim radnjama i nadležnostima inspekcije, stranke i dalje vrše pritisak na rad pojedinih inspekcijskih službi.

Stručni savjetnik za informisanje Kantonalne uprave u izvještajnom periodu je za potrebe sredstava javnog informisanja na web portalu Uprave, dnevnim novinama, TV, radiju i na portalima pripremio ukupno 219 informacija i odgovora na medijske upite o aktivnostima Kantonalne uprave, odnosno o 10 inspektorata i dva sektora koji djeluju u njenom sastavu, a što je za 52 informacije ili 31,13% više u odnosu na prethodnu godinu kada ih je sačinjeno 167. Osim navedenog, u okviru kojeg je i obaveza pravovremenog ažuriranja aktuelnih informacija na web portalu Kantonalne uprave (<http://kuip.ks.gov.ba>), stručni savjetnik za informisanje ujedno obavlja i poslove službenika za informisanje, što podrazumijeva postupanje po zahtjevima koji se odnose na Zakon o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine.

U izvještajnom periodu, u Kantonalnoj upravi po navedenom osnovu je zaprimljeno ukupno 79 zahtjeva za pristup informacijama što je za 16 ili 16,84% manje u odnosu na prethodnu godinu kada ih je bilo 95. Manji broj podnesenih zahtjeva može ukazivati na pozitivne efekte proaktivnog informisanja od strane Kantonalne uprave. Osim što ažurira segment web stranice koji se odnosi na informacije odnosno novosti o radu inspektorata Kantonalne uprave, službenik za informisanje unosi na web stranicu i zastupnička pitanja i inicijative, odnosno pojedinačne akte u skladu sa Uredbom o vrsti i postupku objavljivanja propisa i javnosti rada organa uprave, javnih preduzeća, javnih ustanova i pravnih lica čiji je osnivač Kanton Sarajevo. U toku 2024. godine na web stranicu Kantonalne uprave stručni savjetnik za informisanje unio je ukupno 170 pojedinačnih akata i informacija.

Na osnovu člana 14. Zakona o slobodi pristupa informacijama, te člana 2. Pravilnika o pristupu informacijama Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo, službenik za informisanje je u toku 2024. godine po podnesenih 79 zahtjeva za pristup informacijama donio ukupno 66 rješenja, sedam obavijesti, osam službenih zabilješki i jedan zaključak o spajanju predmeta. Fizičkim licima donesena su 32 rješenja, pravnim licima pet, javnim ustanovama osam, udruženjima četiri, dok je advokatskim kancelarijama doneseno 17 rješenja.

Od ukupnog broja donesenih rješenja, pristup informaciji u cijelosti je odobren u 32 slučaja, u 26 slučajeva pristup informaciji je odbijen ili zahtjev nije mogao biti obrađen, dok je u osam slučajeva djelimično odobren pristup informacijama koje su u posjedu Kantonalne uprave.

Tražene informacije su dostavljene slanjem poštom na adresu ili je podnosiocu zahtjeva omogućen neposredan uvid u spis i/ili kopiranje dokumentacije u prostorijama Kantonalne uprave, o čemu se sačinjavaju službene zabilješke.

Pristup informacijama, između ostalog, najčešće nije odobren ili je djelimično odobren iz razloga što organ kojem se podnosilac obraća ne raspolaže traženom informacijom, zatim radi utvrđenih izuzetaka u zaštiti privatnosti u smislu člana 8. i člana 6. stav 3. Zakona o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine, organ nije nadležan za postupanje po zahtjevu, uz zahtjev nije priložena punomoć, tražena kopija prekršajnih naloga izdatih trećim licima i slično. S obzirom da se podnesenim zahtjevima nerijetko tražilo otkrivanje identiteta podnosioca prijave za vršenje inspekcijskih nadzora važno je istaći da navedena informacija prema članu 25. stav 2. Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo predstavlja službenu tajnu, radi čega se u tom dijelu sačinjava izuzetak u zaštiti privatnosti u smislu odredaba člana 8. Zakona o pristupu informacijama.

U 2024. godini od 66 donesenih rješenja izjavljene su tri žalbe na rješenje službenika za informisanje, koje su drugostepenim rješenjem odbijene kao neosnovane.

Posebnu pažnju, putem stručnog savjetnika za informisanje, Uprava posvećuje promociji aktivnosti inspeksijskih organa u javnosti, što se ostvaruje svakodnevnom saradnjom sa predstavnicima medija, a što ima za cilj proaktivno, sistematično, kontinuirano, pravovremeno i tačno informisanje javnosti putem portala, pisanih i elektronskih medija, o aktivnostima inspektorata koji djeluju u sastavu Kantonalne uprave, te kreiranje i promovisanje pozitivne slike o Kantonalnoj upravi i radu inspeksijskih organa.

Uzevši u obzir ove činjenice, Kantonalna uprava je i u toku 2024. godine imala stalnu saradnju sa predstavnicima portala, pisanih medija, radija i televizije, kojima smo u najkraćim rokovima nastojali obezbijediti informacije koje zahtijevaju i na način na koji je svakome od njih potrebno (javljanja uživo u program, radijski i TV prilogi, pisani odgovori portalima i novinama), uz vođenje službene evidencije o svakom pojedinačnom zahtjevu i odgovoru.

Cijeneći značaj pravovremenog informisanja javnosti i dostupnosti novinarima, odnosno pravovremenog rješavanja zahtjeva, stručni savjetnik za informisanje u kontinuitetu ostvaruje kontakt sa predstavnicima medija i izvan radnog vremena, kao i godišnjeg odmora, posebno u slučajevima kriznih situacija.

Nastojanja Kantonalne uprave i stručnog savjetnika za informisanje svakako su proaktivno informisanje, posebno u vrijeme kriznog komuniciranja, dok i pojedinačni upiti medijskih kuća odnosno novinara predstavljaju prioritet u postupanju kako bi se građanima obezbijedila pravovremena, tačna i relevantna informacija iz nadležnosti Kantonalne uprave.

VIII PROGRAMSKA ORIJENTACIJA

Programska orijentacija Kantonalne uprave usmjerena je ka kvalitetnom pristupu obavljanja inspeksijskih poslova. U Kantonalnoj upravi koristeći iskustva sa terena stvorene su pretpostavke za efikasniji rad inspeksijskih službi na nivou Kantona Sarajevo, gdje se prije svega misli na uspostavu interaktivnog odnosa između inspeksijskih službi i subjekata nadzora u smislu edukativnog, preventivnog i korektivnog djelovanja inspekcija, zatim na uspostavu sistema neselektivnog odabira subjekata nadzora, kao i na formiranje mješovitih inspeksijskih timova koji time doprinose smanjenju vremena prisustva inspekcije kod subjekata nadzora.

Kantonalna uprava će u 2025. godini, zahvaljujući postignutom i stečenom iskustvu u prethodnom periodu, dinamizirati svoje aktivnosti na obavljanju inspeksijskog nadzora utvrđenog godišnjim programom rada, bliže razrađenog kroz mjesečne planove obavljanja inspeksijskog nadzora, uz uvažavanje datih mišljenja od strane kantonalnih ministarstava iz odgovarajućih upravnih oblasti i aktuelne problematike i potreba.

Također, za naredni period Kantonalna uprava će preduzeti sve radnje i mjere iz svoje nadležnosti kako bi tokom 2025. godine u cijelosti realizovala sve zacrtane strateške ciljeve, programe, rokove, realizacije i ostvarila očekivane rezultate, kako u dijelu vršenja inspeksijskog nadzora, tako i u dijelu koji se odnosi na povećanje kadrovske i stručne efikasnosti inspekcija, stručne obuke inspektora u dijelu primjene normative i zastupanja Kantonalne uprave po prekršajnim nalogima i zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka pred općinskim sudovima radi sticanja znanja kao strateškog resursa ove Uprave.

Pored toga Kantonalna uprava će i dalje raditi na realizaciji svih Odluka i Zaključaka Vlade Kantona Sarajevo na najefikasniji i najefektivniji način, a također, kao i u prethodnom periodu, u najkraćem

vremenskom roku davati odgovore na sva poslanička i vijećnička pitanja. Kako bi se podigao nivo efikasnosti i efektivnosti rada javne uprave, poduzet će se aktivnosti s ciljem približavanja kako građanima, tako i privrednim subjektima koji posluju u zoni realne ekonomije. Posebne aktivnosti su planirane na suzbijanju neformalnog ekonomskog sektora. Informisanjem građana i privrednih subjekata putem web stranice Kantonalne uprave, koja je dostupna svim zainteresovanim u cilju davanja primjedbi, prijedloga, sugestija koje se odnose na rad ovog organa, kao i postavljanja pitanja iz nadležnosti ovog organa, ostvaren je cilj dostupnosti i transparentnosti u radu. Putem zvanične web stranice građani Kantona Sarajevo se redovno informišu o aktivnostima i poduzetim mjerama inspeksijskih organa koji djeluju unutar Kantonalne uprave, o pojačanim inspeksijskim nadzorima, kao i rezultatima istih, te o najavama predstojećih planiranih aktivnosti.

Isto tako, kroz dugoročnu projekciju razvoja biti će naznačeni projekti na kojima će Kantonalna uprava posvetiti posebnu pažnju.

Za uspješnu realizaciju predloženih mjera i aktivnosti, a u cilju unapređenja inspeksijskog nadzora, kao i unapređenja rada kompletnog javnog sektora na prostoru Kantona Sarajevo i šire, neophodno je puno jedinstvo svih ključnih subjekata, odnosno neophodno je ostvarenje imperativa jedinstva svih aktera zaduženih za efikasno provođenje mjera i aktivnosti koje su predviđene ovim prijedlozima, a koje su u njihovoj nadležnosti.

Nadalje, za uspješnu realizaciju projekata, predloženih mjera i aktivnosti iz ovog prijedloga, neophodno je ostvariti ravnopravno raspoređivanje zadataka i aktivnosti na svim nivoima zakonodavne i izvršne vlasti, kao i odrediti neposredne izvršitelje istih kao nosioce u tačno zadatim rokovima, kroz jasno definisani operativni plan rada. Inspektori, kao državni službenici sa posebnim ovlaštenjima, koriste u postupcima inspeksijskih nadzora zakone i druge propise, prije svega Zakon o inspekcijama Kantona Sarajevo kao *lex specialis* zakona i Zakon o upravnom postupku Federacije BiH kao *lex regularis* zakona, a zatim i svi zakoni koji reguliraju upravne oblasti nad čijom primjenom 27 inspekcija organiziranih u 10 inspektorata u sastavu Kantonalne uprave provode inspeksijske nadzore.

U skladu sa odredbama Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo i Odluke o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa Kantonalna uprava donosi godišnji Program rada do 15. oktobra tekuće godine za narednu godinu i služi za definiranje i utvrđivanje ciljeva i planova rada Kantonalne uprave.

Godišnji program rada, između ostalog, sadrži broj planiranih inspeksijskih nadzora za svaki inspektorat, odnosno svaku inspekciju koja djeluje u okviru nadležnog inspektorata. Sve inspekcije sačinjavaju mjesečne planove rada do kraja tekućeg mjeseca za naredni mjesec i mjesečne izvještaje o radu do osmog u mjesecu za prethodni mjesec.

Kantonalna uprava teži postići apsolutnu primjenu zakona i provedbenih propisa koji reguliraju oblasti iz nadležnosti Kantonalne uprave, ekonomske odgovornosti u pogledu izvršavanja inspeksijskih poslova iz nadležnosti kantonalnih inspekcija koje djeluju u sastavu Kantonalne uprave i etičke odgovornosti u pogledu poštivanja pravila i principa ponašanja uspostavljenih Etičkim kodeksom za državne službenike u Federaciji Bosne i Hercegovine, Etičkim kodeksom za zaposlenike u Kantonalnoj upravi i Etičkim kodeksom za inspektore, a zatim i odnosa prema građanima i međusobni odnos državnih službenika kao i radnog okruženja.

Iz normativnog dijela Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo, preciznije sadržaja odredbi člana 4. stav 1. istog zakona, kojim je propisano da se inspeksijskim nadzorom osigurava zakonitost i zaštita javnog i privatnog interesa i stava 2. istog člana kojim je propisano da je djelatnost inspeksijskog

nadzora proglašena djelatnošću od javnog interesa za Kanton Sarajevo, jasno je da se vodilo i vodi računa o stvaranju javne vrijednosti.

Kontinuitet rada Kantonalne uprave se ogleda u članu 30. stav 3. Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo, gdje je propisano da je nadležna inspekcija dužna da u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za vršenje inspeksijskog nadzora obavi inspeksijski nadzor, a o utvrđenom činjeničnom stanju i eventualno poduzetim mjerama u roku od osam dana od dana okončanja inspeksijskog nadzora pisanim putem obavijesti podnosioca zahtjeva. Na ovaj način je predviđeno da se sve predstavke, prijave građana i drugi zahtjevi stave u rad u predviđenom vremenskom periodu, te ne postoje zaprimljene prijave koje se ne stave u rad i nad kojima se ne provede upravni postupak, ma koliko bile besmislene.

Postignuti rezultati su izvršeni inspeksijski nadzori u kojem su utvrđene činjenice i eventualno određene mjere.

Osnovna funkcija Kantonalne uprave utvrđena je u Zakonu o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo, kojim zakonom je propisan djelokrug rada i u Zakonu o inspekcijama Kantona Sarajevo kao lex specialis zakona, kojim je u članu 4. stav 1. propisano da se inspeksijskim nadzorom osigurava zakonitost i zaštita javnog i privatnog interesa, dok je stavom 2. istog člana propisano da je djelatnost inspeksijskog nadzora proglašena djelatnošću od javnog interesa za Kanton Sarajevo.

Godišnji program rada sadrži broj planiranih inspeksijskih nadzora po kvartalima sa utvrđenim aktivnostima za svaki inspektorat, odnosno svaku inspekciju koja djeluje u okviru nadležnog inspektorata po njihovoj strukturi, vrsti i kvantitetu, kao i utvrđene ciljeve inspeksijskih nadzora, i to odgovornost koja podrazumijeva odgovoran odnos prema zakonskoj regulativi i povjerenoj oblasti inspeksijskog nadzora, te prema svim učesnicima u inspeksijskom postupku, podnosiocima prijave i subjektima nadzora, racionalnost koja se odnosi na uspostavljanje ekonomske organizacione strukture u oblasti inspeksijskog nadzora i postupanja, funkcionalnost koja podrazumijeva organizaciju vršenja poslova u skladu sa njihovom prirodom, načinom obavljanja i njihovom međusobnom funkcionalnom povezanošću kao i ostvarivanje pune zaposlenosti svih izvršilaca na način adekvatan vrsti, složenosti i obimu poslova, efikasnost - organizacija rada uspostavljena na način kojim se u najvećoj mogućoj mjeri, sa optimalnim brojem zaposlenih, omogućava efikasno izvršavanje nadzora nad zakonskom regulativom i zadovoljavanje potreba građana i drugih subjekata, timski rad koji je jedna od glavnih intencija Kantonalne uprave kojom se istovremeno postiže cilj zaštite zakona, a subjektima nadzora pojednostavljuje i olakšava kontakt sa inspeksijskim organima.

U godišnjem Programu rada planiran je broj inspeksijskih nadzora koje će izvršiti svaki Inspektorat, odnosno nadležna inspekcija koja djeluje u okviru Inspektorata. Broj upravnih mjera i izdatih prekršajnih naloga se ne planira jer isti zavisi od stvarnog činjeničnog stanja koji se utvrđuje neposredno u postupku inspeksijskog nadzora.

U pogledu popunjavanja i održavanja radnih mjesta, Kantonalna uprava se godinama susreće sa određenim barijerama koje determiniraju uspostavljeni budžetski okviri i prema kojima su do kraja 2024. godine bila obezbjeđena novčana sredstva po osnovu plaća i naknada iz plaća za ukupno 165 zaposlenih. Neophodno je istaći potrebu za potpunom sistematizovanih radnih mjesta usljed potkapacitiranosti koja je prisutna u gotovo svim inspektoratima.

Članom 40. Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo propisano je da je inspektor obavezan da se neprestano stručno obrazuje i usavršava za obavljanje poslova inspeksijskog nadzora u trajanju od najmanje 40 sati godišnje iz propisa koji se odnose na oblast inspeksijskog, upravnog i prekršajnog postupka, o čemu direktor donosi program obuka. Na osnovu istog člana zakona direktor donosi

program obuka kako bi se shodno navedenoj zakonskoj odredbi stručna obuka vršila na adekvatan način.

Međusobni odnosi službenika su uređeni Etičkim kodeksom za državne službenike u Federaciji Bosne i Hercegovine, Etičkim kodeksom za zaposlenike u Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo i Etičkim kodeksom za inspektore prema kojima se odnosi između državnih službenika temelje na poštovanju, pristojnosti, povjerenju, saradnji i strpljenju.

Nabavkom novog aplikativnog softvera automatizirali bi se određeni procesi rada i postigla bi se efikasnost i ekonomičnost u postupanju. Trenutni kapacitet kojim raspolaže ovaj organ u softverskom domenu nije dovoljan, odnosno dešava se da zbog preopterećenosti dolazi do "pada sistema" ili je sam sistem usporen, što otežava i usporava rad uposlenika ovog organa. Iz tog razloga je neophodno izvršiti nabavku softvera. Nabavkom novog softvera stvorile bi se informatičke pretpostavke za uspostavu baze podataka i praćenje informatičkih trendova kao i unapređenje sistema rada modernom informatičkom tehnologijom, sa krajnjim ciljem povećanja efikasnosti rada inspeksijske službe, uvezanosti kako samih inspektora, tako i drugih institucija neophodnih za uvid u rad konkretnog subjekta nadzora.

U Kantonalnoj upravi implementirana je konstatna efikasna i kontinuirana komunikacija između glavnih inspektora koji neposredno rukovode nadležnim inspektoratima i inspektora koji neposredno provode inspeksijske nadzore kod subjekata nadzora, kao i koordinacija na relaciji direktor Uprave i glavni inspektori. Uočeni šumovi u komunikaciji se rješavaju na efikasne načine kako organizacija ne bi zaostajala u radu.

Glavni inspektori u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo obavljaju slijedeće poslove vrše poslove i zadatke rukovođenja Inspektoratom, planira i na terenu organizuje vršenje inspeksijskog nadzora i u vršenju tih poslova odlučuje o pitanjima za koja je zakonom ovlašten, daje prijedlog poslova i zadataka iz djelokruga Inspektorata za godišnji program i mjesečne planove Inspektorata, daje uputstva i usklađuje rad inspektora u Inspektoratu, stara se o zakonitosti, blagovremenosti, potpunosti vršenja poslova u Inspektoratu, vrši neposredni inspeksijski nadzor u složenijim slučajevima i po naređenju direktora Uprave, utvrđuje plan i program rada inspekcije i obezbjeđuje njihovu realizaciju, učestvuje u pripremi propisa iz djelokruga Inspektorata, izvještava direktora Uprave o radu Inspektorata i predlaže ocjene o radu inspektora u Inspektoratu direktoru Uprave.

Za razliku od prethodnih godina, pojedini glavni inspektori su preuzeli odgovornost i započeli sa vršenjem monitoringa i samog neposrednog vršenja najsloženijih inspeksijskih nadzora bez konformizma same pozicije, preuzimajući odgovornost kako za cijeli inspektorat, tako i za pojedinačne postupke.

Suzbijanje neformalnog sektora u Kantonu Sarajevo je zasigurno jedan od prioriteta u radu Kantonalne uprave. Neformalni ekonomski sektor ili "siva ekonomija" u najširem smislu označava ekonomske aktivnosti nad kojima državni aparat nema odgovarajući nadzor, odnosno koje se nalaze izvan zakonskih okvira. U užem smislu se pod time podrazumijevaju "normalne" ekonomske aktivnosti vezane uz obične robe i usluge, a koje nisu zakonski prijavljene, na primjer angažovanje neprijavljenih radnika u poslovne svrhe. Takva ekonomija nije oporezovana i ne pridonosi bruto domaćem proizvodu države.

Nad ovakvim ekonomskim aktivnostima država teško uspostavlja adekvatan nadzor. Naime, radi se o legalnim ekonomskim aktivnostima u vezi sa robama i uslugama, ali se iste ne prijavljuju u skladu sa zakonom. Zbog toga se i kaže da se ove ekonomske aktivnosti odvijaju na rubu zakona ili u takozvanoj "sivoj" zoni.

Eklatantni primjeri rada neformalnog sektora predstavljaju neevidentiranje i neprijavljivanje ostvarenog prometa i po osnovu toga stečenih prihoda, angažiranje radnika bez zaključenog ugovora o radu i bez izvršene prijave na obavezno osiguranje ili tzv. "rad na crno", neplaćanje poreza prilikom ostvarenih prihoda i slično. Iako primarnu nadležnost nad ovim pojavama imaju organi poput Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine, inspektori Kantonalne uprave daju doprinos u okviru svojih nadležnosti.

Jedna od osnovnih tačaka Programске orijentacija Kantonalne uprave fokusirana je na suzbijanje rada neformalnog sektora u Kantonu Sarajevo, gdje ključnu ulogu imaju Inspektorat tržišno - turističke inspekcije i inspekcija rada.

Nakon iskustava stečenih radom na terenu, prepoznate su slijedeće pojave:

- Veliki broj subjekata obavlja registrovanu djelatnost bez namjere za poštivanje zakonskih propisa, odnosno sa umišljajem;
- Veliki broj registrovanih subjekata čini prekršaje iz neznanja;
- Tranzicijski sistem je podložan za razvoj neformalnog ekonomskog sektora u Kantonu Sarajevo;
- Sankcije propisane u Zakonu o fiskalnim sistemima i Zakonu o radu nemaju odvraćajući učinak za ponavljanje počinjavanja prekršaja, te u slučaju višestrukog počinjenja prekršaja sankcije počiniocima nisu adekvatne.

Visina kazne koju inspektor može izreći prekršajnim nalogom za neizdavanje fiskalnih računa u skladu sa Zakonom o fiskalnim sistemima za pravno lice je u iznosu od 2.500,00 KM i za odgovorno lice u pravnom licu u iznosu od 1.000,00 KM, a za fizičko lice koje obavlja djelatnost u iznosu od 3.000,00 KM.

Također, u skladu sa Zakonom o radu visina kazne koju inspektor može izreći prekršajnim nalogom za svakog radnika koji nema zaključen ugovor o radu i ako nije izvršena prijava na obavezno osiguranje je za pravno lice 500,00 KM, za odgovorno lice je 500,00 KM, dok za poslodavca - fizičko lice može izreći novčanu kaznu u iznosu od 200,00 KM, a za lice koje je zatečeno na radu bez zaključenog ugovora o radu novčanu kaznu od 100,00 KM.

Isto tako, s ciljem efikasnije borbe protiv neformalnog ekonomskog sektora u Kantonu Sarajevo, nužno je razvijati i unapređivati povjerenje na relaciji inspekcije – građani i subjekti nadzora koji posluju u skladu sa zakonom, na način da isti dostavljaju potrebne informacije o uočenim nepravilnostima i nezakonitostima Kantonalnoj upravi koja će putem nadležnih inspekcija provoditi usmjerene inspeksijske nadzore u skladu sa sadržajem odredbi člana 30. Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo.

Predložena mjera se planira provesti kroz pojačane inspeksijske nadzore i prisustvo inspektora na terenu kako u radne, tako i u neradne dane, u dane vikenda i uvođenjem kontinuiranog dvosmjenskog i noćnog rada, a sve sa ciljem jačanja discipline u primjeni propisa, a posebno iz oblasti radnog zakonodavstva i fiskalne politike, kao i suzbijanje svih oblika poslovanja koji nisu u skladu sa zakonskim propisima gdje inspeksijski nadzori trebaju biti planirani, ciljani, brzi i učinkoviti.

U skladu sa Zakonom o agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, korupcija označava svaku zloupotrebu moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili općinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi, te da korupcija predstavlja krivično djelo, da se kao radnja izvršenja ovog krivičnog djela javlja, gotovo po pravilu, zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja od strane nosilaca tih ovlaštenja, neophodno je postojanje dvije

strane u ovom krivičnom djelu, od kojih jednu čini ona kojoj je potrebna određena usluga, a drugu čini ona koja može i hoće da pruži tu uslugu.

Sama osnovna djelatnost Kantonalne uprave je visoko podložna raznim oblicima koruptivnih rizika, odnosno koruptivnog djelovanja te je iz tih razloga ključna uloga Sektora za internu kontrolu, čija je jedna od zadaća kontrola ispravnosti, zakonitosti, profesionalnosti i etičnosti postupanja inspektora, ali i ostalih državnih službenika i namještenika u Kantonalnoj upravi. Na žalost, od sredine izvještajnog perioda Sektor je nepopunjen jer su službenici ili imenovani na druge pozicije, ili su sporazumno prešli u druge organe ili napustili državnu službu.

Prioritet ove Uprave će biti popunjavanje ovoga sektora, te ukoliko ne budu omogućena nova upošljavanja, Sektor će biti popunjen od strane kadrova unutar Uprave koji imaju dovoljno iskustva da kvalitetno obavljaju ove poslove.

U saradnji sa Uredom za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo izrađen je Plan integriteta Kantonalne uprave za 2024. godinu kako bi se integritet Kantonalne uprave i nadležnih inspekcija dodatno razvio i unapredio u pogledu pravilne primjene Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo i u skladu sa Zakonom o inspekcijama Kantona Sarajevo kao *lex specialis* zakona, Zakona o upravnom postupku kao *lex regularis* zakona, koji uređuju određene upravne oblasti, kao i u skladu sa Etičkim kodeksom za državne službenike u Federaciji BiH.

IX IZVRŠENJE KONTINUIRANIH POSLOVA

Izvršenje kontinuiranih poslova odnosi se na rad organizacionih jedinica koje djeluju unutar ovog organa, odnosno inspektorata i sektora.

Aktivnosti koji se odvijaju u inspektoratu prikazane su za svaku inspekciju pojedinačno, a isto između ostalog sadrži broj inspektora koji su obavljali poslove inspeksijskog nadzora, propise nad čijom primjenom su vršeni inspeksijski nadzori, broj planiranih i izvršenih inspeksijskih nadzora, broj donijetih rješenja, izdatih prekršajnih naloga i njihovu vrijednost, predmet u kojem su vršeni inspeksijski nadzori.

1. INSPEKTORAT POLJOPRIVREDNE, VODNE I ŠUMARSKE INSPEKCIJE

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo u Inspektoratu poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije sistematizovana su radna mjesta glavnog inspektora, tri poljoprivredna inspektora, dva vodna inspektora i četiri šumarska inspektora.

U izvještajnom periodu pored glavnog inspektora, Inspektorat broji sedam inspektora od čega:

- **3 kantonalna poljoprivredna inspektora**
- **2 kantonalna vodna inspektora**
- **2 kantonalna šumarska inspektora**

Deficit broja izvršioca u odnosu na sistematizovani broj, a posebno šumarskih inspektora, nije uticao na ostvarenje plana, zahvaljujući pojačanim aktivnostima tokom cijele godine.

Aktivnosti inspekcija ovog Inspektorata su usklađene sa Planom i programom Inspektorata, kao i Planom i programom rada Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo za 2024. godinu. Planirani rokovi izvršenja aktivnosti su uglavnom ispoštovani, dok je realizacija planiranih aktivnosti u potpunosti ostvarena.

Inspeksijski nadzori i ostale aktivnosti su u potpunosti podređena izvršavanju redovno planiranih i drugih aktivnosti iz nadležnosti inspekcija, a provedena je uz korištenje i primjenu propisa koji uređuju pojedine oblasti sa posebnim akcentima na primjenu onih propisa koji unapređuju stanje i štite zdravlje ljudi, životinja i ukupne imovine u pojedinoj oblasti, kao što su mjere za unapređenje stočarske proizvodnje, kontrola evidencija poljoprivrednog zemljišta i kontrola podsticajnih mjera, što je uređeno Zakonom o stočarstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju, Odlukom o držanju stoke na području Kantona Sarajevo, Zakonom o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo, Zakonom o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednog bilja, Zakonom o poljoprivrednom zemljištu, kao i drugim zakonskim i podzakonskim aktima kada je u pitanju poljoprivredna inspekcija. Kada je u pitanju planiranje i postupanje u nadležnosti vodne inspekcije, aktivnost je bila planirana i provodila se u kontroli mjera koje obavezuju pribavljanje vodnih akata za upravljanje vodama u Kantonu Sarajevo uz posebne kontrole otpadnih voda, zatim zaštita vodotoka, kontrola vodotoka druge kategorije i drugo, što je uređeno Zakonom o vodama u Federaciji BiH, Zakonom o vodama u Kantonu Sarajevo, Odlukom o zonama sanitarne zaštite vodozahvata za javno snabdijevanje stanovništva i drugim zakonskim i podzakonskim aktima kojima je uređeno postupanje vodne inspekcije. Planirani poslovi i zadaci u šumarskoj inspekciji su bili uglavnom usmjereni ka sveukupnoj zaštiti šuma u Kantonu Sarajevo, a provodili su se kroz kontrolu planskih sječa šuma s posebnim osvrtnom na zaštitu šuma od bespravnih sječa i bespravnog zauzimanja šumskog zemljišta, kontrole upravljanja i gospodarenja sa državnim šumama u Kantonu Sarajevo, što je uređeno Zakonom o šumama Kantona Sarajevo i drugim zakonskim i podzakonskim aktima kada je u pitanju šumarska inspekcija.

Ostvareni rezultati koji su u okvirima planiranih za 2024. godinu približno su jednaki rezultatima kada se uporede sa ranijim rezultatima ovih inspekcija, što je rezultat pojačanog rada u svim inspekcijama u Inspektoratu, prije svega zbog provođenja odluka i naredbi nadležnih organa i institucija o pojačanoj aktivnosti, a pored toga su bile planirane pojačane mjere nadzora u pojedinim oblastima kontrole, posebno u šumarskoj inspekciji koja je u toku godine provodila pojačane mjere na zaštiti šuma i sprečavanju bespravnih sječa na Kantonu Sarajevo, te poljoprivrednoj inspekciji za kontrolu novčanih podsticaja u poljoprivredi.

Potrebno je istaći da su inspekcije u toku godine sačinile i dostavile nadležnim organima znatan broj informacija, obavještenja, odgovora na poslanička i druga pitanja, sve u skladu sa odredbama Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo.

U narednom periodu inspekcije ovog Inspektorata će nastaviti pojačanu aktivnost u primjeni zakona i drugih propisa i normativa uz iznalaženja mogućnosti da se pokrene inicijativa i iznađu smještajni kapaciteti i drugi potrebni uslovi u postupcima kojima bi poljoprivredna inspekcija mogla privremeno izuzimati stoku koja se drži u neuslovnim objektima i u zonama u kojima je zabranjeno držanje stoke, odnosno da se pojača saradnja sa nadležnim Ministarstvom privrede u Kantonu Sarajevo radi usaglašavanja mjera na izdavanju vodnih saglasnosti i vodnih dozvola korisnicima voda i zainteresiranim subjektima. Preduzimati mjere koje se odnose na primjenu donesenih izmjena i dopuna Zakona o šumama Kantona Sarajevo kako bi se u što kraćem roku provela odgovornost službi koje čuvaju državne šume od krađa i bespravnog prisvajanja šuma i šumskog zemljišta, odnosno direktna odgovornost za čuvare šuma, što bi umnogome poboljšalo postojeću zaštitu i umanjilo bespravne sječe šuma u Kantonu Sarajevo. Isto tako, vodna inspekcija će se organizovati na brzoj i efikasnoj primjeni izmjena Zakona o vodama u Kantonu Sarajevo. Navedene mjere bi znatno poboljšale uslove rada pojedinih inspekcija unutar inspektorata, odnosno Kantonalne uprave.

Programska orijentacija Inspektorata u narednom periodu će biti usmjerena ka preventivnom djelovanju i zaštiti prirodnih resursa (šume, vode i zemljišta), a samim tim i zdravlja ljudi i materijalnih dobara, te državne imovine.

Inspektorat za poljoprivrednu, vodnu i šumarsku inspekciju je u toku 2024. godine izvršio 1579 inspeksijskih nadzora, što je neznatno više u odnosu na planirano. Donesena su ukupno 142 rješenja kojima je naloženo otklanjanje utvrđenih nedostataka. Zbog nepoštivanja zakona i propisa koji uređuju pojedinu oblast izdata su ukupno 143 prekršajna naloga u kojima su izrečene novčane kazne u iznosu 222.570,00 KM.

Tabela 1. Uporedni pregled planiranih i ostvarenih inspeksijskih nadzora 2023./2024. godini sa procentualnim pokazateljima u odnosu na planirane i izvršene inspeksijske nadzore

R.B.	INSPEKCIJA	Planirani broj inspeksijskih nadzora za 2023. godinu	Broj izvršenih inspeksijskih nadzora za 2023. godinu	INDEX (4/3)	Planirani broj inspeksijskih nadzora za 2024. godinu	Broj izvršenih inspeksijskih nadzora za 2024. godinu	INDEX (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Poljoprivredna	710	754	106,20	720	765	106,25
2.	Vodna	420	452	107,62	420	438	104,29
3.	Šumarska	420	430	102,38	420	376	89,52
UKUPNO		1550	1636	105,55	1560	1579	101,22

Tabela 2. Uporedni pregled donesenih upravnih mjera 2023/2024. godini

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih rješenja 2023. godine	Broj izdatih rješenja 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Poljoprivredna	25	42	168,00
2.	Vodna	60	73	121,67
3.	Šumarska	22	27	122,73
UKUPNO		107	142	132,71

Tabela 3. Uporedni prikaz donesenih prekršajnih naloga 2023/2024. godina

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih prekršajnih naloga 2023. godine	Broj izdatih prekršajnih naloga 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Poljoprivredna	52	53	101,92
2.	Vodna	30	16	53,33
3.	Šumarska	47	74	157,45
UKUPNO		129	143	110,85

Tabela 4. Uporedni prikaz visine izrečenih i naplaćenih novčanih kazni 2023/2024. godina

R.B.	INSPEKCIJA	Visina izrečene novčane kazne 2023. godine (KM)	Visina izrečene novčane kazne 2024. godine (KM)	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Poljoprivredna	28.100,00	27.000,00	96,09
2.	Vodna	71.500,00	46.300,00	64,76
3.	Šumarska	148.850,00	149.270,00	100,28
UKUPNO		248.450,00	222.570,00	89,58

Tabela 5. Broj izdatih upravnih mjera u periodu od 01.01.-31.12.2024.godine

INSPEKCIJA	Broj nadzora	Broj rješenja-naređenja	Broj rješenja-upozorenja	Broj izvršenih rješenja	Broj neizvršenih rješenja	Broj žalbi po rješenjima	Broj donesenih rješenja po žalbi
Poljoprivredna	754	42	-	36	6	3	3
Vodna	452	73	-	15	58	-	-
Šumarska	430	27	-	21	6	1	1
UKUPNO	1636	142	-	72	70	4	4

1.1. Poljoprivredna inspekcija

U poljoprivrednoj inspekciji poslove obavljaju tri izvršioca – kantonalna poljoprivredna inspektora.

Kantonalni poljoprivredni inspektori vrše nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o zaštiti zdravlja bilja („Službeni glasnik BiH“, broj 23/03);
- Zakon o fitofarmaceutskim sredstvima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 49/04);
- Zakon o mineralnim đubrivima („Službeni glasnik BiH“, broj 46/04);
- Zakon o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH" broj 23/09);
- Zakon o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednog bilja („Službene novine Federacije BiH“, broj 55/01);
- Zakon o zaštiti bilja i štetočina koje ugrožavaju cijelu zemlju („Službeni list SFRJ“, broj 74/89);
- Zakon o stočarstvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/13);
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Službene novine Federacije BiH“, broj 52/09);
- Zakon o slatkovodnom ribarstvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 64/04);
- Zakon o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službene novine Federacije BiH“, broj 42/10);
- Zakon o novčanoj podršci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji („Službene novine Federacije BiH“, broj 8/04);
- Zakon o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području KS ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/12);
- Pravilnik o uslovima za stavljanje u promet, kvalitetu i kontroli kvaliteta mineralnih đubriva te skladištenju i rukovanju mineralnih đubriva ("Službeni glasnik BiH", broj 90/09);
- Pravilnik o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnje ("Službene novine Federacije BiH", broj 56/13);
- Pravilnik o posebnim uslovima za ostvarenje prava na novčani podsticaj ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 21/13);

- Pravilnik o mjerama za unapređenje stočarske proizvodnje na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 19/10);
- Odluka o mjerama za sprečavanje širenja i uništavanje korovske biljne vrste - ambrozije ("Službene novine FBiH", broj 89/11).

Poljoprivredna inspekcija je u toku 2024. godine izvršila ukupno 765 inspekcijskih nadzora, što je znatno više od planiranog broja inspekcijskih nadzora u toku godine. Broj izvršilaca u toku 2024. godine je isti kao i u toku 2023. godine uz napomenu da od maja ove godine u ovoj inspekciji su dva izvršioca, dok je poslove trećeg obavljao glavni inspektor ovog inspektorata. Ako se uporede podaci iz predhodne i tekuće godine može se zaključiti da su rezultati u tekućoj godini nešto bolji od rezultata iz predhodne godine.

Za utvrđene nepravilnosti inspekcija je donijela 42 rješenja kojima je naloženo otklanjanje utvrđenih nedostataka, a zbog kršenja zakonskih propisa izdata su 53 prekršajna naloga u ukupnoj vrijednosti novčane kazne u iznosu od 27.000,00 KM, uz napomenu da je većina prekršajnih naloga uglavnom plaćena, obzirom da su lica koja su činila prekršaje u najvećoj mjeri fizička lica i prihvatala su prekršajnu odgovornost. Poljoprivrednoj inspekciji u toku godine se od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Ministarstva privrede Kantona Sarajevo dostavlja znatan broj zahtjeva, koji su uglavnom vezani za kontrole različitih podsticajnih mjera u poljoprivrednoj proizvodnji a koje inspekcija prioritetno uzima u rad i postupka po dostavljenim zahtjevima, o čemu se o preduzetim mjerama pismeno informišu navedeni organi. Isto tako zbog opšteg socijalnog stanja, sve veći broj lica nabavlja i drži stoku u gradskim zonama u kojima nije dozvoljeno držanje stoke, što ponekad otežava inspekciji preduzimanje mjera u skladu sa propisima, uz napomenu da se neki postupci ne mogu provesti do kraja zbog manjkavosti propisa, odnosno, zbog toga što nisu uređene mjere po kojima bi se stoka mogla eventualno privremeno izuzimati i držati do okončanja eventualnih sudskih postupaka.

Broj rješenja po žalbi u poljoprivrednoj inspekciji se odnosi na rješenja kojim je subjektima naložen povrat novčanih sredstava dodijeljenih novčanim podsticajima u poljoprivredi u ukupnom iznosu od 64.598,15 KM.

1.2. Vodna inspekcija

U vodnoj inspekciji poslove obavljaju dva izvršioca odnosno dva kantonalna vodna inspektora.

Kantonalni vodni inspektori vrše nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/06);
- Zakon o vodama („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 18/10);
- Pravilnik o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu izmirivanja opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada ("Službene novine Federacije BiH", br. 62/07,46/09,79/11 i 88/12);
- Pravilnik o uslovima i kriterijima koje mora ispunjavati pravno lice za izradu dokumentacije na osnovu kojeg se izdaje vodni akt ("Službene novine Federacije BiH", br.17/08 i 38/12);
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija i dostavljanje podataka o količinama zahvaćene vode ("Službene novine Federacije BiH", broj 83/08);
- Pravilnik o načinu određivanja granice vodnog dobra i o postupku utvrđivanja pripadnosti zemljišne čestice javnom vodnom dobru ("Službene novine Federacije BiH", broj 26/09);
- Pravilnik o načinu i uslovima ograničenog prava korištenja javnog vodnog dobra ("Službene novine Federacije BiH", broj 26/09);
- Pravilnik o uslovima i kriterijima koje moraju zadovoljavati ovlaštena pravna lica za obavljanje stručno-tehničkih poslova iz nadležnosti agencije za vode i načinu izdavanja ovlaštenja ("Službene novine Federacije BiH", br. 75/09 i 43/10);

- Pravilnik o postupcima i mjerama u slučajevima akcidenata na vodama i obalnom vodnom zemljištu ("Službene novine Federacije BiH", broj 71/09).

Vodna inspekcija je u 2024. godini izvršila ukupno 438 inspeksijskih nadzora, što je neznatno više u odnosu na planirani broj inspeksijskih nadzora. Za utvrđene nepravilnosti donesena su 73 rješenja u kojima je naloženo otklanjanje određenih nepravilnosti, a zbog kršenja zakonskih propisa izdato je 16 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 71.500,00 KM. Usporedbom podataka o rezultatima rada sa prethodnom godinom evidentne su neznatne razlike u broju izvršenih inspeksijskih nadzora. Po pitanju stanja u oblasti nadzora i dalje je prisutna problematika nepribavljanja vodnih akata od strane lica koja koriste vodne resurse, zatim tendencije za korištenjem vode iz vlastitih izvora i bunara bez mjernih uređaja, kao i neprovođenje adekvatnih mjera za prečišćavanje otpadnih voda i ispuštanja tih voda u postojeće vodotoke i njihov tretman, na čemu će se u narednom periodu preduzimati pojačane mjere.

Također, sa nadležnim resornim Ministarstvom privrede Kantona Sarajevo potrebno je usaglasiti postupke izdavanja vodnih saglasnosti i odobrenja za upotrebu voda. U toku godine na zahtjev Ministarstva privrede Kantona Sarajevo izvršen je određen broj usmjerenih inspeksijskih pregleda u kojima je vršena kontrola korištenja i plaćanja naknada za korištenje vodnih resursa, kao i kontrole ispuštanja otpadnih i oborinskih voda. Inspekcija je u toku godine, na zahtjev zastupnika u Skupštini Kantona Sarajevo, Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, kao i drugih organa i subjekata, izradila 21 različitu vrstu informacija u oblasti koju kontrolišu.

1.3. Šumarska inspekcija

U šumarskoj inspekciji poslove obavljaju dva izvršioca odnosno dva kantonalna šumarska inspektora.

Kantonalni šumarski inspektori vrše nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o šumama („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 5/13 i 10/21);
- Zakon o lovstvu („Službene novine Federacije BiH“, br. 4/06,10/08);
- Zakon o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja („Službene novine Federacije BiH“, broj: 71/05);
- Zakon o uvjetima, načinu obavljanja djelatnosti rezanja drveta („Službene novine Federacije BiH“, broj 27/97);
- Zakon o zabrani držanja koza („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 7/98), te 17 podzakonskih akata pravilnika i odluka.

Šumarska inspekcija je u 2024. godini izvršila ukupno 376 redovnih inspeksijskih nadzora u oblasti šumarstva. Ako se podaci o broju pregleda u oblasti šumarstva uporede sa podacima o broju planiranih pregleda vidljivo je da je taj broj nešto manji od planiranog. Razlog tome je svakako manji broj izvršilaca u odnosu na sistematizovana radna mjesta, te jedan kraći period bolovanja jednog od šumarskih inspektora. Po pitanju mjera koje preduzimaju inspektori u oblasti kontrole, vidljivo je da su za utvrđene nepravilnosti donijeli 27 rješenja kojima je naloženo otklanjanje utvrđenih nedostataka u oblasti šumarstva i ovaj broj je nešto veći u odnosu na prethodnu godinu.

Zbog kršenja zakonskih propisa, inspekcija je izdala ukupno 47 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 148.850,00 KM. Problematika zaštite i čuvanja šuma od krađe i bespravnih sječa, a za što su po Zakonu o šumama zaduženi lugari iz Kantonalnog javnog preduzeća "Sarajevo-šume" d.o.o. Sarajevo, ostaje i dalje najveća problematika obzirom da nova organizacija čuvarske službe nije u potpunosti zaživjela, na čemu će inspekcija u narednom periodu maksimalno insistirati.

Saradnja sa federalnim organima, drugim kantonima, općinama, Gradom Sarajevom, ombudsmenima, nevladinim sektorom i drugim organima

Inspekcije unutar Inspektorata imale su uspješnu saradnju sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove, nadležnim resornim ministarstvima u Kantonu i Federaciji, sa policijskim i ostalim državnim i drugim službama i organizacijama. U toku godine je bilo postupanja i zajedničkog vršenja inspekcijskih nadzora sa inspekcijama iz Federalne uprave za inspekcijske poslove, kao i sa inspekcijama iz općina u Kantonu Sarajevo u cilju preduzimanja zajedničkih mjera iz nadležnosti pojedinih inspekcija u otklanjanju određenih nepravilnosti, što će biti nastavljeno i u budućem radu inspekcija.

Inspekcije u redovnom preduzimanju mjera prate stanje u oblasti koju kontrolišu i pored redovnih mjera koje donose u upravnom postupku, često preventivno predlažu mjere kojima se unapređuje i poboljšava stanje u pojedinim oblastima. Pored redovnog mjesečnog, kvartalnog i godišnjeg izvještavanja, inspektori u skladu sa Zakonom o inspekcijama Kantona Sarajevo, redovito pismeno obavještavaju stranke o preduzetim mjerama u svakom inspekcijskom pregledu, a nadležnim organima se blagovremeno dostavljaju potrebne informacije o stanju sa prijedlogom mjera za unapređenje stanja i otklanjanja nedostataka u pojedinim oblastima u kojima inspekcije vrše nadzor i kontrolu. Nadležno resorno Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo se redovito u detaljnim mjesečnim izvještajima informiše o radu inspekcija i stanju u pojedinim oblastima koju kontrolišu inspekcije, što će biti nastavljeno i u daljnjem radu.

2. INSPEKTORAT VETERINARSKE INSPEKCIJE

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo u Inspektoratu veterinarske inspekcije sistematizovana su radna mjesta glavnog inspektora i 20 veterinarskih inspektora.

U izvještajnom periodu inspekcijske poslove Inspektorata obavljali su:

- jedan glavni veterinarski inspektor**
- 17 kantonalnih veterinarskih inspektora**

Kantonalni veterinarski inspektori, uključujući glavnog veterinarskog inspektora, su u periodu 01.01.2024.-31.12.2024. godine izvršili ukupno 14019 inspekcijskih nadzora i kontrola, uključujući planirane i neplanirane inspekcijske nadzore i kontrole, kao i veterinarsko - zdravstvene preglede po zahtjevu poslovnih subjekata, koji obavljaju djelatnosti koje podliježu stalnom veterinarsko - zdravstvenom nadzoru i kontroli.

U okviru provedenih inspekcijskih nadzora donesene su 362 upravne mjere odnosno rješenja, te je izrečeno 249 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 333.750,00 KM. Inspekcijski nadzor iz nadležnosti veterinarske inspekcije izvršene su nad radom registriranih i odobrenih objekata za obavljanje veterinarske djelatnosti, objekata za proizvodnju i promet hrane životinjskog porijekla i hrane za životinje, objekata za promet veterinarskih lijekova, sjemena za umjetnu oplodnju, objekata za uzgoj i smještaj životinja, uključujući proizvodne životinjske vrste kao što su farme goveda, ovaca, koza, peradi i drugo, kao i neproizvodne vrste kao što su konji, psi, zoološke životinje i drugo i drugim objektima, pravnim i fizičkim licima čije je poslovanje, obaveza i dužnost utvrđena legislativom u oblasti veterinarstva i sigurnosti hrane.

Potrebno je napomenuti da su dva inspektora počela obavljati poslove neposrednog inspekcijskog nadzora početkom drugog kvartala.

Inspektorat veterinarske inspekcije Kantonalne uprave vrši nadzor nad provođenjem niže navedenih zakona i podzakonskih akata koji su doneseni na osnovu istih:

- Zakon o veterinarstvu u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 34/02);
- Zakon o hrani („Službeni glasnik BiH“, br. 50/04);
- Zakon o genetski modifikovanim organizmima („Službeni glasnik BiH“, br. 23/09);
- Zakon o zaštiti dobrobiti životinja („Službeni glasnik BiH“, br. 25/09);
- Zakon o veterinarstvu u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 46/00);
- Zakon o lijekovima koji se upotrebljavaju u veterinarstvu („Službene novine FBiH“, br. 15/98,70/08);
- Zakon o zdravstvenoj ispravnosti životnih namirnica i predmeta opće upotrebe („Službeni list SFRJ“, br. 53/91);
- Zakon o zdravstvenom nadzoru nad životnim namirnicama i predmetima opće upotrebe („Službeni list SR BiH“, br. 43/86,18/90).

Inspeksijski nadzor i službene kontrole iz nadležnosti veterinarske inspekcije nad izvršavanjem navedenih zakona i propisa donesenih na više od 130 važećih propisa vrši se nad radom veterinarskih organizacija, veterinarskih ustanova, samostalne veterinarske prakse i veterinarskih službi, nad objektima, opremom, sredstvima, te uslovima za držanje, uzgoj i proizvodnju životinja i proizvoda životinjskog porijekla, nad provođenjem naredenih mjera za sprječavanje, otkrivanje i suzbijanje zaraznih bolesti životinja koje provode veterinarske organizacije i vlasnici životinja, nad sredstvima za prijevoz i uvjetima prijevoza, te objektima, uvjetima i opremom za promet životinja i proizvoda životinjskog porijekla, nad objektima, opremom, uvjetima i načinom rada veterinarskih organizacija u obavljanju zdravstvene zaštite životinja, nad dobivanjem, proizvodnjom, skladištenjem sjemena za vještačko osjemenjivanje i oplođenih jajnih ćelija, nad uvjetima skladištenja i upotrebe veterinarskih lijekova i pomoćnih lijekovitih sredstava, nad zdravstvenom ispravnošću hrane i vode za životinje, kao i nad svim objektima, sredstvima, predmetima i opremom koji mogu biti prenosnici zaraznih bolesti kod životinja ili na drugi način mogu ugroziti njihovo zdravlje i zdravlje ljudi u prometu preko teritorije Kantona Sarajevo.

Po službenoj dužnosti određenom učestalošću u 2024. godini veterinarski inspektori vršili su redovne službene kontrole i nadzore nad radom 303 registrovana i odobrena objekta u veterinarstvu, subjekta na području Kantona Sarajevo, čije poslovanje i rad podliježu nadzoru veterinarske inspekcije.

U odobrenim i registrovanim objektima, u periodu izvještavanja, veterinarski inspektori su postupajući po zahtjevu za obavljanje veterinarsko - zdravstvenih pregleda vršili i veterinarsko zdravstvene preglede životinja prije i poslije klanja, veterinarsko - zdravstvene preglede u proizvodnji, preradi i distribuciji, preglede kod utovara, istovara i pretovara.

Osim u odobrenim objektima, redovan inspeksijski nadzor obavlja se i u objektima registrovanim pod posebnim uslovima kod nadležnog Ministarstva privrede Kantona Sarajevo kao što su mesnice, ribarnice i druge prodavnice neupakovanog mesa stoke za klanje i preradi i ribe, te drugim objektima, mjestima i prostorima u kojima se posluje proizvodima životinjskog porijekla i životinjama kao što su tržnice, sajmovi i slično.

Inspeksijski nadzor nad radom objekata vrši se redovno, određenom učestalošću na osnovu analize rizika prema planu službenih kontrola za tekuću godinu radi verifikacije postupanja subjekata u skladu sa relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima i/ili po zahtjevu subjekta u vezi sa obavljanjem veterinarsko zdravstvenih pregleda kod utovara, istovara sirovina, proizvoda, lijekova i drugo, pregleda životinja prije i poslije klanja radi stavljanja na tržište proizvoda ocjenjenih prikladnim za javnu potrošnju.

U okviru izvršenih inspekcijskih nadzora i kontrola uzeto je ukupno 3473 uzoraka proizvoda životinjskog porijekla, sirovina, hrane za životinje, vode, briseva površina u kontaktu sa hranom i drugih materijala životinjskog porijekla za različita laboratorijska ispitivanja kako je prikazano u nastavku.

U izvještajnom periodu, po laboratorijskom ispitivanju u slučajevima utvrđenih neusklađenosti, djelovalo se upravno, izdavanjem rješenja s ciljem otklanjanja nedostataka u pogledu higijene na osnovu ispitanih briseva, zabrane prometa proizvoda i neškodljivog uklanjanja na osnovu ispitanih parametara zdravstvene ispravnosti i kvaliteta kao i prekršajno izricanjem novčanih sankcija.

Neusklađenosti koje su detektovane mikrobiološkim analizama u izvještajnom periodu odnose se na nalaz povećanog broja aerobnih mezofilnih bakterija i enterobakterija u brisevima površina kojih je bilo 21, sedam nalaza enterobakterija, kvasaca i plijesni u proizvodima od mlijeka, te 21 nalaz povećanog broja bakterija i somatskih stanica u sirovom mlijeka, zatim četiri nalaza kampilobakterija u mesu peradi, te nalaz *Listeria monocytogenes* u pripravicima od mesa peradi.

Kod 13 ispitanih uzoraka hrane za životinje detektovane su klostridije, dok je ispitivanjem hrane za brojere detektovan sadržaj kokcidiostatika iznad maksimalno dopuštenih graničnih vrijednosti.

U izvještajnom periodu, u pogledu kvaliteta, utvrđene neusklađenosti odnose se na sadržaj masti i vezivnog tkiva iznad dozvoljenih normi u proizvodima od usitnjenog mesa kojih je bilo 27, kao i dvije neusklađenosti u vezi fizikalno hemijskih svojstava meda u proizvodnji i prometu u pogledu električne provodljivosti.

U okviru provedenih inspekcijskih nadzora nad zdravstvenom ispravnošću, kao i kvalitetom proizvoda životinjskog porijekla u proizvodnji i prometu, u izvještajnom periodu, veterinarski inspektori su u skladu sa zakonskim ovlaštenjima po činjenično utvrđenom stanju u pogledu zdravstvene neispravnosti i neprikladnosti za konzumaciju hrane, kao i neispravne hrane za životinje, naredili zabranu prometa i upotrebe te neškodljivo uništenje 67.732,53 kg proizvoda i sirovina životinjskog porijekla, kao i dodataka namijenjenih upotrebi u proizvodnji proizvoda životinjskog porijekla.

Postupajući po nalogu tužilaštva u pogledu krivolova, otkriven je slučaj lova srneće divljači pri čemu su oduzeta tri trupa koja su neškodljivo uklonjena pod nadzorom veterinarske inspekcije.

U okviru veterinarsko - zdravstvenih pregleda u objektima za klanje prije i poslije klanja pregledano je 3919 trupova goveda svih starosnih kategorija i 4011 trupova ovaca svih starosnih kategorija.

U objektima za proizvodnju i promet proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje životinjskog i neživotinjskog porijekla izvršen je veterinarsko - zdravstveni pregled 3254 kamionske pošiljke u međunarodnom prometu odnosno uvozu i izvozu.

Za obavljene veterinarsko zdravstvene preglede, veterinarski inspektori su obračunali ukupno 578.032,42 KM od čega je 80% odnosno 462.425,94 KM direktni prihod Kantona Sarajevo.

U periodu izvještavanja, veterinarski inspektori zbog utvrđenih prekršaja izrekli su ukupno 249 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 333.750,00 KM.

U periodu izvještavanja veterinarski inspektori su izdali 362 rješenja zbog utvrđenih nepravilnosti i nezaklonitosti u radu, a struktura donesenih mjera prikazana je u nastavku.

Zbog zanemarivanja zdravlja i dobrobiti životinja, veterinarski inspektori su u izvještajnom periodu trajno oduzeli 13 pasa i devet mačaka koji su u daljem postupku predati na dalju brigu drugim zainteresiranim stranama.

Inspektorat veterinarske inspekcije je u izvještajnom periodu, osim redovnih planiranih inspeksijskih nadzora i kontrola u odobrenim i registrovanim objektima, obavio značajan broj inspeksijskih kontrola i pregleda po zahtjevu stranaka, što uključuje neplanirane inspeksijske nadzore i kontrole, kao i kontrolne preglede.

U izvještajnom periodu postupljeno je po 1122 zahtjeva, prijave, predstavke ili inicijative građana, mjesnih zajednica, institucija, privrednih subjekata i Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo u vezi sa različitim predmetom kontrole, kao što su pojava ili sumnja na zarazne bolesti, nepravilnosti u držanju životinja, nepravilnosti u prometu proizvodima životinjskog porijekla, psi lualice, zahtjevi za ovjeru certifikata za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca i drugo. Najveći broj zahtjeva u izvještajnom periodu odnosi se na zahtjeve za pregled i ovjeru certifikata za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca i to 673 zahtjeva, 336 zahtjeva se odnosi na nepravilnosti kod držanja životinja, zatim, 45 zahtjeva ili prijava se odnosi na prijave napada vlasničkih pasa i pasa lualica, 34 prijave se odnose na pojavu ili sumnju na zarazne bolesti životinja, 22 zahtjeva se odnose na uočene nepravilnosti u prometu hrane, te se 12 zahtjeva odnosi na ostale zahtjeve.

Značajan udio radnih aktivnosti veterinarske inspekcije tokom 2024. godine uključuje redovne, planirane aktivnosti, rad na praćenju stanja i provođenju intenzivnih preventivnih mjera sprječavanje pojave i širenja stočnih zaraznih bolesti, posebno mjera dijagnostičkih ispitivanja i preventivnih mjera koje su određene Programom mjera zdravstvene zaštite životinja, kao i neplanirane kontrolne aktivnosti u slučajevima sumnje ili potvrde određene zarazne bolesti životinja.

U izvještajnom periodu zabilježeni su slučajevi bruceloze ovaca, kao i bruceloza kod pasa, američka gnjiloča pčelinjeg legla kod pčela, trihinelozu i afrička svinjska kuga kod divljih svinja te salmoneloza kod peradi.

U okviru naređenih mjera pod nadzorom veterinarske inspekcije u periodu 01.01.2024.-31.12.2024. godine, izvršena je pored ostalih mjera za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti (bio-sigurnosne mjere, dodatno laboratorijsko ispitivanje i drugo) eutanazija i neškodljivo uklanjanje 43 ovce i dva psa pozitivna na brucelozu, 59 pčelinjih zajednica sa košnicama iz američkom gnjiločom zaraženih pčelinjaka.

Kod 20 odstrijeljenih divljih svinja utvrđeno je prisustvo trihinela, zbog čega su trupovi istih neškodljivo uništeni pod nadzorom veterinarske inspekcije, dok je kod jedne svinje potvrđena i afrička svinjska kuga koje su također pod službenim nadzorom neškodljivo uklonjena i uništena.

U okviru monitoringa salmonela kod žive peradi u 2024. godini otkrivena su dva jata peradi, brojlera, pozitivna na *Salmonella enteritidis* od značaja za javno zdravstvo koja su primarno stavljena pod karantinske mjere veterinarske inspekcije, a zatim je naloženo sanitarno klanje, uključujući ukupno 12.460 životinja odnosno brojlera (tovna perad).

Kantonalni veterinarski inspektori, uključujući glavnog veterinarskog inspektora, su u izvještajnom periodu izvršili 14019 inspeksijskih nadzora i kontrola, 2678 ili 24% nadzora više od planiranog broja inspeksijskih nadzora za isti period, a 1244 ili 10% više u odnosu na broj izvršenih nadzora u 2023. godini.

U okviru provedenih inspeksijskih nadzora i kontrola doneseno je 362 rješenja, što je za 93 rješenja ili 35% više rješenja o upravnim mjerama u odnosu na broj rješenja u 2023. godini.

U izvještajnom periodu izdavanjem prekršajnih naloga izrečeno je 249 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 335.750,00 KM, što je za 36 prekršajnih naloga ili 13% prekršajnih naloga manje po broju u odnosu na broj izdatih prekršajnih naloga u 2023. godini, te za 115.310,00 KM ili 26% manje u novčanom iznosu u odnosu na 2023. godinu.

Radi zaštite zdravlja i interesa potrošača kao i zdravlja životinja u izvještajnom periodu veterinarski inspektori su zabranili promet i upotrebu 67.732,53 kg zdravstveno neispravnih proizvoda životinjskog porijekla i sirovina.

S ciljem zaštite zdravlja ljudi i životinja od zaraznih bolesti, po nalogu i pod nadzorom veterinarske inspekcije, uklonjeno je 125 zaraženih životinja i/ili životinjskih zajednica, od čega 45 životinja pozitivnih na brucelozu, 20 divljih svinja pozitivnih na terihinelozu i jedna na afričku svinjsku kugu, te 59 pčelinjih zajednica pozitivnih na američku gnjiloču legla, što je za 53 životinje ili 73,61% više otkrivenih zaraženih i neškodljivo uništenih u odnosu na 2023. godinu.

U pogledu Salmonella od značaja za javno zdravstvo, veterinarski inspektori Kantonalne uprave su u izvještajnom periodu izvršili službeno uzorkovanje svih 25 peradarskih farmi na području Kantona Sarajevo, uključujući koke nesilice i brojlere, pri čemu su uzeli ukupno 126 uzoraka od zatečenih 47 jata, te otkrili dva pozitivna jata na Salmonella enteritidis koja su upućena na sanitarno klanje radi smanjenja rizika po javno zdravlje. U prethodnoj godini nisu otkrivena pozitivna jata.

Radi procjene zdravstvene ispravnosti životinja za klanje pregledano je 7930 životinja prije i poslije klanja namijenjenih javnoj potrošnji, što je manje u odnosu na prethodnu godinu zbog promjena na tržištu mesa ovaca, kojih je zaklano manje u odnosu na 2023. godinu.

U izvještajnom periodu veterinarski inspektori su izvršili veterinarsko - zdravstveni pregled 3254 kamionske pošiljke u međunarodnom prometu, uvoz i izvoz, što je za 322 veterinarsko – zdravstvenih pregleda ili 11% više u odnosu na 2023. godinu.

U izvještajnom periodu intenziviran je izvoz živih životinja, pasa i mačaka iz tri registrovana skloništa, pri čemu su veterinarski inspektori certificirali 2203 psa i 22 mačke, što je više za 1589 ili 250% životinja u međunarodnom prometu u odnosu na 2023. godinu.

U izvještajnom periodu svi monitorinzi zdravstvenog stanja i ispravnosti koje donose nadležni organi za poslove veterinarstva su realizirani 100%, uključujući Plan praćenja rezidua Ureda za veterinarstvo u okviru kojeg su uzeta 82 uzorka u različitim fazama poslovanja sa životinjama i proizvodima za ispitivanja različitih kontaminanata, Plan službenog uzorkovanja Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u okviru kojeg je uzeto 90 uzoraka za 322 mikrobiološke analize kojim je obuhvaćeno 59 subjekata na području Kantona Sarajevo.

U okviru projekta istraživanja kvaliteta mesnih pripravaka na području Kantona Sarajevo koje finansira Ministarstvo privrede uzorkovano je 55 različitih proizvoda, od čega je neusklađeno 27 uzoraka mesnih pripravaka ili 49%, 15 pojedinačno ispitanih uzoraka ili 125% više pojedinačno ispitanih uzoraka u odnosu na isti broj ispitanih u prethodnoj godini, zbog čega su poduzete odgovarajuće mjere i sankcije radi zaštite interesa potrošača, te je planiran dalji monitoring.

Monitoringom mikrobiološke čistoće objekata u proizvodnji i prometu proizvoda životinjskog porijekla koji finansira Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo u izvještajnom periodu je uzeto 200 briseva površina, od čega je 21 bris površina ili 10,5 % ukazalo na neodgovarajuće higijenske prakse zbog čega su poduzete odgovarajuće korektivne mjere radi otklanjanja nedostataka.

Pored navedenog, po službenoj dužnosti i ukazanoj potrebi, uzeto je 2869 uzoraka za različita laboratorijska ispitivanja radi objektivne procjene stanja proizvoda i sirovina namijenjenih javnoj potrošnji.

Tabela 1. Uporedni pregled planiranih i ostvarenih inspeksijskih nadzora 2023./2024. godini sa procentualnim pokazateljima u odnosu na planirane i izvršene inspeksijske nadzore

R.B.	INSPEKCIJA	Planirani broj inspeksijskih nadzora za 2023. godinu	Broj Izvršenih inspeksijskih nadzora za 2023. godinu	INDEX (4/3)	Planirani broj inspeksijskih nadzora za 2024. godinu	Broj izvršenih inspeksijskih nadzora za 2024. godinu	INDEX (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Inspektorat veterinarske inspekcije	11.341	12.775	112,65	11.341	14.019	123,61

Tabela 2. Usporedni pregled donesenih upravnih mjera 2023/2024. godini

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih rješenja 2023. godine	Broj izdatih rješenja 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Inspektorat veterinarske inspekcije	269	362	134,57

Tabela 3. Uporedni prikaz donesenih prekršajnih naloga 2023/2024. godine

R.b.	INSPEKCIJA	Broj izdatih prekršajnih naloga 2023. godine	Broj izdatih prekršajnih naloga 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Inspektorat veterinarske inspekcije	285	249	114,46

Tabela 4. Uporedni prikaz visine izrečenih novčanih kazni 2023/2024. godine

R.B.	INSPEKCIJA	Visina izrečene novčane kazne 2023. godine (KM)	Visina izrečene novčane kazne 2024. godine (KM)	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
	Inspektorat veterinarske inspekcije	449.060,00	333.750,00	74,32

Tabela 5. Broj izdatih upravnih mjera u periodu od 01.01.-31.12.2024. godine

INSPEKCIJA	Broj nadzora	Broj rješenja-naređenja	Broj rješenja – upozorenja	Broj izvršenja rješenja	Broj žalbi po rješenjima	Broj donesenih rješenja po žalbi
Inspektorat veterinarske inspekcije	14.019	358	4	322	2	2
UKUPNO		362				

Za provedbu službenih kontrola u 2025. godini donesen je plan službenih kontrola koji obuhvata preko 200 subjekta u poslovanju sa hranom i hranom za životinje sa područjem trgovanja u unutrašnjem prometu i za izvoz.

Plan je izrađen na osnovu procjene rizika i potreba sredine, a na osnovu kojeg će se dalje izrađivati detaljni mjesečni planovi rada i zaduživanje stučnih lica za njihovu potpunu provedbu.

U objektima pod nadzorom Inspektorata veterinarske inspekcije određena je minimalna učestalost službenih kontrola radi efikasnosti službenih kontrola, gdje će se najviše kontrola izvršiti u objektima kod kojih je procijenjeni rizik po zdravstvenu i higijensku ispravnost hrane i hrane za životinje najviši primarno objekti za klanje i rasijecanje.

Minimalna učestalost za provođenje službenih kontrola za objekte niskog rizika je jedan put u toku godine, dok je maksimalna učestalost za objekte srednjeg i visokog rizika 12 puta u toku godine gdje se učestalost određuje za svaki objekat ili grupu sličnih objekata, posebno na osnovu analize rizika. Predmetna učestalost ne uključuje dinamiku obavljanja veterinarsko - zdravstvenih pregleda po zahtjevu i/ili ukazanoj potrebi.

Posebnim Planom službenog uzorkovanja koji je usmjeren na provjeru ispravnosti proizvoda u pogledu mikrobioloških parametara, fizikalno - hemijskih parametara koji su određeni važećom legislativom, odredit će se broj i vrsta uzoraka ovisno o obimu i kapacitetima proizvodnje, prerade, skladištenja, distribucije i drugim uslovima, koji mogu uticati na zdravstvenu ispravnost i kvalitet proizvoda životinjskog porijekla.

S obzirom na neusklađenosti u prethodnom periodu, posebna pažnja će se posvetiti uzorkovanju i ispitivanju hrane i hrane za životinje u svim fazama poslovanja, od primarne proizvodnje do veleprodaje po potrebi i maloprodaje (robe koje u područje Kantona Sarajevo dolaze iz unutrašnjeg prometa iz drugih kantona).

Akcentat kod laboratorijskog ispitivanja će biti salmonelle u primarnoj proizvodnji i pripadajućim djelatnostima, salmonela u hrani za kućne životinje, teški metali u konzerviranoj hrani, odnosno ribi iz uvoza i medu, mikotoksini u hrani i hrani za životinje, radioaktivnost u konzerviranoj ribi iz uvoza i drugo.

U 2025. godini pojačane inspeksijske aktivnosti planirane su tokom mjeseca marta i aprila na okolnosti pojačanoga prometa živih životinja pred i u vrijeme mjeseca Ramazana, zatim pred 1. maj. U drugom kvartalu u mjesecu maju i junu planirani su pojačani nadzori u registrovanim pijacama i preradama mesa, tačnije na proizvodnji roštiljskih proizvoda s obzirom na rizik od kvarenja hrane uslijed porasta vanjskih temperatura, kao i ugostiteljskih objekata koji vrše pečenje janječeg mesa u sezoni proljeće i ljeto.

Kontrola u prometu, prijevozu životinja i proizvoda životinjskog porijekla u 2025. godini u saradnji sa policijskim organima će se intenzivirati u periodu od aprila do jula iz razloga općeg pojačanog prometa životinja i proizvoda životinjskog porijekla zbog praznika, sezonalnosti animalne proizvodnje općenito, zatim kretanja zbog ljetne ispaše, učešća na izložbama i smotrama, kao i godišnjih odmora, kada se pojačava promet kućnih životinja.

Posebna pažnja u kontinuitetu u toku cijele će se posvetiti kontroli prometa svježeg mesa, jaja, ribe i drugih lako kvarljivih proizvoda radi zaštite zdravlja ljudi. Akcenat u kontroli proizvoda će biti stavljen na sljedivost, odnosno na porijeklo, označavanje, organoleptička svojstva, ispravnost i tržišni kvalitet. Uz ove aktivnosti provodit će se permanentna kontrola bespravnog uličnog prometa namirnica u saradnji sa drugim inspekcijama, kontrola sajмова i sličnih manifestacija koji uključuju izlaganje i prodaju proizvoda izvan registrovanih objekata.

U saradnji sa inspekcijom za hranu planirani su timski inspekcijski nadzori u objektima koji su u nadležnosti oba inspektorata, prije svega s obzirom na procijenjeni rizik, objekte javne ishrane, obdaništa i ugostiteljski objekti koji na tržište stavljaju velike količine proizvoda od mesa iz vlastite proizvodnje (tradicionalne recepture).

U skladu sa Programom mjera zdravstvene zaštite životinja u 2025. godini u kontinuitetu će se obavljati nadzori nad radom veterinarskih organizacija koje provode mjere zdravstvene zaštite životinja kao i vlasnika, držaoca životinja koji su dužni voditi brigu o zdravstvenoj zaštiti na način i u rokovima određenim Programom.

Kako je oblast upravljanja životinjskim otpadom i nusproizvodima životinjskog porijekla, iako zakonski propisano, a u praksi izrazito neuređeno, posebna pažnja će se staviti na tokove otpadne životinjske materije od mjesta nastanka do mjesta upotrebe i/ili zbrinjavanja odnosno odlaganja.

Po ukazanoj potrebi u 2024. godini planirano je da se implementiraju zahtjevi domaćih i međunarodnih standarda za tijela koje provode inspekcije ISO 17020:2013, standarda upravljanja kvalitetom ISO 9001:2018 i drugih relevantnih standarda vezanih za provođenje inspekcije, uzimanja i čuvanja uzoraka i drugo.

Saradnja sa federalnim organima, drugim kantonima, općinama, Gradom Sarajevom, ombudsmenima, nevladinim sektorom i drugim organima

Inspektorat je u svakodnevnoj korespondenciji sa nadležnim tijelima u oblasti veterinarstva, Uredom za veterinarstvo BiH, Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva te Ministarstvom privrede Kantona Sarajevo. Saradnja sa svim mjerodavnim veterinarskim tijelima ostvaruje se i kroz Program obuke službenih veterinarā gdje redovno prisustvuju svi inspektori iz Inspektorata.

U 2025. godini po preporukama EU, posebna pažnja će se posvetiti unaprjeđenju horizontalne i vertikalne komunikacije i koordinacije aktivnosti s akcentom na izvještavanje i upravljanje o neusklađenostima, kao i održavanje redovnih radnih sastanaka tokom implementacije izrađenih planova kontrole u oblasti hrane i veterinarstva.

U 2025. godini nastojat će se uspostaviti bolja saradnja sa nadležnim tijelima i ustanovama iz oblasti zdravstva, posebno u segmentu kontrole zaraznih bolesti zajedničkih za ljude i životinje (zoonoze). Radi zaštite zdravlja ljudi saradnja sa sektorom zdravstva planira se razvijati kroz koncept "Jedinstvenog zdravlja" u pogledu razmjene informacija o kretanju bolesti, zajedničkom radu na otkrivanju uzroka oboljenja, puta i načina prijenosa bolesti, kao i na određivanju najboljih mjera za kontrolu i praćenje zaraznih bolesti, posebno zoonoza.

Radi jačanja saradnje sa federalnom veterinarskom inspekcijom, pojedine planirane službene kontrole na teritoriji Kantona Sarajevo provest će timovi kantonalnih i federalnih veterinarskih inspektora.

3. INSPEKTORAT URBANISTIČKO - GRAĐEVINSKE, EKOLOŠKE I STAMBENE INSPEKCIJE

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo u Inspektoratu urbanističko - građevinske, stambene i ekološke inspekcije sistematizovano je ukupno 13 radnih mjesta od čega jedan glavni inspektor, četiri urbanističko - građevinska inspektora, četiri inspektora u stambenoj oblasti i četiri inspektora zaštite okoliša.

U izvještajnom periodu poslove iz nadležnosti Inspektorata je obavljalo 10 kantonalnih inspektora od čega:

- **jedan glavni inspektor**
- **dva urbanističko - građevinska inspektora**
- **četiri inspektora u stambenoj oblasti**
- **tri inspektora zaštite okoliša**

Naime, početkom 2024. godine u Inspektoratu je bilo popunjeno ukupno osam radnih mjesta, i to jedan glavni inspektor i sedam inspektora, dok su u mjesecu septembar - oktobar 2024. godine sa radom počela dva inspektora, od čega je jedan kantonalni urbanističko - građevinski inspektor i jedan kantonalni inspektor zaštite okoliša. U 2024. godini u Inspektoratu je izvršeno ukupno 1998 inspekcijskih nadzora, dok je planom predviđeno da se izvrši 1100 inspekcijskih nadzora. Na osnovu iskazanih procenata izvršenja aktivnosti po inspekcijama može se zaključiti da je Inspektorat, unatoč niza otežavajućih okolnosti, ispunio i znatno premašio kvantitativnu normu inspekcijskih nadzora utvrđenu planom za 2024. godinu. Zbog velikog broja zahtjeva za inspekcijske nadzore povodom kojih se pokreću usmjereni inspekcijski nadzori i objektivnih okolnosti u kojima djelujemo izazvanih malim brojem inspektora, neminovno dolazi do odlaganja planiranih redovnih nadzora. U svim oblastima nadzora prioritet u radu je prije svega zaštita života i zdravlja ljudi, imovine, odnosno zaštita javnog interesa Kantona Sarajevo.

Plan rada za 2024. godinu zasnovan je na ukupno šest izvršilaca i to jedan glavni inspektor i pet inspektora. Plan je sačinjen na osnovu realnog stanja vodeći računa o tome da su se dvije inspektorice u stambenoj oblasti nalazile na porodiljskom odsustvu, a povratak se očekivao u aprilu, odnosno septembru 2024. godine.

Inspektorat je tokom 2024. godine vršio inspekcijske nadzore u oblasti urbanizma i građenja, stambenoj oblasti i oblasti zaštite okoliša u skladu sa zakonskim ovlaštenjima i godišnjim planom nadzora. Tokom izvještajnog perioda Inspektorat je putem nadležnih inspekcija vršio redovne, usmjerene, kontrolne i preventivne nadzore. U okolnostima izrazite potkapacitiranosti, obim i vrsta planiranih inspekcijskih nadzora su u znatnoj mjeri zavisili od organizacije rada i raspoloživih kadrovskih kapaciteta.

Tokom izvještajnog perioda inspektori su učestvovali u više od 120 timskih nadzora.

U svim oblastima nadzora prioritet u radu je prije svega zaštita života i zdravlja ljudi, imovine, odnosno zaštita javnog interesa Kantona Sarajevo. Iz tih razloga unutar planova postavljeni su prioriteti u inspekcijskom nadzoru na osnovu kojih je planiran mjesečni rad inspektora, pri čemu glavni inspektor na naprijed navedene okolnosti konstantno vrši trijažu pristiglih zahtjeva.

Prioritet u radu tokom izvještajnog perioda imali su usmjereni nadzori kao što su rad po prijavama građana i pravnih lica, poslaničkim inicijativama i pitanjima, zahtjevima i ekscesima, a unutar toga uvijek su prioritet nadzori kojima se štiti zdravlje, sigurnost i imovina građana, te nadzori kojima se izravno štiti javni interes, kao i zahtjevi Vlade, ministarstava, Tužilaštva, Ureda za borbu protiv korupcije i Ureda ombudsmana.

Prema raspoloživoj evidenciji inspektori su tokom izvještajnog perioda pokrenuli preko 40 nadzora po zahtjevu Ureda za borbu protiv korupcije, Tužilaštva ili Ureda ombudsmana. Ovi nadzori uobičajeno spadaju u red složenih i zahtijevaju izuzetnu stručnost i odgovornost postupajućih inspektora.

Intencija ovog Inspektorata je da se prema subjektima nadzora djeluje prije svega preventivno i edukativno kada se ukazuje na obaveze poštivanja zakona, uzroke koji bi mogli dovesti do štetnih posljedica u slučaju nepoštivanja, njihova prava i obaveze u inspeksijskom nadzoru, te da se daju informacije i savjeti u pogledu pravilne primjene zakona i drugih propisa. Tokom izvještajnog perioda inspekcije su zajedno prosljedile na dalju nadležnost i postupanje više od 300 pristiglih prijava, uključujući i prijave gdje se utvrdi potreba postupanja više različitih inspekcija. Uzroci ovako velikog broja prijava za koje nismo nadležni u najvećem dijelu leže u neukosti podnositelja zahtjeva, ali postoji i određeni dio podnositelja koji je upoznat sa nadležnostima, a insistira da rad na predmetu preuzme kantonalna inspekcija kao "viši" nivo, odnosno zato što sumnja u zakonitost postupanja nadležnih općinskih organa ili se isti oglašavaju nenadležnim.

Posebno ističemo aktivnosti po pitanju preventivnih radnji i vršenja nadzora vezano za praćenje provođenja obavezujućih mjera vezanih za zaštitu zraka u Kantonu Sarajevo koje sprovodi Kantonalna uprava, a to su Plan interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu i Odluka o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo.

Sve aktivnosti i radnje vrše se u skladu sa Protokolom o postupanju na primjeni Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti u Kantonu Sarajevo koji je Kantonalna uprava donijela 2024. godine. Glavni nosilac aktivnosti je ovaj Inspektorat, a u radu učestvuje više Inspektorata preko nadležnih inspekcija, te je glavni inspektor odgovorno lice i koordinator sprovođenja Protokola.

U cilju intenziviranja i koordiniranog djelovanja kantonalnih i općinskih inspekcija, u kontekstu pravovremenog i adekvatnog sistemskog odgovora nadležnih inspekcija na propisane mjere u periodu prekomjernog zagađenja zraka, održavamo redovnu saradnju sa resornim ministarstvom i nadležnim inspeksijskim organima. Inspeksijski nadzori nad primjenom Plana i Odluke se vrše kako je propisano, odnosno tokom cijele godine kao redovni i usmjereni odnosno kao preventivni, kontinuirani i tokom proglašenja epizoda prekomjerne zagađenosti zraka "UPOZORENJE" i "UZBUNA". Subjekti nadzora su privredni subjekti, pravna i fizička lica i građani koji svojom djelovanjem utiču ili mogu uticati na zaštitu i poboljšanje kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo. Pored toga napominjemo da Kantonalna uprava kao jedan od subjekata zaduženih za primjenu Plana organizuje i vrši i druge poslove shodno odredbama Poglavlja III stav 2.12. Plana.

O provedenim nadzorima, utvrđenom stanju i poduzetim mjerama dostavlja se izvještaj Ministarstvu koji sadrži informaciju o poduzimanju preventivnih i kontinuiranih mjera, poduzimanju mjera tokom proglašenih epizoda, poduzimanju ostalih mjera, odnosno koordinacija aktivnostima na federalnom, kantonalnom i općinskom nivou i dostava zbirnih i pojedinačnih podataka i informacija općinskih službi za inspeksijski nadzor o postupanju tokom proglašenja epizoda. Izvještaj obavezno sadrži i prijedlog mjera za poboljšanje stanja.

U 2024. godini planirano je da se izvrši 1100 inspeksijskih nadzora. Tokom 2024. godine izvršeno je ukupno 1998 inspeksijskih nadzora iz oblasti ovog Inspektorata. Broj ukupno izvršenih inspeksijskih

nadzora u odnosu na broj planiranih inspekcijskih nadzora koji je bio 1100 je više za 898 inspekcijskih nadzora ili 82% više inspekcijskih nadzora tako da indeks ispunjenja plana iznosi 1,82.

U naprijed navedenim inspekcijskim nadzorima poduzete su 74 upravne mjere odnosno 74 upravna akta. Od ukupno donijetih upravnih mjera 50 upravnih mjera su rješenja, a ostalih 24 akta su ostali upravni akti odnosno zaključci. Izvršenje je potvrđeno kod 49 izdatih upravnih akata. Nije izvršeno osam rješenja u oblasti zaštite okoliša. Izvršenje ostalih rješenja je u toku. Svako utvrđeno nepostupanje po upravnim aktima sankcionisano je izdavanjem prekršajnih naloga shodno procesnom zakonu. Protiv donijetih upravnih i ostalih akata uloženo je 11 žalbi, a šest žalbi je riješeno.

U jednom predmetu inspekcije zaštite okoliša pokrenut je upravni spor.

Na osnovu utvrđenog stanja izdata su 23 prekršajna naloga u ukupnoj vrijednosti novčane kazne u iznosu od 18.220,00 KM. Prema dostupnoj evidenciji plaćeno je 13 prekršajnih naloga u ukupnoj vrijednosti novčane kazne u iznosu od 5.290,00 KM, sudsko odlučivanje je zatraženo u četiri slučaja u ukupnoj vrijednosti novčane kazne u iznosu od 5.500,00 KM, a za ostalih šest izdatih prekršajnih naloga u ukupnoj vrijednosti novčane kazne u iznosu od 3.470,00 KM je prekoračen rok plaćanja.

Na osnovu iskazanih procenata izvršenja aktivnosti po inspekcijama može se zaključiti da je Inspektorat, unatoč nizu otežavajućih okolnosti, ispunio i znatno premašio kvantitativnu normu inspekcijskih nadzora utvrđenu planom za 2024. godinu.

Analizom uporednog pregleda planiranih i izvršenih nadzora u 2024. godini i usporedbom sa 2023. godinom utvrđeno je sljedeće:

- Tokom 2024. godine izvršeno je ukupno 1998 nadzora. Tokom 2023. godine u predmetnim inspekcijama izvršeno je ukupno 1986 nadzora. Broj izvršenih inspekcijskih nadzora u 2024. godini koji je iznosio 1998 izvršenih inspekcijskih nadzora u odnosu na broj izvršenih nadzora u 2023. godini koji je iznosio 1986 izvršenih inspekcijskih nadzora veći je za 12 inspekcijskih nadzora, tako da je indeks realizacije 1,00.
- Tokom 2024. godine izdata su ukupno 74 upravna akta što je u odnosu na 50 upravnih akta koja su izdata u 2023. godini više za 24 upravna akta, a indeks realizacije iznosi 1,48.
- Tokom 2024. godine izdata su 23 prekršajna naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 18.220,00 KM što je u odnosu na 33 prekršajna naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 35.960,00 KM koji su izdati u 2023. godini manje za 10 prekršajnih naloga, te je indeks realizacije 0,69, odnosno vrijednost novčane kazne je manja za iznos od 18.220,00 KM, te je indeks realizacije u tom dijelu 0,50.

Uporednim posmatranjem u odnosu na prethodnu godinu i zatečeno stanje na terenu u smislu zakonitosti postupanja konstatuje se evidentno poboljšanje. Poboljšanje se odnosi na kvalitet i kvantitet nadzora i poduzete mjere kao i na poboljšanje u oblastima nadzora vezanih za povećanu disciplinu subjekata nadzora u pojedinim oblastima.

Tabela 1. Uporedni pregled planiranih i ostvarenih inspekcijskih nadzora 2023./2024. godini sa procentualnim pokazateljima u odnosu na planirane i izvršene inspekcijske nadzore

R.B.	INSPEKCIJA	Planirani broj inspekcij-skih nadzora za 2023. godinu	Broj izvršenih inspekcij-skih nadzora za 2023. go-dinu	Index (4/3)	Planirani broj inspekcij-skih nadzora za 2024. godinu	Broj izvršenih inspekci-skih nadzora za 2024. godinu	INDEX (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Urbanističko-građevinska inspekcija	220	582	264,55	220	413	187,73
2.	Inspekcija u stambenoj oblasti	660	811	122,88	440	938	213,18
3.	Inspekcija zaštite okoliša	440	593	134,77	440	647	147,05
UKUPNO		1.320	1.986	150,45	1.100	1.998	181,64

Tabela 2. Uporedni pregled donesenih upravnih mjera 2023/2024. godini

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih rješenja 2023. godine	Broj izdatih rješenja 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Urbanističko-građevinska inspekcija	1	1	100,00
2.	Inspekcija u stambenoj oblasti	13	8	61,54
3.	Inspekcija zaštite okoliša	36	65	180,56
UKUPNO		50	74	148,00

Tabela 3. Uporedni prikaz donesenih prekršajnih naloga 2023/2024. godine

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih prekršajnih naloga 2023. godine	Broj izdatih prekršajnih naloga 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Urbanističko-građevinska inspekcija	-	-	-
2.	Inspekcija u stambenoj oblasti	22	9	40,91
3.	Inspekcija zaštite okoliša	11	14	127,27
UKUPNO		33	23	69,70

Tabela 4. Uporedni prikaz visine izrečenih i naplaćenih novčanih kazni 2023/2024. godina

R.B.	INSPEKCIJA	Visina izrečene novčane kazne 2023. godine (KM)	Visina izrečene novčane kazne 2024. godine (KM)	Index (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Urbanističko-građevinska inspekcija	-	-	-
2.	Inspekcija u stambenoj oblasti	21.460,00	4.920,00	22,93
3.	Inspekcija zaštite okoliša	14.500,00	13.300,00	91,72
UKUPNO		35.960,00	18.220,00	50,67

Tabela 5. Broj izdatih upravnih mjera u periodu od 01.01.-31.12.2024. godine

Broj donesenih rješenja po žalbi u području građevinske uprave u periodu od 01.01.-31.12.2024. godine							
INSPEKCIJA	Broj nadzora	Broj rješenja-naređenja	Broj rješenja upozorenja	Broj izvršenja rješenja	Broj neizvršenih rješenja	Broj žalbi po rješenjima	Broj donesenih rješenja po žalbi
Urbanističko-građevinska inspekcija	413	1	-	1	-	-	-
Inspekcija u stambenoj oblasti	938	2	6	8	-	-	-
Inspekcija zaštite okoliša	647	47	18	40	8	11	6
UKUPNO	1998	50	24	49	8	11	6
		74					

3.1. Urbanističko-građevinska inspekcija

U urbanističko - građevinskoj inspekciji poslove obavljaju dva izvršioca, odnosno dva urbanističko - građevinska inspektora, s tim što je jedan od njih stupio na posao dana 02.09.2024. godine.

Urbanističko - građevinska inspekcija vrši nadzor nad primjenom sljedećih federalnih i kantonalnih propisa:

- Zakon o prostornom uređenju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 24/17, 1/18);
- Zakon o građevinskim proizvodima ("Službene novine Federacije BiH", broj 78/09);
- Uredba o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i sudionicima u građenju ("Službene novine Federacije BiH", broj 28/22, 42/22 i 93/22);
- Uredba o postupku i uvjetima za legalizaciju građevina izgrađenih bez građevinske dozvole ("Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 6/06, 18/07, 18/08, 35/12, 51/15);
- Uredba o urbanističko - tehničkim uvjetima, prostornim standardima i normativima za otklanjanje i sprječavanje stvaranja arhitektonsko - urbanističkih barijera za kretanje invalidnih lica koja koriste tehnička i ortopedska pomagala („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 05/00);
- Kontrola primjene Tehničkog pravilnika i normativa u oblasti projektovanja, građenja i upotrebe objekata;
- Kontrola postupanja u skladu sa prostornim i provedbenim planovima.

Istovremeno, ova inspekcija kontroliše i kantonalne propise iz oblasti zaštite okoliša:

- Odluka o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 23/16);
- Plan interventnih mjera u slučajevima prekomjernog zagađenja zraka u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 49/23 i 50/23).

Pored navedenih zakonskih i podzakonskih akata ova inspekcija tokom inspeksijskog nadzora primjenjuje i niz pravilnika i tehničkih propisa.

Urbanističko - građevinska inspekcija Kantonalne uprave tokom obavljanja inspeksijskog nadzora u oblasti urbanizma i građenja vrši nadzor nad radom učesnika u prostornom planiranju odnosno nadzor nad izradom i provođenjem planskih dokumenta koje donosi Skupština Kantona Sarajevo, nadzor nad usaglašenošću urbanističke saglasnosti, odobrenja za građenje i upotrebne dozvole koju je donijelo resorno Ministarstvo, nadzor nad primjenom urbanističko - tehničkih građevinskih normativa i propisa kao što su pravilnici, standardi, naredbe o obaveznom atestiranju, uredbe i slično, nadzor nad izgradnjom i korištenjem građevina i drugih zahvata u prostoru za koje je odobravanje za građenje donijelo Ministarstvo kvalitetom ugrađenih građevinskih materijala.

U izvještajnom periodu ova inspekcija je vršila redovan nadzor nad građenjem stambeno - poslovnih objekata i stambeno - poslovnih kompleksa za koje je urbanističku saglasnost i odobrenje za građenje donijelo resorno Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo. Gradilišta na kojima su ranije prekinuti radovi iz određenih razloga se bez obzira na njihov trenutni status periodično kontrolišu sa aspekta bezbjednosti i zaštite života i zdravlja ljudi kao i radi preveniranja eventualnih nepravilnosti do kojih bi moglo doći ukoliko nastavak radova ne bi bio prijavljen ovoj inspekciji.

Planom nadzora za 2024. godinu planirano je vršenje redovnog nadzora nad radom devet općinskih urbanističko - građevinskih inspekcija.

Analiza inspekcijskih postupaka pokazuje da više od 95% pokrenutih nadzora ove inspekcije tokom 2024. godine predstavljaju usmjereni nadzori koji se pokreću po službenoj dužnosti po dostavljenim prijavama građana - fizičkih lica, pravnih lica, te po anonimnim predstavkama.

Pored naprijed navedenog ova inspekcija je tokom 2024. godine nadzirala i primjenu Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti u Kantonu Sarajevo, vezano za ograničenje ili zabranu izvođenja građevinskih radova u periodima proglašenih epizoda za objekte za koje je odobrenje izdalo resorno Ministarstvo.

U 2024. godini planirano je da se izvrši 220 inspekcijskih nadzora. Tokom 2024. godine izvršeno je ukupno 413 inspekcijskih nadzora. Broj ukupno izvršenih inspekcijskih nadzora kojih je 413, u odnosu na planirani broj inspekcijskih nadzora kojih je 220, je veći za 193 inspekcijska nadzora, tako da indeks ispunjenja plana iznosi 1,87. U naprijed navedenim inspekcijskim nadzorima poduzete su sljedeće upravne mjere i to jedan upravni akt, odnosno jedno rješenje. Kontrola izvršenja rješenja se odvija u kontinuitetu. Izdata rješenja su izvršena. Na izdata rješenja nije bilo uložених žalbi. U izvještajnom periodu nisu izricane sankcije. Svi započeti a nezavršeni inspekcijski nadzori se nastavljaju po službenoj dužnosti.

Uporednom analizom sa 2023. godinom pokazuje se smanjenje u segmentu provedenih inspekcijskih nadzora. Tokom 2024. godine provedeno je 413 inspekcijskih nadzora, što je u odnosu na 582 inspekcijska nadzora iz 2023. godine smanjenje za 169 inspekcijskih nadzora. Poređenje sa 2023. godinom pokazuje kontinuitet u segmentu izdatih rješenja. Tokom 2024. godine izdato je jedno rješenje kao i 2023. godine.

Pored prethodno navedenog, konstatovano je da je tokom izvještajnog perioda izvršeno 49 timskih nadzora i proslijeđeno 92 zahtjeva na dalji postupak i nadležnost.

Veoma važan i obiman segment nadzora ove inspekcije u kojem se bilježi povećan i najveći broj prijava predstavlja inspekcijski nadzor nad radom općinskih i gradskih urbanističko - građevinskih inspektora u provođenju propisa iz oblasti prostornog uređenja. U cilju obezbjeđenja zakonitosti i harmonizacije postupanja u inspekcijskom nadzoru u ovoj oblasti, kantonalna urbanističko - građevinska inspekcija pruža pomoć općinskim inspekcijama u primjeni Zakona o prostornom uređenju i Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo.

U prethodnom periodu je uočeno da se ovoj inspekciji obraća sve veći broj stranaka zahtjevima za prvostepeni nadzor nad radovima ili procesima za koje je nadležna općinska inspekcija što eventualno može ukazivati na nepovjerenje u rad općinskih inspekcija.

Također je utvrđeno da se u Kantonu Sarajevo sve češće pojavljuje problem održavanja svih vrsta objekata, a posebno starijih objekata i kulturno - historijskih objekata koji su pod zaštitom. Problem održavanja javlja se kako kod stambenih, tako i kod javnih, sportskih, obrazovnih, infrastrukturnih i drugih objekata. Poseban problem predstavlja nemogućnost utvrđivanja vlasništva nad objektima. Ujedno, pojavljuje se i problem određivanja nadležnosti u inspekcijskom nadzoru.

3.2. Inspekcija u stambenoj oblasti

Poslove u inspekciji u stambenoj oblasti obavljaju četiri inspektora.

Inspekcija u stambenoj oblasti vrši nadzor nad primjenom sljedećih kantonalnih propisa:

- Zakon o upravljanju zajedničkim dijelovima zgrade ("Službene novine Kantona Sarajevo", br.

Podzakonski akti ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 30/17 i 17/18):

- Pravilnik o uvjetima za obavljanje poslova upravnika;
- Pravilnik o određivanju prinudnog predstavnika etažnih vlasnika;
- Uputstvo o preuzimanju zajedničkih dijelova zgrade na upravljanje i načinu promjene upravnika;
- Uputstvo o sadržaju obrasca "Godišnji izvještaj o radu upravnika";
- Uputstvo o sadržaju obrasca "Evidencija zgrada, stanova, samostalnih prostorija i etažnih vlasnika";
- Uputstvo o zapisniku o odlučivanju etažnih vlasnika;
- Upute za popunjavanje zapisnika na obrascu ZS-1;
- Upute za popunjavanje zapisnika na obrascu ZS-2;
- Instrukcije o načinu prijave i otklanjanju kvara.

Ova inspekcija nadzire održavanje preko 4500 ulaza u Kantonu Sarajevo kojim trenutno upravlja 10 upravnika i preko 2000 predstavnika etažnih vlasnika. Pored naprijed navedenih, inspekcijskim nadzorima obuhvaćeni su i svi etažni vlasnici čiji objekti se nalaze pod upraviteljstvom.

Inspekcija u stambenoj oblasti konstantno zaprima veliki broj zahtjeva za inspekcijski nadzor uključujući i zahtjeve resornog Ministarstva. Usmjereni inspekcijski nadzori vrše se po zahtjevima stranaka, a inspektori određuju prioritet u postupanju. Najmanje jednom godišnje, nakon što Ministarstvo izvrši godišnje kontrole u ovoj oblasti, inspektori pokreću postupke radi utvrđenih nepravilnosti. U cilju prevazilaženja uočenih nedostataka u zakonskoj regulativi i poboljšanja stanja održavani su redovni kontakti sa Ministarstvom, te je dogovoren način postupanja.

U 2024. godini planirano je da se izvrši 440 inspekcijskih nadzora, te je izvršeno ukupno 938 inspekcijskih nadzora. Broj ukupno izvršenih inspekcijskih nadzora je 498, tako da indeks ispunjenja plana iznosi 213%.

U naprijed navedenim inspekcijskim nadzorima poduzete su sljedeće upravne mjere: donijeto je ukupno osam upravnih akata i to dva rješenja, zatim pet rješenja upozorenja i jedan zaključak. Kontrola izvršenja rješenja se odvija u kontinuitetu. Sva navedena rješenja su izvršena. Na izdata rješenja nisu uložene žalbe. U izvještajnom periodu za utvrđene nepravilnosti izdato je šest prekršajnih naloga u ukupnoj vrijednosti novčane kazne u iznosu od 1.920,00 KM.

Komparativna analiza sa 2023. godinom pokazuje da je tokom 2024. godine provedeno 938 inspekcijskih nadzora, što je u odnosu na 811 inspekcijskih nadzora iz 2023. godine više za 127 inspekcijskih nadzora. Poređenje sa 2023. godinom vezano za izdate upravne akte pokazuje da je tokom 2024. godine izdato je osam upravnih akata, a 2023. godine izdato je 13 upravnih akata.

Tokom 2024. godine izdato je devet prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 4.920,00 KM, a 2023. godine izdata su 22 prekršajna naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 21.460,00 KM.

Pored naprijed navedenog konstatovano je da je tokom izvještajnog perioda izvršeno više od 25 timskih nadzora i proslijeđeno više od 140 zahtjeva na daljnji postupak i nadležnost, uključujući i podijeljenu nadležnost.

Na osnovu iskazanih procenata izvršenja aktivnosti može se zaključiti da je ova inspekcija unatoč niza otežavajućih okolnosti ispunila u svemu povjerene zadatke i dužnosti.

Planirane inspekcijske nadzore realizovala je sa indeksom ispunjenja 2,13. Ovo je postignuto unatoč objektivnim ograničenjima i neplaniranim smetnjama za realizaciju Plana na koje se nije moglo uticati, kao što su neplanirana odsustva i bolovanja radi čega je inspekcija radila sa mnogo manjim kapacitetom od planiranog. Za ostvarene rezultate isključivo je zaslužan izuzetan i pojačan angažman postojećih inspektora kojim se pokušao nadomjestiti nedostatak inspektora.

U prethodnom periodu je uočeno da se ovoj inspekciji obraća sve veći broj stranaka zahtjevima za inspekcijski nadzor nad radom upravnika vezano za izvođenje hitnih intervencija.

Također, utvrđeno je da se u Kantonu Sarajevo sve češće pojavljuje problem održavanja svih vrsta objekata, a posebno starijih objekata i kulturno - historijskih objekata koji su pod zaštitom. Problem održavanja javlja se kako kod stambenih, tako i kod stambeno - poslovnih objekata. Poseban problem predstavljaju objekti koji nisu pod upraviteljstvom i radovi na posebnim dijelovima zgrade kojima se nanosi šteta etažnim vlasnicima a upravnik nije zakonski odgovoran za popravku. Isto tako, problem predstavlja i utvrđivanje vlasništva nad objektima, kao i evidencija etažnih vlasnika. Ujedno, sve češće se pojavljuje i problem određivanja nadležnosti u inspekcijskom nadzoru između inspekcija na kantonalnom nivou, te između općinskih i kantonalnih inspekcija.

Uočeni nedostaci su različiti u zavisnosti od kategorije subjekta nadzora, ali su prije svega vezani za probleme koji etažni vlasnici imaju sa radom upravitelja i predstavnika etažnih vlasnika. Nedostaci koji su uočeni kod upravnika uglavnom su vezani za nepostupanje po prijavi etažnih vlasnika ili neadekvatnoj reakciji a kao opravdanje za takvo postupanje navode nedostatak finansija, nedovoljno preciznu zakonsku regulativu, sukobe nadležnosti i slično.

Nepravilnosti u postupanja predstavnika uglavnom su vezana za neblagovremeno postupanje, a veoma često se utvrdi da su prijave neosnovane.

Najveći broj nadzora ove inspekcije u izvještajnom periodu vezan je za probleme koje uzrokuje curenje atmosferilija odnosno kvarovi na unutrašnjim instalacijama, problem održavanja liftova, neodgovarajuće održavanje higijene u ulazima. Poseban segment nadzora predstavljaju nadzori nad radom upravnika u segmentu izrade i dostave plana i izvještaja, zaključivanja Ugovora o osiguranju na osnovu odluke etažnih vlasnika (EV) i ugovora o pozajmici, poziv na godišnji skup etažnih vlasnika, postupak postavljanja reklama na fasadi zgrade, usklađivanje ugovora, kao i problemi vezani za izbor upravnika, predstavnika i etažnih vlasnika.

3.3. Inspekcija zaštite okoliša

Poslove nadzora u ovoj oblasti na dan 31.12.2024. godine obavljaju tri inspektora.

Inspekcija zaštite okoliša u skladu sa nadležnostima vrši nadzor nad primjenom sljedećih propisa:

- Zakon o zaštiti okoliša ("Službene novine FBiH", broj 15/21);
- Uredba o projektima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene uticaja na okoliš („Službene novine FBiH“, broj 51/21);
- Uredba kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu („Službene novine FBiH", broj 51/21);
- Pravilnik o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera („Službene novine FBiH“, broj 51/21);
- Pravilnik o sadržaju studije uticaja na okoliša („Službene novine FBiH“, broj 63/21);
- Pravilnik o registrima postrojenja i zagađivanjima („Službene novine FBiH“, broj 82/07);
- Pravilnik o pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju

- okolinsku dozvolu („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 08/11);
- Zakon o zaštiti zraka („Službene novine FBiH“, broj 72/24);
 - Odluka o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 23/16);
 - Plan interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenja zraka u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 49/23 i 50/23);
 - Pravilnik o monitoringu kvalitete zraka („Službene novine FBiH“, broj 12/05 i 9/16)
 - Pravilnik o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak („Službene novine FBiH“, broj 9/14 i 97/17);
 - Pravilnik o emisiji isparljivih organskih jedinjenja („Službene novine FBiH“, broj 12/05);
 - Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorijevanje („Službene novine FBiH“, br. 3/13 i 92/17);
 - Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u zrak („Službene novine FBiH“, broj 12/05);
 - Pravilnik o uvjetima mjerenja i kontrole sadržaja sumpora u gorivu („Službene novine FBiH“, broj 6/08);
 - Pravilnik o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvalitete zraka („Službene novine FBiH“, broj 1/12, 50/19 i 3/21);
 - Zakon o zaštiti od buke („Službene novine FBiH“, broj 110/12);
 - Zakon o zaštiti od buke („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 23/16);
 - Zakon o upravljanju otpadom („Službene novine FBiH“, broj 33/03, 72/09 i 92/17);
 - Pravilnik o kategorijama otpada sa listama („Službene novine FBiH“, broj 9/05);
 - Uredba o proizvodima koji poslije upotreba postaju posebna kategorija otpada i kriterijima za obračun i način plaćanja naknada („Službene novine FBiH“, broj 51/21);
 - Uredba o selektivnom prikupljanju, pakovanju i o kategorijama otpada sa listama „Službene novine FBiH“, broj 9/05);
 - Pravilnik o građevinskom otpadu („Službene novine FBiH“, broj 93/19);
 - Pravilnik o upravljanju otpadom iz proizvodnje titan dioksida („Službene novine FBiH“, broj 20/21);
 - Pravilnik o upravljanju otpadnim gumama („Službene novine FBiH“, broj 94/21);
 - Pravilnik o upravljanju otpadnim vozilima („Službene novine FBiH“, broj 94/21);
 - Pravilnik o postupanju sa uređajima i otpadom koji sadrže poliklor.jod („Službene novine FBiH“, broj 94/21)
 - Pravilnik o upravljanju otpadnim baterijama i akumulatorima („Službene novine FBiH“, broj 94/21);
 - Pravilnik o upravljanju otpadnim uljima („Službene novine FBiH“, broj 94/21);
 - Pravilnik o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda („Službene novine FBiH“, broj 87/12, 107/14, 8/16, 79/16 i 12/18);
 - Pravilnik koji određuje postupanje sa opasnim otpadom koji se ne nalazi na listi otpada ili čiji je sadržaj nepoznat („Službene novine FBiH“, broj 9/05);
 - Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom („Službene novine FBiH“, broj 88/11, 28/13, 8/16, 54/16, 103/16, 84/17, 85/20);
 - Pravilnik o životinjskom otpadu i drugim neopasnim materijalima prirodnog porijekla koji se mogu koristiti u poljoprivredne svrhe („Službene novine FBiH“, broj 8/08);
 - Zakon o prikupljanju, proizvodnji i prometu sekundarnih sirovina i otpadnih materijala („Službene novine FBiH“, broj 35/98);
 - Uredba o načinu prikupljanja, odlaganja, razvrstavanja i obavljanja otkupa sekundarnih sirovina i otpadnog materijala („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 16/02);
 - Uredba o obavezi dostavljanja godišnjeg izvještaja o ispunjenju uvjeta iz dozvole za upravljanje otpadom („Službene novine FBiH“, broj 31/06);
 - Uredba o naknadama za plastične kese tregerice („Službene novine FBiH“, broj 9/14).

Pored navedenih zakonskih i podzakonskih akata ova inspekcija tokom inspekcijskog nadzora primjenjuje i niz pravilnika te tehničkih propisa.

U 2024. godini inspekcija zaštite okoliša vršila je redovne, usmjerene, preventivne i kontrolne nadzore nad sprovođenjem propisa iz oblasti zaštite okoliša, zaštite zraka, zaštite od buke i upravljanja otpadom.

Redovan nadzor ove inspekcije tokom 2024. godine vršen je u skladu sa ovlaštenjima u oblasti primjene zakona i podzakonskih akata, pri čemu su prioritet nadzori iz oblasti zaštite zraka. Međutim, nadzori su bitno reducirani u odnosu na plan sa aspekta redovnih nadzora zbog potkapacitiranosti inspekcije. Tokom 2024. godine pokrenut je veliki broj usmjerenih nadzora na osnovu dostavljenih prijava, a isti su vršeni su po zahtjevu stranaka i uglavnom su se odnosili na okolnosti kontrole primjene zakona o zaštiti zraka, zakona o zaštiti od buke, a dio i na kontrole upravljanja otpadom.

Izvršeni nadzori iz oblasti zaštite zraka uglavnom su vezani za kontrolu obaveznog godišnjeg monitoringa emisija u zrak, a vršeni su povodom prijava koje se odnose na emisije iz ugostiteljskih objekata, emisije iz postrojenja za proizvodnju toplotne energije i postrojenja za tehnološke procese, loženje vatre na otvorenom.

Pored toga, veliki broj nadzora pokreće se povodom prijava koje se odnose na buku i to buku od rashladnih uređaja, buku od rada na vanjskom prostoru uključujući gradilišta, buku od manifestacija na otvorenom, buku od muzike sa uređaja za reprodukciju zvuka unutar ugostiteljskih objekata ili na buku od muzike uživo. Također, zaprimane su i primjedbe na glasnoću ezana ili zvona sa vjerskih objekata. Predmeti inspekcijskih nadzora su i mirisi i buka koje emituju pekare, buregdžinice, fast-food objekti, nargile, ali i objekti uslužne djelatnosti kao što su autolakirnice i slično. Problem povećanog intenziteta buke i neugodnih mirisa pojačano se javlja dolaskom proljeća i toplijeg vremena, s tim što pojam "neugodnih" mirisa nije dovoljno definisan postojećim propisima niti postoje granične vrijednosti u odnosu na koje se može vršiti monitoring.

Poučeni iskustvom ranijih godina kada je Kanton Sarajevo bio izložen enormnom zagađenju zraka u zimskom periodu, ovaj Inspektorat je znatan dio aktivnosti tokom 2024. godine, shodno usvojenom Protokolu, usmjerio ka preventivnom djelovanju vezano za zaštitu zraka. Inspekcijski nadzori nad primjenom Plana i Odluke se vrše kako je propisano i to tokom cijele godine kao redovni i usmjereni odnosno kao preventivni, kontinuirani i tokom proglašenja epizoda prekomjerne zagađenosti zraka "UPOZORENJE" i "Uzbuna". Kontrole inspekcije zaštite okoliša su vršene prema Listi koje je objavljena na stranici resornog Ministarstva. Kod subjekata nadzora je na osnovu utvrđenog stanja naređeno vršenje monitoringa kako bi se provjerile emisije u zrak. Rezultati monitoringa nisu pokazali povećane vrijednosti polutanata. Posebno napominjemo da ova inspekcija ni tokom 2024. godine, kao ni ranijih godina, nije imala zaprimljenih negativnih izvještaja o izvršenom monitoringu uključujući i postrojenja koja se nalaze na Listi Ministarstva.

U 2024. godini planirano je da se izvrši 440 inspekcijskih nadzora, dok je izvršeno ukupno 647 inspekcijskih nadzora.

Broj ukupno izvršenih inspekcijskih nadzora kojih je bilo 647 u odnosu na broj planiranih inspekcijskih nadzora kojih je 440 inspekcijskih nadzora je veći za 207 inspekcijskih nadzora tako da ispunjenje plana iznosi prebačaj od 47%.

Unaprijed navedenim inspekcijskim nadzorima poduzete su sljedeće upravne mjere: donijeto je ukupno 65 upravnih akata i to 47 rješenja, 11 rješenja upozorenja i sedam zaključaka.

Kontrola izvršenja rješenja se odvija u kontinuitetu, te je 40 rješenja izvršeno a osam rješenja nije izvršeno. Za sva neizvršena rješenja subjektu nadzora izdat je prekršajni nalog shodno procesnom

zakonu.

Na izdata rješenja uloženo je 11 žalbi, riješeno je sedam žalbi. Pokrenut je jedan upravni spor.

U izvještajnom periodu za utvrđene nepravilnosti izdato je 14 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u ukupnom iznosu od 13.300,00 KM.

Poređenje sa 2023. godinom pokazuje da je tokom 2024. godine provedeno 647 inspekcijskih nadzora što je u odnosu na 593 inspekcijska nadzora iz 2023. godine povećanje za 54 inspekcijska nadzora, te da je izdato je 65 upravnih akata, a 2023. godine izdato je 36 upravnih akata, što je povećanje za 29 upravnih akata.

Također, tokom 2024. godine povećan je broj izdatih prekršajnih naloga u odnosu na 2023. godinu. Tokom 2024. godine izdato je 14 prekršajnih naloga, a 2023. godine izdato je 11 prekršajnih naloga. Vrijednost izdatih prekršajnih naloga u 2024. godini je 13.300,00 KM, a u 2023. godini vrijednost izdatih prekršajnih naloga je veći za 1.200,00 KM i iznosi 14.500,00 KM.

Od ukupnog broja izdatih prekršajnih naloga kojih je bilo 14, plaćeno je 8 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 5.800,00 KM, za četiri prekršajna naloga zatraženo je sudsko odlučivanje, te je za dva prekršajnih naloga prekoračen rok plaćanja, odnosno isti nisu plaćeni. Tokom izvještajnog perioda izvršeno je preko 50 timskih nadzora i proslijeđeno preko 90 zahtjeva na dalji postupak i nadležnost.

Na osnovu iskazanih procenata izvršenja aktivnosti može se zaključiti da je ova inspekcija unatoč niza otežavajućih okolnosti ispunila u svemu povjerene zadatke i dužnosti i planirane inspekcijske nadzore realizovala sa indeksom ispunjenja 1,47. Analiza postupanja ove inspekcije pokazuje svu složenost izvršenih nadzora i pozitivan kvalitativni učinak.

Kao poseban segment u oblasti zaštite okoliša potrebno je izdvojiti nadzor nad upravljanjem otpadom. Tokom izvještajnog perioda ova inspekcija je u vrhu prioriteta imala i redovne kontrole vezane za odlaganje otpada iz proizvodnih procesa i odlaganje građevinskog otpada.

Inspekcija zaštite okoliša će i u narednom periodu nastaviti rad na kontinuiranim zadacima, a koji su vezani za osnovne oblasti nadzorovanja u svemu u cilju poboljšanja stanja u oblasti nadzora.

U četvrtom kvartalu izvještajnog perioda je sa radom započeo inspektor zaštite okoliša koji je svojim radom značajno poboljšao kvalitet i kvantitet dosadašnjeg rada ove inspekcije.

Saradnja sa federalnim organima, drugim kantonima, općinama, Gradom Sarajevom, ombudsmenima, nevladinim sektorom i drugim organima

Tokom 2024. godine Inspektorat je ostvario saradnju sa brojnim organima vlasti iz srodnih oblasti na svim nivoima, uključujući Federaciju a to su resorna ministarstva, fondovi i zavodi i uprave, susjedne Kantone, resorna ministarstva, zatim saradnja sa inspekcijama koje nisu u sastavu Kantonalne uprave, Zavodom za izgradnju, Zavodom za planiranje, kao i devet općina na području Kantona Sarajevo. Također, saradnja je ostvarena i sa Uredom za borbu protiv korupcije, sa institucijom Ombudsmana, sa sudom i Tužilaštvom. Saradnja se sporadično ostvaruje i sa velikim brojem udruženja, vladinog i nevladinog sektora. Zahtjevi resornih Ministarstava imaju prioritet u postupanju i istima se redovno dostavljaju izvještaji o provedenim inspekcijskim nadzorima, utvrđenom stanju i poduzetim mjerama, te predlažu mjere za unapređenje stanja u oblasti nadzora. Saradnja se također vrši i sa resornim federalnim ministarstvima, najčešće povodom određenih problema za čije rješavanje je potreban timski rad.

4. INSPEKTORAT KOMUNALNE INSPEKCIJE, ZAŠTITE PRIRODE, ZAŠTITE DOBARA BAŠTINE I INSPEKCIJE ZA SPORT

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo u Inspektoratu komunalne inspekcije, zaštite prirode, zaštite dobara baštine i inspekcije za sport sistematizovano je jedno radno mjesto glavnog inspektora, šest radnih mjesta kantonalnog komunalnog inspektora i po jedno radno mjesto kantonalnog inspektora zaštite prirode, zaštite dobara baštine i inspektora za sport, dok je popunjenost Inspektorata u izvještajnom periodu 2024. godini:

- **jedan glavni inspektor**
- **dva komunalna inspektora**
- **jedan inspektor zaštite prirode**
- **jedan inspektor zaštite dobara baštine**
- **jedan inspektor za sport po ovlaštenju direktora**

Kako je radno mjesto glavnog kantonalnog inspektora ovog Inspektorata nepopunjeno, poslove glavnog inspektora u izvještajnom periodu, pored poslova svog radnog mjesta, vršio je kantonalni inspektor rada po ovlaštenju.

Obzirom na obim prijava i nedovoljan broj inspektora koji nadziru komunalnu oblast u 2024. godini poslove komunalnog inspektora su periodično, pored poslova svog radnog mjesta, obavljali kantonalni inspektori koji su ispunjavali uslove navedenog radnog mjesta po ovlaštenju direktora.

Aktivnosti inspekcija ovog Inspektorata su usklađene sa Planom i programom Inspektorata, kao i Planom i programom rada Kantonalne uprave za 2024. godinu.

Inspekcijski nadzori i ostale aktivnosti u cijelosti su podređeni izvršavanju redovno planiranih i drugih aktivnosti iz nadležnosti Inspektorata komunalne inspekcije, zaštite prirode, zaštite dobara baštine i inspekcije za sport, a provođena je uz korištenje i primjenu propisa koji uređuju pojedine oblasti sa posebnim akcentom na rješavanju predmeta iniciranih zahtjevima za inspekcijski nadzor iz svih oblasti u okviru ovog Inspektorata.

Sve inspekcije Inspektorata su u toku 2024. godine izvršile 2365 inspekcijskih nadzora iz okvira rada Inspektorata komunalne inspekcije, zaštite prirode, zaštite dobara baštine i inspekcije za sport, što je neznatno manje u odnosu na prethodnu 2023. godinu, ali u svakom slučaju znatno više u odnosu na planirane poslove inspektorata.

Donesena su ukupno 62 rješenja kojim je naloženo otklanjanje utvrđenih nedostataka u oblasti koje kontroliraju inspektori. Zbog nepoštivanja zakona i propisa koji uređuju pojedinu oblast izdato je ukupno 514 prekršajnih naloga u kojima su izrečene novčane kazne u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 74.030,00 KM.

Uporedni pokazatelji realizacije Programa rada ovog Inspektorata iskazani su u tabelama koje slijede.

Tabela 1. Uporedni pregled planiranih i ostvarenih inspeksijskih nadzora 2023./2024. godini sa procentualnim pokazateljima u odnosu na planirane i izvršene inspeksijske nadzore

R.B.	INSPEKCIJA	Planirani broj inspeksijskih nadzora za 2023. godinu	Broj Izvršenih inspeksijskih nadzora za 2023. godinu	INDEKS (4/3)	Planirani broj inspeksijskih nadzora za 2024. godinu	Broj izvršenih inspeksijskih nadzora za 2024. godinu	INDEX (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Komunalna inspekcija	1260	2397	190,24	1260	2554	202,70
2.	Inspekcija za zaštitu prirode	180	184	102,22	180	289	160,56
3.	Inspekcija za zaštitu dobara baštine	216	109	50,46	216	142	65,74
4.	Inspekcija za sport	144	52	36,11	144	48	33,33
UKUPNO		1800	2742	152,33	1800	2365	131,39

Tabela 2. Uporedni pregled donesenih upravnih mjera 2023/2024. godini

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih rješenja 2023. godine	Broj izdatih rješenja 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Komunalna inspekcija	21	30	142,86
2.	Inspekcija za zaštitu prirode	1	-	-
3.	Inspekcija za zaštitu dobara baštine	3	3	100,00
4.	Inspekcija za sport	7	17	242,86
UKUPNO		32	50	156,25

Tabela 3. Uporedni prikaz donesenih prekršajnih naloga 2023/2024. godine

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih prekršajnih naloga 2023. godine	Broj izdatih prekršajnih naloga 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Komunalna inspekcija	366	435	118,85
2.	Inspekcija za zaštitu prirode	22	60	272,73
3.	Inspekcija za zaštitu dobara baštine	1	3	300,00
4.	Inspekcija za sport	0	16	-
UKUPNO		389	514	132,13

Tabela 4. Uporedni prikaz visine izrečenih i naplaćenih novčanih kazni 2023/2024. godina

R.B.	INSPEKCIJA	Visina izrečene novčane kazne 2023. godine (KM)	Visina izrečene novčane kazne 2024. godine (KM)	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Komunalna inspekcija	47.220	48330	102,35
2.	Inspekcija za zaštitu prirode	2.900	7850	270,69
3.	Inspekcija za zaštitu dobara baštine	150	450	300,00
4.	Inspekcija za sport	0	17400	-
UKUPNO		50.270	74030	147,26

Tabela 5. Broj izdatih upravnih mjera u periodu od 01.01.-31.12.2024. godine

INSPEKCIJA	Broj nadzora	Broj rješenja-naređnja	Broj rješenja - upozorenja	Broj izvršenih rješenja	Broj neizvršenih rješenja	Broj žalbi po rješenjima	Broj donesenih rješenja po žalbi
Komunalna inspekcija	2554	30	17	-	-	-	-
Inspekcija za zaštitu prirode	289	-	-	-	-	-	-
Inspekcija za zaštitu dobara baštine	142	3	1	-	-	-	-
Inspekcija za sport	48	3	14	2	1	-	-
UKUPNO	3033	48	32	-	1	-	-
		80					

4.1. Komunalna inspekcija

U komunalnoj inspekciji poslove obavljaju dva komunalna inspektora.

Komunalni inspektori izvršavaju nadzor nad primjenom sljedećih propisa:

- Zakon o komunalnim djelatnostima ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 14/16, 43/16, 10/17, 19/17, 20/18 i 22/19);
- Zakon o komunalnoj čistoći ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 14/16, 43/16, 10/17, 19/17, 20/18 i 22/19);
- Zakon o obavezama i ovlaštenjima kontrolora operatera javnog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 37/14);
- Odluka o uslovima i načinu prokopavanja javnih površina na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 2/10, 22/05, 30/08);
- Odluka o uređivanju i održavanju gradskih grobalja ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 27/84);
- Uredba o opštim uslovima za snadbijevanje vodom za piće, obradu i odvođenje otpadnih i atmosferskih voda ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 22/16);
- Uredba o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 22/16);
- Uredba o održavanju javne rasvjete ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 22/16);
- Uredba o uređivanju i održavanju zelenih i rekreativnih površina u KS ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 22/16);
- Uredba o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 22/16).

Inspekcijski nadzor u oblasti komunalnih djelatnosti na području Kantona Sarajevo vrše kantonalni, gradski i općinski komunalni inspektori. Kantonalnim inspektorima u radu pomažu komunalni redari Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća Rad d.o.o. Sarajevo i Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća Park d.o.o. Sarajevo. Nadzori ove inspekcije su vršeni kao redovni, usmjereni i preventivni. Redovni nadzori tokom 2024. godine vršeni su u oblasti komunalnih djelatnosti čije obavljanje

obezbjeduje Kanton, u prvom redu nadzor nad komunalnim djelatnostima i nadzor nad komunalnom čistoćom. Ovi nadzori obuhvataju postupanje po službenim zabilješkama i zapisnicima komunalnih redara Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća Rad d.o.o. Sarajevo i Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća Park d.o.o. Sarajevo koji se redovno dostavljaju ovoj inspekciji na dalje postupanje. Disproporcija u broju redara i inspektora već godinama predstavlja problem u radu ove inspekcije, a čije se rješenje nazire u najavljenom formiranju komunalne policije na razini kantona. Usmjereni inspekcijski nadzori odnosili su se na zahtjeve za sanaciju kvarova na vodovodnim i kanalizacionim instalacijama, te na manipulacijama na unutrašnjim instalacijama grijanja, a zahtjevi ove vrste su u stalnom porastu i dijelom su uzrokovani neblagovremenom sanacijom već evidentiranih kvarova od strane nadležnih službi Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo. Također, u prethodnom periodu inspekcija je postupala i po prijavama vezanim za održavanje javne rasvjete. Najveći broj prijava odnosi se na segment komunalne čistoće kojem je posvećena velika pažnja. Predmeti u kojima se prijavljuju problemi vezani za Zakon o komunalnoj čistoći su prioritet u rješavanju.

Za vrijeme predizborne kampanje za lokalne izbore u Bosni i Hercegovini koji su se održavali početkom oktobra 2024. godine Inspektorat komunalne inspekcije, zaštite prirode, zaštite dobara baštine i inspekcije za sport je formirao poseban tim kantonalnih komunalnih inspektora koji su svoje svakodnevno djelovanje usmjerili na propisno postavljanje plakata, banera, slobodnostojećih konstrukcija i panoa sa predizbornim porukama stranaka i kandidata na javnim površinama.

4.2. Inspekcija za zaštitu dobra baštine

U inspekciji zaštite dobara baštine poslove obavlja jedan inspektor, te inspektor za zaštitu dobra baštine vrši nadzor nad primjenom slijedećih propisa:

- Zakon o zaštiti kulturne baštine ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 2/00, 37/08);
- Zakon o muzejskoj djelatnosti ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 13/17);
- Zakon o provedbi odluke Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika uspostavljene prema aneksu 8. Opšteg okvirnog sporazuma za mir u BiH ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 2/02, 8/02, 6/04 i 51/07);
- Zakon o prostornom uređenju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 24/17 i 1/18);
- Provedbena planska prostorna dokumentacija kojom se određuju prostori pod zaštitom i propisuju mjere zaštite (regulacioni planovi, urbanistički projekti...).

Inspekcijski nadzor u oblasti zaštite dobara baštine na području Kantona Sarajevo vrši se u koordinaciji uz pomoć Zavoda za zaštitu kulturno - historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo kao relevantne institucije koja daje stručna mišljenja za potrebe nadležnih službi u postupku odobravanja građenja, odnosno za potrebe građana koja prati stanje na terenu, pruža stručnu pomoć i nadzire izvođenje radova.

Putem Zavoda ova inspekcija dolazi do vjerodostojnih podataka bitnih za vršenje inspekcijskog nadzora, uključujući i bazu subjekata kontrole i stručne podatke o nivou zaštite. Istovremeno, shodno odredbama Zakona o zaštiti kulturne baštine i Zakona o muzejskoj djelatnosti ova inspekcija kontrolira rad Zavoda i lica koji se bave muzejskom djelatnošću vezano za postojanje zakonom propisanih uvjeta za obavljanje navedenih poslova.

Oblast nadzora ove inspekcije obuhvata prije svega redovne nadzore po zahtjevu Zavoda za zaštitu kulturno - historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo, te redovne nadzore nad zaštićenim pojedinačnim objektima i lokalitetima u cilju preveniranja negativnih uticaja na stanje zaštićenih objekata i lokaliteta. Usmjereni nadzori vrše se po zahtjevima stranaka ili po službenoj dužnosti.

4.3. Inspekcija zaštite prirode

U inspekciji zaštite prirode poslove obavlja jedan inspektor, te kantonalna inspekcija zaštite prirode vrši nadzor nad primjenom propisa:

- Zakon o zaštiti prirode ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 66/13);
- Zakon o proglašenju šireg područja Vodopada "Skakavac" Spomenikom prirode ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 11/10);
- Zakon o proglašenju Spomenika prirode "Vrelo Bosne" ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 6/10-Prečišćeni tekst);
- Zakon o proglašenju zaštićenog pejzaža "Bijambare" ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 6/10);
- Zakon o proglašenju Zaštićenog pejzaža "Trebević" ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 15/14);
- Pravilnik o sadržaju i načinu izrade Plana upravljanja zaštićenim područjima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 65/06).

Inspeksijski nadzori u oblasti zaštite prirode obuhvataju prije svega redovnu kontrolu svih zaštićenih područja na području Kantona Sarajevo kojima upravlja Kantonalna javna ustanova za zaštićena prirodna područja, a to su Vrelo Bosne, Bijambare, Skakavac, Trebević i Bentbaša. Nadzor nad radom Kantonalne javne ustanove za zaštićena prirodna područja obuhvata kontrole planova upravljanja, kontrolu programa rada i promocije zaštićenih područja. Ovaj nadzor obuhvata i oblast sanitarne sječe, te poduzimanje mjera vezanih za kontrolu prisustva invazivnih biljnih vrsta na Zaštićenom području i nelegalnu sječu šume unutar zaštićenih područja. Pored toga, vršeni su i nadzori upotrebe motornih sanki u prirodi na lokalitetu Igmana, Bjelašnice i Trebevića. Također, vršene su i kontrole odvodnje otpadnih voda na Zaštićeno područje Trebević.

Naglasak u inspeksijskim nadzorima je prije svega stavljen na upoznavanje subjekata nadzora sa zakonskim obavezama, odnosno na preventivno djelovanje u skladu sa Zakonom o inspekcijama. Ovaj način se pokazao veoma učinkovit i prihvatljiv za subjekte nadzora koji su u bitnim stvarima u svemu pokazali visok stepen odgovornosti i postupali u skladu sa upozorenjima i uputama.

Kontrole ove inspekcije na Zaštićeno područje Vrelo Bosne uticale su na prestanak ili smanjenje prometovanja zemljištem na tom lokalitetu, a u konačnici i smanjenim brojem novozapočetih objekata. Inspeksijski nadzori se po potrebi vrše u koordinaciji sa općinskom urbanističko - građevinskom inspekcijom.

4.4. Inspekcija za sport

U kantonalnoj inspekciji za sport poslove obavlja jedan inspektor po ovlaštenju direktora, obzirom da je ovo radno mjesto trenutno nepopunjeno.

Kantonalna inspekcija za sport vrši inspeksijski nadzor nad primjenom propisa:

- Zakon o sportu ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 45/12 – Prečišćeni tekst i broj 36/21);
- Zakon o javnim skijalištima ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 54/12);
- Pravilnik o kategorizaciji sportista prema ostvarenim rezultatima ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/22);
- Pravilnik o kriterijima za podršku finansiranju javnog interesa u sportu Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 8/22);

- Pravilnik o kriterijima za sufinansiranje troškova treninga za seniorske ekipe premijerligaških klubova Kantona Sarajevo u ekipnim sportovima ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 27/20);
- Pravilnik o sigurnosti na uređenim kupalištima ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 28/17);
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja matičnih evidencija u sportu na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/03);
- Pravilnik o zdravstvenom nadzoru sportista na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 27/03);
- Pravilnik o kategorizaciji i namjeni sportskih objekata na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/03);
- Pravilnik o bližim uslovima stručne spremlje stručnog kadra u sportu ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/03);
- Pravilnik o bližim uslovima za organizovanje sportskih priredbi na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/03);
- Program obuke i osposobljavanja spasilaca na uređenim kupalištima ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 23/18 i 8/21);
- Zakon o sportu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br. 27/08, 102/09 i 66/16).

Inspekcijskim nadzorima u oblasti sporta obuhvaćene su sportske organizacije i to klubovi, društva, savezi, udruženja i preduzeća u smislu pravnih lica i sva fizička lica koja učestvuju svojim radom, aktivnostima i djelatnostima u oblasti sporta, te sportsko - rekreativni objekti. Ova inspekcija konstantno zaprima i izvršava veliki broj zahtjeva za upute ili stručni, upravni ili inspekcijski nadzor uključujući i zahtjeve Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo.

Prioritetne aktivnosti navedene inspekcije bile su usmjerene na redovan nadzor odnosno kontrolu obaveza zatečenih pravnih lica u sportu, redovan nadzor odnosno kontrolu klubova, sportskih društava, sportskih saveza i organizacija za podršku sportu, ustanova u sportu, sportskih aktivnosti, sportskih objekata, obaveza vlasnika i lica koja upravljaju sportskim objektima u toku kojih se kontrolirala zakonitost djelovanja organizacija u sportu, privrednih društava i ustanova u sportu, ispunjavanje uslova za obavljanje zadataka u sportu, obavljanje sistematskih i zdravstvenih pregleda, ispunjavanje propisima određenih pravila za organizaciju takmičenja, ostvarivanje prava sportista i stručnih kadrova i sportskih organizacija, upravljanje i namjensku upotrebu sportskih objekata, vođenje propisane evidencije i dokumentacije. Najveći broj nadzora ove inspekcije u izvještajnom periodu vezan je za usklađivanje i poštivanje propisa koji reguliraju rad pravnih i fizičkih lica u oblasti sporta, a na osnovu Zakona o sportu.

Saradnja sa federalnim organima, drugim kantonima, općinama, Gradom Sarajevom, ombudsmenima, nevladinim sektorom i drugim organima

Tokom 2024. godine Inspektorat je kontinuirano sarađivao sa Kantonalnim javnim komunalnim preduzećem Rad d.o.o. Sarajevo i Kantonalnim javnim komunalnim preduzećem Park d.o.o. Sarajevo, Kantonalnim zavodom za zaštitu kulturno - historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo, Kantonalnom javnom ustanovom za zaštićena prirodna područja, te resornim ministarstvima. Također, saradnja je ostvarena i sa Uredom za borbu protiv korupcije, institucijom Ombudsmana, nadležnim sudom i Tužilaštvom.

5. INSPEKTORAT TEHNIČKE INSPEKCIJE

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove sistematizovana su sljedeća radna mjesta u ovom Inspektoratu i to jedan glavni kantonalni inspektor, tri kantonalna elektroenergetska inspektora, tri kantonalna termoeenergetska inspektora, jedan kantonalni geološki inspektor i jedan kantonalni rudarski inspektor.

U izvještajnom periodu poslove iz nadležnosti ovog Inspektorata vršili su:

- jedan glavni inspektor
- jedan elektroenergetski inspektor
- dva termoenergetska inspektora
- jedan geološki inspektor
- jedan rudarski inspektor

Uzimajući u obzir broj zaposlenih inspektora, tehničku opremljenost i stepen organizovanosti, kao i prosječnu dužinu trajanja inspeksijskog nadzora za svaku inspekciju koja djeluje unutar ovog Inspektorata, programski dio rada za 2024. godinu je ispunio određene ciljeve, rokove i postigao očekivane rezultate rada koji su definisani nacrtom programa rada Inspektorata tehničke inspekcije Kantonalne uprave.

Tokom 2024. godine postignuti su slijedeći ciljevi: jačanje discipline subjekata nadzora u primjeni propisa iz nadležnosti Inspektorata tehničke inspekcije, te jačanje discipline subjekata nadzora u primjeni propisa iz nadležnosti Inspektorata tehničke inspekcije po pitanju kontrole tehničke dokumentacije, tehničkih propisa i uputstvima za rad i rukovanje, propisane evidencije o radu, tehničkih mjera, propisa i standarda.

Termoenergetska inspekcija je u prvih osam mjeseci u 2024. godini radila sa jednim termoenergetskim inspektorom.

Tabela 1. Uporedni pregled planiranih i ostvarenih inspeksijskih nadzora 2023./2024. godini sa procentualnim pokazateljima u odnosu na planirane i izvršene inspeksijske nadzore

R.B.	INSPEKCIJA	Planirani broj Inspekc. nadzora za 2023. godinu	Broj izvršenih inspeksijskih nadzora za 2023. godinu	INDEKS (4/3)	Planirani broj inspeksijskih nadzora za 2024. godinu	Broj izvršenih inspeksijskih nadzora za 2024. godinu	INDEX (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Elektroenergetska inspekcija	200	222	111,00	200	3576	121,43
2.	Termoenergetska inspekcija	420	576	137,14	210	674	92,46
3.	Geološka inspekcija	120	132	110,00	120	265	109,50
4.	Rudarska inspekcija	120	131	109,17	120	1018	109,82
UKUPNO		860	1061	123,37	650	756	116,31

Tabela 2. Uporedni pregled donesenih upravnih mjera 2023/2024. godini

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih rješenja 2023. godine	Broj izdatih rješenja 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Elektroenergetska inspekcija	22	7	31,82
2.	Termoenergetska inspekcija	36	5	13,89
3.	Geološka inspekcija	6	2	33,33
4.	Rudarska inspekcija	5	1	20,00
UKUPNO		69	15	21,74

Tabela 3. Uporedni prikaz donesenih prekršajnih naloga 2023/2024. godine

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih prekršajnih naloga 2023. godine	Broj izdatih prekršajnih naloga 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Elektroenergetska inspekcija	2	3	150
2.	Termoenergetska inspekcija	0	0	-
3.	Geološka inspekcija	0	2	-
4.	Rudarska inspekcija	2	2	100
UKUPNO		4	7	175

Tabela 4. Uporedni prikaz visine izrečenih novčanih kazni 2023/2024. godine

R.B.	INSPEKCIJA	Visina izrečene novčane kazne 2023. godine (KM)	Visina izrečene novčane kazne 2024. godine (KM)	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Elektroenergetska inspekcija	3000,00	3500,00	116,67
2.	Termoenergetska inspekcija	0	0	0
3.	Geološka inspekcija	0	12.000,00	-
4.	Rudarska inspekcija	4000,00	11.000,00	275,00
UKUPNO		598386,00	26.500,00	391,67

Tabela 5. Broj izdatih upravnih mjera u periodu od 01.01.-31.12.2024. godine

INSPEKCIJA	Broj nadzora	Broj rješenja-naređenja	Broj rješenja - upozorenj a	Broj izvršenja rješenja	Broj žalbi po rješenjima	Broj donesenih rješenja po žalbi
Elektroenergetska inspekcija	160	7	0	4	0	0
Termoenergetska inspekcija	316	5	0	5	0	0
Geološka inspekcija	136	2	0	1	0	0
Rudarska inspekcija	144	1	0	1	0	0
UKUPNO	756	15	0	0	0	0
		15				

5.1.Elektroenergetska inspekcija

U elektroenergetskoj inspekciji poslove obavlja jedan kantonalni elektroenergetski inspektor.

Elektroenergetska inspekcija vrši kontrolu nad provođenjem i izvršavanjem slijedećih zakona, drugih propisa i opštih akata iz oblasti elektroenergetike kako slijedi:

- Zakon o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 60/23);
- Opšti uslovi za isporuku električne energije ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 13/23);
- Zakon o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine ("Službene novine Bosne i Hercegovine", broj 19/01);
- Naredba o mjerilima u zakonskom mjeriteljstvu i rokovima verifikacije ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 67/12 i 75/14);
- Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju niskonaponskih nadzemnih vodova ("Službeni list

Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije" broj 6/92);

- Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1kV do 400 kV ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", broj 65/88 i 18/92);
- Pravilnik o tehničkim normativima za pogon i održavanje elektroenergetskih postrojenja i vodova ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", broj 41/93);
- Pravilnik o utvrđivanju uvjeta za obavljanje periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja na elektroenergetskim postrojenjima, električnim uređajima, električnim instalacijama i izdavanju isprava ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 18/15);
- Pravilnik o tehničkim normativima za uzemljenja elektroenergetskih postrojenja nazivnog napona iznad 1000 V ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", broj 61/95);
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pripadajućih i transformatorskih stanica ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije" broj 13/78 i 37/95).

Kantonalni elektroenergetski inspektor je vršio inspekcijske nadzore po žalbama građana odnosno predstavki koje se odnose na niskonaponsku nadzemnu mrežu u cilju pogonske ispravnosti i sigurnosti predmetne mreže, kao i snabdjevanja električnom energijom krajnjih kupaca pripadajućeg trafo područja. Također su po službenoj dužnosti vršeni redovni inspekcijski pregledi odnosno nadzori u cilju utvrđivanja pogonske sigurnosti i ispravnosti trafostanica TS 10(20)/0,4 kV i sredjenaponskog nadzemnog voda DV 10(20) kV, odcjepa za TS 10(20)/0,4 kV. Najčešći nedostaci i nepravilnosti se odnose na pogonsku ispravnost i sigurnost niskonaponske nadzemne mreže trafo područja 0,4 kV, kao i snabdjevanja električnom energijom krajnjih kupaca pripadajućeg trafo područja.

5.2. Termoeenergetska inspekcija

U termoeenergetskoj inspekciji poslove obavljaju dva kantonalna termoeenergetska inspektora, s tim da jedan inspektor pored poslova svog radnog mjesta obavlja i poslove kantonalnog inspektora iz oblasti zaštite na radu po ovlaštenju.

Termoeenergetska inspekcija vrši kontrolu nad provođenjem i izvršavanjem sljedećih zakona, drugih propisa i opštih akata iz oblasti termoeenergetike kako slijedi:

- Uredba sa zakonskom snagom o termoeenergetskoj inspekciji ("Službeni list Republike Bosne i Hercegovine", broj 23/92 i 113/94);
- Pravilnik o tehničkim propisima za izradu i upotrebu parnih kotlova, parnih sudova, pregrijača pare i zagrijača vode ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", broj 07/57, 23/57, 56/72 i 61/72);
- Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne posude pod pritiskom ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", broj 16/83);
- Pravilnik o tehničkim normativima za pokretne zatvorene sudove za komprimirane, tečne i pod pritiskom rastvorene gasove ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", broj 25/80 i 9/86);
- Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne posude pod tlakom za ukapljene atmosferske plinove (kisik, dušik i argon) ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", broj 9/86);
- Pravilnik o tehničkim normativima za pregled i ispitivanje tlačnih posuda za tekući ugljični dioksid ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", broj 76/90);
- Pravilnik o tehničkim normativima za radove pri čišćenju i odmašćivanju opreme za kisik ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", broj 74/90);
- Pravilnik o izgradnji stanica za snabdjevanje gorivom motornih vozila i o uskladištenju i pretakanju goriva ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", broj 27/71);
- Tehnički propisi za izradu i upotrebu parnih kotlova, parnih sudova, pregrijača pare i zagrijača vode

("Službeni list Federativne Narodne Republike Jugoslavije", broj 7/57, ispravka 22/57, dopuna 3/58);
- Pravilnik o izgradnji postrojenja za tečni naftni gas i o uskladištavanju tečnog naftnog gasa ("Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije", broj 24/71).

Kantonalni termoeenergetski inspektori vršili su inspekcijske nadzore nad primjenom zakona, drugih propisa, standarda, tehničkih normativa i opštih akata kod proizvođača i korisnika stabilnih i pokretnih postrojenjakao što su parni, vrelovodni i uljni kotlovi, pregrijači pare i zagrijači vode, postrojenja, uređaja i posuda pod pritiskom vodenih i drugih para vrele vode i pregrijanih tečnosti, komprimiranih tečnih i pod pritiskom rastvorenih plinova.

Najčešći nedostaci i nepravilnosti se odnose na pogonsku ispravnost i sigurnost stabilnih i pokretnih postrojenja i to parnih, vrelovodnih i uljnih kotlova, pregrijača pare i zagrijača vode, postrojenja, uređaja i posuda pod pritiskom vodenih i drugih para vrele vode i pregrijanih tečnosti, komprimiranih tečnih i pod pritiskom rastvorenih plinova.

5.3. Geološka inspekcija

U geološkoj inspekciji poslove obavlja jedan kantonalni geološki inspektor.

Kantonalna geološka inspekcija vrši kontrolu nad provođenjem i izvršavanjem slijedećih zakona, drugih propisa i opštih akata iz oblasti geologije kako slijedi:

- Zakon o geološkim istraživanjima Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 41/12).

Kantonalni geološki inspektor je vršio nadzor nad primjenom Zakona o geološkim istraživanjima u Kantonu Sarajevo koji uređuju navedenu oblast, a posebno u dijelu koji se odnosi na geološka istraživanja, faze izvođenja geoloških istraživanja, geološko istraživanje od interesa za Kanton Sarajevo, izradu i reviziju geološke dokumentacije, odobrenje za bavljenje registriranom djelatnošću iz oblasti geologije, faze izvođenja geoloških istraživanja, istražni prostor kao i postupak nakon istraživanja, geološka istraživanja u svrhu regulacije vodotoka, istraživanja za izgradnju građevinskih objekata, utvrđivanje geoloških uslova za prostorno planiranje i projektovanje građevinskih i rudarskih objekata, utvrđivanje geoloških uslova u svrhu zaštite terena od erozije, poplava i drugih prirodnih nepogoda i geološka istraživanja i ispitivanja u cilju zaštite okoliša.

5.4. Rudarska inspekcija

U rudarskoj inspekciji poslove obavlja jedan kantonalni rudarski inspektor.

Kantonalni rudarska inspekcija vrši kontrolu nad provođenjem i izvršavanjem sljedećih zakona, drugih propisa i opštih akata iz oblasti rudarstva kako slijedi:

- Zakon o rudarstvu ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 29/12).

Kantonalni rudarski inspektor vršio je inspekcijski nadzor nad provođenjem zakona i propisa iz oblasti koncesija, a koji se odnose na eksploataciju mineralnih sirovina, tehničkih mjera pri obavljanju rudarske djelatnosti, zaštite na radu pri eksploataciji mineralnih sirovina, zaštite od požara i eksplozije pri eksploataciji mineralnih sirovina, izgradnje i održavanja rudarskih objekata, transporta, uskladištenja i rukovanja eksplozivnim materijalom i tehničkog rukovođenja kao i nadzor nad rudarskim objektima.

Saradnja sa federalnim organima, drugim kantonima, općinama, Gradom Sarajevom, ombudsmenima, nevladinim sektorom i drugim organima

U izvještajnom periodu, ostvarena je saradnja sa općinskim i federalnim organima, Gradom Sarajevom, ombudsmenima, nevladinim sektorom i drugim organima i institucijama u pogledu provedbe odluka i zaključaka i davanja odgovora na poslanička i vijećnička pitanja.

6. INSPEKTORAT TRŽIŠNO – TURISTIČKE INSPEKCIJE

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Uprave u inspektoratu tržišno-turističke inspekcije predviđeno je 25 kantonalnih tržišno-turističkih inspektora, dok je u 2024. godini bilo angažovan

- **jedan glavni tržišno-turistički inspektor**
- **17 kantonalnih tržišno-turističkih inspektora**

Inspektorat tržišno-turističke inspekcije vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o zaštiti potrošača u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 25/06, 88/15);
- Zakon o autorskim i srodnim pravima („Službeni glasnik BiH“ broj 63/10);
- Zakon o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava („Službeni glasnik BiH“, broj 63/10);
- Zakon o javnim skijalištima („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 54/12);
- Zakon o poticaju razvoja male privrede („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 29/15);
- Zakon o privrednim društvima („Službene novine FBiH“ broj 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07 i 84/08, 81/15, 75/21);
- Zakon o fiskalnim sistemima („Službene novine Federacije BiH“ broj 81/09);
- Zakon o unutrašnjoj trgovini („Službene novine FBiH“ broj 87/24);
- Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti („Službene novine FBiH“ broj 32/09);
- Zakon o turističkoj djelatnosti („Službene novine FBiH“ broj 32/09);
- Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ broj 35/09, 75/21);
- Zakon o kontroli cijena („Službene novine FBiH“ broj 2/95 i 70/08);
- Zakon o kontroli predmeta od plemenitih metala („Službene novine FBiH“ broj 6/98, 35/9 i 11/99, 76/04);
- Zakon o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje („Službene novine FBiH“ broj 38/22);
- Zakon o načinu prikupljanja, odlaganja, razvrstavanja i obavljanja otkupa sekundarnih sirovina i otpadnog materijala („Službene novine FBiH“ broj 16/02);
- Zakon o mjeriteljstvu u FBiH („Službene novine FBiH“ broj 8/05);
- Zakon o standardizaciji („Službene novine FBiH“ broj 19/01);
- Zakon o turizmu („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 19/16, 31/17, 13/21);
- Zakon o posredovanju u prometu nekretnina („Službene novine Federacije BiH“ broj 75/21);
- Zakon o žigu („Službeni glasnik BiH“, broj 53/10);
- Zakon o zaštiti zraka („Službene novine FBiH“ broj 72/24).

Podzakonski akti koji regulišu navedenu oblast koji se primjenjuju u vršenju inspeksijskog nadzora su:

- Pravilnik o uslovima minimalne tehničke opremljenosti poslovnih prostora za obavljanje trgovine i trgovinskih usluga („Službene novine Federacije BiH“ broj 49/12);
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige („Službene novine FBiH“ broj 28/06);
- Pravilnik o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupine "Restorani", "Barovi", "Catering objekti" i "objekti jednostavnih usluga" („Službene novine FBiH“ broj 40/10);

- Pravilnik o pružanju ugostiteljskih usluga u pokretnim objektima ("Službene novine Federacije BiH" broj 40/10);
- Pravilnik o količini brašna utrošenog za proizvodnju pekarskih proizvoda ("Službeni glasnik BiH" broj 76/10);
- Pravilnik o pekarskim proizvodima ("Službeni glasnik BiH" broj 77/10);
- Pravilnik o minimalnim tehničkim i drugim uslovima za obavljanje registrovane djelatnosti iz oblasti prerađivačke industrije ("Službene novine FBiH" broj 112/12);
- Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpnim stanicama u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 84/11 i 39/11);
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige žalbi ("Službene novine FBiH" broj 40/10);
- Pravilnik o minimalnim tehničkim i drugim uslovima za obavljanje obrtničkih i srodnih djelatnosti ("Službene novine FBiH" broj 47/09 i 72/11);
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja knjige gostiju i popisa gostiju ("Službene novine FBiH" broj 40/10), kao i drugi podzakonski akti (odluke i uredbe);
- Pravilnik o iskaznici za turističke vodiče ("Službene novine FBiH" broj 30/10);
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra izdatih licenci ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 31/17);
- Pravilnik o postupcima u provođenju programa razvoja male privrede ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 17/16);
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja imenika agenata posredovanja u prometu nekretnina ("Službene novine FBiH" broj 105/21);
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja registra posrednika u prometu nekretnina ("Službene novine FBiH" broj 105/21);
- Pravilnik o izmjeni pravilnika o djelatnostima obaveznih članova Turističke zajednice Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 2/18);
- Odluka o visini boravišne takse na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 54/18);
- Odluka o zaštiti i poboljšanju kvalitete zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 23/16), kao i drugi podzakonski akti (odluke i uredbe).

U izvještajnom periodu u ovom Inspektoratu su izvršena 5102 inspeksijska nadzora, što je u odnosu na planiranih 3888 inspeksijskih nadzora više za 1214 inspeksijskih nadzora, od čega je izvršeno 3809 inspeksijskih nadzora u kojima u momentu kontrole nisu utvrđene nepravilnosti u radu kod subjekata nadzora, te su izvršena 1293 inspeksijska nadzora kod subjekata nadzora koji su zatečeni u momentu kontrole u prekršaju i koji su sankcionisani izdavanjem prekršajnih naloga i poduzimanjem upravnih mjera. Od ukupnog broja izvršenih inspeksijskih nadzora u izvještajnom periodu izvršeno je 1658 inspeksijskih nadzora koji su inicirani podnesenim zahtjevima za vršenje inspeksijskog nadzora, te je po istim blagovremeno izvršen inspeksijski nadzor.

U navedenim inspeksijskim nadzorima poduzete su slijedeće mjere: doneseno je 221 rješenja od čega 140 rješenja o zabrani rada, i to: 92 rješenja o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti izdatih pravnim i fizičkim licima zbog neposjedovanja odobrenja za rad ili neispunjavanja uslova za obavljanje te djelatnosti, 14 rješenja o zabrani obavljanja trgovačke djelatnosti izdatih pravnim i fizičkim licima zbog neposjedovanja odobrenja za rad izdatog od nadležnog organa ili neispunjavanja uslova za obavljanje te djelatnosti, 19 rješenja o zabrani obavljanja obrtničke djelatnosti izdatih fizičkim licima zbog neposjedovanja odobrenja za rad ili neispunjavanja uslova za obavljanje te djelatnosti, jedno rješenje o zabrani upotrebe mjernih instrumenata po zakonu o mjeriteljstvu i osam rješenja o zabrani rada izdata pravnim i fizičkim licima zbog nepoštivanja odredbi Zakona o turizmu, tri rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti zbog kršenja odredbi Zakona o zaštiti potrošača, dva rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti zbog kršenja odredbi Zakona o kontroli cijena, te jedno rješenje zbog kršenja drugih propisa. Od ukupnog broja rješenja doneseno je i 81 rješenje o otklanjanju nedostataka koji su utvrđeni po propisima iz nadležnosti ovog Inspektorata.

Pored navedenog, izdata su 1293 prekršajna naloga u novčanoj vrijednosti u iznosu od 1.606.853,00 KM i podnesen je 41 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka pri čemu je izrečena zaštitna mjera privremeno oduzimanje robe, odnosno predmeta prekršaja u vrijednosti od 17.119,00 KM, te je ista predata u Direkciju robnih rezervi Kantona Sarajevo do okončanja postupka.

Aktivnosti u Inspektoratu tržišno - turističke inspekcije u izvještajnom periodu odvijale su se proaktivno, na osnovu unaprijed planiranih godišnjih i mjesečnih zadataka koji su zasnovani na spektru nadležnosti, kao i zahtjevima stranaka te nadležnih institucija koji iniciraju inspekcijske nadzore iz nadležnosti ovog Inspektorata. Posebna pažnja usmjerena je na specifične pojavne oblike na terenu na koje se reagovalo u skladu sa mogućnostima i nadležnostima, kao i trenutnom zakonskom regulativom.

Zahtjevi stranaka su se odnosili na kontrole vezano za kvalitet proizvoda i usluga, reklamacije na kupljene proizvode, prijave objekata koji nemaju validna odobrenja za rad izdata od strane nadležnog organa u oblasti trgovine, turizma, ugostiteljske djelatnosti i obrta, neizdavanje fiskalnih računa i slično.

Subjekti nadzora kod kojih su se vršili redovni inspekcijski nadzori su odabrani tako da se omogući i realizira što efikasnija kontrola nad sprovođenjem zakona i podzakonskih akata čiju provedbu nadzire ovaj Inspektorat kod svih subjekata koji su predmet inspekcijskog nadzora.

S ponosom ističemo da su kantonalni tržišno-turistički inspektori u izvještajnom periodu izvršili ukupno 1325 inspekcijskih nadzora iz oblasti turizma, što čini cca 25% od ukupnog broja izvršenih inspekcijskih nadzora u Inspektoratu tržišno - turističke inspekcije. U predmetnim inspekcijskim nadzorima je zbog utvrđenih nepravilnosti izdato 248 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne od 101.000,00 KM, te je izdato i 101 rješenje za utvrđene nepravilnosti.

Inspekcijski nadzori iz oblasti turizma obuhvataju pored kontrole koje se odnose na primjenu odredbi iz Zakona o turizmu Kantona Sarajevo i primjenu zakonskih odredbi iz drugih zakona, kao što su zakoni o ugostiteljskoj djelatnosti, fiskalizaciji i drugi zakonski i podzakonski akti koji su u vezi sa obavljanjem turističke djelatnosti.

U izvještajnom periodu izvršen je nadzor nad radom subjekata koji obavljaju turističku djelatnost u Kantonu Sarajevo, odnosno nad subjektima koji pružaju turističke usluge i koji posreduju u turističkom prometu. Inspekcijskim nadzorima su obuhvaćena pravna i fizička lica koja obavljaju turističku djelatnost kao i pružaoci turističkih usluga u smještajnim objektima na području općine Stari Grad i općine Trnovo sa naglaskom na obavljanje djelatnosti bez odobrenja nadležnih organa. Nadzor se također vršio i nad radom putničkih agencija, kao i turističkih vodiča u Kantonu Sarajevo sa posebnim akcentom na područje općine Stari Grad – Bašćaršije, obzirom da ista predstavlja najveći fokus interesovanja turista, te su u 2024. godini intenzivirani inspekcijski nadzori u ovoj oblasti kako bi se osiguralo efikasno korištenje turističkih potencijala odnosno smanjio segment rada bez odobrenja.

Tokom 2024. godine intenzivirani su nadzori nad radom turističkih vodiča kojom prilikom je izvršen nadzor nad 56 turističkih vodiča i jednim turističkim pratiocem. Od ukupnog broja kontrolisanih turističkih vodiča, 24 lica su zatečena da u momentu kontrole obavljaju poslove turističkog vodiča a za isto nisu posjedovali odobrenje nadležnog organa za obavljanje poslova turističkog vodiča ili validnu iskaznicu turističkog vodiča izdatu od strane nadležnog organa. Inspekcijski nadzori su izvršeni i nad radom dvije turističke agencije koje su angažovale turističke vodiče koji nisu bili ovlašteni za pružanje usluga turističkog vodiča u datom turističkom mjestu. Protiv predmetnih subjekata nadzora poduzete su zakonom predviđene mjere, odnosno izdato je 15 prekršajnih naloga i

jedno rješenje o otklanjanju nedostataka koje je izdato turističkoj agenciji zbog angažovanja lica koje nije osposobljeno za obavljanje turističke djelatnosti.

Također inspekcijski nadzori u ovoj oblasti su izvršeni kod 458 objekata koji pružaju uslugu smještaja u Kantonu Sarajevo, te se poseban akcenat stavio na prijavu boravka lica koja se koriste uslugama noćenja, odnosno na obračun, naplatu i uplatu boravišne takse. U izvršenim inspekcijskim nadzorima utvrđeno je da je obračunata i uplaćena boravišna taksa u iznosu od 870.027,32 KM.

Isto tako, kao rezultat rada u ovoj oblasti je 454.322,00 KM uplaćene članarine Turističkoj zajednici Kantona Sarajevo po dostavljenim dokazima subjekata, odnosno evidenciji Kantonalne uprave.

U skladu sa planom rada za prvi kvartal 2024. godine Inspektorat tržišno - turističke inspekcije je realizovao predviđene kontrole rada smještajnih jedinica na području općine Trnovo, odnosno Bjelašnice, sa posebnim fokusom na kontrole subjekata nadzora koji usluge smještaja oglašavaju putem interneta i to platforme booking.com, airbnb.com i slično. Shodno navedenom, a primjenjujući odredbe Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti FBiH, kao i odredbe Zakona o turizmu Kantona Sarajevo, timovi tržišno - turističkih inspektora Kantonalne uprave su izvršili ukupno 164 inspekcijskih nadzora kod subjekata nadzora na području Bjelašnice prema kojima je zbog utvrđenih nepravilnosti izdato 20 rješenja o zabrani rada i 32 prekršajna naloga u novčanom iznosu od 8.500,00 KM. Po izvršenim kontrolama 12 subjekata nadzora je prestalo oglašavati usluge na internet stranici booking.com, dok su općini Trnovo podnesena 33 zahtjeva za utvrđivanje minimalno - tehničkih uslova za obavljanje ugostiteljske djelatnosti na lokalitetu Bjelašnice.

Od 01.01.2024. godine do 30.06.2024. godine izvršeno je ukupno osam inspekcijskih nadzora internet oglašavanja turističkog putovanja i za iste su izdata dva rješenja o zabrani rada i četiri prekršajna naloga u novčanom iznosu od 3.400,00KM.

Kao jedan od primjera angažmana Kantonalne uprave, potrebno je istaći da je dana 29.10.2024. godine u organizaciji Vlade i Ministarstva privrede Kantona Sarajevo održana press konferencija posvećena stanju u oblasti turizma u Kantonu Sarajevo. Bilo je riječi i o projektima u oblasti turizma, a predstavljena je i novousvojena Strategija razvoja turizma Kantona Sarajevo do 2030. godine. Na konferenciji je naglašena ključna uloga turizma u ekonomiji Kantona Sarajevo, kao i potreba za strateškim pristupom u njegovom daljem razvoju, te istaknuta važnost inspekcijskih nadzora koje je u 2024. godini provela Kantonalna uprava nad poslovnim subjektima koji djeluju u ovoj oblasti, odnosno ovaj Inspektorat.

U cilju poboljšanja sigurnosti na skijalištima inspekcijski nadzori su vršeni i nad radom Kantonalnog javnog preduzeća „ZOI 84“ O.C.S. d.o.o. Sarajevo, odnosno radom javnog skijališta kojim upravlja navedeno komunalno preduzeće. Tom prilikom je izdato jedno rješenje o otklanjanju nedostataka iz nadležnosti ovog Inspektorata u smislu uređenja, održavanja i opremanja javnog skijališta za pružanje usluga na skijalištima.

Za vrijeme trajanja 30. Sarajevo Film Festivala, kantonalni tržišno - turistički inspektori su vršili svakodnevne kontrole rada ugostiteljskih objekata sa posebnom pažnjom na lokacije festivalskih događaja. Iz nadležnosti ovog Inspektorata u inspekcijskim nadzorima u kojim se vršila kontrola izdavanja fiskalnih računa izvršena su 74 inspekcijska nadzora, te je na osnovu utvrđenih nepravilnosti izdato 56 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 126.000,00 KM.

Ovaj Inspektorat je u izvještajnom periodu velikim dijelom vršio nadzore nad primjenom odredbi Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, te je tako po osnovu navedenog izvršen inspekcijski nadzor kod 771 subjekta koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost, pri čemu su donesena 34 rješenja o otklanjanju

nedostataka, 92 rješenja o zabrani obavljanja ugostiteljske djelatnosti i izdato je 286 prekršajnih naloga u vrijednosti od 101.320,00 KM.

Na području Kantona Sarajevo vršeni su inspekcijski nadzori u cilju kontrole primjene odredbi odluke o radnom vremenu u određenim djelatnostima koje su donesene od strane nadležnog općinskog organa, a koje se odnose na utvrđivanje radnog vremena ugostiteljskih objekata i pridržavanja istog. Zbog nepoštivanja odredbi navedenih odluka izdato je 17 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 7.700,00 KM.

U izvještajnom periodu kontinuirano su vršeni inspekcijski nadzori koji podrazumijevaju kontrolu obavljanja trgovine bez odobrenja nadležnog organa i kontrolu prometa robe bez vjerodostojne dokumentacije sa akcentom na prometovanje akcizne robe cigareta i rezanog duhana koji su bili organizovani u prijedpodnevnim i u popodnevnim turnusima, kao i u danima vikenda na frekventnim lokalitetima Kantona Sarajevo sa ciljem sprječavanja bespravnog prometa. Inspektori Inspektorata tržišno-turističke inspekcije su u toku svojih aktivnosti koje su obavljene u skladu sa akcionim planom ostvarili saradnju sa drugim inspektoratima Uprave kroz rad u mješovitim timovima uz asistenciju policijskih službenika Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo.

Inspekcijskim nadzorima obuhvaćene su osobe koje obavljaju djelatnost trgovine bez odobrenja nadležnog organa pored zelenih pijaca, autopijaca, te na drugim frekventnim lokalitetima i ulicama u Kantonu Sarajevo a to su, između ostalih, ulice Mula Mustafe Bašeskije, Ferhadija, Gimnazijska, Gradačaka, Velika Aleja, Muhameda Kantardžića, lokaliteti pijaca na Grbavici, Otoci, Ilidži, Markalama, Vogošći, Hadžićima, kao i ulice Džemala Bijedića, Trg ZAVNOBIH-a, Trg Solidarnosti bb, Alije Kučukalića, lokalitet ispred Gradskog groblja Vlakovo i drugi. Roba koja je izuzeta prilikom vršenja inspekcijskih nadzora u ukupnoj vrijednosti od 17.119,00 KM koja je bila predmetom prekršaja je oduzeta i predata u Direkciju robnih rezervi Kantona Sarajevo do okončanja prekršajnog postupka koji je pokrenut kod nadležnog suda. U toku ovih kontrolnih aktivnosti, pored ostalog, akcenat se stavio i na prometovanje akcizne robe.

Također ističemo da se od strane ovog Inspektorata aktivnosti na suzbijanju bespravnog prometa na svim frekventnim lokalitetima Kantona Sarajevo, u saradnji sa policijskim službenicima policijskih uprava Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo, vrše u kontinuitetu u skladu sa raspoloživim resursima i drugim aktivnostima koje smo obavezni vršiti, te da samo ovaj organ ne može eliminirati pojavu "nelegalnih uličnih prodavača" obzirom da je to kompleksnija problematika koja predstavlja opšti društveni problem.

U mjesecu oktobru 2024. godine tržišno - turistički inspektori vršili su timske inspekcijske nadzore nad poslovnim subjektima koji se bave trgovinom na veliko u Kantonu Sarajevo. Tom prilikom je izvršeno 79 inspekcijskih nadzora na okolnosti primjene odredaba Zakona o unutrašnjoj trgovini FBiH, Pravilnika o uvjetima minimalne tehničke opremljenosti poslovnih prostora za obavljanje trgovine i trgovinskih usluga, Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige, Zakona o zaštiti potrošača u Bosni i Hercegovini, Zakona o turizmu KS. Tom prilikom je za utvrđene nepravilnosti izdato 80 prekršajnih naloga u iznosu od 128.682,00 KM, te je izdato 26 rješenja o zabrani rada i otklanjanju utvrđenih nedostataka. Najveći broj utvrđenih nepravilnosti se odnosio na neažurno vođenje trgovačke knjige na veliko, odnosno neažurno unošenje svih podataka vezanih uz nabavku i prodaju robe, te obavezne elemente kalkulacije cijena propisane podzakonskim aktom. S obzirom da su gore navedeni kontrolisani subjekti većinom obavezni članovi Turističke zajednice Kantona Sarajevo, fokus tržišno - turističkih inspektora bio je i na kontroli primjene odredaba Zakona o turizmu KS u vezi sa uplatom članarine Turističkoj zajednici Kantona Sarajevo za 2024. godinu. Inspekcijskim nadzorima je utvrđeno da je od strane subjekata nadzora Turističkoj zajednici Kantona Sarajevo uplaćena članarina u iznosu od 166.233,84 KM, dok obračunati, neuplaćeni iznos po istom osnovu iznosi 142.430,45 KM. U slučajevima gdje je utvrđeno da subjekti ne ispunjavaju zakonsku

obavezu uplate članarine djelovalo se izdavanjem 10 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 4.500,00 KM, te pet rješenja kojima je naložena uplata članarine Turističkoj zajednici Kantona Sarajevo.

Inspekcijski nadzor je vršen i kod pravnih lica koji imaju benzinske pumpne stanice na području Kantona Sarajevo u dijelu koji se odnosi na kontrolu ispunjenosti propisanih uslova, opreme i uređaja u skladu sa Pravilnikom o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpnim stanicama u Federaciji Bosne i Hercegovine kojim je propisan postupak i način evidentiranja i kontrole prometa naftnih derivata na benzinskim pumpnim stanicama putem elektronskih mjernih sistema, tehnički zahtjevi za ugrađenu opremu i ovlašteni serviseri, način uvezivanja ugrađene opreme i njeno stavljanje u upotrebu, te Uputstvom Federalnog ministra trgovine, vezano za informacije od Federalnog ministarstva trgovine o benzinskim pumpnim stanicama koji ne dostavljaju AMN i XML izvještaje. Po ovom osnovu izvršen je nadzor kod 12 subjekata i izdato je šest rješenja o otklanjanju nepravilnosti utvrđene po ovoj zakonskoj regulativi.

Nakon što je 14.11.2024. godine na snagu stupio novi Zakon o unutrašnjoj trgovini, tržišno - turistički inspektori Kantonalne uprave su u inspekcijskim nadzorima postupali shodno novim zakonskim odredbama. Važno je istaći da se potpuna primjena zakona može očekivati tek nakon donošenja podzakonskih propisa koje će, shodno zakonu, donijeti federalni ministar trgovine u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. S druge strane, trgovci su dužni uskladiti rad i poslovanje u skladu sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu podzakonskih akata, a do kada će se primjenjivati propisi doneseni na osnovu prethodnog Zakona o unutrašnjoj trgovini.

U ovom izvještajnom periodu vršeni su pojačani inspekcijski nadzori u pogledu kontrole nad primjenom odredbi Zakona o fiskalnim sistemima koje se odnose na neizdavanje računa i neposjedovanje fiskalnog sistema. Pojačane aktivnosti najavljivane su i putem medija, sa ciljem da pravna i fizička lica koja posluju na području Kantona Sarajevo preispitaju poslovanje i blagovremeno ga usklade sa zakonskim propisima, te na taj način izbjegnu represivne mjere. Pojačani inspekcijski nadzori su vršeni u kontinuitetu do 31.12.2024. godine sa napomenom da su isti organizovani kroz rad više inspekcijskih timova koji su vršili kontrolu povratnika u činjenju prekršaja po ovom osnovu. U toku ovih aktivnosti izvršeno je 507 inspekcijskih nadzora i izdato je 263 prekršajna naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 613.162,00 KM.

Imajući u vidu intenzitet, odnosno broj izvršenih inspekcijskih nadzora u izvještajnom periodu koji su vršeni kod određenih subjekata više puta sedmično, prema objektivnim potrebama jer se radilo o povratnicima u činjenju prekršaja neizdavanja računa, a shodno izvještajima na ove okolnosti, procijenjeno je da su postignuti zadovoljavajući rezultati odnosno da se smanjio broj prekršaja po osnovu neizdavanja računa.

Prilikom vršenja ovih kontrola imala se u vidu Odluka o određivanju drugih djelatnosti koje ne podliježu obavezi evidentiranja prometa putem fiskalnih uređaja kojom su određene djelatnosti kod čijeg obavljanja, polazeći od tehničkih i funkcionalnih karakteristika fiskalnog sistema i specifičnosti obavljanja tih djelatnosti, ne postoji obaveza evidentiranja prometa preko fiskalnih uređaja propisana u Zakonu o fiskalnim sistemima.

Također se vršio nadzor nad subjektima koji se bave priređivanjem sajмова i drugih usluga u vezi sa organizovanjem sajamskih izložbi, te tradicionalnih manifestacija, festivala i drugih manifestacija na kojima se u sklopu kulturnih, muzičkih, sportskih i drugih društvenih aktivnosti prodaje određena roba odnosno usluga, kao i na organizovanim manifestacijama na kojima se vrši izlaganje robe odnosno usluge u svrhu prodaje sa ciljem kontrole postojanja bar jednog ispravnog fiskalnog uređaja

na prodajnom mjestu, odnosno kontrole izdavanja fiskalnog računa odštampanog na fiskalnom uređaju preko kojeg se evidentira promet bez obzira da li klijent to zahtijeva.

U drugoj polovini mjeseca oktobra 2024. godine tržišno - turistički inspektori su u timu sa kantonalnim inspektorima rada izvršili 48 inspekcijskih nadzora nad poslovnim subjektima koji obavljaju obrtničku i trgovačku djelatnost proizvodnje i prodaje hljeba i svježih peciva na području Kantona Sarajevo.

Tom prilikom se od strane ovog Inspektorata vršio nadzor nad primjenom i poštivanjem odredbi kako Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima, tako i Zakona o unutrašnjoj trgovini, Zakona o fiskalnim sistemima, Zakona o mjeriteljstvu i Zakona o zaštiti potrošača. Imajući u vidu najavljena poskupljenja brašna, akcenat vršenja inspekcijskih nadzora kod subjekata koji obavljaju obrtničku i trgovačku djelatnost proizvodnje i prodaje hljeba, te svježih peciva, bio je na Pravilniku o posebnim uvjetima evidentiranja i obilježavanja brašna koje se stavlja na tržište kako bi se utvrdilo porijeklo i nabavka istog sa pratećom akciznom markicom Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine sa posebnim osvrtom na kontrolu korištenja, prevoza brašna i netačnog vođenja propisane evidencije. Četiri inspekcijska tima su u navedenom periodu kontrolisala 18 pravnih lica i 30 obrtničkih radnji. U izvršenim inspekcijskim nadzorima za utvrđene nepravilnosti koje su definisane prethodno navedenim zakonskim propisima kantonalni tržišno - turistički inspektori su izdali 51 prekršajni nalog prema pravnim i fizičkim licima u iznosu od 67.650,00 KM i jedno rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti iz razloga što je u momentu kontrole utvrđeno da subjekat nadzora ne obavlja djelatnost u skladu sa odobrenjem nadležnog organa.

Tokom ljetne sezone kantonalni tržišno-turistički inspektori su u saradnji sa Službom komunalnih redara Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća "Rad" i uz asistenciju policijskih službenika Policijske stanice Ilidža, kao i Jedinice operativne podrške Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo, prilikom inspekcijskih nadzora u večernjim satima na području Velike aleje na Ilidži zatekli veći broj fizičkih lica koji su bez odobrenja za rad i odobrenja za zauzimanje javne površine vršili iznajmljivanje bicikala i električnih romobila.

Navedena lica su vršila iznajmljivanje u srcu pješačke zone, gdje je svakodnevno dolazilo do nezgoda i povreda uzrokovanih nesavjesnim korištenjem navedenih prevoznih sredstava. Ovom prilikom su protiv četiri lica podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka kod nadležnog suda, te su kao predmeti izvršenja prekršaja privremeno izuzeta 34 bicikla i 10 romobila koji su deponovani u Direkciju za robne rezerve Kantona Sarajevo do okončanja sudskog postupka.

U toku izvještajnog perioda kantonalni tržišno - turistički inspektori su vršili inspekcijske nadzore i nad primjenom odredbi Zakona o posredovanju u prometu nekretninama kojim je zabranjeno oglašavanje u vezi sa prometom nekretnine za čiji promet posrednik nema zaključen ugovor o posredovanju, odnosno ugovor o potposredovanju. Na ove okolnosti su izvršena ukupno 24 inspekcijska nadzora, te je zbog kršenja odredaba ovog zakona izdato pet rješenja o otklanjanju nedostataka i devet prekršajnih naloga u novčanom iznosu od 8.670,00 KM.

Poseban angažman ostvaren je i u inspekcijskim nadzorima koji su bili usmjereni na kontrolu cijena proizvoda prije i nakon sniženja, a sve u interesu zaštite potrošačkih prava. Po ovom osnovu izvršen je inspekcijski nadzor kod 1851 subjekta. Tom prilikom je za utvrđene nepravilnosti izdato 517 prekršajnih naloga u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti potrošača u BiH, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli cijena, te Zakona o unutrašnjoj trgovini koji u svom određenom dijelu regulišu ovu problematiku.

Obzirom da je akcenat predmetnih inspekcijskih nadzora bila zaštita potrošačkih prava, inspektori ovog Inspektorata su prilikom vršenja nadzora posebnu pažnju posvetili kontroli istaknutih

maloprodajnih cijena proizvoda koji su zatečeni u prodaji, odnosno da li istaknuta maloprodajna cijena proizvoda zatečena u prodaji odgovara kalkuliranoj maloprodajnoj cijeni istih proizvoda, te da li je jasno i vidljivo označen proizvod koji je na rasprodaji cijenom prije i cijenom nakon sniženja. Poduzete aktivnosti su podrazumijevale i praćenje i analiziranje kretanja cijena pojedinih proizvoda i njihov uticaj na stabilnost tržišta i cijena kao i životni standard stanovništva, te analiziranje djelovanja ekonomske politike na visinu cijena i opskrbljenost tržišta sa primarnim ciljem stabilizacije tržišnih i ekonomskih prilika.

Predmet inspekcijskih nadzora u izvještajnom periodu bila je i kontrola primjene odredbi Zakona o kontroli i ograničenoj uporabi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje kojim je precizno naznačena nadležnost inspektora pri zabrani uvoza duhana, duhanskih proizvoda za pušenje, koji ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, zabrane prometa i naredbi za uništavanje duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje čiji sastav, pakovanje i oznaka ne odgovaraju zahtjevima propisanim ovim zakonom, zabrani reklamiranja, promociji, sponzorisanoj i poklanjanju u komercijalne svrhe duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje i prikazivanje na televiziji lica koja upotrebljavaju duhanske proizvode, zabrana prodaje duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje putem interneta, na uličnim i pijačnim tezgama, zabrani postavljanja automata za prodaju duhana, duhanskih preradevina te zabranu prodaje istih koji nisu u originalnom i zatvorenom pakovanju, zabranu prodaje duhana i ostalih proizvoda za pušenje u setu sa drugim proizvodima, zabrani proizvodnje i prometovanja duhana za oralnu upotrebu, zabrani prodaje i poklanjanja duhana, duhanskih preradevina i ostalih proizvoda za pušenje licima mlađim od 18 godina te postavljanje upozorenja o zabrani prodaje istih licima mlađim od 18 godina.

Na osnovu Zakona o zaštiti zraka Federacije Bosne i Hercegovine, te Odluke o zaštiti i poboljšanju kvalitete zraka u Kantonu Sarajevo kantonalni tržišno – turistički inspektori na sedmičnoj osnovi vrše nadzore kod pravnih lica koja obavljaju djelatnost prometa uglja na području Kantona Sarajevo. Nadzori su na sedmičnoj osnovi od strane kantonalnih tržišno – turističkih inspektora vršeni kod sljedećih pravnih lica: Šumarstvo Ijuta d.o.o. Konjic u podružnici koja se nalazi u Sarajevu u ulici Osik 861, Oganj transport d.o.o. Sarajevo koji se nalazi u ulici Mali Kiseljak 47, Bas Dam d.o.o. Sarajevo koji je lociran u ulici Aleja Bosne Srebrene do broja 131 i Lumberjack d.o.o. Sarajevo koji se nalazi u ulici Bačići broj 66 (Drvosječa d.o.o. Sarajevo). Informacija o izvršenim nadzorima od strane kantonalnih tržišno – turističkih inspektora iniciranim Zaključkom Skupštine Kantona Sarajevo dostavlja se na sedmičnom nivou u kojem se redovito ističe ono što je predmet nadzora a to je da u Kantonu Sarajevo nije dozvoljena prodaja i upotreba uglja, koji ima ukupni sadržaj gorivog sumpora iznad 1% i toplotnu moć nižu od 12000 kJ/kg; zabranjeno je skladištenje i upotreba čvrstih goriva, kako za privatne i poslovne subjekte tako i za distributere, koje se koriste za produkciju toplotne energije ukoliko nisu zaštićena od atmosferskih uticaja; dokaz o zadovoljenju uslova o sadržaju sumpora koji treba biti izdat od strane akreditovane laboratorije za analizu uglja prema BAS EN ISO 17025.

U suštini ishod svakog pojedinačnog inspekcijskog nadzora kantonalnih tržišno – turističkih inspektora u posljednje dvije godine bio je uredan, te se može smatrati da je postignuta svrha istih i da su subjekti nadzora svoje poslovanje uskladili sa Odlukom o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo u domenu nadležnosti ovog Inspektorata.

Uzimajući u obzir da su odredbama Zakona o zaštiti zraka uređeni tehnički uvjeti, mjere za sprječavanje ili smanjivanje emisija u zrak, planiranje zaštite kvaliteta zraka, posebni izvori emisija, katastar emisija, kvalitet zraka, skladištenje fosilnih goriva kao i prekršaji za pravna i fizička lica, što je integrisani pristup u smislu zaštite okoliša upravni nadzor nad sprovođenjem istoga spada u nadležnost Federalnog ministarstva, a poslove inspekcijskog nadzora vrše federalni i kantonalni inspektori u ovisnosti od toga koji je organ izdao okolinsku dozvolu u skladu sa svojim nadležnostima. Obzirom na kompleksnost ove problematike koja iziskuje integrisani inspekcijski nadzor koji je

definisan odredbom Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo i to sa aspekta nadležnosti inspekcije za zaštitu okoliša, komunalne inspekcije, saobraćajne inspekcije, inspekcije za zaštitu od požara te nadležne općinske službe nastaviti će se sa pojačanim inspekcijskim nadzorima u domenu svojih mjerodavnosti, te će se o istom blagovremeno dostavljati izvještaji nadležnim službama.

Tabela 1. Uporedni pregled planiranih i ostvarenih inspekcijskih nadzora 2023/2024. godini sa procentualnim pokazateljima u odnosu na planirane i izvršene inspekcijske nadzore:

R.B.	INSPEKCIJA	Planirani broj inspekcijskih nadzora za 2023. godinu	Broj izvršenih inspekcijskih nadzora za 2023. godinu	INDEX (4/3)	Planirani broj inspekcijskih nadzora za 2024. godinu	Broj izvršenih inspekcijskih nadzora za 2024. godinu	INDEX (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	4617	5538	1,1995	3888	5102	1,3122
UKUPNO		4617	5538	1,1995	3888	5102	1,3122

Tabela 2. Uporedni pregled donesenih upravnih mjera 2023/2024. godini

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih rješenja 2023. godine	Broj izdatih rješenja 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	234	221	0,9444
UKUPNO		234	221	0,9444

Tabela 3. Uporedni prikaz donesenih prekršajnih naloga 2023/2024. godina

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih prekršajnih naloga 2023. godine	Broj izdatih prekršajnih naloga 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
	Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	1397	1293	0,9255
UKUPNO		1397	1293	0,9255

Tabela 4. Uporedni prikaz visine izrečenih novčanih kazni 2023/2024. godine

R.B.	INSPEKCIJA	Visina izrečene novčane kazne 2023. godine (KM)	Visina izrečene novčane kazne 2024. godine (KM)	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	1641076,00	1606853,00	0,9791
UKUPNO		1641076,00	1606853,00	0,9791

Tabela 5. Broj izdatih upravnih mjera u periodu od 01.01.-31.12.2024. godine

INSPEKCIJA	Broj nadzora	Broj rješenja o zabrani rada	Broj rješenja o otklanjanju nedostataka	Broj izvršenja rješenja	Broj neizvršenih rješenja	Broj žalbi po rješenjima
Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	5102	140	81	189	32	5
UKUPNO	5102	140	81	189	32	5
		221				

Navedenu konstataciju potvrđuje podatak da su inspektori ovog inspektorata sa izvršili više inspeksijskih nadzora od broja koji je bio predviđen u godišnjem planu aktivnosti za 2024. godinu u kojem je planirano ukupno 3888 nadzora, a izvršeno 5102 nadzora što predstavlja prebačaj od 31,22 %.

Ovaj Inspektorat suočava se sa nizom izazova koji se prevashodno odnose na okolnost da ovaj Inspektorat u svom svakodnevnom radu, a što postojeća legislativa omogućava, vrši nadzor nad primjenom i niza federalnih kao i državnih propisa a ne samo onih koji su doneseni od zakonodavnih tijela Kantona Sarajevo. Na takvu situaciju, u kontekstu mogućnosti izmjene iste, Kantonalna uprava kao izvršni organ ne može uticati već naprotiv i dalje će biti opredijeljena ka tome da u smislu vršenja inspeksijskih nadzora nad propisima svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini maksimalno doprinese kao što je to i do sada činila.

Međutim, pošto naprijed navedeno opredjeljenje Kantonalne uprave zahtijeva svakodnevni i intenzivni angažman svih kadrovskih i materijalno-tehničkih kapaciteta ovog Inspektorata to bi svakako trebalo planirati i uzeti kao prioritet da se ukupni kadrovski i materijalno-tehnički kapaciteti ovog Inspektorata unaprijede u svakom smislu. Slijedom navedenog, posebno treba naglasiti potrebu za kontinuiranom stručnom obukom inspektora u svim segmentima koji će doprinijeti njihovom efikasnijem radu a što se naročito odnosi na stručne edukacije u pogledu primjene informacionih tehnologija koje će stvoriti preduslove za modernu, savremenu i efikasnu administraciju sa ciljem pružanja podrške radu ovog Inspektorata. Na takav način sasvim bi realno bilo očekivati povećanje efikasnosti i ekspeditivnosti rada ovog Inspektorata što će u konačnici donijeti još bolje rezultate u svim oblastima koje su predmet kontrola iz ove oblasti.

Programom rada Inspektorata tržišno-turističke inspekcije za 2025. godinu kao jedan od primarnih strateških ciljeva predviđena je kontrola poštivanja primjene zakonskih propisa iz oblasti turizma kojima se povećava promocija Kantona Sarajevo kao turističkog mjesta i povećava prihod budžeta Kantona Sarajevo. Poseban fokus će biti usmjeren na kontrolu obračuna i uplate boravišne takse i članarine Turističkoj zajednici Kantona Sarajevo, iznajmljivanju ugostiteljskih objekata sa

smještajem sa posebnim akcentom na iznajmljivanje smještajnih jedinica koji se oglašavaju putem interneta, odnosno na platformama kao što su booking.com, airbnb.com i slično, kao i nadzor nad radom turističkih vodiča na području Kantona Sarajevo.

Također, primarni fokus ovog Inspektorata će biti, kao i u prethodnom periodu, na suzbijanju "sive ekonomije" u Kantonu Sarajevo kroz vršenje inspeksijskih nadzora koji se odnose na kontrolu izdavanja fiskalnih računa, kao i kontrolu obavljanja djelatnosti bez odobrenja nadležnog organa iz nadležnosti ovog Inspektorata.

Napomeinjemo da se prema potrebi trenutnog stanja u pojedinim oblastima trgovine, turizma, ugostiteljstva i obrta vrše pojačani inspeksijski nadzori organizirani kroz timski rad sa drugim inspektoratima Uprave, kako bi rad bio što efikasniji i efektivniji sa ciljem postizanja željenih efekata u suzbijanju negativnih pojava.

Saradnja sa federalnim organima, drugim kantonima, općinama, Gradom Sarajevom, ombudsmenima, nevladinim sektorom i drugim organima

Neophodno je napomenuti da je ovaj Inspektorat u toku izvještajnog perioda ostvario saradnju sa općinskim organima kao i drugim upravnim organima na kantonalnom i federalnom nivou po čijim zahtjevima i prijedlozima je postupano blagovremeno

Također postignuta je uspješna saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo koja se ogleda u zajedničkom radu inspektora ovog Inspektorata sa pripadnicima policijskih uprava Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo i pripadnicima Jedinice operativne podrške Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo vezano za inspeksijske nadzore kod subjekata koji obavljaju djelatnost bez odobrenja izdatog od strane nadležnog organa.

Također, sa istim su vršeni timski inspeksijski nadzori u ugostiteljskim objektima u kojima je bilo višestruko narušavanje javnog reda i mira, a koji su kršili propisano radno vrijeme i kod kojih je u momentu kontrole fokus inspeksijskog nadzora iz nadležnosti ovog inspektorata bio na izdavanju fiskalnih računa.

U izvještajnom periodu naglašena je saradnja sa Federalnom upravom za inspeksijske poslove koja se ogleda u razmjeni mišljenja i iskustva o pojedinim pitanjima koja nisu jasno precizirana zakonima iz određenih upravnih oblasti.

Važno je istaći i uspješnu saradnju sa Kantonalnim javnim komunalnim preduzećem "Rad" i Direkcijom za robne rezerve Kantona Sarajevo koji su dali podršku prilikom oduzimanja robe koja je predmet prekršaja, kao i skladištenju i čuvanju iste.

7. INSPEKTORAT RADA, ZAŠTITE NA RADU I SOCIJALNE ZAŠTITE

Inspektorat u 2024. godini brojao je jednog glavnog inspektora i 19 kantonalnih inspektora od čega:

- jedan glavni inspektor
- 13 inspektora rada
- četiri inspektora rada u oblasti zaštite na radu
- dva inspektora socijalne zaštite

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo na nivou Inspektorata rada, zaštite na radu i socijalne zaštite sistematizovano je ukupno 27 inspektora i jedan glavni inspektor, od čega 20 kantonalnih inspektora rada, pet kantonalnih inspektora rada u oblasti zaštite na radu i dva kantonalna inspektora socijalne zaštite.

Od broja izvršilaca u 2024. godini ističe se da se jedan kantonalni inspektor rada nalazi na suspenziji, jedan kantonalni termoenergetski inspektor je po osnovu ovlaštenja direktora obavljao poslove inspekcijskog nadzora iz nadležnosti kantonalnog inspektora rada u oblasti zaštite na radu, jedan inspektor rada pored poslova svog radnog mjesta obavljao je i posao glavnog inspektora Inspektorata po ovlaštenju, dva kantonalna inspektora rada su pored poslova svog radnog mjesta obavljali i poslove prosvjetnog inspektora, a jedan glavni inspektor je pored svojih poslova obavljao i poslove kantonalnog inspektora za sport. U ovoj godini je zabilježeno smanjenje odsustva s rada po osnovu privremene spriječenosti za rad u odnosu na prošlu godinu.

Inspektorat je u odnosu na prethodne godine povećao broj izvršilaca, odnosno inspektora inspekcije rada, zaštite na radu i socijalne zaštite, čime je unaprijedio efikasnost, kvalitet i kvantitet zakonitog postupanja sa visokim stepenom integriteta i poštivanja rokova.

Realizirane su aktivnosti koje su planirane programom rada Inspektorata iz prethodne godine. Aktivnosti Inspektorata rada, zaštite na radu i socijalne zaštite u izvještajnom periodu bile su usmjerene na provođenju nadzora nad primjenom Zakona o radu i na osnovu njega donesenih propisa, Zakona o zaštiti na radu, Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom kojima su osigurana prava zaposlenim licima u gore navedenim zakonskim propisima i nadzor nad izvršenjem zakona i drugih propisa i općih akata.

Sve aktivnosti iz naprijed navedenih oblasti su se odvijale na osnovu unaprijed planiranih godišnjih i mjesečnih zadataka, koji predstavljaju osnovne funkcije ovog Inspektorata, odnosno poslovi koji proizlaze iz djelokruga rada Inspektorata rada, zaštite na radu i socijalne zaštite.

Izvještaj o radu se zasniva na postojećem broju inspektora u Inspektoratu. Međutim, broj izvršitelja je još uvijek manji od broja izvršitelja koji je sistematiziran Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, posebno broj izvršitelja u inspekciji rada i inspekciji zaštite na radu.

Programska orijentacija, odnosno dugoročna projekcija razvoja Inspektorata se bazira na unapređenju efikasnijeg pristupa strategiji inspekcijskih nadzora, odnosno strateškom preventivnom i korektivnom pristupu inspekcijskim nadzorima u smislu kontrole primjene odredaba propisa koji regulišu oblast radnih odnosa, zaštite na radu i socijalne zaštite u narednom periodu sa osvrtom i fokus na prava radnika, zaštite i sigurnosti zdravlja radnika na radu, te zaštite majki porodilja, čemu će se posvetiti posebna pažnja.

Izvještaj o radu za 2024. godinu zasniva se na programu rada i kvartalnim planovima rada kojim je određen minimalan broj inspekcijskih pregleda koje su inspektori trebali izvršiti u određenom vremenskom periodu, a broj upravnih i kaznenih mjera nije planiran. Prilikom izrade plana, u vidu se imala zakonska obaveza inspektora za poduzimanjem svih propisanih mjera iz njihove nadležnosti u slučaju utvrđivanja određenih nedostataka i nepravilnosti tokom inspekcijskog nadzora, kao i obaveza prijavljivanja uočenih krivičnih dijela. Izvršeni broj pregleda inspekcijskih nadzora može se smatrati utvrđenom normom za svaku vrstu inspekcije, odnosno za svakog pojedinog inspektora.

Izvršenje konkretnih poslova i radnih zadataka za pojedini mjesec u značajnoj mjeri zavisio je od trenutnog stanja na terenu u svakoj pojedinoj oblasti u kojoj inspekcijski nadzor vrše kantonalni inspektori, te od konkretno dobijenih posebnih zaduženja od nadležnih organa, prisustva inspektora

na radu, a koji u Programu rada nisu konkretno utvrđeni za svaki pojedini mjesec, već je u istom utvrđena samo polazna osnova.

Inspekcijski nadzor se vršio na području devet općina i to: Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad, Ilidža, Hadžići, Vogošća, Ilijaš i Trnovo.

I ovaj izvještajni period, kao i prethodne godine, upućuje na neke karakteristične pojave, kao što je kontinuirano povećanje broja pismenih predstavki upućenih od strane pravnih i fizičkih lica koje se ogledaju u podnošenju više pismenih podnesaka u relativno kratkom vremenskom periodu od strane istih podnositelja, pa se može zaključiti da se radi o jedinstvenom predmetu inspekcijskog nadzora. Ono što je karakteristično je da se od ukupno zaprimljenih inicijativa, odnosno predstavki za vršenje inspekcijskog nadzora znatno više istih odnosilo na poslodavce iz javnog sektora.

I u ovoj godini zaprimljeni su zahtjevi od strane Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo, Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo, Institucije ombudsmana za ljudska prava, kao i zahtjevi od strane Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo, Federalnog Ministarstva unutrašnjih poslova i poslanička pitanja. Također, zaprimljen je određeni broj zahtjeva po Zakonu o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Kantonalni inspektori ovog Inspektorata uzeli su učešća i u obukama realiziranim od strane Evropske unije, a koje se odnose na borbu protiv trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije.

Planom rada za 2024. godinu planirano je da se na nivou Inspektorata izvrši 3204 inspekcijska nadzora sa ukupno 19 izvršitelja (13 inspektora rada, četiri inspektora rada u oblasti zaštite na radu i jedan inspektor socijalne zaštite).

U 2024. godini realizirano je 5026 inspekcijskih nadzora iz čega proizilazi da je ovaj inspektorat ispunio planirane zadatke, odnosno da je uradio 1822 inspekcijskih nadzora više od planiranih.

Obzirom da su u toku 2023. godine inspektori ovog inspektorata izdali 559 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 583.006,00 KM, a kako je u toku 2024. godine ukupno izdato 1293 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 1.381.418,00 KM, iz čega proizilazi da je u 2024. godini utvrđeno 710 prekršaja više, odnosno izdato 710 prekršajnih naloga više nego u 2023. godini.

Inspektori angažirani u ovom Inspektoratu su u izvještajnom periodu izdali ukupno 1016 rješenja, od čega 816 rješenja kojim je naređeno otklanjanje nepravilnosti i nedostataka, te 200 rješenja kojim su subjekti nadzora upozoreni na svoje postupanje.

Tabela 1. Uporedni pregled planiranih i ostvarenih inspekcijskih nadzora 2023./2024. godini sa procentualnim pokazateljima u odnosu na planirane i izvršene inspekcijske nadzore

R.B.	INSPEKCIJA	Planirani broj inspekcijskih nadzora za 2023. godinu	Broj izvršenih inspekcijskih nadzora za 2023. godinu	INDEX (4/3)	Planirani broj inspekcijskih nadzora za 2024. godinu	Broj izvršenih inspekcijskih nadzora za 2024. godinu	INDEX (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Inspekcija rada	2400	2839	118,29	1920	3185	165,89
2.	Inspekcija rada iz oblasti zaštite na radu	900	1575	175,00	900	1622	180,22
3.	Inspekcija rada iz oblasti socijalne zaštite	192	223	116,15	384	219	57,03
UKUPNO		3492	4637	132,79	3204	5026	156,87

Tabela 2. Uporedni pregled donesenih upravnih mjera 2023/2024. godini

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih rješenja 2023. godine	Broj izdatih rješenja 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Inspekcija rada	264	346	131,06
2.	Inspekcija rada iz oblasti zaštite na radu	147	660	448,98
3.	Inspekcija rada iz oblasti socijalne zaštite	3	10	333,33
UKUPNO		414	1016	245,41

Tabela 3. Uporedni prikaz donesenih prekršajnih naloga 2023/2024. godine

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih prekršajnih naloga 2023. godine	Broj izdatih prekršajnih naloga 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Inspekcija rada	553	1282	231,83
2.	Inspekcija rada iz oblasti zaštite na radu	6	9	150,00
3.	Inspekcija rada iz oblasti socijalne zaštite	0	2	200,00
UKUPNO		559	1293	231,31

Tabela 4. Uporedni prikaz visine izrečenih novčanih kazni 2023/2024. godine

R.B.	INSPEKCIJA	Visina izrečene novčane kazne 2023. godine (KM)	Visina izrečene novčane kazne 2024. godine (KM)	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Inspekcija rada	568986	1359418	238,92
2.	Inspekcija rada iz oblasti zaštite na radu	14020	18000	128,39
3.	Inspekcija rada iz oblasti socijalne zaštite	0	4000	400
UKUPNO		583006	1381418	236,95

Tabela 5. Broj izdatih upravnih mjera u periodu od 01.01.-31.12.2024. godine

Tablica 5: Broj izdatih upravnih mjera u periodu od 01.01.-31.12.2024. godine						
INSPEKCIJA	Broj nadzora	Broj rješenja-naređenja	Broj rješenja-upozorenja	Broj izvršenja rješenja	Broj žalbi po rješenjima	Broj donesenih rješenja po žalbi
Inspekcija rada	3185	163	183	78	0	0
Inspekcija rada iz oblasti zaštite na radu	1622	645	15	162	0	0
Inspekcija rada iz oblasti socijalne zaštite	219	8	2	2	0	0
UKUPNO	5026	816	200	242	0	0
		1016				

Na osnovu naprijed izloženog i prikazanog tabelarnog pregleda izvršenja planiranih aktivnosti ovog Inspektorata, a radi što preglednijeg sagledavanja obima realiziranih inspeksijskih nadzora u odnosu na planirane, predstavljen je i analitički prikaz uporednih pokazatelja planiranih inspeksijskih nadzora sa pregledom planirano-izvršeno, iz kojih se može vidjeti da je u izvještajnom periodu izvršeno ukupno 5026 inspeksijskih nadzora, odnosno 1822 više u odnosu na planirano.

Uvidom u prezentirane podatke za izvještajni period evidentno je da je ovaj Inspektorat ostvario dobre rezultate, posebno inspekcija rada uzimajući u obzir veliki broj prijava koji se odnosio na kontrolu provođenja konkursne procedure, manji broj inspektora rada u odnosu na planiran broj, višemjesečno odsustvo inspektora po osnovu privremene spriječenosti za rad i slično.

7.1. Inspekcija rada

Broj izvršilaca u Inspekciji rada je 13 izvršilaca, što nije u skladu sa sistematizovanim brojem od 20 izvršilaca.

Inspekcija rada vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o radu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 26/16, 89/18 i 44/22);
- Zakon o zapošljavanju stranaca („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 111/12);
- Zakon o vijeću zaposlenika („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 38/04);
- Zakon o štrajku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 14/00);
- Zakon o reprezentativnosti sindikata i udruga poslodavaca („Službene novine Federacije BiH“ broj 103/21);
- Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 49/21);
- Zakon o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje ("Sl. novine FBiH", broj: 38/22);
- Uredba o metodologiji izračuna i usklađivanja najniže plaće („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 106/21);
- Zakon o platama i naknadama u javnim ustanovama iz oblasti socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo broj 17/15 i 18/22);
- Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo broj 19/21 i 10/22);
- Uredba o jedinstvenim kriterijima i pravilima za zapošljavanje branilaca i članova njihovih porodica u institucijama u Kantonu Sarajevo, gradu Sarajevo i općinama u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 37/20 i 27/21);
- Zakon o platama i naknadama članova organa upravljanja i drugih organa institucija Kantona Sarajevo, kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač Kanton Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 10/16);
- Uredba o određivanju visine plata i naknada organa upravljanja i drugih organa institucija Kantona Sarajevo, kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač Kanton Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 13/16);
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 92/16);
- Pravilnik sa kriterijima za prijem radnika u radni odnos u osnovnim kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 12/22 i 22/22);
- Pravilnik sa kriterijima za proglašenja radnika za čijim radom je potpuno ili djelimično prestala potreba u osnovnim i srednjim školama kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 9/22);
- Pravilnik o izboru, imenovanju i razrješenju direktora osnovnih škola u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 2/18, 32/18 i 30/19).
- Kolektivni ugovori.

Ciljevi inspektora rada koji su planirani Programom rada za 2024. godinu i koji iznose 1900 inspekcijskih nadzora su realizirani, što znači da je ova inspekcija prebacila planske zadatke za 1265 inspekcijskih nadzora. Naime, u toku 2024. godine, inspektori rada su izvršili 3185 inspekcijskih nadzora, kako kod poslodavaca pravnih lica, tako i kod fizičkih lica, od kojeg broja je izvršeno 1066 redovnih inspekcijskih nadzora, 1683 usmjerenih nadzora, te 436 kontrolnih inspekcijskih nadzora. Za utvrđene nepravilnosti izdata su 163 rješenja o naređenju, 183 rješenja o upozorenju, 1282 prekršajnih naloga u iznosu od 1.359,418,00 KM. U izvještajnom periodu je evidentiran rad 288 lica bez zaključenog ugovora o radu i prijave na osiguranje.

U izvještajnom periodu ciljevi su realizirani i na način preventivnog djelovanja na poslodavce u pogledu dosljedne primjene odredaba Zakona o radu i drugih propisa kojima je uređena oblast radnih odnosa, te omogućavanje radnicima ostvarivanje prava iz radnog odnosa.

Također, ciljevi se odnose i na blagovremeno postupanje po podnesenim pismenim predstavkama, zahtjevima odnosno inicijativama za vršenje inspekcijskih nadzora, prijavama građana i slično, a koje se odnose na nezakonite pojave i radnje iz nadležnosti ovog Inspektorata.

Na osnovu važećih zakonskih propisa, a prvenstveno na osnovu Zakona o inspekcijama Kantona Sarajevo inspektori su u svom radu primjenjivali i odredbe koje se odnose na izricanje preventivnih mjera kao što je izricanje upozorenja, davali upute i informacije vezane za nove zakonske propise. Vršeni su kontinuirani poslovi i zadaci, redovni i usmjereni inspekcijski nadzori, kontrola osiguranja i omogućavanja prava radnika u radnom odnosu kao i izvršavanja obaveza i odgovornosti poslodavaca, te kontrolni inspekcijski pregledi u postupku vršenja inspekcijskih poslova.

Na osnovu saznanja, kako od građana, a posebno od radno angažiranih lica u proizvodnoj i trgovinskoj djelatnosti da radnici rade veći broj sati od radnog vremena (40 sati sedmično) i da se prekovremeni rad ne plaća, odnosno da je uveden suprotno odredbama Zakonu u radu, izvršena su 152 inspekcijska nadzora i za utvrđene nepravilnosti izdat je 21 prekršajni nalog u visini novčane kazne u iznosu od 34.008,00 KM, te je na taj način u znatnoj mjeri usklađeno poslovanje sa odredbama navedenog zakona.

Inspektori rada, poučeni dosadašnjim iskustvima sa terena, u okviru Programa rada za 2024. godinu, planirali su pojačane inspekcijske nadzore, a posebno u periodu trajanja turističke sezone i održavanja Sarajevo Film Festivala. Za vrijeme održavanja Sarajevo Film Festivala od strane inspektora rada izvršeno je 178 nadzora po Zakonu o radu, te je izdato 68 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 125.800,00 KM.

Pojačani inspekcijski nadzori su najavljeni putem službene web stranice, kao i putem medija, sa ciljem da pravna i fizička lica koja posluju na području Kantona Sarajevo preispitaju svoje poslovanje i blagovremeno ga usklade sa zakonskim propisima, te na taj način izbjegniju represivne mjere.

Rad u drugoj smjeni, kao i u noćnim satima iza 22 sata i rad u dane vikenda organiziran je u skladu sa potrebama i mogućnostima, obzirom na odsustva inspektora po osnovu privremene spriječenosti za rad, te velikog broja prijava koje su prioritet u postupanju, a posebno prijava koje su se odnosila na kontrolu konkursne procedure.

U toku 2024. godine ova inspekcija je zaprimala prijave koje su se odnosile na provedbu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo odnosno koje su se odnosile na provjeru ispravnosti provođenja konkursne procedure, te na okolnost bodovanja kandidata u konkursnim procedurama po osnovu Uredbe Vlade Kantona Sarajevo o jedinstvenim kriterijima i pravilima za zapošljavanje branitelja i članova njihovih porodica u institucijama u Kantonu Sarajevo, gradu Sarajevo i općinama u Kantonu Sarajevo, što je svakako doprinijelo povećanju broja prijava za kontrolu konkursne procedura. Po ovom osnovu izvršeno je 77 inspekcijskih nadzora, te je za utvrđene nepravilnosti izdato pet prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 15.000,00 KM, kao i 16 upravnih mjera.

U izvještajnoj godini Inspektorat je zaprimao prijave koje su se odnosile na povrede prava iz radnog odnosa kako u realnom, tako i u javnom sektoru.

U skladu sa programom rada ovog inspektorata za 2024. godinu, inspekcijski nadzori inspektora rada za oblast radnih odnosa su kontinuirano vršeni u svim oblastima rada subjekata nadzora, pri čemu je prioritet, kako je to predviđeno programom rada, posvećen kontroli rada "na crno", odnosno kontroli radnog angažiranja zatečenih osoba, zatim na kontroli zakonskih odredaba koje se odnose na prekovremeni rad i isplatu plata u zakonom propisanom roku. Međutim, veliki broj zahtjeva za vršenje inspekcijskih nadzora koji se odnose na kontrolu provođenja konkursnih procedura u javnom

sektoru značajno je uticao na manji broj redovnih inspekcijskih nadzora u privatnom sektoru posvećen suzbijanju sive ekonomije.

Rad na crno kao konstantan pojavni oblik je i dalje prisutan, ali u puno manjem obimu nego prethodnih godina, te je prestao biti masovna pojava u društvu. Inspektori rada u izvještajnom periodu u kontroliranim subjektima su zatekli 288 lica na području Kantona Sarajevo bez zaključenog ugovora o radu i prijave na osiguranje.

Također, "rad na crno" i dalje je zastupljen najčešće u djelatnostima registrovanim kao ugostiteljska djelatnost, a koji rad se pretežno odvija u poslijepodnevnom i noćnim satima i koji rad će od strane ovog organa u narednom periodu biti i dalje tretiran. Pored "rada na crno", kao konstantni pojavni oblik je i prekovremeni rad, rad u dane sedmičnog odmora, rad na državne praznike sa posebnim osvrtnom na tržne centre.

Razlozi koji su negativno uticali na stanje u ovoj oblasti je prije svega posljedica globalne ekonomske krize, zbog kojih se radnicima daje veći broj otkaza, odnosno radnicima angažiranim po osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme se ne nude na zaključivanje novi ugovori o radu. Jedan od razloga uvođenja prekovremenog rada za radnike kao i nemogućnost ostvarivanja osnovnih prava iz radnog odnosa (pravo na odmor, posebno odmor u minimalnom zakonskom trajanju, dnevni i sedmični odmor) jeste činjenica da je od strane poslodavaca radno angažiran minimalan broj radnika potrebnih za obavljanje poslova radnog mjesta.

Kao što je već navedeno, inspektori rada za oblast radnih odnosa su u svim aktivnostima prvenstveno bili usmjereni na suzbijanje radnog angažiranja osoba bez zaključenih ugovora o radu, odnosno suzbijanja svih oblika nezakonitog radnog angažmana. Ovdje je bitno napomenuti da se inspekcijski nadzor može obavljati samo kod subjekata nadzora koji posjeduju odobrenje za obavljanje određene djelatnosti, bez obzira da li se radi o subjektima nadzora koji se registrišu kod nadležnog suda ili nadležnih općinskih službi.

U opsegu djelovanja inspektora rada u izvještajnom periodu bio je i nadzor nad primjenom Zakona o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje. Po ovom osnovu izvršeno je 20 inspekcijskih nadzora, te su za utvrđene nepravilnosti izdata četiri prekršajna naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 5.100,00 KM.

Pored naprijed navedenog, ističemo da pored nadzora koji se vrše direktno na terenu, organiziran je i prijem stranaka u prostorijama Kantonalne uprave tokom cijelog radnog vremena. Prijem vrše dežurni inspektori rada, a na osnovu prethodno sačinjenog plana dežura, uz napomenu da se u izvještajnoj godini odstupilo od istog zbog velikog broja zahtjeva za inspekcijske nadzore zbog čega je najvećim dijelom prijem stranaka nakon 10,00 sati obavljao glavni inspektor. Inspektori koji nisu dežurni, stranke primaju od 8,00 do 16,00 sati, gdje najčešće vrše kontrolni pregled, uvid u dostavljenu/izuzetu dokumentaciju prilikom sačinjavanja redovnog ili usmjerenog inspekcijskog nadzora.

Kantonalni inspektori rada u izvještajnom periodu, pored naprijed navedenog, imali su i slijedeće aktivnosti:

- Zajedničke aktivnosti - timski rad, najviše sa tržišno-turističkom inspekcijom, sanitarnom inspekcijom i prosvjetnom inspekcijom, a po potrebi i sa drugim inspekcijama unutar Uprave;
- Postupanje po zahtjevu Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo;
- Postupanje po zahtjevima Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo;
- Postupanje po zahtjevima Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo, Ministarstva rada i socijalne politike Kantona Sarajevo, Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, Ministarstva

unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo - Sektor kriminalističke policije, Federalne uprave policije i drugih institucija;

- Informacije po zastupničkim pitanjima;
- Postupanje po pismenim predstavkama od strane pravnih i fizičkih lica, kao i sindikalnih organizacija;
- Dostava informacija po zahtjevima Tužilaštva Kantona Sarajevo, Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo - Sektor kriminalističke policije, Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo, Institucije Ombudsmena/Ombudsmana Federacije BiH, Federalnog Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva sigurnosti BiH, Transparency International BiH i drugih institucija;
- Druge aktivnosti po zahtjevu nadležnih organa.

7.2. Inspekcija rada u oblasti zaštite na radu

Broj izvršilaca u Inspekciji rada u oblasti zaštite na radu je četiri izvršioca, što nije u skladu sa sistematizovanim brojem od pet izvršilaca.

Inspekcija rada u oblasti zaštite na radu vrši nadzor na primjenom zakona i podzakonskih propisa i to:

- Zakon o zaštiti na radu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 79/20);
- Pravilnik o sadržaju i načinu podnošenja izvještaja o povredi na radu i profesionalnom oboljenju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 9/23);
- Zakon o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 38/22);
- Zakon o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti rezanja drveta („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 27/97);
- Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona („Službeni list SFRJ“, broj 53/88);
- Pravilnik o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima („Službeni list SRBiH“, broj 2/91);
- Pravilnik o postupku skraćivanja radnog vremena na poslovima sa povećanim rizikom („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 24/21);
- Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštene organizacije za obavljanje stručnih poslova iz oblasti zaštite na radu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 23/21);
- Pravilnik o vođenju evidencija, čuvanju isprava i sadržaju godišnjeg izvještaja iz oblasti zaštite na radu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 2/91);
- Pravilnik o načinu, postupku i rokovima vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 23/21);
- Pravilnik o pružanju prve pomoći u slučaju povrede i oboljenja radnika na radu („Službeni list SRBiH“, broj 38/86);
- Pravilnik o načinu i uvjetima obavljanja poslova zaštite na radu kod poslodavca („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 34/21);
- Pravila o procjeni rizika („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 23/21);
- Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati radnici za zaštitu na radu, programu, sadržaju, načinu i troškovi polaganja stručnog ispita („Službene novine FBiH“, broj 83/21);
- Opći pravilnik o higijensko-tehničkim zaštitnim mjerama pri radu („Službeni list FNRJ“, broj 16/47, 18/47 i 36/50);
- Pravilnik o higijensko i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u kudeljarama („Službeni list FNRJ“, broj 46/47);
- Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u grafičkim preduzećima („Službeni list FNRJ“, broj 56/47);

- Pravilnik o higijenskim i tehničkim mjerama pri radu u kamenolomima i ciglanama, kao i kod vađenja gline, pijeska i šljunka („Službeni list FNRJ“, broj 69/48);
- Pravilnik o tehničkim i zdravstveno - tehničkim zaštitnim mjerama na radu pri hemijsko - tehnološkim procesima (prilog br. 8. uz „Službeni list FNRJ“, broj 55/50);
- Pravilnik o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri ronilačkim radovima („Službeni list FNRJ“, broj 36/58);
- Pravilnik o higijenskim i tehničkim mjerama pri radu na preradi i obradi metala („Službeni list FNRJ“, broj 40/61);
- Pravilnik o zaštiti na radu pri održavanju motornih vozila i prijevozu motornim vozilima („Službeni list SFRJ“, broj 55/65);
- Pravilnik o zaštiti na radu pri utovaru tereta u teretna motorna vozila i istovaru tereta iz takvih vozila („Službeni list SFRJ“, broj 17/66);
- Pravilnik o zaštiti na radu u poljoprivredi („Službeni list SFRJ“, broj 34/68);
- Pravilnik o zaštiti na radu u građevinarstvu („Službeni list SFRJ“, broj 42/68 i 45/68);
- Pravilnik o tehničkim normativima za dizalice („Službeni list SFRJ“, broj 65/91);
- Pravilnik o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi („Službeni list SFRJ“, broj 35/69);
- Pravilnik o posebnim mjerama i normativima za zaštitu na radu pri preradi i obradi kože, krzna i otpadaka kože („Službeni list SFRJ“, broj 47/70);
- Pravilnik o općim mjerama i normativima zaštite na radu od buke u radnim prostorijama („Službeni list SFRJ“, broj 29/71);
- Pravilnik o mjerama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad („Službeni list SFRJ“ broj 18/91);
- Pravilnik o zaštiti na radu u šumarstvu („Službeni list SRBiH“, broj 20/85);
- Pravilnik o zaštiti na radu pri mehaničkoj preradi i obradi drveta i sličnih materijala („Službeni list SRBiH“, broj 5/86);
- Pravilnik o zaštiti na radu u željeznicama („Službeni list SRBiH“, broj 42/86 i 3/87);
- Pravilnik o opštim mjerama zaštite na radu za građevinske objekte namijenjene za radne i pomoćne prostorije i radne prostore („Službeni list SRBiH“, broj 5/88);
- Pravilnik o zaštiti na radu pri korištenju električne energije („Službeni list SRBiH“, broj 34/88).

Ciljevi Inspektorata u oblasti zaštite na radu koji su planirani Programom rada za 2024. godinu su 900 inspeksijskih nadzora, iz čega proizlazi da je ova inspekcija prebacila planske zadatke za 722 inspeksijska nadzora. U toku 2024. godine inspektori rada u oblasti zaštite na radu izvršili su 1622 inspeksijskih nadzora, od kojeg broja je izvršeno 1207 redovnih inspeksijskih nadzora, 179 usmjerenih inspeksijskih nadzora, te 236 kontrolna inspeksijska nadzora. Za utvrđene nepravilnosti izdato je 660 rješenja, od kojih 615 rješenja naređenja, 15 rješenja o upozorenju i 30 rješenja o zabrani rada. Utvrđeno je da je izvršeno ukupno 162 rješenja. U izvještajnom periodu evidentirano je 817 povreda na radu i to 788 lakših, 21 težih povreda i 8 povreda sa smrtnim ishodom. Od strane inspektora rada u oblasti zaštite na radu obavljeno je ukupno 8 uviđaja nesreće na radu.

Ciljevi inspektora su se ogledali kroz djelovanje na poslodavce u pogledu dosljednog provođenja propisanih mjera zaštite na radu, blagovremeno postupanje i vršenja uviđaja po prijavljenim težim povredama na radu.

Ovako iskazani rezultati inspektora rada za oblast zaštite na radu odraz su niza isključivo objektivnih razloga. Naime, zbog zakonske obaveze izlaska na teren u slučajevima prijavljenih težih povreda na radu, ova inspekcija je u izvještajnom periodu bila limitirana, kako ljudskim tako i vremenskim kapacitetima, da ostvari veći broj redovnih inspeksijskih nadzora iz oblasti zaštite na radu a koji se ne odnose na povrede na radu.

Stanje u oblasti zaštite na radu zahtijeva odgovorniji odnos poslodavaca prema zaštiti na radu, organiziranje provođenja mjera zaštite na radu, bolju saradnju poslodavaca sa inspekcijskim organima, te veći stepen discipline poslodavaca u pogledu prijavljivanja nesreće na radu. Cjelokupna situacija u ovoj oblasti ima za posljedicu nezadovoljavajući nivo organiziranja i primjena mjera zaštite na radu, zbog čega inspektori u cilju podizanja sigurnosti radnika djeluju preventivno i edukativno, u smislu ukazivanja na neophodnost poduzimanja adekvatnih mjera zaštite na radu, u skladu sa obavezama iz propisa koji reguliraju spomenutu oblast.

Također, Zakonom o zaštiti na radu obaveza inspektora rada u oblasti zaštite na radu je da izvrše uviđaj svakog smrtnog slučaja, nesreće koja je zadesila jednog ili više radnika i teže povrede na radu kod poslodavca, što podrazumijeva i rad nakon radnog vremena i u dane vikenda i praznika u pripravnosti za slučaj vršenja uviđaja nesreće na radu.

Inspektori rada za oblast zaštite na radu su u ovom izvještajnom periodu vršili inspekcijske nadzore koji su bili usmjereni na kontrolu subjekata nadzora, posebno u segmentu izrade akta o procjeni rizika, provođenja mjera lične zaštite radnika od mehaničkih povreda sredstvima rada, kontrolu u dijelu koja se odnosi na obuke i provjere znanja radnika iz oblasti zaštite na radu, kontrola ispravnosti sredstava rada (blagovremeni periodični pregledi i upotrebne dozvole), kontrola vršenja periodičnih ljekarskih pregleda radnika koji rade na radnim mjestima sa posebnim uvjetima rada, kao što su rad na visini, rad u vlazi, buci, zatim rad na radnim mjestima koja imaju štetno djelovanje na zdravlje radnika, bilo da se radi o radnim ili pomoćnim prostorijama.

U ovom dijelu ističemo da je u opsegu djelovanja inspektora u oblasti zaštite na radu nadzor nad primjenom Zakona o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje. Inspekcijski nadzori ove inspekcije su bili usmjereni na kontrole svih mjesta gdje se prema procjeni inspektora rada u oblasti zaštite na radu pojavljuju visoki rizici po zdravlje i život radnika.

Inspektori rada u oblasti zaštite na radu su po potrebi učestvovali i u zajedničkim mješovitim timovima unutar Uprave vršeći nadzor iz svoje oblasti. Nakon izvršenih uviđaja i drugih radnji vezano za povrede na radu blagovremeno su sačinjavali zapisnik, koji je dostavljan Federalnoj upravi za inspekcijske poslove i drugim nadležnim organima.

7.3. Inspekcija socijalne zaštite

Broj izvršilaca u Inspekciji rada u oblasti zaštite na radu su dva izvršioca, što je u skladu sa sistematizovanim brojem od dva izvršioca.

Inspekcija socijalne zaštite vrši inspekcijski nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o socijalnoj zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 38/14 - Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17, 28/18, 52/21 i 40/22);
- Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18);
- Zakon o ustanovama („Službeni list RBiH“, broj 6/92, 8/93 i 13/94);
- Porodični zakon Federacije BiH („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 35/05, 41/05 i 31/14);
- Zakon o materijalnoj podršci porodicama s djecom u FBiH („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 52/22);
- Zakon o hraniteljstvu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 19/17);
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji osoba sa invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 09/10);
- Zakon o udruženjima i fondacijama („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 45/02);

- Uredba o subvencioniranju troškova boravka djece u predškolskim ustanovama na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 09/20, 16/21, 22/22 i 46/22);
- Uredba o subvencioniranju troškova grijanja („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 4/05, 7/08, 37/13, 51/14, 8/18 i 9/19, 5/20);
- Uredba o regulisanju troškova dženaze – sahrane – ukopa („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 31/17 i 1/22);
- Uredba o priznavanju prava na topli obrok u javnim kuhinjama Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 10/17, 22/19 i 19/22);
- Uredba o dodjeli novčanog iznosa za lične potrebe lica koja su smještena u ustanove socijalne zaštite („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 29/14 i 31/21);
- Pravilnik o učešću u troškovima smještaja korisnika smještenih u ustanove socijalne zaštite i srodnika obaveznih na izdržavanje („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 22/13, 34/14 i 8/15);
- Pravilnik o općim i posebnim uslovima za osnivanje ustanova socijalne zaštite („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 24/10, 46/15 i 9/16 i 9/22);
- Pravilnik o normativu namirnica za jedan topli obrok („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 21/17);
- Instrukcija o iznosima novčanih davanja po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 20/17, 45/17, 28/18, 18/19, 44/19, 17/20, 45/20, 17/21, 4/22, 13/22, 21/22 i 43/22);
- Instrukcija o visini mjesečnog novčanog iznosa subvencioniranja troškova grijanja, („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 10/19, 44/19, 7/20, 42/20, 6/21, 43/21 i 8/22);
- Uputstvo o vođenju evidencije o korisnicima i pruženim uslugama u javnim ustanovama („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 34/05).

Ciljevi Inspektorata za oblast socijalne zaštite koji su planirani Programom rada za 2024. godinu su 384 inspeksijska nadzora i isti nisu realizirani u cjelosti obzirom da su u izvještajnom periodu zbog privremene spriječenosti za rad bila odsutna dva kantonalna inspektora socijalne zaštite u dužim i različitim vremenskim periodima, te je izvršeno ukupno 219 inspekcijskih nadzora, iz čega proizilazi da je inspekcija izvršila 165 inspekcijskih nadzora manje u odnosu na planirano.

U toku 2024. godine, inspektori socijalne zaštite su izvršili 219 inspekcijskih nadzora, i to 119 redovnih, 50 usmjerenih nadzora, te 50 kontrolnih inspekcijskih nadzora. Za utvrđene nepravilnosti izdato je 10 rješenja, od čega osam rješenja o naređenju i dva rješenja o upozorenju, a utvrđeno je da su dva rješenja izvršena.

Ciljevi su uglavnom realizirani kroz preventivno djelovanje na subjekte nadzora u pogledu primjene Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom i drugih propisa iz ove oblasti, prava iz oblasti zaštite porodice s djecom, i slično.

Inspekcijski nadzori inspektora socijalne zaštite bili su posebno usmjereni na kontrolu rada ustanova socijalne zaštite, vođenje službene evidencije i dokumentacije ustanova, kontrolu korištenja prava iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, udruženja i drugo.

U toku obavljanja poslova kantonalnih inspektora socijalne zaštite uočeni su određeni propusti u prijemu zakonskih i podzakonskih akata u ustanovama socijalne zaštite, te je u tom smislu i djelovano od strane inspektora socijalne zaštite.

Potrebno je unaprijediti saradnju na terenu sa nadležnim organima socijalnih službi i drugih subjekata (mjesnih zajednica, općina i slično) kako bi se socijalne pomoći i prava ostvarivala na što kvalitetniji i sigurniji način u cilju zaštite socijalnih prava građana Kantona Sarajevo i njihovih porodica.

Također kao Uprava ćemo insistirati na potpunoj primjeni zakonskih propisa u slučajevima kada službe socijalne zaštite, odnosno subjekti koji provode postupak za priznavanje prava iz oblasti socijalne i dječije zaštite po službenoj dužnosti pribavljaju dokaze, kao materijalne dokaze, koji su neophodni za ostvarivanje određenih prava, te da stranke dobiju informaciju, javno obavještenje od nadležnih službi u općinama o početku isplate materijalnih davanja

Saradnja sa federalnim organima, drugim kantonima, općinama, Gradom Sarajevom, ombudsmenima, nevladinim sektorom i drugim organima

Neophodno je napomenuti da je ovaj Inspektorat u toku izvještajnog perioda sarađivao sa Ministarstvom za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, Ministarstvom za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Ministarstvom zdravstva Kantona Sarajevo, Ministarstvom finansija Kantona Sarajevo, Ministarstvom za boračka pitanja Kantona Sarajevo, Uredom za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo, Institucijom ombudsmana za ljudska prava, kao i Kantonalnim tužilaštvom Kantona Sarajevo, Federalnim ministarstvom unutrašnjih poslova, Kantonalnim ministarstvom unutrašnjih poslova i drugim institucijama na način da je blagovremeno postupano po zahtjevima naprijed navedenih institucija, kao i blagovremeno odgovarano na zastupnička pitanja.

8. INSPEKTORAT PROSVJETNE INSPEKCIJE

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Kantonalne uprave za inspeksijske poslove, sistematizovano je 11 radnih mjesta i to: jedan glavni kantonalni inspektor, sedam kantonalnih prosvjetnih inspektora i tri kantonalna prosvjetna inspektora za visoko obrazovanje.

Tokom 2024. godine popunjenost Inspektorata prosvjetne inspekcije bila je pet izvršilaca i to:

- 1 glavni inspektor
- 3 prosvjetna inspektora
- 2 prosvjetna inspektora za visoko obrazovanje ,

Napominjemo da je još jedan prosvjetni inspektor za visoko obrazovanje počeo sa radom 02.09.2024. godine.

Aktivnosti Inspektorata prosvjetne inspekcije u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja, te oblasti visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih u izvještajnom periodu bile su usmjerene na provođenje nadzora nad primjenom Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju, Zakona o srednjem obrazovanju, Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u Kantonu Sarajevo, Zakona o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje, Zakona o obrazovanju odraslih, Zakona o visokom obrazovanju, Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti kao i na osnovu ovih zakona donesenih podzakonskih akata, u ustanovama odgoja i obrazovanja, visokoškolskim ustanovama i Institutima.

Programirani poslovi i zadaci Inspektorata prosvjetne inspekcije iz naprijed navedenih oblasti planirani su godišnjim Programom rada Kantonalne uprave, te se isti realizuju putem pojedinačnih mjesečnih planova i zadataka inspektora. Izvršenje konkretnih poslova i radnih zadataka za pojedini mjesec u značajnoj mjeri zavisio je od broja zaprimljenih zahtjeva za vršenje inspeksijskih nadzora od strane fizičkih i pravnih lica, nadležnih organa i institucija, broja prisutnih inspektora na radu.

Programom rada za 2024. godinu planiran je broj inspeksijskih nadzora za dva prosvjetna inspektora i za jednog prosvjetnog inspektora za visoko obrazovanje. S tim u vezi, planirano je da se u 2024. godini izvrši ukupno 387 inspeksijskih nadzora na nivou Inspektorata i to 276 inspeksijskih nadzora od strane prosvjetnih inspektora i 111 inspeksijskih nadzora od strane prosvjetnog inspektora za

visoko obrazovanje. U 2024. godini izvršeno je ukupno 885 inspekcijskih nadzora što predstavlja 228%, i to 650 inspekcijskih nadzora od strane prosvjetnih inspektora što predstavlja 235% i 235 inspekcijskih nadzora od strane prosvjetnih inspektora za visoko obrazovanje što predstavlja 211%.

Poslove i radne zadatke u izvještajnom periodu obavljalo je ukupno pet izvršilaca i to jedan glavni inspektor, tri kantonalna prosvjetna inspektora i jedan kantonalni prosvjetni inspektor za visoko obrazovanje, s tim da od 02.09.2024. godine poslove kantonalnog prosvjetnog inspektora za visoko obrazovanje obavlja još jedan izvršilac. Budući da su jedan kantonalni prosvjetni inspektor i jedan kantonalni prosvjetni inspektor za visoko obrazovanje stupili na rad 04.12.2023. godine odnosno 11.12.2023. godine, isti nisu planirani prilikom izrade Programa rada za 2024. godinu, stoga je broj realizovanih inspekcijskih nadzora znatno veći u odnosu na broj planiranih nadzora za 2024. godine. Ciljevi koji su se djelovanjem prosvjetne inspekcije planirali ostvariti u 2024. godini su izvršavanje obaveza u skladu sa Zakonom, blagovremeno postupanje po podnesenim pisanim prijavama, zahtjevima za vršenje inspekcijskog nadzora, prijavama koje se odnose na nezakonite pojave i radnje iz nadležnosti ove inspekcije, pokretanje inicijativa za izmjene i dopune zakona i podzakonskih akata nad kojim se vrši nadzor, normativni dio, radi uočenih nedostataka i propusta u njima, kako bi nadležna resorna ministarstva imala što kvalitetniju podlogu za izradu ili pokretanje inicijativa prema drugim nivoima vlasti, za izmjene i dopune propisa koji trenutno predstavljaju ograničenje za efikasno vršenje inspekcijskih nadzora u ovim oblastima kao i edukacija u djelu primjene normative koju nadzire prosvjetna inspekcija.

Pored poslova koje je planirao obavljati ovaj Inspektorat po službenoj dužnosti, što podrazumjeva provođenje inspekcijskih nadzora nad primjenom niza zakonskih i podzakonskih propisa, kojima je uređena oblast obrazovanja, planirano je i izvršavanje drugih poslova i to provođenje zajedničke akcije sa drugim nadležnim organima u cilju suzbijanja utvrđenih nezakonitosti u oblasti obrazovanja, saradivanje sa kantonalnim ministarstvima i drugim kantonalnim organima uprave u cilju poboljšanja stanja u oblasti obrazovanja u kojima inspekcijske nadzore vrše inspekcije u sastavu Uprave, te saradivanje sa drugim nadležnim inspekcijskim organima, izrađivanje određenih izvještaja i informacija po pitanjima iz svoje nadležnosti, te dostavljanje istih nadležnim organima, odgovoravanje na upite za potrebe javnog informisanja u cilju informisanja javnosti, te druge upite postavljene od strane drugih organa, subjekata nadzora i građana.

Programom rada za 2023. godinu planiran je broj inspekcijskih nadzora za tri prosvjetna inspektora, a za 2024. godinu za dva prosvjetna inspektora, dok je Programom rada za 2023. i 2024. godinu planiran broj inspekcijskih nadzora za jednog prosvjetnog inspektora za visoko obrazovanje.

S tim u vezi planirano je da se u 2023. godini izvrši ukupno 606 inspekcijskih nadzora na nivou Inspektorata i to 495 inspekcijskih nadzora od strane prosvjetnih inspektora i 111 inspekcijskih nadzora od strane prosvjetnog inspektora za visoko obrazovanje, dok je za 2024. godinu planirano ukupno 387 inspekcijskih nadzora na nivou Inspektorata i to 276 inspekcijskih nadzora od strane prosvjetnih inspektora i 111 inspekcijskih nadzora od strane prosvjetnog inspektora za visoko obrazovanje.

U 2023. godini izvršeno je ukupno 745 inspekcijskih nadzora što predstavlja 123%, i to 565 inspekcijskih nadzora od strane prosvjetnih inspektora što predstavlja 114%, i 180 inspekcijskih nadzora od strane prosvjetnog inspektora za visoko obrazovanje što predstavlja 162%, dok je u 2024. godini izvršeno ukupno 885 inspekcijskih nadzora što predstavlja 228% i to 650 inspekcijskih nadzora od strane prosvjetnih inspektora što predstavlja 235% i 235 inspekcijskih nadzora od strane prosvjetnih inspektora za visoko obrazovanje što predstavlja 211%.

Od ukupno 885 inspekcijskih nadzora što predstavlja 228% u 2024. godini je izvršeno 57 redovnih inspekcijskih nadzora, 732 inspekcijskih nadzora po zahtjevu stranke i 96 kontrolnih inspekcijskih

nadzora. Izdato je ukupno 125 upravnih mjera odnosno rješenja, od kojih je 92 rješenja kojima se naređuje otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i 33 preventivnih upravnih mjera odnosno rješenja o upozorenju na pravilnu i potpunu primjenu propisa iz nadležnosti prosvjetne inspekcije.

Od 96 kontrolnih inspekcijskih nadzora, 46 rješenja kojima se nalaže otklanjanje nepravilnosti je izvršeno, a 15 rješenja nije izvršeno, dok 35 kontrolnih inspekcijskih nadzora se odnosi na dostavu zapisnički naložene dokumentacije. Napominjemo da za određeni broj rješenja naređenja teče rok za izvršenje.

Na rješenja prosvjetnih inspektora i prosvjetnih inspektora za visoko obrazovanje izjavljeno je u toku 2024. godine ukupno 18 žalbi, te je doneseno 15 drugostepenih rješenja po žalbama od strane resornih Ministarstava. Inspektorat prosvjetne inspekcije je u 2024. godini izdao ukupno 74 prekršajna naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 125.800,00 KM

Poređenja radi, u 2023. godini izvršeno je ukupno 745 inspekcijskih nadzora ili 122,93%, i to 680 usmjerenih inspekcijskih nadzora i 65 kontrolnih inspekcijskih nadzora. Na nivou Inspektorata, u 2023. godini donesena su ukupno 62 rješenja, od čega je 30 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka i 32 rješenja o upozorenju. Od ukupno 30 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka, 26 rješenja je izvršeno, dok četiri rješenja nisu izvršena. Ukupno su izjavljene četiri žalbe na rješenja inspektora, te je drugostepeni organ po žalbama donio pet rješenja. U 2023. godini izdato je ukupno 34 prekršajna naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 56.600,00 KM.

U 2024. godini, za razliku od 2023. godine u kojoj kantonalni prosvjetni inspektori nisu izvršili niti jedan redovni inspekcijski nadzor, te je od ukupno 650 inspekcijskih nadzora što predstavlja 235% je izvršeno 39 redovnih inspekcijskih nadzora, 546 inspekcijskih nadzora po zahtjevu stranke i 65 kontrolnih inspekcijskih nadzora. Izdato je ukupno 100 upravnih mjera odnosno rješenja, od kojih je 73 rješenja kojima se naređuje otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i 27 preventivnih upravnih mjera odnosno rješenja o upozorenju na pravilnu i potpunu primjenu propisa iz nadležnosti prosvjetnog inspektora.

Od 65 kontrolnih inspekcijskih nadzora, 38 rješenja naređenja je izvršeno, a šest rješenja nije izvršeno, dok 21 kontrolni inspekcijski nadzor se odnosi na dostavu zapisnički naložene dokumentacije. Napominjemo da je rok za izvršenje određenog broja rješenja u toku. Na rješenja prosvjetnih inspektora izjavljeno je u toku 2024. godine ukupno sedam žalbi, te je doneseno i sedam rješenja po žalbama od strane Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, kao drugostepenog organa. Kantonalni prosvjetni inspektori su u 2024. godini izdali ukupno 61 prekršajni nalog u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 91.800,00 KM.

U 2023. godini, prosvjetni inspektori od ukupno planiranih 495 inspekcijskih nadzora, izvršili su ukupno 565 inspekcijskih nadzora što predstavlja 114,14% i to 520 usmjerenih i 45 kontrolnih inspekcijskih nadzora. Kantonalni prosvjetni inspektori izdali su ukupno 51 rješenje, od čega je 23 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka i 28 rješenja o upozorenju. Od 23 izdatih rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka, 20 rješenja je izvršeno, a dva rješenja nisu izvršena. Izjavljene su ukupno dvije žalbe na rješenja prosvjetnih inspektora, a drugostepeni organ donio je tri rješenja po predmetnim žalbama. U 2023. godini, prosvjetni inspektori izdali su 26 prekršajnih naloga u ukupnom novčanom iznosu od 40.600,00 KM.

Imajući u vidu naprijed navedeno, te cijeneći da je Programom rada za 2024. godinu planirano da se izvrši ukupno 387 inspekcijskih nadzora na nivou Inspektorata, a ukupan broj izvršenih inspekcijskih nadzora za 2024. godinu je 885 što predstavlja 228%, može se zaključiti da su inspektori svojim maksimalnim zalaganjem uspjeli izvršiti više inspekcijskih nadzora na nivou Inspektorata u odnosu na broj planiranih Programom rada za 2024. godinu.

Od ukupno 885 inspekcijskih nadzora što predstavlja 228% u 2024. godini je izvršeno 57 redovnih inspekcijskih nadzora, 732 inspekcija nadzora po zahtjevu stranke i 96 kontrolnih inspekcijskih nadzora. Izdato je ukupno 125 upravnih mjera odnosno rješenja, od kojih je 92 rješenja kojima se naređuje otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i 33 preventivnih upravnih mjera odnosno rješenja o upozorenju na pravilnu i potpunu primjenu propisa iz nadležnosti prosvjetne inspekcije.

Od 96 kontrolnih inspekcijskih nadzora, 46 rješenja kojima se nalaže otklanjanje nepravilnosti je izvršeno, a 15 rješenja nije izvršeno, dok 35 kontrolnih inspekcijskih nadzora se odnosi na dostavu zapisnički naložene dokumentacije. Napominjemo da za određeni broj rješenja naređenja teče rok za izvršenje.

Na rješenja prosvjetnih inspektora i prosvjetnih inspektora za visoko obrazovanje izjavljeno je u toku 2024. godine ukupno 18 žalbi, te je doneseno 15 drugostepenih rješenja po žalbama od strane resornih Ministarstava. Inspektorat prosvjetne inspekcije je u 2024. godini izdao ukupno 74 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 125.800,00 KM

Poređenja radi, u 2023. godini izvršeno je ukupno 745 inspekcijskih nadzora što predstavlja 122,93%, i to 680 usmjerenih inspekcijskih nadzora i 65 kontrolnih inspekcijskih nadzora. Na nivou Inspektorata, u 2023. godini, donesena su ukupno 62 rješenja, od čega je 30 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka i 32 rješenja o upozorenju. Od ukupno 30 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka, 26 rješenja je izvršeno, dok četiri rješenja nisu izvršena.

Ukupno su izjavljene četiri žalbe na rješenja inspektora, te je drugostepeni organ po žalbama donio pet rješenja. U 2023. godini izdato je ukupno 34 prekršajna naloga u novčanoj vrijednosti u iznosu od 56.600,00 KM.

Pored velikog broja zahtjeva za vršenje inspekcijskih nadzora, ovaj Inspektorat je u izvještajnom periodu zaprimao i veliki broj upita za postupanje kako od samih subjekata nadzora, tako i od pravnih i fizičkih lica. Na sve upite je pravovremeno odgovoreno, s tim da je određen broj istih koji se odnosio na tumačenje zakonskih i podzakonskih akata prosljeđivan nadležnim Ministarstvima. Značajan broj stranaka zatražio je i savjetodavno mišljenje inspektora u prostorijama ovog Inspektorata u pogledu pravilne primjene propisa iz oblasti prosvjetne inspekcije.

Ciljevi koji se djelovanjem prosvjetne inspekcije planiraju ostvariti u 2025. godini, pored izvršavanja obaveza u skladu sa zakonom su naravno i blagovremeno postupanje po podnesenim pisanim prijavama, zahtjevima za vršenje inspekcijskog nadzora, prijavama koje se odnose na nezakonite pojave i radnje iz nadležnosti ove inspekcije, pokretanje inicijativa za izmjene i dopune zakona i podzakonskih akata nad kojim se vrši nadzor.

Tabela 1. Uporedni pregled planiranih i ostvarenih inspekcijskih nadzora 2023./2024. godini sa procentualnim pokazateljima u odnosu na planirane i izvršene inspekcijske nadzore

R.B.	INSPEKCIJA	Planirani broj inspekcijskih nadzora za 2023. godinu	Broj izvršenih inspekcijskih nadzora za 2023. godinu	INDEX (4/3)	Planirani broj inspekcijskih nadzora za 2024. godinu	Broj izvršenih inspekcijskih nadzora za 2024. godinu	INDEX (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prosvjetna inspekcija (oblast predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja)	495	565	114,14	276	650	235,51
2.	Prosvjetna inspekcija za visoko obrazovanje)	111	180	162,16	111	235	211,71
UKUPNO		606	745	122,94	387	885	228,68

Tabela 2. Uporedni pregled donesenih upravnih mjera 2023/2024. godini

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih rješenja 2023. godine	Broj izdatih rješenja 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prosvjetna inspekcija (oblast predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja)	51	100	196,08
2.	Prosvjetna inspekcija za visoko obrazovanje)	11	25	227,27
UKUPNO		62	125	201,61

Tabela 3. Uporedni prikaz donesenih prekršajnih naloga 2023/2024. godina

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih prekršajnih naloga 2023. godine	Broj izdatih prekršajnih naloga 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prosvjetna inspekcija (oblast predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja)	26	61	234,62
2.	Prosvjetna inspekcija za visoko obrazovanje)	8	13	162,50
UKUPNO		34	74	217,65

Tabela 4. Uporedni prikaz visine izrečenih novčanih kazni 2023/2024. godine

R.B.	INSPEKCIJA	Visina izrečene novčane kazne 2023. godine (KM)	Visina izrečene novčane kazne 2024. godine (KM)	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prosvjetna inspekcija (oblast predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja)	40.600,00	91.800,00	226,11
2.	Prosvjetna inspekcija za visoko obrazovanje)	16.000,00	34.000,00	212,50
UKUPNO		56.600,00	125.800,00	222,26

Tabela 5. Broj izdatih upravnih mjera u periodu od 01.01.-31.12.2024.godine

INSPEKCIJA	Broj nadzora	Broj rješenja-naređenja	Broj rješenja-upozorenja	Broj izvršenih rješenja	Broj neizvršenih rješenja	Broj žalbi po rješenjima	Broj donesenih rješenja po žalbi
Prosvjetna inspekcija	650	73	27	38	6	7	7
Prosvjetna inspekcija za visoko obrazovanje	235	19	6	8	9	11	8
UKUPNO	885	92	33	46	15	18	15
		125					

8.1. Prosvjetna inspekcija

Tokom 2024. godine poslove prosvjetne inspekcije obavljalo je tri inspektora, od kojih je jedan pored poslova svog radnog mjesta obavljao i poslove prosvjetnog inspektora za visoko obrazovanje, po ovlaštenju.

Kantonalni prosvjetni inspektori vršili su u toku 2024. godine nadzore nad primjenom zakona i na osnovu njih donesenih propisa i to:

- Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 26/08, 21/09, 33/21, 31/22);
- Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/17, 33/17, 30/19, 34/20, 33/21) – do 01.09.2024. godine;
- Zakon o srednjem obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/17, 30/19, 33/21) – do 01.09.2024. godine;
- Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", 27/24) – od 01.09.2024. godine;
- Zakon o obrazovanju odraslih ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 40/15, 40/20);
- Zakona o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje („Službene novine Federacije BiH” broj 38/22);
- Odluka o Pedagoškim standardima i normativima za predškolski odgoj i obrazovanje ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 46/16, 12/21, 20/22, 35/24);
- Odluka o pedagoškim standardima i normativima za osnovnu školu ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 30/18, 9/22 i 20/22) – do 01.09.2024. godine;
- Pedagoški standardi i normativi za osnovnu školu ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 10/24, 21/24 i 35/24) – od 01.09.2024. godine;
- Pedagoški standardi i normativi za srednje obrazovanje ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/04, 27/08, 45/20, 7/21 i 20/22) – do 01.09.2024. godine;
- Pedagoški standardi i normativi za srednje obrazovanje ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 10/24, 21/24 i 35/24) – od 01.09.2024. godine;
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije i dokumentacije u predškolskoj ustanovi ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 22/16, 27/24 i 38/24);
- Pravilnik o vođenju pedagoške dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 46/18, 3/20, 25/21, 34/23, 33/24);
- Pravilnik o vođenju pedagoške dokumentacije i evidencije u srednjoj školi i domu učenika ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 4/19, 9/19, 25/21, 34/23 i 33/24);
- Pravilnik o izboru i imenovanju upravnih i nadzornih odbora predškolskih ustanova Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 3/11);
- Pravilnik o izboru, nadležnostima i načinu rada školskih odbora osnovnih škola u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 35/17, 13/23) – do 21.11.2024. godine;
- Pravilnik o izboru, nadležnostima i načinu rada školskih odbora srednjih škola Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 42/17, 23/18, 13/23) – do 21.11.2024. godine;
- Pravilnik o izboru, razrješenju, nadležnostima i načinu rada školskog odbora osnovne škole, srednje škole, srednjoškolskog i školskog centra na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 46/24) – od 22.11.2024. godine;
- Pravilnik o izboru, imenovanju i razrješenju direktora osnovnih škola Kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo" broj 2/18, 32/18 i 30/19) – od 01.09.2024. godine;
- Pravilnik o izboru, kriterijima za izbor, nadležnostima i radu direktora srednjih škola ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 46/18);
- Pravilnik s kriterijima za proglašavanje radnika za čijim radom je potpuno ili djelimično prestala potreba u osnovnim i srednjima školama kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo

- ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 9/22);
- Pravilnik sa kriterijima za prijem radnika u radni odnos u osnovnim školama kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 12/22, 22/22 i 30/24) – od 01.09.2024. godine;
 - Pravilnik s kriterijima za prijem radnika u radni odnos u srednjim školama kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 12/22 i 22/22);
 - Pravilnik o ocjenjivanju, napredovanju i sticanju stručnih zvanja odgajatelja, profesora/nastavnika i stručnih saradnika u predškolskim ustanovama, osnovnim, srednjim školama i domovima učenika ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 19/04);
 - Pravilnik o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika osnovnih i srednjih škola u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 24/18 i 13/20);
 - Pravilnik o organizaciji i realizaciji izleta, studijskih posjeta, ekskurzija, kampovanja/logorovanja, društveno/korisnog rada, škole u prirodi i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada u osnovnoj i srednjoj školi ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 15/22) – do 01.09.2024. godine;
 - Pravilnik o realizaciji škole u prirodi, izleta, studijskih posjeta, ekskurzija, kampovanja/logorovanja, društveno-korisnog učenja i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada u osnovnoj i srednjoj školi ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 34/24) – od 01.09.2024. godine;
 - Odluka o kriterijima za prijem učenika u prvi razred srednjih škola Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 16/24, 23/24);
 - Pravilnik o polaganju ispita u srednjim školama ("Službeni list RBiH" broj 29/95);
 - Pravilnik o inkluzivnom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 32/19, 30/24);
 - Pravilnik o načinu i obliku provođenja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 38/22) – do 24.05.2024. godine;
 - Pravilnik o načinu i obliku provođenja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 19/24) – od 24.05.2024. godine do 01.09.2024. godine;
 - Pravilnik o provođenju mjera odgojno – obrazovne podrške i stručno tretmana učenika („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 33/24) – od 01.09.2024. godine;
 - Pravilnik o vođenju evidencije o neprihvatljivim oblicima ponašanja i zaštite učenika ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 29/19 i 38/22) – do 01.09.2024. godine;
 - Pravilnik o vođenju evidencije o neprihvatljivim oblicima ponašanja i/ili drugim faktorima koji mogu ugroziti najbolji interes učenika i zaštititi učenika („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 33/24) – od 01.09.2024. godine;
 - Pravilnik o izricanju odgojno – disciplinskih mjera u osnovnim i srednjim školama („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 33/24, 51/24);
 - Odluka o standardima i normativima za realizaciju programa obrazovanja odraslih ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 32/16 i 27/21);
 - Pravilnik o formi i sadržaju javnih isprava u obrazovanju odraslih ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 3/22);
 - Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 3/22);
 - Pravilnik o načinu organiziranja i provođenju ispita ("Službene novine Kantona Sarajevo" 24/16);
 - Pravila ustanova;
 - Drugi interni propisi ustanova.

Kao i prethodnih godina najveći broj zahtjeva za vršenje inspekcijskih nadzora kantonalnih prosvjetnih inspektora odnosio se na upis djece u predškolske ustanove, broj djece u odgojnim grupama u predškolskim ustanovama, broj, profil i stručna sprema odgajatelja u predškolskim ustanovama, kontrola subjekata nadzora koja obavljaju djelatnost predškolskog odgoja i obrazovanja bez upisa u registar predškolskih ustanova, vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama, kontrola vrednovanja, praćenja rada i ocjenjivanje učenika, broj upisanih učenika u prvi razred srednje škole, konkursne procedure prijema

radnika u srednjim školama, ocjenjivanje i napredovanje odgajatelja, nastavnika i stručnih saradnika, rad školskih odbora, nastavničkih vijeća, profili i stručne spremne nastavnika u osnovnim i srednjim školama kao i stručnih saradnika, saradnika i ostalog tehničkog i pomoćnog osoblja u osnovnim i srednjim školama, procedure izricanja odgojno – disciplinskih mjera učenicima u osnovnim i srednjim školama, kao i provjera postupanja ustanova u slučajevima neprihvatljivih oblika ponašanja učenika, inkluzivnog obrazovanja, zatim organizacije i realizacije škole u prirodi, izleta, studijskih posjeta, ekskurzija, kontrola subjekata koji obavljaju djelatnost obrazovanja odraslih.

Pored naprijed navedenog, od strane prosvjetnih inspektora u osnovnim i srednjim školama Kantona Sarajevo vršeni su usmjereni inspekcijski nadzori i na druge okolnosti odnosno povrede zakona, standarda i normativa, te pravilnika koje donosi ministar.

U 2024. godini, za razliku od 2023. godine, u kojoj kantonalni prosvjetni inspektori nisu izvršili niti jedan redovni inspekcijski nadzor, od ukupno 650 inspekcijskih nadzora što predstavlja 235% je izvršeno 39 redovnih inspekcijskih nadzora, 546 nadzora po zahtjevu stranke i 65 kontrolnih inspekcijskih nadzora. Izdato je ukupno 100 upravnih mjera odnosno rješenja, od kojih je 73 rješenja kojima se naređuje otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i 27 preventivnih upravnih mjera odnosno rješenja o upozorenju na pravilnu i potpunu primjenu propisa iz nadležnosti prosvjetnog inspektora. Od 65 kontrolnih inspekcijskih nadzora, 38 rješenja naređenja je izvršeno, a šest rješenja nije izvršeno, dok 21 kontrolni inspekcijski nadzor se odnosi na dostavu zapisnički naložene dokumentacije. Rok za izvršenje određenog broja rješenja je u toku. Na rješenja prosvjetnih inspektora izjavljeno je u toku 2024. godine ukupno sedam žalbi, te je doneseno i sedam rješenja po žalbama od strane Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, kao drugostepenog organa. Kantonalni prosvjetni inspektori su u 2024. godini izdali ukupno 61 prekršajni nalog u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 91.800,00 KM.

U 2023. godini, prosvjetni inspektori od ukupno planiranih 495 inspekcijskih nadzora, izvršili su ukupno 565 inspekcijska nadzora što predstavlja 114,14% i to 520 usmjerenih i 45 kontrolnih inspekcijskih nadzora. Kantonalni prosvjetni inspektori izdali su ukupno 51 rješenje, od čega je 23 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka i 28 rješenja o upozorenju. Od 23 izdatih rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka, 20 rješenja je izvršeno, a dva rješenja nisu izvršena. Izjavljene su ukupno dvije žalbe na rješenja prosvjetnih inspektora, a drugostepeni organ donio je tri rješenja po predmetnim žalbama. U 2023. godini, prosvjetni inspektori izdali su 26 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u ukupnom novčanom iznosu od 40.600,00 KM.

Program rada za 2024. godine za kantonalne prosvjetne inspektore nije realizovan na način kako je planirano iz razloga izuzetno velikog broja zaprimljenih zahtjeva za vršenje usmjerenih inspekcijskih nadzora, koji su podneseni od strane građana, resornog Ministarstva, Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo kao i drugih institucija, uključujući i znatan broj anonimnim zahtjeva.

Izvršeno je 39 redovnih inspekcijskih nadzora, ali ne kako je predviđeno Programom rada za 2024. godinu po kvartalima.

Imajući u vidu da je u 2024. godini počeo sa primjenom Zakona o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje, kantonalni prosvjetni inspektori su vršili redovne inspekcijske nadzore odnosno kontrolu primjene odredbe navedenog Zakona koja je u njihovoj nadležnosti. S tim u vezi, u 2025. godini planiran je nastavak aktivnosti na kontroli primjene pomenutog Zakona.

Ono što je karakteriziralo ovaj izvještajni period kantonalnih prosvjetnih inspektora jeste broj pisanih zahtjeva za vršenje inspekcijskih nadzora od strane učesnika u konkursnim procedurama u srednjim

školama, zatim ocjenjivanje nastavnika i stručnih saradnika, poštivanje pedagoških standarda i normativa, a posebno je primjetan povećan broj zahtjeva za vršenje inspekcijskih nadzora na okolnosti provjere postupanja ustanova u slučajevima neprihvatljivih oblika ponašanja učenika.

Specifičnosti vezane za rad kantonalnih prosvjetnih inspektora je što je u toku 2024. godine donesen i počeo sa primjenom Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 27/24) kojim je u nadležnosti prosvjetne inspekcije, za razliku od prethodnog Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju koji je početkom primjene navedenog Zakona iz 2024. godine prestao da važi, kontrola provođenja konkursnih procedura za popune upražnjenih radnih mjesta u osnovnim školama, kao i konkursne procedure za izbor i imenovanje direktora osnovnih škola. S tim u vezi, već je primjećen povećan broj zahtjeva za vršenje usmjerenih inspekcijskih nadzora.

Također u drugoj polovini 2024. godine, kao što se može vidjeti iz popisa propisa čija kontrola primjene je u nadležnosti prosvjetne inspekcije, sa primjenom su počeli novi podzakonski propisi doneseni na osnovu Zakona iz 2024. godine, kao i nekolicina novih propisa.

Imajući u vidu da je u 2024. godini počeo sa primjenom i Zakona o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje, kantonalni prosvjetni inspektori su vršili redovne inspekcijske nadzore odnosno kontrolu primjene odredbe navedenog Zakona koja je u njihovoj nadležnosti. S tim u vezi, u 2025. godini planiran je nastavak aktivnosti na kontroli primjene pomenutog Zakona. U tom smislu, prosvjetni inspektori su izdavali rješenja kojim su u ostavljenim rokovima nalogali pravilnu primjenu odredbe, te u kontrolama izvršenja predmetnih rješenja je utvrđeno da su osnovne i srednje škole postupale po rješenjima inspektora.

Ističemo da prosvjetni inspektori vrše izuzetno složene inspekcijske nadzore, te slijedom navedenih promjena, potrebno je više vremena za pripremu za vršenje inspekcijskog nadzora, kao i da zbog složenosti i osjetljivosti predmeta inspekcijskih nadzora kao što su prijemi u radni odnos, prava djece – maloljetnika isti traju više sati pa čak i više radnih dana, a da zbog čestih nedorečenosti u samim propisima, isti vrše analizu utvrđenog činjeničnog stanja po pojedinačnim predmetima nerijetko i timski, a sve u cilju pravilnog utvrđivanja i eventualnog poduzimanja upravnih i drugih mjera, kojima će se postići svrha, kao i detaljnih dostavljanja traženih informacija organima sa kojima ima saradnju kao što su resorno Ministarstvo, Ured za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo, Ombudsmanima, Kantonalnim tužilaštvom i slično.

8.2. Prosvjetna inspekcija za visoko obrazovanje

U izvještajnom periodu poslove kantonalnog prosvjetnog inspektora za visoko obrazovanje obavljao je jedan inspektor, s tim da je još jedan prosvjetni inspektor za visoko obrazovanje počeo sa radom 02.09.2024. godine.

Kantonalni prosvjetni inspektori za visoko obrazovanja vršili su nadzore nad primjenom zakona i na osnovu njih donesenih propisa i to:

- Zakon o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo” broj 33/17, 35/20, 40/20 i 39/21);
- Zakon o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 36/22);
- Zakon o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 26/16);
- Pravilnik o sadržaju javnih isprava („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 46/23);

- Pravilnik o stjecanju i korištenju akademskih titula, stručnih i naučnih/umjetničkih zvanja na visokoškolskim ustanovama na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 46/23);
- Pravilnik o sadržaju i izgledu, načinu vođenja matičnih knjiga i evidencije o izdatim diplomama ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 46/23);
- Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 17/19);
- Statut Univerziteta u Sarajevu broj 01-14-35-1/23 od 26.07.2023. godine;
- Statut Univerziteta u Sarajevu broj: 01-1093-3-1/18 od 28. 11. 2018. godine;
- Statuti privatnih Univerziteta na području Kantona Sarajevo;
- Pravila studiranja za prvi i drugi ciklus studija, integrisani, stručni i specijalistički studij na Univerzitetu u Sarajevu, broj 01-15-24-1/23 od 27.09.2023. godine;
- Pravila studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu broj 01-4-9-1/24 od 28.02.2024. godine;
- Pravilnik o priznavanju inostranih visokoškolskih kvalifikacija broj 01-16-73-1/22 od 27.10.2023. godine;
- Pravilnik o dodjeli počasnog zvanja profesor emeritus Univerziteta u Sarajevu broj 01-14-69/19 od 27.05.2019. godine;
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o dodjeli počasnog zvanja profesor emeritus Univerziteta u Sarajevu broj 01-11-51/22 od 20.07.2022. godine;
- Pravilnik o priznanjima i nagradama Univerziteta u Sarajevu broj 01-2-35-1/21 od 24.02.2021. godine;
- Pravilnik o ekvivalenciji ranije stečenih akademskih titula, naučnih i stručnih zvanja broj 01-14-88-1/20 od 24.06.2020. godine;
- Pravilnik o ekvivalenciji položenih ispita na Univerzitetu u Sarajevu broj 01-1101-96/18 od 19.12.2018. godine;
- Propisi Univerziteta u Sarajevu koji su doneseni na osnovu Zakona o visokom obrazovanju.

Najveći broj zahtjeva za vršenje inspeksijskog nadzora u oblasti visokog obrazovanja odnosio se na konkursnu proceduru izbora akademskog osoblja (uslovi za raspisivanje konkursa i ispunjavanje uslova za izbor kandidata), realizacija nastavno-naučnog procesa od strane akademskog osoblja, poštivanje Pravila studiranja za sva tri ciklusa studija, provjera postupka sticanja diploma i uslova za upis na magistarski studij, izbor rukovodioca javne visokoškolske ustanove Kantona Sarajevo, praćenje primjene Statuta i drugih općih akata koje donosi visokoškolska ustanova.

Program rada za 2024. godinu za kantonalne prosvjetne inspektore za visoko obrazovanje baziran je na jednom izvršiocu, s tim da je još jedan izvršilac stupio na rad 02.09.2024. godine.

Tokom izvještajnog perioda, inspeksijske nadzore iz oblasti visokog obrazovanja kontinuirano je obavljao i Glavni kantonalni inspektor prosvjetne inspekcije. Program rada za 2024. godinu za oblast visokog obrazovanje nije realizovan kako je to istim planirano po kvartalima, imajući u vidu da je zaprimljen veliki broj zahtjeva za vršenje usmjerenih inspeksijskih nadzora, od kojih je većina podnesena od strane anonimnih podnosilaca. Ipak, kantonalni prosvjetni inspektori za visoko obrazovanje su izvršili 18 redovnih inspeksijskih nadzora u drugoj polovini 2024. godine prema planiranim kvartalnim aktivnostima iz Programa rada za 2024. godinu.

U 2024. godini, od ukupno 235 inspeksijskih nadzora što predstavlja 211% od strane kantonalnih prosvjetnih inspektora za visoko obrazovanje izvršeno je 18 redovnih inspeksijskih nadzora, 186 nadzora po zahtjevu stranke i 31 kontrolni inspeksijski nadzor. Izdato je ukupno 25 upravnih mjera odnosno rješenja, od kojih je 19 rješenja kojima se naređuje otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i šest preventivnih upravnih mjera odnosno rješenja o upozorenju na pravilnu i potpunu primjenu propisa iz nadležnosti prosvjetnog inspektora za visoko obrazovanje. Od 31 kontrolnog inspeksijskog

nadzora, osam rješenja naređenja je izvršeno, a devet rješenja nije izvršeno, dok 14 kontrolnih inspeksijskih nadzora se odnosi na dostavu zapisnički naložene dokumentacije. Napominjemo da je rok za izvršenje određenog broja rješenja naređenja u toku. Na rješenja prosvjetnih inspektora za visoko obrazovanje izjavljeno je u toku 2024. godine ukupno 11 žalbi, te je doneseno osam rješenja po žalbama od strane Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo, kao drugostepenog organa. Kantonalni prosvjetni inspektori za visoko obrazovanje su u 2024. godini izdali ukupno 13 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 34.000,00 KM.

Podsjećamo da su 2023. godini prosvjetni inspektori za visoko obrazovanje od ukupno planiranih 111 inspeksijskih nadzora izvršili su ukupno 180 inspeksijskih nadzora što predstavlja 162,16% i to 160 usmjerenih i 20 kontrolnih inspeksijskih nadzora. Izdato je ukupno 11 rješenja, od čega je sedam rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka i četiri rješenja o upozorenju. Od sedam donesenih rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka, šest rješenja je izvršeno, dok jedno rješenje nije izvršeno. Izjavljene su ukupno dvije žalbe na rješenja inspektora, a drugostepeni organ donio je dva rješenja po žalbi. U 2023. godini prosvjetni inspektori za visoko obrazovanje izdali su osam prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 16.000,00 KM.

U 2024. godini od ukupno 235 inspeksijskih nadzora što predstavlja 211% od strane kantonalnih prosvjetnih inspektora za visoko obrazovanje izvršeno je 18 redovnih inspeksijskih nadzora, 186 nadzora po zahtjevu stranke i 31 kontrolni inspeksijski nadzor. Izdato je ukupno 25 upravnih mjera odnosno rješenja, od kojih je 19 rješenja kojima se naređuje otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i šest preventivnih upravnih mjera odnosno rješenja o upozorenju na pravilnu i potpunu primjenu propisa iz nadležnosti prosvjetnog inspektora za visoko obrazovanje.

Od 31 kontrolnog inspeksijskog nadzora osam rješenja naređenja je izvršeno, a devet rješenja nije izvršeno, dok 14 kontrolnih inspeksijskih nadzora se odnosi na dostavu zapisnički naložene dokumentacije. Rok za izvršenje određenog broja rješenja naređenja je u toku. Na rješenja prosvjetnih inspektora za visoko obrazovanje izjavljeno je u toku 2024. godine ukupno 11 žalbi, te je doneseno osam rješenja po žalbama od strane Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo, kao drugostepenog organa. Kantonalni prosvjetni inspektori za visoko obrazovanje su u 2024. godini izdali ukupno 13 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 34.000,00 KM.

Također, potrebno je podsjetiti da su 2023. godini prosvjetni inspektori za visoko obrazovanje, od ukupno planiranih 111 inspeksijskih nadzora, izvršili su ukupno 180 inspeksijskih nadzora što predstavlja 162,16% i to 160 usmjerenih i 20 kontrolnih inspeksijskih nadzora. Izdato je ukupno 11 rješenja, od čega je sedam rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka i četiri rješenja o upozorenju. Od sedam donesenih rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka, šest rješenja je izvršeno, dok jedno rješenje nije izvršeno. Izjavljene su ukupno dvije žalbe na rješenja inspektora, a drugostepeni organ donio je dva rješenja po žalbi. U 2023. godini prosvjetni inspektori za visoko obrazovanje izdali su osam prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 16.000,00 KM.

U odnosu na oblast visokog obrazovanja uglavnom se radilo o istim zahtjevima za vršenje inspeksijskih nadzora kao i prethodnih godina, s tim da je izvještajni period obilježio kontrola procedure izbora rukovodioca javne visokoškolske ustanove – Univerziteta u Sarajevu. Kako su u inspeksijskom nadzoru utvrđene nepravilnosti i poduzeta upravna mjera odnosno rješenje kojim je naloženo otklanjanje nepravilnosti, inspeksijski postupak je bio ispraćen interesovanjem javnosti i brojnim upitima novinara, kako novinskih portala tako i medijskih kuća.

Kantonalni prosvjetni inspektori za visoko obrazovanje također obavljaju vrlo složene inspeksijske nadzore za koje je potrebno dodatno vrijeme kako za pripremu nadzora tako i za analizu utvrđenog činjeničnog stanja i kvalitetna obrazloženja eventualno poduzetih mjera. Ističemo da je izvještajni

period obilježilo i onemogućavanje vršenja inspekcijskog nadzora kantonalnih prosvjetnih inspektora za visoko obrazovanje, zbog čega su u skladu sa Zakonom o inspekcijama Kantona Sarajevo izdati prekršajni nalozi subjektu nadzora.

Saradnja sa federalnim organima, drugim kantonima, općinama, Gradom Sarajevom, ombudsmenima, nevladinim sektorom i drugim organima

U izvještajnom periodu kontinuirana je saradnja prvenstveno sa Uredom za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo, Ministarstvom za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, Ministarstvom za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo, zatim sa Kantonalnim tužilaštvom Kantona Sarajevo, Ministarstvom pravde i uprave Kantona Sarajevo, Institucijom Ombdusmena za ljudska prava BiH, na način da je prioritetno postupano po zahtjevima naprijed navedenih institucija, te istima na traženje dostavljane detaljne informacije o utvrđenim činjeničnim stanjima i poduzetim mjerama od strane prosvjetnih inspektora u konkretnim predmetima.

9. INSPEKTORAT SANITARNE, ZDRAVSTVENE, FARMACEUTSKE INSPEKCIJE I INSPEKCIJE ZA HRANU

Inspektorat u 2024. godini brojao je 17 kantonalnih inspektora od čega:

- jedan glavni inspektor
- osam sanitarnih inspektora
- tri zdravstvena inspektora
- četiri inspektora za hranu
- jedan farmaceutski inspektor

U Inspektoratu sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu Kantonalne uprave djeluju četiri inspekcije i to sanitarna, zdravstvena, farmaceutska i inspekcija za hranu, te je tokom 2024. godine poslove inspekcijskog nadzora obavljalo ukupno 18 inspektora uključujući i glavnog inspektora.

Napominjemo da se broj zdravstvenih inspektora ne odnosi na kompletan izvještajni period obzirom da je jedan zdravstveni inspektor sredinom godine stekao pravo na penziju te prestao sa radom u mjesecu julu, a jedan započeo rad u mjesecu novembru 2024. godine, dok je jedan zdravstveni inspektor premješten za obavljanje poslova glavnog inspektora, pa se može konstatovati da tri zdravstvena inspektora nisu radila tokom cijelog izvještajnog perioda. Također ističemo da je jedan inspektor za hranu započeo sa radom u mjesecu martu 2024. godine.

Tokom izvještajnog perioda došlo je do značajne reorganizacije u ovom Inspektoratu. Potreba za reorganizacijom javila se shodno činjenici da je obavljanje poslova iz sanitarne oblasti od iznimnog značaja, a svakako s ciljem proširenja djelovanja sanitarnih inspektora, uzimajući u obzir da se javila potreba za kontrolom bolničkih infekcija, prisustva kod uništenja roba proteklog roka upotreba, ali i postupanja glede kontrole zabrana pušenja u javnim zatvorenim prostorima, a svakako uvažavajući činjenicu da se isto veže za javno - zdravstvene probleme.

Zapošljavanjem novog kadra pojačao se kapacitet inspekcije za hranu, obzirom na zahtjeve koji dolaze iz oblasti sigurnosti hrane. Također, pojačao se kapacitet zdravstvene inspekcije, a sve s ciljem zaštite i unapređenja zdravlja stanovništva na području Kantona Sarajevo.

Iako je izvršena reorganizacija rada, ukupan broj sistematizovanih mjesta u ovom Inspektoratu nije popunjen, a isto se odnosi na zdravstvenu inspekciju u kojoj djeluju tri zdravstvena inspektora gdje je sistematizovano pet izvršilaca, jedan farmaceutski inspektor gdje su sistematizovana dva izvršioca, te četiri inspektora za hranu gdje je sistematizovano sedam izvršilaca.

U izvještajnom periodu kantonalni sanitarni, zdravstveni, farmaceutski inspektori i inspektori za hranu, uključujući i glavnog inspektora izvršili su 5533 inspeksijska nadzora, uključujući planirane, ali i neplanirane inspeksijske nadzore i kontrole, kao i sanitarne nadzore kod izdavanja sanitarnih saglasnosti, nadzor nad exhumacijom i prevozom umrlih lica, što podliježe obavezi sanitarne inspekcije.

U okviru provedenih kontrola izdato je 1473 rješenja, izrečeno je 584 prekršajnih naloga u ukupnoj novčanoj vrijednosti u iznosu od 611.825,00 KM.

U izvještajnoj godini realizovane su aktivnosti u okviru propisanih nadležnosti sanitarne, zdravstvene, farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu, a u skladu sa svojim dinamičkim planovima i godišnjim programom rada na cijeloj teritoriji Kantona Sarajevo, prioritarno u sljedećim oblastima nadzora i to zaštita zdravlja stanovništva od zaraznih bolesti primjenom opštih i posebnih mjera, zaštita zdravlja stanovništva sa akcentom na pružanje zdravstvenih usluga, sigurnost proizvodnje i prometa namirnica i predmeta opšte upotrebe, promet lijekova, mjere zaštite životne sredine, praćenje zdravstvene ispravnosti vode za piće iz distributivne mreže, bazenskih i lokalnih izvora.

Planom i programom za rad Inspektorata sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu u kojoj djeluju četiri različite inspekcije, ali koje su povezane jednim ciljem, a to je zaštita života i zdravlja građana, planirano je vršenje inspeksijskih nadzora shodno nadležnostima istih.

Tokom 2024. godine izvršeno je ukupno 5533 inspeksijskih nadzora, što je više u odnosu na planirani broj za 690 inspeksijskih nadzora, a istaknuto indeksom izvršenja 114,25 %.

Izvršene promjene u načinu rada ovog Inspektorata vršene su s ciljem poboljšanja kvaliteta rada i ostvarivanja boljih realnih učinaka u ovom segmentu ukupnog rada Kantonalne uprave, te su takve promjene prepoznate i uzete kao prioritet u odnosu na predstavljene brojčano izražene rezultate rada u formalno izvještajnom smislu.

Dalje u tabeli 1. prikazani su uporedni podaci 2023./2024. godine.

Tabela 1. Uporedni pregled planiranih i ostvarenih inspeksijskih nadzora 2023./2024. godini sa procentualnim pokazateljima u odnosu na planirane i izvršene inspeksijske nadzore

R.B.	INSPEKCIJA	Planirani broj inspeksijskih nadzora za 2023. godinu	Broj izvršenih inspeksijskih nadzora za 2023. godinu	INDEX (4/3)	Planirani broj inspeksijskih nadzora za 2024. godinu	Broj izvršenih inspeksijskih nadzora za 2024. godinu	INDEX (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Sanitarna inspekcija	2780	3664	131,80	2945	3576	121,43
2.	Zdravstvena inspekcija	924	858	92,86	729	674	92,46
3.	Farmaceutska inspekcija	244	240	98,36	242	265	109,50
4.	Inspekcija za hranu	908	1103	121,48	927	1018	109,82
UKUPNO		4856	5865	120,78	4843	5533	114,25

Svakako treba uzeti u obzir specifičnost rada sanitarne inspekcije, a koja prioritetno postupa po zahtjevima kao što su izdavanje sanitarne saglasnosti, uništenje roba proteklog roka upotrebe, exhumacije, sprovodnice, nadzor nad kliconošama, nadzor nad bazenima i lokalnim vodovodima kod nalaza koji ukazuju na zdravstvenu neispravnost vode i nadzor nad provedbom imunizacije.

Iako su izražene razlike u odnosu na 2023. godinu, dalje u tabeli 2. prikazane su upravne mjere koje su brojčano veće u 2024. godini, a što ukazuje na usmjerenost ka uređivanju stanja na terenu, nalažanjem upravnih mjera za utvrđene nedostatke.

Tabela 2. Uporedni pregled donesenih upravnih mjera 2023/2024. godini

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih rješenja 2023. godine	Broj izdatih rješenja 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Sanitarna inspekcija	611	861	140,92
2.	Zdravstvena inspekcija	252	189	75,00
3.	Farmaceutska inspekcija	68	78	114,71
4.	Inspekcija za hranu	345	345	100,00
UKUPNO		1276	1473	115,44

Uporednim pregledom donesenih upravnih mjera evidentno je da je sanitarna inspekcija izrekla više rješenja tokom 2024. godine u odnosu na 2023. godinu, a što je rezultat povećanja broja izvršilaca, obzirom da je u 2024. godini inspeksijske poslove obavljalo osam inspektora, dok je tokom 2023. godine inspeksijske poslove obavljalo šest inspektora.

U zdravstvenoj inspekciji manji broj izdatih rješenja rezultat je manjeg broja izvršilaca. U farmaceutskoj inspekciji je očito povećanje broja izdatih rješenja, a što je rezultat promjene fokusa farmaceutske inspekcije.

Inspektori za hranu su izdali isti broj rješenja iako je povećan broj izvršilaca, ali na isto je jasno utjecala izmjena glede dodjeljivanja predmeta za nadzor nad kliconošama. Kako inspektori za hranu tokom 2024. godine nisu donosili rješenja o zabrani rada kliconoša, uočava se smanjen broj izdatih rješenja.

Dalje, u tabeli 3. i tabeli 4. prikazan je uporedni prikaz donesenih prekršajnih naloga 2023/2024. godina koji je također smanjen poredeći ove dvije godine, ali ne i iznos visine izrečenih kazni.

Tabela 3. Uporedni prikaz donesenih prekršajnih naloga 2023/2024. godine

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih prekršajnih naloga 2023. godine	Broj izdatih prekršajnih naloga 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Sanitarna inspekcija	468	412	88,03
2.	Zdravstvena inspekcija	58	43	74,14
3.	Farmaceutska inspekcija	22	39	177,27
4.	Inspekcija za hranu	107	90	84,11
UKUPNO		655	584	89,16

Tabela 4. Uporedni prikaz visine izrečenih novčanih kazni 2023/2024. godine

R.B.	INSPEKCIJA	Visina izrečene novčane kazne 2023. godine (KM)	Visina izrečene novčane kazne 2024. godine (KM)	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Sanitarna inspekcija	227605,00	294905,00	129,57
2.	Zdravstvena inspekcija	87001,00	68050,00	78,22
3.	Farmaceutska inspekcija	67250,00	96360,00	143,29
4.	Inspekcija za hranu	216530,00	152510,00	70,43
UKUPNO		598386,00	611825,00	102,25

Slijedom istog, uporednim prikazom visina izrečenih novčanih kazni tokom 2023. godine iznosila je 598.386,00 KM, dok je u 2024. godini iznosila 611.825,00 KM. Ukupna ocjena stanja i postignutih rezultata značajno je prikazana i kroz tabelu 5. u kojoj su navedene upravne mjere za period 01.01.2024.-31.12.2024. godine. Prema istoj, uvažavajući broj inspeksijskih nadzora kojih je izvršeno 5533 i broj izdatih mjera kojih je izdato 1473, ukupan broj uložених žalbi na rješenja je 17, a od rješених žalbi samo je jedna žalba uvažena koja se odnosi na oblast sanitarne inspekcije i postupanje prema upraviteljima.

Tabela 5. Broj izdatih upravnih mjera u periodu od 01.01.-31.12.2024. godine

INSPEKCIJA	Broj nadzora	Broj rješenja-naređenja	Broj rješenja-upozorenja	Broj izvršenja rješenja	Broj žalbi po rješenjima	Broj donesenih rješenja po žalbi
Sanitarna inspekcija	3576	857	4	767	4	3
Zdravstvena inspekcija	674	181	8	167	8	3
Farmaceutska inspekcija	265	77	1	65	3	1
Inspekcija za hranu	1018	344	1	369	2	2
UKUPNO	5533	1459	14	1035	17	9
		1473				

Inspekcije Inspektorata su u izvještajnoj godini realizovale svoje aktivnosti u okviru propisanih nadležnosti, a u skladu sa svojim dinamičkim planovima i godišnjim programom rada provodile su inspeksijske nadzore na cijeloj teritoriji Kantona Sarajevo, a vrlo često isto su diktirali zahtjevi zaprimljeni od građana i institucija.

Programska orijentacija, odnosno projekcija rada Inspektorata u narednom periodu nadasve će se ogledati u zakonskom postupanju uvažavajući javno - zdravstvene probleme kao prioritete.

Poseban akcenat stavit će se na kontrolu provođenja opštih i posebnih mjera glede primjeni odredbi propisa o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, prijavljivanja zaraznih bolesti, kontrole bolničkih

infekcija, kontrole primjene programa za sprječavanje nastanka bolničkih infekcija, nadzor na radom bazena te zdravstvene ispravnosti vode za piće lokalnih vodovoda i centralnih sistema, zatim kontrola provedbe zakona o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana i ostalih duhanskih proizvoda, zatim dostupnost zdravstvene zaštite, kontrola prometa lijekova, kao i sigurnost hrane od proizvodnje do krajnjeg potrošača.

Nabrojani prioriteti će se uglavnom izvršavati vlastitim snagama i kapacitetom Kantonalne uprave uz kontinuiranu saradnju sa Javnom ustanovom Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, Ministarstvom zdravstva Kantona Sarajevo, Veterinarskim fakultetom Sarajevo i Agencijom za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Za kvalitetan rad i osiguranje izvršavanja propisa koji imaju za cilj zaštitu zdravlja ljudi i interesa potrošača, inspektorima je neophodna precizna zakonska i podzakonska legislativa kao i smjernice koji su od pomoć subjektima koji obavljaju određene djelatnosti kako bi pravilno uskladili svoje poslovanje sa zakonskim odredbama.

Slijedom istog, planirane su određene inicijative glede izmjena zakonskih propisa i donošenja određenih smjernica nadležnih organa kako bi subjekti nadzora imali mogućnost efikasnije prilagodbe zakonskim propisima.

Poboljšanju kvaliteta rada ovog Inspektorata naročito je doprinijelo i organiziranje različitih edukacija iz predmetne oblasti što je pozitivno uticalo na pozitivne promjene u radu ovog Inspektorata kako u aspektima praktičnih postupanja, tako i u aspektima dosljednijeg i ispravnijeg primjenjivanja zakonskih i drugih propisa iz ove oblasti.

Nedostatan je broj edukacija kada se radi o kontroli subjekata u poslovanju s hranom (SPH), uzimajući u obzir komplikovane propise koji su preuzeti iz Evropske unije, nove tehnologije koje SPH uvode u svoje pogone i odgovornost inspeksijskih organa koji na osnovu brojnih parametara treba brzo da donose pravilne odluke. Organizovanjem stručnih tematskih edukacija, internog i eksternog karaktera, izvršiti će se unaprijeđenje inspeksijskog nadzora kao poslovnog procesa kroz procesno orijentisani reinžinjeriing, a sprovođenjem kontinuiranih aktivnosti potrebnih kako za unifikaciju organizacionih struktura, tako i za standardizaciju naziva procesa i ujednačavanja najbolje inspeksijske prakse, povećat će se efikasnost i efektivnost vršenja inspeksijskog nadzora, odnosno unaprijediti poslovanje inspeksijskih službi.

Tokom 2025. godine pripremit će se poseban Plan službenog uzorkovanja koji će biti usmjeren na provjeru ispravnosti proizvoda u pogledu mikrobiološkog, fizičko - hemijskog kvaliteta hrane, sanitarno - higijenskih uslova u javnim objektima i objektima pod sanitarnim nadzorom stvorit će se uslovi za poštivanje primjene odredbi propisa iz sanitarne oblasti, urediti kontrolisana oblast i uskladiti poslovanje subjekata nadzora sa važećom zakonskom regulativom.

Sve naprijed navedene aktivnosti koje su provedene s ciljem poboljšanja rada ovog Inspektorata značajno su doprinijele i rezultatima rada koji su već vidljivi u ovom izvještajnom periodu.

9.1. Sanitarna inspekcija

Broj izvršilaca u sanitarnoj inspekciji iznosi osam izvršilaca, što je u skladu sa sistematizovanim brojem izvršilaca.

Reorganizacijom Inspektorata je popunjen sistematizacijom predviđen broj i tokom 2024. godine inspeksijske postupke izvršavalo je osam inspektora.

Sanitarna inspekcija vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o sanitarnoj inspekciji ("Službeni list SRBiH", broj 23/77, 16/82, 13/83 i 15/90, 2/92);
- Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine FBiH", broj 29/05);
- Zakon o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04);
- Zakon o općoj sigurnosti proizvoda ("Službeni glasnik BiH", broj 102/09);
- Zakon o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina ("Službene novine FBiH", broj 6/98, 35/98, 11/99 i 50/11);
- Zakon o zaštiti potrošača ("Službeni glasnik BiH", broj 25/06);
- Zakon o nadzoru nad tržištem ("Službeni glasnik BiH", broj 45/04, 44/07, 102/09);
- Zakon o zdravstvenoj ispravnosti životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe ("Službeni list SFRJ", broj 53/91);
- Zakon o zdravstvenom nadzoru životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe (Službeni list SRBiH broj 43/86, 18/90) preuzeti Uredbom sa zakonskom snagom (Službeni list RBiH", broj 2/92 i 13/94).

Na rad sanitarne inspekcije značajno je djelovala reorganizacija rada, te su programski poslovi i zadaci bili usmjereni na postupke koji doprinose sprječavanju širenja zaraznih oboljenja i djelovanju kod rješavanja javno - zdravstvenih problema.

Sanitarni inspektori su izvršili 3576 inspekcijskih nadzora, izdali 861 rješenja, 412 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 294.905,00 KM.

Naime, planom i programom za 2024. godinu planirani broj inspekcijskih nadzora je 2945, a ukupno izvršeni broj nadzora je 3576, što je prema indeksu izvršenja 121,43, međutim uvažavajući rezultate iz 2023. godine, kada je izvršeno 3664 inspekcijska nadzora, iako je došlo do povećanja broja sanitarnih inspektora za dva izvršioca, nisu postignuti isti ili možda očekivano veći rezultati. Uzimajući u obzir naprijed navedeno treba cijeniti i okolnost da inspekcijski nadzori prikazani u 2023. godini u značajnom dijelu nisu najpodobniji za njihovu uporednu analizu sa prikazanim inspekcijskim nadzorima iz 2024. godine, budući da u 2023. godini sanitarni inspektori zbog različitih izazova u organizaciji i obavljanju svojih poslova nisu u punom kapacitetu provodili sve one tipske postupke iz pojedinih oblasti koje formalno - pravno ipak jesu u njihovoj nadležnosti jer su u tom smislu kriteriji prioriteta u radu ovog Inspektorata bili uspostavljeni na drugačiji način.

Djelokrug rada sanitarne inspekcije ostvaruje se neposrednim inspekcijskim nadzorom nad pridržavanjem propisa i mjera proisteklih iz zakona i podzakonskih akata s ciljem zaštite i unapređenja zdravlja stanovništva na području Kantona Sarajevo.

Sanitarna inspekcija vrši nadzor nad:

- općom higijenskom i epidemiološkom situacijom u Kantonu Sarajevo;
- snabdijevanjem stanovništva higijenski ispravnom vodom za piće i ispunjavanje higijensko - sanitarnih zahtjeva objekata i uređaja, uređaja i opreme za vodosnabdjevanje;
- osiguranje zdravstvene ispravnosti hrane i sanitarno - tehničkih i higijenskih uvjeta u objektima za proizvodnju i promet hrane;
- objektima za smještaj i ishranu ljudi, hotelima i drugo, socijalnim i azilantnim ustanovama;
- održavanjem sanitarno - tehničkih i higijenskih uvjeta u javnim zgradama i javnim mjestima, nadzor nad javnim prevoznim sredstvima;
- zdravstvenim ustanovama i to bolnice i domovi zdravlja, kao i privatna praksa;
- sanitarno - tehničkim i higijenskim uslovima u školama, vrtićima i igraonicama;
- zdravstvenim stanjem lica koja svojom djelatnošću mogu ugroziti zdravlje drugih ljudi;
- preventivnim inspekcijskim nadzorom nad izgradnjom objekata koji su pod sanitarnim nadzorom;
- ekshumacijom i izdavanjem sprovodnice za umrla lica;

- provođenjem ostalih propisanih higijenskih zahtjeva radi sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti i postupanjem u skladu sa propisima kako bi se ostvario što veći stepen zaštite zdravlja ljudi i interesa potrošača.

Najčešće nepravilnosti su se odnosile na loše sanitarno - higijensko stanje, neposjedovanje dokaza o obavljenom sanitarnom pregledu, kao i dokaza o obavljenom zdravstvenom vaspitanju, nevođenje propisane dokumentacije, neposjedovanje programa za kontrolu i sprječavanje bolničkih infekcija, neprovođenje obavezne preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije.

Tokom 2023. godine primjenjivali su se drugačiji kriteriji evidencije o korištenju kadrovskih kapaciteta ovog Inspektorata kao i postupanja inspektora na terenu, te su takvim načinom evidentiranja rada prikazivane sve pojedinačne službeno provedene radnje od strane inspektora što je u konačnici rezultiralo većim brojem evidentiranih pojedinačnih službenih radnji tokom provedbe inspekcijskih postupaka dok se za evidentiranje istih i dalje koristio termin inspekcijski nadzor što je otvorilo mogućnost da su pojedinačne radnje unutar inspekcijskih nadzora, koji još uvijek nisu bili završeni ili kompletni u formalnom izvještajnom smislu ipak predstavljeni kao izvršeni inspekcijski nadzori, te niti po ovom osnovu izvještaj o radu iz 2023. godine ovog Inspektorata nije podoban za komparativnu analizu sa izvještajem o radu istog Inspektorata u 2024. godini kada su se u izvještaju o radu unosili i evidentirali samo i isključivo kompletno izvršeni inspekcijski nadzori po svim procesno - pravnim pravilima za njihovo vršenje, a ne i pojedinačne službene radnje koje su provedene a same po sebi u formalno - pravnom smislu nisu predstavljale inspekcijske nadzore. S tim u vezi, može se osnovano zaključiti da je izvještaj za 2024. godinu sadržajno i kvalitativno isti ili bolji u odnosu na kvantitativno obimniji izvještaj ovog Inspektorata za 2023. godinu.

Tokom 2024. godine prepoznate su potrebe privrednika i uvažavanje njihovog prava za prisustvo sanitarnih inspektora kod uništenja roba proteklog roka upotrebe, radi povrata poreza na dodatnu vrijednost. S tim u vezi, na inicijativu glavnog inspektora, direktor Kantonalne uprave donio je instrukciju o postupanju kod zahtjeva privrednika za prisustvo sanitarnih inspektora, a kako bi se osigurao zakonit rad, te od aprila mjeseca 2024. godine sanitarni inspektori postupaju prema zahtjevima privrednika i prisustvuju uništenju roba proteklog roka upotrebe.

U prvom kvartalu 2024. godine na inicijativu i u saradnji sa sanitarnom inspekcijom Kantonalne uprave poduzete su dodatne aktivnosti sa osvrtnom na identifikaciju broja i učestalosti zahtjeva za uništenje roba proteklog roka upotrebe, a koji postupci zahtijevaju i prisustvo sanitarnih inspektora. Naime, Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dodatnu vrijednost propisano je da se na rashod koji je nastao zbog proteka roka trajanja dobara ne plaća PDV, pod uslovom da je rok trajanja utisnut na ambalaži proizvoda ili je na drugi način određen od strane proizvođača, a da je pri uništenju navedenih dobara prisutan predstavnik sanitarne inspekcije. Takvim analizama prepoznata je potreba za reorganizacijom kadrovskih kapaciteta i revidiranjem prioriteta u postupanju po određenim aspektima rada iz nadležnosti ove inspekcije što je ishodilo iznalaženjem praktičnih modela rada i postupanja sanitarnih inspektora i u ovom aspektu rada, te su se intenzivirale aktivnosti prisustva sanitarnih inspektora u postupku uništenja roba proteklog roka upotrebe u odnosu na prethodne godine, te je ukupni rad ove Uprave poboljšan i u tom segmentu, a što se u konačnici vidjelo i u izvještaju o radu ove Uprave za 2024. godinu.

Nakon provedbe ovakvih aktivnosti isto je rezultiralo time što su po tom osnovu u 2024. godini ostvareni sljedeći rezultati:

Nakon provedbe aktivnosti s ciljem rješavanja navedene problematike, a na osnovu zaprimljenih 60 zahtjeva za prisustvo sanitarnih inspektora, isti su prisustvovali uništenju prema 33 zaprimljenih zahtjeva, dok je 27 zahtjeva odbačeno zbog nepotpune dokumentacije ili je uništenje planirano van

Kantona Sarajevo, pa nije moguće realizirati prisustvo sanitarnog inspektora čija je nadležnost ograničena na područje Kantona Sarajevo.

Tako je tokom 2024. godine uništeno 101.766,58 kg i 4.161 l roba proteklog roka upotrebe.

Obzirom na neusklađenost dokumentacije i robe koja je dovezena na uništenje kod ovlaštenog operatera, sanitarni inspektor je obustavio kontrolu i uništenje 2.422,00 kg robe.

Nakon reorganizacije unutar Inspektorata, a kako bi se osigurala zakonitost, jednoobraznost, efikasnost i blagovremenost postupka uništenja dobara proteklog roka trajanja, direktor Kantonalne uprave donio je instrukciju o postupanju kod zahtjeva za prisustvo sanitarnih inspektora pri uništenju dobara, a kojom su propisane obaveze subjekata nadzora, kao i obaveze postupajućih sanitarnih inspektora nakon podnesenih zahtjeva od subjekata nadzora.

Nadalje, u 2024. godini u prioritete rada ove Uprave u segmentu sanitarne inspekcije uvrštena su i postupanja sanitarnih inspektora po prijavama intrahospitalnih infekcija (IHI), te su intenzivirane aktivnosti sanitarne inspekcije i u tom smislu. Uzimajući u obzir da je generalna epidemiološka situacija proteklih godina predstavljala, a i dalje predstavlja ozbiljan izazov u Kantonu Sarajevo, to ostvareni napredak i intenziviranje aktivnosti u ovom smislu smatramo naročito bitnim unapređenjem rada ove Uprave u 2024. godini.

Od mjeseca marta 2024. godine uspostavljen je pojačan inspekcijski nadzor u zdravstvenim ustanovama po svim zaprimljenim prijavama bolničkih infekcija. Od mjeseca juna u koordinaciji sa Javnom ustanovom Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo isti vrše kontrolu i praćenje bolničkih infekcija, a o uočenim nedostacima i nepravilnostima informišu sanitarnu inspekciju. U mjesecu avgustu 2024. godine izvršen je inspekcijski nadzor u Javnoj ustanovi Opća bolnica "Prim.dr. Abdulah Nakaš", uz prisustvo predstavnika Javne ustanove Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo s ciljem kontrole prijavljivanja izolovanih uzročnika bolničkih infekcija. Za utvrđene nepravilnosti sanitarna inspekcija je djelovala izdavanjem upravne mjere odnosno rješenja. Sanitarna inspekcija je djelovala izdavanjem rješenja i u Javnoj ustanovi Opća bolnica "Prim.dr. Abdulah Nakaš" i u Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu, te se prvenstveno djelovalo korektivno kako bi se uredio sistem i blagovremenost prijavljivanja a što je postignuto na kraju izvještajnog perioda.

Naime, poređenjem broja zaprimljenih neblagovremenih prijava iz mjeseca aprila i maja 2024. godine kojih je bilo oko 20, a u decembru 2024. godine dvije prijave, značajno se utjecalo djelujući upravnim mjerama.

Izvršen je i inspekcijski nadzor u prvoj Privatnoj općoj bolnici "ASA bolnica", te je sanitarni inspektor djelovao izdavanjem rješenja da se formira komisija za praćenje bolničkih infekcija i da se donese program za kontrolu i sprječavanje nastanka bolničkih infekcija.

Tokom 2025. godine će se nastaviti nadzori nad prijavljivanjem bolničkih infekcija.

Došlo je do izmjena u programskom radu vezano za kontrolu bazena i bazenskih voda na način što je u odnosu na 2023. godinu stavljen poseban naglasak na provedbu takvih aktivnosti, pa su se u tom segmentu pored usmjerenih, s ciljem preventivnog djelovanja vršili i redovni inspekcijski nadzori. Posebno su uzeti kao prioritet usmjereni inspekcijski nadzori po zaprimljenim rezultatima analiza koje vrši Javna ustanova Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, te je sa navedenom javnom ustanovom dodatno unaprijeđena koordinacija aktivnosti i saradnja. Za razliku od metodologije rada u navedenom segmentu u prethodnom periodu inspektori su u cilju preciznijeg i detaljnijeg neposrednog utvrđivanja činjeničnog stanja koje inspekcijske kontrole po ovom osnovu vršili neposrednim kontrolama na terenu, pa je na takav način dodatno unaprijeđen kvalitet rada u ovom

segmentu i posljedično tome je ostvaren napredak i u kvalitetu rada ovog Inspektorata u cjelini. Unaprijeđenje kvaliteta rada u ovom aspektu nadležnosti sanitarne inspekcije u 2024. godini ogledala se u tome što je dinamika rada planirana i provedena kroz unaprijeđenu koordinaciju aktivnosti sa Javnom ustanovom Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, što je rezultiralo mnogim inspeksijskim nadzorima bazena na području Kantona Sarajevo, te su u tom smislu s ciljem unaprijeđenja stanja kroz preventivno i korektivno djelovanje izricane i mjere koje su se pored djelovanja u pogledu zdravstvene ispravnosti vode proširile i na ispunjavanje uslova u pogledu prostora, opreme, kadrova, kao i vođenja propisanih evidencija s ciljem ostvarivanja stalnog uvida u stanje i praćenje problematike u ovoj oblasti.

Tokom mjeseca jula 2024. godine prema informacijama Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo o ispravnosti vode bazena i vodovoda izvršeno je ukupno 39 inspeksijskih nadzora, te je izdato 22 rješenja o otklanjanju nedostataka i četiri rješenja o privremenoj zabrani rada do otklanjanja nedostataka.

Pravilnikom o sanitarno - tehničkim i higijenskim uslovima bazenskih kupališta i zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda propisani su sanitarno - tehnički i higijenski uslovi bazenskih kupališta, zdravstvena ispravnost bazenske vode, vrsta i obim uzoraka i analiza bazenske vode i analitičke metode, te vođenje evidencije rada bazenskih kupališta. Navedeni Pravilnik donesen je na osnovu Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Sanitarni inspektori su ovlašteni da privremeno zabrane upotrebu bazenske vode ako se na osnovu rezultata laboratorijskih ispitivanja ili inspeksijskim pregledom ustanovi da bazenska voda nije primjerena za kupanje, odnosno da predstavlja rizik za zdravlje ljudi ili da nisu ispunjeni uslovi za osiguranje zdravstvenih uslova za bazensku vodu. Privremena zabrana traje sve dok se ne dostavi dokaz o udovoljavanju uslovima koji su propisani Pravilnikom.

Obzirom na povećan broj neusklađenih laboratorijskih nadzora tokom mjeseca avgusta 2024. godine sa predstavnicima Javne ustanove Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo vršeni su nadzori nad bazenima, kako bi osigurali potpuno provođenje zakonskih propisa, a nadasve sigurnost korištenja bazenskih voda, te je izvršen ukupno 21 inspeksijski nadzor, izdato je 12 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka i izdata su dva rješenja o zabrani rada do otklanjanja nedostataka. Nadzori su nastavljeni do kraja godine, te je u periodu od septembra do decembra 2024. godine izvršeno 37 inspeksijskih nadzora, izdato je osam rješenja o otklanjanju nedostataka i pet rješenja o privremenoj zabrani rada do otklanjanja nedostataka.

Tokom izvještajnog perioda sanitarna inspekcija postupala je i po zahtjevima za izdavanje sanitarne saglasnosti, zahtjevima za prenos umrlih lica ili prisustvo ekshumaciji posmrtnih ostataka i to:

- prisustvo ekshumacijama – 27 zahtjeva
- nadzor nad prenosom umrlih lica – 111 zahtjeva
- izdavanje sanitarnih saglasnosti – 225 zahtjeva

U izvještajnom periodu, vezano za kontrolu provedbe imunizacije shodno zakonski propisanom obaveznom kalendaru imunizacije, zaprimljene su 482 potvrde o nekompletnom vakcinalnom statusu djece od Javne ustanove Dom zdravlja Kantona Sarajevo, odnosno potvrde kojima pedijatar obaviještava sanitarnu inspekciju da je dijete zdravo i da je obaveznik imunizacije, ali da roditelj ili staratelj odbija imunizaciju. Nakon provedenih postupaka i upućenih poziva roditeljima ili starateljima izdato je 233 prekršajnih naloga u ukupnom novčanom iznosu od 23.300,00 KM, roditeljima ili starateljima koji odbijaju imunizaciju djeteta, a za roditelje koji se ipak nakon inspeksijskog postupka odluče na imunizaciju, ostavljao se rok od 60 dana za provedbu imunizacije.

Sanitarna inspekcija na osnovu dostavljenih potvrda o nekompletnom vakcinalnom statusu djece Javne ustanove Dom zdravlja Kantona Sarajevo prati provedbu imunizacije djece u Kantonu Sarajevo.

Kako isto ne ukazuje na značajne rezultate, a u saradnji i sa Federalnom upravom za inspeksijske poslove i inspekcijama drugih kantona zamišljeno je da se tokom 2025. godine izmijeni način rada i da se dostavljaju zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka kod nadležnog suda.

Na osnovu obavještenja Evropske mreže za nadzor nad Legionarskom bolešću (ELDSNet) o potvrđenom slučaju legioneloze stranih državljana koji su boravili na području Kantona Sarajevo zaprimljena su tri zahtjeva tokom 2024. godine i izvršeni su timski nadzori sa predstavnicima Javne ustanove Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, a uzorkovanje vode na prisustvo Legionelle spp vršio je Federalni zavod za javno zdravstvo. Prisustvo Legionelle spp nije potvrđeno.

Tokom mjeseca jula 2024. godine Kantonalna uprava dostavila je inicijativu Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo za donošenje programa za provođenje preventivnih mjera za smanjenje rizika od legionarske bolesti u hotelima, bolnicama, socijalnim ustanovama i slično. Shodno odredbama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, te odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo bi trebalo prepoznati važnost i ozbiljnost teme kontrole i smanjenja rizika od Legionarske bolesti, te u što kraćem roku donijeti obavezujući program kako bi se mogle provoditi sanitarno - inspeksijske kontrole vezane za navedeno. Isto još nije realizirano, ali će se inicijative nastaviti i tokom 2025. godine. Kako ne postoji obavezujući program, otežano je i preventivno djelovanje na terenu.

Otežavajuća okolnost kod kontrole prisustva Legionelle spp jesu i finansijska sredstva, obzirom da Kantonalna uprava nema određen budžet za isto, a provođenje kontrole bez laboratorijskog uzorka nema svrhu, te će se o istom tokom 2025. godine dostaviti informacija Vladi Kantona Sarajevo.

Sanitarni inspektori vršili su preventivne inspeksijske nadzore u 13 hotela gdje je planiran smještaj gostiju manifestacije Sarajevo Film Festivala. Tokom manifestacije vršeni su pojačani inspeksijski nadzori u timskom radu sa inspekcijom rada i tržišno - turističkom inspekcijom. Sanitarni inspektori su izvršili 48 inspeksijskih nadzora, izdali 18 prekršajnih naloga zbog kršenja Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 38.500,00 KM, te su izdali 43 rješenja o zabrani rada radnicima koji nisu imali dokaz o obavljenom pregledu na kliconoštvo.

Tokom izvještajnog perioda u mjesecu decembru vršene su kontrole u biljnim apotekama u timskom radu sa inspekcijom rada. Sanitarni inspektori kontrolisali su kozmetiku sa posebnim namjenama, te deklaracije dodataka prehrani. Izvršeno je ukupno 27 inspeksijskih kontrola tokom kojih je izrečeni prekršajni nalozi u novčanom iznosu od 29.500,00 KM.

Sanitarni inspektori su tokom zadnje sedmice u mjesecu decembru 2024. godine vršili pojačane inspeksijske nadzore u ugostiteljskim objektima tokom druge smjene, u timskom radu sa inspektorima rada, zaštite na radu, tržišno - turističkim inspektorima i inspektorima za hranu.

Izvršeno je ukupno 145 nadzora od kojih je izdato 15 rješenja za otklanjanje nedostataka, 22 rješenja o zabrani upotrebe duhana i ostalih duhanskih proizvoda, izrečeno je pet zabrana rada licima koja nisu posjedovala dokaz o obavljenom sanitarnom pregledu, te izdata je jedna zabrana rada objektu koji nije posjedovao rješenje za rad od nadležnog organa. Izdata su 33 prekršajna naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 41.120,00 KM.

Od značaja su i provedeni inspeksijski nadzori nad subjektima koji se bave provođenjem obaveznih usluga dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, te su izrečene zabrane rada pojedinim objektima do otklanjanja nedostataka i izrečene su novčane sankcije, a prvi put se o uočenim nedostacima dostavila

i informacija Federalnom ministarstvu zdravstva, te su po osnovu informacije sanitarne inspekcije isti jednom subjektu po sili zakona ukinuli rješenje o radu zbog neispunjavanja uslova za obavljanje usluga dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije.

Zakonom o kontroli i ograničenoj uporabi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje, pušenje je zabranjeno u svim zatvorenim javnim prostorima, mjestu rada i u javnom prijevozu, kao i u privatnim sredstvima prijevoza u kojim se nalaze malodobne osobe.

Zakon i podzakonski akti doneseni temeljem Zakona propisuju izuzeća od zabrane pušenja, odnosno uvjete za uspostavu posebnih prostorija za pušenje.

Rok za prilagodbu s Pravilnikom je istekao 13.12.2024. godine, te inspektori postupanju prema zaprimljenim prijavama građana na način da donose rješenja kojim zabranjuju pušenje u svim javnim zatvorenim prostorima.

U mjesecu decembru zaprimljene su 102 prijave građana o kršenju navedenog propisa i postupljeno je po 82 prijave na način da je izvršen inspekcijski nadzor i utvrđeno činjenično stanje ili je odgovoreno podnosiocu zahtjeva o utvrđenom ukoliko se radi o objektu koji je prijavljen više puta od različitih podnosioca. Doneseno je 48 rješenja o zabrani pušenja u zatvorenom javnom prostoru.

9.2. Zdravstvena inspekcija

Broj izvršilaca u zdravstvenoj inspekciji su tri izvršioca, što nije u skladu sa sistematizovanim brojem od pet izvršilaca.

Tokom 2024. godine inspekcijske postupke izvršavala su četiri zdravstvena inspektora, ali ne u punom kapacitetu obzirom da je jedan inspektor stekao pravo na penziju, jedan inspektor obavljao je poslove glavnog inspektora, a jedan inspektor primljen je na rad krajem izvještajne godine. S tim u vezi, na kraju 2024. godine ukupan broj izvršilaca iznosi tri inspektora.

Zdravstvena inspekcija vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/10 i 75/13);
- Zakon o zdravstvenom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11);
- Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/10);
- Zakon o liječništvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 56/13)
- Zakon o stomatološkoj djelatnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj 37/12);
- Zakon o sestrinstvu i primaljstvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 43/13);
- Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva („Službene novine Federacije BiH“, broj 37/12);
- Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine FBiH", broj 29/05).

Zdravstveni inspektori su izvršili 674 inspekcijskih nadzora, izdali 189 rješenja, 43 prekršajnih naloga u ukupnoj vrijednosti novčane kazne u iznosu od 68.050,00 KM.

Zdravstvena inspekcija je vršila nadzor u zdravstvenim ustanovama u primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj zdravstvenoj zaštiti i nad radom privatnih ordinacija, te socijalnih ustanova. Zdravstvena inspekcija također nije postigla planirane rezultate, obzirom na reorganizaciju rada i odlazak zdravstvenog inspektora u penziju, a što je doprinijelo i manjem broju nadzora u odnosu na 2023. godinu.

Na kraju izvještajnog perioda sa radom je počeo jedan zdravstveni inspektor u skladu sa saglasnošću Vlade Kantona Sarajevo za prijem zdravstvenog inspektora.

Broj planiranih inspeksijskih nadzora za 2024. godinu je 729, a broj izvršenih inspeksijskih nadzora je 674. Tokom cijele 2023. godine djelovala su četiri zdravstvena inspektora, te je izvršeno 858 inspeksijskih nadzora. Treba napomenuti da su tokom 2024. godine u punom kapacitetu radila dva zdravstvena inspektora, obzirom da je jedan inspektor stekao pravo na penziju, jedan je obavljao poslove glavnog inspektora, a dolazak jednog zdravstvenog inspektora realiziran je tek krajem 2024. godine, kao i da je jedan zdravstveni inspektor obavljao i poslove farmaceutskog inspektora po ovlaštenju direktora.

Tokom izvještajnog perioda došlo je do izmjene planova u smislu prioriteta zdravstveno - inspeksijskih nadzora. Izvršeni su inspeksijski nadzori u smislu kontrole popunjenosti timova porodične medicine u odnosu na broj osiguranika, zatim kontrole posjedovanja edukacija iz oblasti porodične medicine, rješavanje dugogodišnjeg problema neposjedovanja rješenja o ispunjenosti uslova za rad Javne ustanove Zavod za zdravstvenu zaštitu zaposlenika Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo, kao i Javne ustanove Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva Kantona Sarajevo i Javne ustanove Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo, liste čekanja za neurološke preglede, propisivanje esencijalnih lijekova prema stručnom zvanju, vođenje propisnih evidencija o kadrovskoj strukturi i medicinskoj opremi.

Najčešće utvrđene nepravilnosti odnosile su se na nepotpuno i neblagovremeno vođenje medicinske dokumentacije, neposjedovanje evidencija koje su propisane u oblasti zdravstva, neposjedovanje valjane licence za samostalan rad, rad izvan obima djelatnosti koje su odobrene rješenjem ministarstva zdravstva, neposjedovanje dokaza o ispravnosti medicinske opreme i slično.

Tokom 2024. godine zdravstvena inspekcija je istrajala u rješavanju dugogodišnjeg problema neposjedovanja rješenja o ispunjenosti uslova za rad Javne ustanove Zavod za zdravstvenu zaštitu zaposlenika Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo, kao i Javne ustanove Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva Kantona Sarajevo i Javne ustanove Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo, te je nadležno ministarstvo zdravstva utvrdilo ispunjenost uslova u navedenim ustanovama tokom 2024. godine izdalo rješenja.

Vršeni su inspeksijski nadzori u ustanovama koje pružaju zdravstvene usluge u kućnim posjetama. Utvrđene su nepravilnosti te je zdravstvena inspekcija izdala rješenja za otklanjanje nedostataka, ali je evidentno smanjen broj kućnih posjeta u odnosu na prethodne godine, što je rezultat nedostatka zdravstvenog kadra.

Slijedom istog, započeti su inspeksijski nadzori radi utvrđivanja broja porodičnih ljekara, odnosno broja timova i pripadajućeg broja osiguranika, obzirom da se uočava i neracionalna raspodjela kadra. Inspeksijski nadzori su započeti tokom mjeseca septembra 2024. godine, ali nisu okončani obzirom da Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo ne raspolaže tačnim podacima o broju timova koji se vode kroz administraciju i broju timova koji zaista djeluju na terenu. Inspeksijskim nadzorima utvrđuje se:

- broj pacijenata po lokalitetima, odnosno ambulantama porodične/obiteljske medicine;
- broj timova (broj ljekara i medicinskih sestara), te broj pripadajućih pacijenata u timu.

Isto će se okončati početkom 2025. godine, te će se dostaviti informacija nadležnom ministarstvu zdravstva i Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, obzirom da je nerealno planirati budžetska sredstva, kao i obim pružanja zdravstvenih usluga bez tačnog broja timova porodične medicine i pripadajućih osiguranika.

Nadalje, inspekcijskim nadzorom u mjesecu septembru 2024. godine kontrolisalo se postupanje u Javnoj ustanovi Dom zdravlja Kantona Sarajevo, prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti koji propisuju da u ambulanti porodične medicine radi tim porodične medicine. Tim porodične medicine čini specijalista porodične medicine i najmanje jedna medicinska sestra - tehničar koja ima dodatnu edukaciju iz porodične medicine. Izuzetno, tim porodične medicine može činiti specijalista druge grane medicine sa dodatnom edukacijom iz porodične medicine, odnosno doktor medicine sa dodatnom edukacijom iz porodične medicine i najmanje jedna medicinska sestra - tehničar koja ima dodatnu edukaciju iz porodične medicine.

Na osnovu inspekcijskog nadzora utvrđeno je da u ambulantama porodične medicine radi 121 doktor medicine i 146 medicinskih sestara - tehničara koji nemaju dodatnu edukaciju iz porodične medicine. Inspekcija je djelovala donošenjem rješenja kao upravne mjere, a izvršenje iste će se dalje pratiti.

U timskom radu farmaceutskog i zdravstvenog inspektora kontrolisana je Javna ustanova Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš", a vezano za rad bolničke apoteke i osiguranje jednomjesečne zalihe esencijalnih lijekova, te obezbjeđivanje lijekova za pacijente koji se liječe u bolnici. Kako je utvrđeno da isti ne posjeduju dovoljnu količinu lijekova, zdravstvena inspekcija je izdala rješenje o upozorenju na osnovu odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti koji propisuju da zdravstvena ustanova može obavljati zdravstvenu djelatnost, ako ima odgovarajuće vrste i količine lijekova i medicinskih sredstava koje su potrebne za obavljanje određene zdravstvene djelatnosti za koju se zdravstvena ustanova osniva.

Zdravstvena inspekcija kontrolisala je i obavljanje pripravničkog staža u Javnoj ustanovi Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš", te je doneseno rješenje kojim se nalaže pribavljanje rješenja nadležnog Federalnog ministarstva zdravstva za obavljanje pripravničkog staža, odnosno rješenje kojim se utvrđuje ispunjenost uvjeta u zdravstvenim ustanovama, odnosno privatnoj praksi u kojima se obavlja pripravnički staž zdravstvenih radnika, prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, te je tokom mjeseca decembra Federalno ministarstvo zdravstva izdalo rješenje za obavljanje pripravničkog staža, odnosno odobrenje za Plan i program pripravničkog staža zdravstvenih radnika sa završenom srednjom školom zdravstvenog usmjerenja (medicinska sestra/tehničar, akušerska sestra, pedijatrijska sestra, laboratorijski tehničar, fizioterapeutski tehničar, psiho - gerijatrijska sestra tehničar).

Zdravstveni inspektori su izvršili usmjereni inspekcijski nadzor u Javnoj ustanovi Dom zdravlja Kantona Sarajevo i utvrdili da doktori stomatologije propisuju pacijentima lijekove koji se ne koriste za stomatološke usluge, nego za npr. kardiološke bolesti i stanja, urološke, nefrološke i slično. Zatražena je informacija od Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo i isti su dostavili informaciju o propisivanju lijekova doktora stomatologije i ograničenje za navedeno, te je predmetna informacija dostavljena Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo, kao i Federalnoj stomatološkoj komori, kako bi se pravilno informisali doktori stomatologije o mogućnostima i obavezama pridržavanja smjernica kod propisivanja lijekova sa esencijalne liste, a na koje okolnosti je doneseno i rješenje zdravstvene inspekcije prema Javnoj ustanovi Dom zdravlja Kantona Sarajevo. Predmetnim se direktno utiče na suzbijanje zloupotrebe propisivanja lijekova doktora stomatologije, a koji nisu određeni za potrebe postupaka dentalne medicine.

Tokom izvještajnog perioda vršeni su pojačani inspekcijski nadzori u stomatološkim ordinacijama, kao i nadzori po zahtjevu Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo. Za utvrđene nepravilnosti zdravstvena inspekcija je djelovala rješenjima o otklanjanju nedostataka, kao i novčanim sankcijama. Tokom ovog izvještajnog perioda, također je ostvaren napredak u radu zdravstvene inspekcije što se naročito odnosi na provedbu povećanja broja inspekcijskih nadzora nad stomatološkim ordinacijama, između ostalog, i po zahtjevima Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo. Slijedom toga utvrđene su i nepravilnosti na koje je zdravstvena inspekcija djelovala zakonom predviđenim upravnim

mjerama kao i izricanjem propisanih sankcija. Između ostalih mjera, zdravstvena inspekcija je u slučajevima kada je kod subjekata nadzora utvrđeno više od dva prekršaja primjenjivala i upravnu mjeru privremene zabrane rada u trajanju od sedam dana kako je to predviđeno Zakonom o inspekcijama Kantona Sarajevo.

9.3. Farmaceutska inspekcija

Broj izvršilaca u farmaceutskoj inspekciji je jedan izvršilac, što nije u skladu sa sistematizovanim brojem od dva izvršioca.

Prema sistematizaciji predviđena su dva izvršioca, a tokom 2024. godine inspeksijske postupke izvršavao je jedan farmaceutski inspektor u kontinuitetu, dok je jedan zdravstveni inspektor u drugoj polovini izvještajnog perioda vršio nadzore iz nadležnosti farmaceutske inspeksijske po ovlaštenju direktora.

Farmaceutska inspekcija vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o apotekarskoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/10);
- Zakon o lijekovima („Službene novine Federacije BiH“, broj 109/12);
- Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima („Službeni glasnik BiH“, broj 58/08);
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/10 i 75/13);
- Zakon o zaštiti potrošača u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 25/06);

Farmaceutska inspekcija izvršila je 265 inspeksijskih nadzora, izdala 78 rješenja, 39 prekršajnih naloga, u ukupnom novčanom iznosu od 96.360,00 KM.

Farmaceutska inspekcija značajno je poboljšala svoj rad tokom 2024. godine, a što je vidljivo iz rezultata, posebno uvažavajući činjenicu da je broj planiranih nadzora 242, a realizirano je 265 inspeksijskih nadzora, što je u odnosu na 2023. godinu više za 25 inspeksijskih nadzora.

Plan i program rada izmijenjen je na način da je postavljen jasan fokus glede kontrola farmaceutskog inspektora, a koji se odnosio na kontrolu izdavanja ampuliranih lijekova u privatnim apotekama, zatim kontrola režima izdavanja lijekova, kontrola posjedovanja jednomjesečnih zaliha u javnim zdravstvenim ustanovama odnosno bolničkim apotekama.

Nadzori farmaceutske inspeksijske provode se kod pravnih i fizičkih lica, apotekama, specijaliziranim trgovinama, zdravstvenim ustanovama, privatnoj praksi s ciljem kontrole prometa lijekova na malo, te osiguranje ispravnosti djelotvornosti lijekova koji se upotrebljavaju u medicini, kao i njihova zloupotreba, utvrđivanje uvjeta za dobijanje odobrenja za stavljanje lijeka u promet, utvrđivanje neadekvatnog rukovanja sa upustvom o lijeku, utvrđivanje broja farmaceutskih timova, poštivanje propisane marže odnosno cijene lijekova i praćenja evidencije o izvršenim kontrolama kvaliteta lijekova.

Najčešće utvrđene nepravilnosti odnose se na nepoštivanja režima izdavanja lijekova, prometovanjem lijekova koji nemaju dozvolu za stavljanje lijeka u promet, rad farmaceutskog tehničara na mjestu magistra farmacije, neslaganja materijalnog stanja lijekova u apoteci sa materijalnim stanjem u programu apoteke, izdavanja gotovih lijekova na komad, izdavanje lijekova bez recepta, neadekvatne deklaracije na sekundarnom pakovanju lijeka i slično.

Farmaceutska inspekcija u mjesecu februaru 2024. godine vršila je inspeksijski nadzor na autopijaci po osnovu prijave da se na istoj prodaju lijekovi proteklog roka upotrebe. Zatečena je manja količina lijekova koja je oduzeta i dostavljena na propisno uništavanje.

Na osnovu prijave građana, izvršen je usmjereni inspekcijski nadzor i u specijaliziranoj trgovini za promet medicinskim sredstvima na malo, a na okolnosti da ista provodi preglede u osnovnim školama uz saglasnost Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo. Inspekcijskim nadzorom je utvrđeno da radnici specijalizirane trgovine uzimaju otiske djece u školama, te se vrši narudžba ortopedskog sredstva na osnovu nalaza ljekara koji ima uvid u snimak stopala djeteta. Obzirom da je utvrđeno da je specijalizirana trgovina registrovana za naručivanje, čuvanje i izdavanje medicinskih sredstava, a kako je utvrđeno da se navedeno ne obavlja u registrovanoj trgovini nego van iste, izdato je rješenje kojim se nalaže obavljanje registrovane djelatnosti unutar prostora u kojem je utvrđena ispunjenost uslova prilikom registracije. Na rješenje je uložena žalba u mjesecu julu 2024. godine, te je drugostepeni organ odbio uložene žalbe i potvrdio rješenje farmaceutskog i zdravstvenog inspektora. Dostavljena je i informacija Ministarstvu za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo da pravna ili fizička lica koja imaju rješenja za promet medicinskim sredstvima na malo nemaju zakonsku mogućnost da medicinska sredstva prometuju u školama i predškolskim ustanovama, te da isti ne mogu angažovati ljekare ili zdravstvene radnike koji bi vršili pregled djece u školama i predškolskim ustanovama.

Tokom mjeseca oktobra 2024. godine po zahtjevu Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine izvršeni su inspekcijski nadzori u Javnoj ustanovi Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, Javnoj ustanovi Dom zdravlja Kantona Sarajevo, Javnoj ustanovi Apoteke Sarajevo i Privatnoj zdravstvenoj ustanovi Apoteka Dina, a sa ciljem kontrole utvrđivanja puta lijeka iz rizične skupine - vakcina, prosječan rok skladištenja, način čuvanja i zbrinjavanja farmaceutskog otpada.

Na naprijed navedene navode farmaceutski inspektor je u timu sa glavnim inspektorom i zdravstvenim inspektorom izvršio složene inspekcijske nadzore kod naprijed navedenih subjekata. Zbog obimnosti prijave inspekcijski nadzori su vršeni više dana kod jednog subjekta. Tom prilikom prikupljen je dokazni materijal, utvrđeno činjenično stanje, a u toku je donošenje mjera u cilju zaštite javnog interesa. Dostavljena je informacija Agenciji za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine, Federalnom ministarstvu zdravstva, kao i Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo. Od istih je zatraženo i da se aktivno uključe u rješavanje problema obzirom da je utvrđeno da postoji niz nedostataka u kompletnom lancu nabavke i čuvanja ovog rizičnog lijeka. Mjere zabrane nisu donesene jer bi isto moglo ugroziti program imunizacije, ali će se odmah početkom 2025. godine zatražiti aktivno učešće nadležnih institucija i osnivača za iznalaženje rješenja za otklanjanje svih utvrđenih nepravilnosti.

U redovnoj kontroli u Javnoj ustanovi Dom zdravlja Kantona Sarajevo, tokom mjeseca novembra 2024. godine utvrđeno je da se materijalno stanje lijekova koji su na bolničkoj esencijalnoj listi ne vode u skladu sa zakonom, odnosno da stvarno stanje lijekova zatečeno u momentu kontrole ne odgovara stanju lijeka u predloženoj evidenciji ustanove. U momentu kontrole utvrđeno je da kontrolisanih lijekova u predmetnoj ustanovi ima fizički znatno manje u odnosu na zaprimljeno stanje i potrošnju. Također u momentu kontrole utvrđeno je da predmetna ustanova nema jednomjesečnu zalihu esencijalnih lijekova. Navedene radnje nisu u skladu sa aktuelnom zakonskom regulativom te je izdato rješenje o otklanjanju nedostataka i izrečena novčana sankcija u vrijednosti od 7.750,00 KM.

Farmaceutski inspektor u timu sa zdravstvenim inspektorom, na osnovu zahtjeva Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo, kao i na osnovu prijave građana, vršio je inspekcijske nadzore u privatnim stomatološkim ordinacijama, te je utvrdio da se u istim za pružanje stomatoloških usluga koriste anestetici koji nisu registrovani za prometovanje na tržište Bosne i Hercegovine, odnosno nemaju odobrenje Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine, niti imaju dokaz o namjenskom interventnom uvozu. Odmah je izrečena zabrana dalje upotrebe zatečenih lijekova, izrečena je novčana sankcija, a o istom je dostavljena i informacija Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine.

U mjesecu decembru 2024. godine realizirana je akcija pojačanih inspekcijskih nadzora nad radom subjekata koji su registrovani za obavljanje apotekarske djelatnosti u Kantonu Sarajevo. Timski nadzori kantonalnog inspektora rada i farmaceutskog inspektora rezultirali su donošenjem 18 rješenja i 34 prekršajna naloga u ukupnom novčanom iznosu od 67.100,00 KM.

Novčane kazne i upravne mjere kontrolisanim apotekama donesene su radi utvrđenih nepoštivanja odredaba Zakona o apotekarskoj djelatnosti i Zakona o radu, koje se odnose na nepoštivanje režima izdavanja lijeka kako je utvrđeno dozvolom o stavljanju lijeka u promet, kao i nepotpuno vođenje finansijskog i materijalnog knjigovodstva, te nepravilnosti vezane za bitne elemente ugovora o radu i evidencije o prisustvu radnika na radu.

9.4. Inspekcija za hranu

Broj izvršilaca u Inspekciji za hranu su četiri izvršioca, što nije u skladu sa sistematizovanim brojem od sedam izvršilaca.

Inspekcija za hranu vrši nadzor nad primjenom zakona i to:

- Zakon o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04);
- Zakon o genetički modifikovanim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09);
- Zakon o zaštiti potrošača u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 25/06 i 88/15);
- Zakon o zdravstvenoj ispravnosti životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe ("Službeni list SFRJ", broj 53/91);
- Zakon o zdravstvenom nadzoru životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe (Službeni list SRBiH broj 43/86, 18/90) preuzeti Uredbom sa zakonskom snagom (Službeni list R BiH", broj 2/92 i 13/94);
- Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni novine FBiH", broj 29/05) – jedan inspektora za hranu po ovlaštenju direktora Federalne uprave za inspekcijske poslove.

Inspekcija za hranu izvršila je 1018 inspekcijskih nadzora, izdala 345 upravnih mjera odnosno rješenja, 90 prekršajnih naloga u ukupnoj vrijednosti novčane kazne u iznosu od 152.510,00 KM.

Vezano za poslove i nadležnosti inspekcije za hranu primijećeno je da povećanje broja inspektora za hranu, radila su tri inspektora za hranu pa je taj broj povećan na četiri inspektora, što ipak nije u dovoljnoj mjeri rezultiralo očekivanim povećanjem broja inspekcijskih nadzora u toj oblasti, te su s ciljem unaprjeđenja ekonomičnosti i efikasnosti rada provedene aktivnosti izmjene metodologije i organizacije rada ove inspekcije u kontekstu boljeg korištenja i upravljanja kadrovskim kapacitetima, pa je tako u odnosu na planiranih 927 inspekcijskih nadzora sa tri inspektora za hranu dodatnim angažmanom četvrtog inspektora za hranu ostvaren povećan rezultat rada na način što je u istom izvještajnom periodu izvršeno čak 1018 inspekcijskih nadzora u oblasti koja se odnosi na nadležnost ove inspekcije.

Uvažavajući činjenicu da je povećan broj izvršilaca za jednog inspektora u inspekciji za hranu, broj izvršenih inspekcijskih nadzora tokom 2024. godine je manji u odnosu na 2023. godinu za 85 inspekcijskih nadzora, a isto proizilazi iz činjenice da su se tokom 2023. godine inspektorima za hranu dodjeljivali predmeti iz nadležnosti sanitarne inspekcije i koji su brojčano značajno utjecali na ukupni rezultat, s obzirom na manji broj inspekcijskih nadzora koji su se u prethodnom periodu provodili neposredno na terenu.

Jedna od uobičajenih i propisanih metoda saradnje između Javne ustanove Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo i Kantonalne uprave, između ostalog je i to da Javna ustanova Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo Kantonalnoj upravi kontinuirano dostavlja, odnosno prosljeđuje

informacije o licima za koje je utvrđeno da su kliconoše, a što je ustanovljeno prilikom prethodno provedenih sanitarnih pregleda.

Slijedom toga, a kako je propisano Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, nadležnost za postupanje u takvim slučajevima imaju sanitarni inspektori. Način na koji se predmetni inspektorat odnosio prema takvoj problematici bio je takav da je samo jedan od postojećih inspektora za hranu imao ovlaštenje direktora Federalne uprave za inspekcijske poslove za tretiranje tih slučajeva, dok ostali inspektori za hranu nisu imali formalno ovlaštenje za provođenje inspekcijskog nadzora u užem smislu vezano za tu problematiku, ali su ostali inspektori za hranu koji nisu imali takvo ovlaštenje ipak formalno evidentirali tretiranje takvih prijava kao inspekcijske nadzore u smislu uvrštavanja istih u periodične i druge izvještaje što je posljedično odavalo utisak povećanog broja inspekcijskih nadzora te vrste, iako je formalno - pravno upitno da li se takvo tretiranje tih prijava od strane onih inspektora za hranu koji nisu imali navedeno formalno ovlaštenje uopće moglo smatrati formalno - pravno izvršenim inspekcijskim nadzorima po tom osnovu što je dovelo u pitanje autentičnost predstavljanja i uvrštavanja takvih postupanja u izvještaje o broju izvršenih inspekcijskih nadzora u toj oblasti.

Tokom 2024. godine, zbog principa pravne sigurnosti i autentičnog i realnog predstavljanja stanja u pogledu izvještavanja o inspekcijskim nadzorima u toj oblasti, takva praksa je prekinuta pa su u izvještaje o inspekcijskim nadzorima tog tipa uvrštavani samo oni slučajevi gdje su po takvim prijavama kao inspekcijski nadzori u izvještajima evidentirani samo oni inspekcijski nadzori u kojima se je vršilo neposredno utvrđivanje činjeničnog stanja na terenu uz sačinjavanje zapisnika o utvrđenom činjeničnom stanju, što je posljedično dovelo do toga da je broj izvršenih inspekcijskih nadzora povodom izvršavanja ovakvih poslova sada naizgled manji po broju, ali u svakom slučaju su takvi podaci u smislu izvještavanja o izvršenim inspekcijskim nadzorima više autentični i formalno - pravno vjerodostojni u odnosu na prethodni način sačinjavanja izvještaja, kako je naprijed navedeno i objašnjeno.

U izvještajnom periodu fokus programskog rada je nadzor nad proizvodnjom i prometom namirnica, kao i predmeta koji dolaze u kontakt sa hranom, te saradnja sa laboratorijama i Agencijom za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, osobito u postupanju po RASFF obavijestima, što se smatra prioritarnim kod planiranja djelovanja inspektora. Nadzor se provodio u objektima u kojima se vrši proizvodnja i promet hrane, kao i nadzor nad zdravstvenim stanjem lica koja dolaze u kontakt s hranom i nadzor materijala koji dolaze u kontakt s hranom.

Osim vršenja senzorskog pregleda i kontrole sljedivosti hrane, posebnim planom i programom uzorkovanja izvršeno je i planirano uzimanje uzoraka hrane na mikrobiološko ispitivanje, kao i uzimanje briseva ruku, radnih površina, opreme i pribora koji dolaze u kontakt s hranom radi utvrđivanja higijenskog stanja u objektima u saradnji sa Veterinarskim fakultetom u Sarajevu.

Usmjereni inspekcijski nadzori uglavnom su se odnosili na nezadovoljavajuće higijenske uslove u objektima, promet zdravstveno neispravnim namirnicama, hrana promijenjena organoleptički, prisustvo primjesa i onečišćenja, protekli rok namirnica, obavijesti od nadležnih institucija o zabrani prometa hrane neodgovarajućeg kvaliteta putem EU RASFF sistema za brzo uzbunjivanje za hranu i hranu za životinje, nehigijenski uslovi u objektima za proizvodnju, promet i distribuciju hrane, neodgovarajući temperaturni uslovi čuvanja lakokvarljivih namirnica, alimentarne intoksikacije kao prioritet u postupanju.

Pored vršenja senzorskog pregleda i kontrole sljedivosti hrane, posebnim planom i programom uzorkovanja izvršeno je i planirano uzimanje uzoraka hrane na mikrobiološko ispitivanje, kao i uzimanje briseva ruku, radnih površina, opreme i pribora koji dolaze u kontakt s hranom radi utvrđivanja higijenskog stanja u objektima.

Najčešće nepravilnosti odnose se na neispunjavanje odredbe propisa o hrani u pogledu sljedivosti za hranu, deklarisanja, nepostojanja dokumentacije o zdravstvenoj ispravnosti i kvalitetu, nije implementiran sistem samokontrole (HACCP), uposlenici nisu imali edukaciju o higijeni hrane u skladu s propisima o hrani, nezadovoljavajući sanitarno - higijenski uslovi i slično.

Inspektori za hranu djelovali su prvenstveno preventivno, te prilikom održavanja manifestacija na području Kantona Sarajevo kao što su Street food market i Sarajevo Film Festival, inspektori su izvršili preventivne nadzore u ugostiteljskim objektima i hotelskim smještajima prije početka navedenih manifestacija kako bi se osigurala sigurnost kod prometovanja namirnica.

U sklopu preventivnih inspekcijskih nadzora vezanih za organizaciju Street food marketa izvršeno je ukupno 29 inspekcijskih nadzora, izrečene su tri zabrane rada i četiri zabrane prometa zdravstveno neispravne hrane. Obzirom da se radi o privremenim objektima i privremenim dozvolama za rad na otvorenom, vrlo je teško uspostaviti dobre sanitarno - higijenske uslove, te se sigurnosti i realizaciji manifestacije ovog karaktera doprinijelo kontinuiranim nadzorom.

Preventivni nadzori provedeni su i tokom organizacije i manifestacije 30. Sarajevo Film Festivala, a prema uputama organizatora izvršen je nadzor u objektima gdje je planiran smještaj gostiju, te je izvršeno 13 inspekcijskih nadzora u hotelima i 11 inspekcijskih nadzora u restoranima. Za utvrđene nepravilnosti inspekcija je djelovala izdavanjem rješenja, te je pratila izvršenje rješenja prije početka manifestacije.

Kao pojačane i ciljane akcije vršene su uz službena uzorkovanja u tmskom radu sa veterinarskim inspektorima, te su prevedeni nadzori kod subjekata u poslovanju sa hranom a koji posluju sa hranom animalnog porijekla, odnosno morskim plodovima.

Izvršen je nadzor u ukupno 13 objekata, uzeto je 112 briseva radi kontrole higijene u toku procesa rada, a prema rezultatima 93 uzorka brisa su bila uredna, dok je kod 19 briseva utvrđeno nedozvoljeno prisustvo aerobnih mezofilnih bakterija i enterobakterija, odnosno odstupanje od dozvoljenih vrijednosti prema Pravilniku o mikrobiološkim kriterijima za hranu, odnosno Smjernicama za tumačenje i provedbu pravilnika o mikrobiološkim kriterijima za hranu (2023).

Vršena su i službena uzorkovanja sladoleda u ukupno 24 objekata, uzeto je 113 briseva i 63 uzorka sladoleda. Od navedenog broja, tri uzorka sladoleda su odstupala od dozvoljenih vrijednosti prema Pravilniku o mikrobiološkim kriterijima za hranu, odnosno Smjernicama za tumačenje i provedbu pravilnika o mikrobiološkim kriterijima za hranu (2023). Inspekcija za hranu izdala je 21 rješenje o otklanjanju nedostataka, što je dalje i pratila do izvršenja istih.

Nadalje, službena uzorkovanja su izvršena i u objektima koji prometuju tradicionalnim bosanskim kolačima kao što su baklave, ružice i kadaif, te u objektima brze hrane tipa fast food koji se nalaze direktno uz osnovne i srednje škole na području Kantona Sarajevo.

U mjesecu oktobru 2024. godine Kantonalna uprava zaprimila je prijavu o sumnji na trovanje hranom od Javne ustanove Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo u jednom ugostiteljskom objektu na području Kantona Sarajevo. Istog dana, bez odlaganja, inspektori za hranu izvršili su inspekcijski nadzor u predmetnom ugostiteljskom objektu, te je na zapisnik izrečena privremena zabrana rada. Izvršeno je službeno uzorkovanje gdje je uzeto pet uzoraka, a rezultati su pokazali enterobakterije na jajima u ljusci i kupus salati, te enterobakterije i aerobne mezofilne bakterije bile su na granici u uzorku majoneze i termički obrađene piletine. Uzeto je i 20 uzoraka briseva, a od ukupnog broja osam uzoraka nije bilo usklađeno sa mikrobiološkim kriterijima, te su utvrđene povećane vrijednosti enterobakterija i aerobnih mezofilnih bakterija. Ovom kontrolom nije utvrđeno prisustvo *Salmonelle* spp i *Listerie monocytogenes*.

Obzirom na broj oboljelih kojih je bilo 11, Javna ustanova Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo dostavila je prijedlog za proglašenje epidemije, što je i prihvaćeno, te je proglašena epidemija trovanja hranom prema Pravilniku o načinu prijavljivanja zaraznih bolesti.

Kada su u pitanju sumnje na trovanje, a koje se provode u timskom radu sa specijalistima epidemiologije Javne ustanove Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, otežavajuća je okolnost što nisu određena budžetska sredstva za Javnu ustanovu Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo kao javno - zdravstvenu instituciju koja bi trebala vršiti kontrolu uzoraka hrane i briseva radi praćenja i efikasnosti u radu, obzirom na značaj i praćenje lanca zaraze, niti je zakonski određeno ili budžetom uslovljeno da se zaposlenici nadziranih subjekata šalju u javno - zdravstvenu instituciju radi ponavljanja sanitarnih pregleda, obzirom na važnost praćenja kliconoša.

Tokom 2025. godine će biti dostavljena inicijativa Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo da se da važnost i odredi način postupanja javnozdravstvene institucije glede laboratorijskih analiza kada su u pitanju sumnje na trovanje.

Kako je tokom 2024. godine Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo donijelo Pravilnik o ishrani djece u osnovnim i srednjim školama Kantona Sarajevo, planirani su inspekcijski nadzori u osnovnim i srednjim školama na području Kantona Sarajevo. Ukupno je izvršeno 13 inspekcijskih nadzora.

Inspekcijskim nadzorima je utvrđeno da u većini škola posluju registrovani ugostiteljski objekti, koji imaju svoj pravni subjektivitet i za iste nije obavezujuća primjena navedenog Pravilnika. O istom je dostavljena informacija Ministarstvu za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, čime je ukazana potreba za izmjenu ili dopunu Pravilnika kako bi isti bio primjenjiv, a s ciljem da se omogući zdravstveno sigurna i kvalitetna ishrana djece u školama, te da se omogući primjena i kontrola propisanih odredbi.

Od Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine ili od Federalne uprave za inspekcijske poslove zaprimljene su RASFF obavijesti, te su inspektori odmah po istim prioritetno postupali. Obzirom na provedene inspekcijske nadzore, uočeno stanje na terenu, prepoznate nedostatke tokom 2025. godine vršit će se planiranje inspekcijskih nadzora kako bi se utjecalo na suzbijanje utvrđenih nedostataka kod subjekata nadzora.

Saradnja sa federalnim organima, drugim kantonima, općinama, Gradom Sarajevom, ombudsmenima, nevladinim sektorom i drugim organima

Tokom izvještajnog perioda u kontinuitetu je realizirana saradnja sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove, te se radilo na poboljšanju načina provedbe inspekcijskih postupaka kod provedbe imunizacije, a što je rezultiralo izmjenom načina postupanja inspektora.

Uspostavljena je saradnja i sa Ministarstvom zdravstva Kantona Sarajevo i Javnom ustanovom Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, te se zajedničkim radom uočavaju fokusi i problemi na terenu za koje se iznalaze rješenja.

Poboljšanje saradnje sa Ministarstvom zdravstva Kantona Sarajevo i Javnom ustanovom Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, kao i strukovnih komora je od značaja kako bi se uspostavila bolja razmjena informacija i kako bi se djelovalo na nedostatke i nepravilnosti koje su od javno - zdravstvenog značaja.

Inicirano je donošenje smjernica za kontrolu uslova s ciljem sprječavanja nastanka legionarske bolesti što je uzeto u razmatranje i očekuje se realizacija istog 2025. godine.

Timskim radom praćeno je provođenje sistematske deratizacije koja se na području Kantona Sarajevo nije vršila u protekle dvije godine. Sanitarni inspektori i predstavnici Javne ustanove Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo pratili su izvođenje svih faza.

Saradnja sa policijskim službenicima Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo se realizira u kontinuitetu, te se planirane aktivnosti realiziraju bezuslovno, što implicira vrlo efikasnu saradnju.

Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo podnosi zahtjeve ili dostavlja informacije o uočenim postupcima koji nisu u skladu sa propisima na osnovu kojih nadležna zdravstvena inspekcija i farmaceutska inspekcija dalje postupa.

10. INSPEKTORAT SAOBRAĆAJNE I CESTOVNE INSPEKCIJE

Inspektorat u 2024. godini se sastoji od osam inspektora, od čega:

- **jedan glavni inspektor**
- **jedan inspektor za ceste**
- **šest saobraćajnih inspektora**

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo na radno mjesto kantonalni saobraćajni inspektor je sistematizovano 10 izvršilaca, dok saobraćajna inspekcija broji šest izvršilaca, a na radno mjesto kantonalni inspektor za ceste je propisan jedan izvršilac, dok ista inspekcija broji jednog izvršioca.

Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije u periodu januar - decembar 2024. godine vršio je poslove neposrednog inspeksijskog nadzora nad provođenjem zakona i drugih propisa iz oblasti cesta i cestovnog prijevoza.

Programom rada ovog Inspektorata za 2024. godinu planirano je izvršenje 3080 inspeksijskih nadzora, od čega je za saobraćajnu inspekciju planirano izvršenje 2640 inspeksijskih nadzora, a za cestovnu inspekciju planirano je izvršenje 440 inspeksijskih nadzora.

Inspektorat je u 2024. godini uspješno pratio i implementirao svoje planirane zadatke, kao što su redovni inspeksijski nadzori i inspeksijski nadzori koji su inicirani od strane trećih lica, blagovremenost izvještaja, saradnja sa drugim inspektoratima, organima i institucijama, te su svi zadaci i mjere preduzete u skladu s planiranim rokovima.

U realizaciji aktivnosti ovaj Inspektorat sprovodi poslove i zadatke na provođenju zakona iz nadležnosti Inspektorata.

Inspektor za ceste vršio je nadzor nad primjenom zakona iz oblasti cesta, dok su saobraćajni inspektori vršili nadzor nad primjenom zakona koji regulišu oblast prijevoza.

U ovom izvještajnom periodu vršeni su kontinuirani inspeksijski nadzori javnog linijskog prijevoza putnika kao i kontinuirani inspeksijski nadzori prijevoza tereta, kako javnog tako i prijevoza za vlastite potrebe na području Kantona Sarajevo koji nosi i najveći broj inspeksijskih nadzora.

Problematika u oblasti javnog prijevoza putnika - taxi prijevoza, kao i nelegalnog takozvanog kombi prijevoza, tačnije vozila 1+8 na području Kantona Sarajevo u izvještajnom periodu se rješavala kontinuiranim inspeksijskim nadzorima nad cestovnim lokacijama za koje se smatralo da iste koriste

u vršenju nelegalnog prijevoza, te povremenim akcijama sa izlaskom na lokalitete koji isti koriste u nelegalnim radnjama i rješavanja predmeta po prijavama građana.

Ovaj Inspektorat će u 2025. godini zahvaljujući postignutom i stečenom iskustvu u prethodnom periodu dinamizirati svoje aktivnosti na obavljanju inspekcijskog nadzora utvrđenog godišnjim programom rada bliže razrađenog kroz mjesečne planove obavljanja inspekcijskog nadzora, a uz uvažavanje aktuelne problematike na terenu.

Programska orijentacija razvoja Inspektorata saobraćajne i cestovne inspekcije sa fokusom na efikasnost i usklađenost sa zakonskim propisima predstavlja način za unapređenje rada Inspektorata i povećanje kvaliteta usluga. Programska orijentacija koja se može koristiti u ovom kontekstu je sljedeća:

- Integracija sa drugim državnim i lokalnim institucijama za bržu reakciju i bolju koordinaciju;
- Stručni razvoj inspektora kroz kontinuirane edukacije;
- Fokus na preventivne inspekcijske nadzore u realnom vremenu za rješavanje kriznih situacija;
- Sistematsko prikupljanje i analiza podataka čime bi se optimizovali planovi za buduće inspekcijske nadzore;
- Ojačavanje sigurnosti na cestama razvijanjem planova za redovne i ad hoc inspekcijske nadzore kako cesta, tako i objekata u pojasu cesta propisima koji regulišu oblast cesta;
- Saradnja sa policijskim upravama, nadležnim tužilaštvom i općinskim organima, kao i razmjena iskustava i praksi kako bi se osigurala bolja kontrola i efikasnije rješavanje saobraćajne problematike;
- Povećanje kapaciteta inspektora u skladu sa sistematizacijom kao i ažuriranje opreme i vozila;
- Investirati u novu tehnologiju, vozila i opremu za inspektore kao što su mobilni uređaji za provjeru tahografa.

Programska orijentacija u 2025. godini će biti usmjerena na kontinuirane inspekcijske nadzore svih oblasti prijevoza putnika i tereta iz nadležnosti ovog Inspektorata sa akcentom na javni vanlinijski prijevoz putnika - taksi prijevoz, javni linijski prijevoz putnika - gradski prijevoz kao i nelegalni prijevoz putnika kombi vozilima, odnosno 1+8, kao i prijevoz tereta na području Kantona Sarajevo.

U izvještajnom periodu Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije na osnovu Programa rada za 2024. godinu realizovao je slijedeće:

- izvršeno je 2912 inspekcijskih nadzora;
- donijeto je pet rješenja o nalaganju mjera;
- iz saobraćaja nije bilo isključenih vozila;
- nadležnom sudu su podnesena četiri zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka;
- izdato je 607 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 365.850,00 KM.

Tabela * Tabelarni prikaz izvršenih inspekcijskih nadzora i donijetih mjera Inspektorata saobraćajne i cestovne inspekcije za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

Broj izvršenih inspekcijskih nadzora	Broj donijetih rješenja	Broj vozila isključenih iz saobraćaja	Broj prekršajnih prijava	Broj izdatih prekršajnih naloga	Visina izrečenih kazni (KM)
2912	5	0	4	607	365.850,00

U izvještajnom periodu ovaj Inspektorat je izvršio 2912 inspekcijskih nadzora iz svoje nadležnosti. Programom rada Inspektorata saobraćajne inspekcije i cestovne inspekcije za 2024. planirano je izvršenje 3080 inspekcijskih nadzora, a izvršeno je 2912 inspekcijskih nadzora što je za 168

inspekcijskih nadzora manje od planiranog, odnosno za 5,4% manje od planiranog broja inspekcijskih nadzora.

Tabela 1. Uporedni pregled planiranih i ostvarenih inspekcijskih nadzora 2023/2024. godini sa procentualnim pokazateljima u odnosu na planirane i izvršene inspekcijske nadzore:

R.B.	INSPEKCIJA	Planirani broj inspekcijskih nadzora za 2023. godinu	Broj izvršenih inspekcijskih nadzora za 2023. godinu	INDEX (4/3)	Planirani broj inspekcijskih nadzora za 2024. godinu	Broj izvršenih inspekcijskih nadzora za 2024. godinu	INDEX (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Saobraćajna inspekcija	2640	2181	82,61	2640	2484	94,09
2.	Inspekcija za ceste	540	552	102,22	440	428	97,27
UKUPNO		3180	2733	85,94	3080	2912	94,54

Iz objektivnih okolnosti koje su uticale na smanjenje broja izvršenih inspekcijskih nadzora se, a koje se nisu mogle predvidjeti Programom rada za 2024. godinu, ovaj Inspektorat iz svoje nadležnosti izvršio je za 5,46% manje inspekcijskih nadzora od planiranih, odnosno izvršeno je 168 inspekcijskih nadzora manje od planiranog broja inspekcijskih nadzora.

U izvještajnom periodu Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije donio je pet upravnih mjera iz svoje nadležnosti.

Tabela 2. Uporedni pregled donesenih upravnih mjera 2023/2024. godini

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih rješenja 2023. godine	Broj izdatih rješenja 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Saobraćajna inspekcija	1	5	500%
2.	Inspekcija za ceste	0	0	0
UKUPNO		1	5	500%

U izvještajnom periodu Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije je izdao 607 prekršajnih naloga iz svoje nadležnosti.

Tabela 3. Uporedni prikaz donesenih prekršajnih naloga 2023/2024. godina

R.B.	INSPEKCIJA	Broj izdatih prekršajnih naloga 2023. godine	Broj izdatih prekršajnih naloga 2024. godine	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Saobraćajna inspekcija	482	607	125,93%
2.	Inspekcija za ceste	0	0	0

UKUPNO	482	607	125,93%
---------------	------------	------------	----------------

U izvještajnom periodu u Inspektoratu saobraćajne i cestovne inspekcije su izrečene novčane kazne u ukupnom iznosu od 365.850,00 KM.

Tabela 4. Uporedni prikaz visine izrečenih novčanih kazni 2023/2024. godine

R.B.	INSPEKCIJA	Visina izrečene novčane kazne 2023. godine (KM)	Visina izrečene novčane kazne 2024. godine (KM)	INDEX (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Saobraćajna inspekcija	365000	365850	100,23%
2.	Inspekcija za ceste	0	0	0
UKUPNO		365000	365850	100,23%

U izvještajnom periodu u ovom Inspektoratu je izvršeno 2912 inspeksijskih nadzora, te doneseno pet upravnih mjera iz nadležnosti istog.

10.1. Inspekcija za ceste

Inspekcija za ceste broji jednog izvršioca što odgovara sistematizovanom broju izvršioca.

Inspektor za ceste je vršio nadzor nad primjenom zakona iz oblasti cesta i to:

- Zakon o cestama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" broj 12/10,13/10 i 66/13);
- Podzakonskim aktima donesenim na osnovu Zakona o cestama Federacije BiH;
- kantonalnim propisima koji regulišu oblast cesta.

Primjena Odluke o kategorizaciji cesta u autoceste, magistralne ceste i regionalne ceste koja je trebala započeti 15.11.2014. godine i kojom bi određeni broj lokalnih i gradskih cesta bile kategorisane kao regionalne ceste, a samim tim bi bile i u nadležnosti inspeksijskog nadzora kantonalnih inspektora za ceste, pomjerena na 15.03.2018. godine stavljena je van snage, tako da su u nadležnosti kantonalnog inspektora za ceste u ovom izvještajnom periodu bile samo regionalne ceste na području Kantona Sarajevo.

Na području Kantona Sarajevo određene su slijedeće regionalne ceste:

- R-442a - dionica Hadžići – Igman - granica Entiteta u dužini 28,97 km;
- R-442b - dionica G. Grkarica – Krstac – Darkovac - Pendičići u dužini od 25,52 km;
- R-443 - dionica Tarčin - granica Kantona u dužini od 3,45km;
- R-444 - dionica Podlugovi - granica Kantona u dužini od 1,21 km;
- R-445 - dionica Semizovac – Podlugovi - Vratnica u dužini od 13,21 km;
- R-447 - dionica Dariva - granica Entiteta u dužini od 5,11 km.

U izvještajnom periodu Inspekcija za ceste na osnovu Programa rada za period januar - decembar 2024. godine realizovala je 428 inspeksijskih nadzora iz svoje nadležnosti.

Programom rada za period januar - decembar 2024. godine planirano je da Inspekcija za ceste izvrši 440 inspeksijskih nadzora, a izvršeno je 428 inspeksijskih nadzora, tako da je izvršeno 12 inspeksijskih nadzora manje od planiranog, što je 97,27% od planiranog.

10.2. Saobraćajna inspekcija

Saobraćajna inspekcija broji šest izvršilaca, što nije u skladu sa sistematizovanim brojem od 10 izvršilaca, odnosno popunjenost inspektorata je 60% u odnosu na sistematizaciju.

Saobraćajni inspektori su vršili nadzor nad primjenom zakona koji regulišu oblast prijevoza i to:

- Zakon o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" broj 28/06 i 02/10);
- Zakon o taksi prijevozu u Kantonu Sarajevo ("Službene novine KS" broj 11/14 i 26/14);
- Zakon o obavezama i ovlaštenjima kontrola operatera javnog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo ("Službene novine KS" broj 37/14);
- Zakon o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo ("Službene novine KS" broj 30/17);
- Zakon o javnom prevozu putnika u Kantonu Sarajevo ("Službene novine KS" broj 01/22);
- Zakon o radnom vremenu, obavezanim odmorima mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u drumskom prijevozu ("Službeni glasnik BiH" broj 48/10, 66/16);
- Odluka o uređivanu javnog prijevoza lica zaprežnim vozilima - fijakerima ("Službene novine KS" broj 28/14);
- Podzakonskim aktima donesenim na osnovu Zakona o cestovnom prijevozu Federacije BiH.

U izvještajnom periodu saobraćajna inspekcija je na osnovu Programa rada za period januar - decembar 2024. godine realizovala slijedeće mjere i radnje iz nadležnosti:

- izvršeno je 2484 inspekcijskih nadzora;
- donijeto je pet rješenja o nalaaganju mjera;
- sudu su podnesena četiri zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka;
- izdato je 607 prekršajnih naloga u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 365.850,00 KM.

Programom rada za period januar - decembar 2024. godine planirano je da saobraćajna inspekcija izvrši 2640 inspekcijskih nadzora, a izvršena su 2484 inspekcijska nadzora, što je za 156 inspekcijskih nadzora manje od planiranog, što predstavlja 17,39 % manje od planiranog.

Za specifičnost u radu Inspektorata saobraćajne i cestovne inspekcije u odnosu na prethodnu godinu se izdvajaju nadzori koji su se obavljali putem mješovitih inspekcijskih timova.

U toku 2024. godine inspektori saobraćajne inspekcije su sa inspektorima Inspektorata tržišno – turističke inspekcije u skladu sa postupanjem po Odluci o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo formirali mješoviti inspekcijski tim, te na terenu vršili timske inspekcijske nadzore iz svoje nadležnosti u smislu kontrole prijevoza uglja u Kantonu Sarajevo.

Ova koordinacija dovodi do bržih i učinkovitijih rješenja u slučajevima kada je potrebno poduzeti hitne mjere.

Saradnja sa federalnim organima, drugim kantonima, općinama, Gradom Sarajevom, ombudsmenima, nevladinim sektorom i drugim organima

Saradnja saobraćajne inspekcije sa različitim nivoima vlasti (državnim, federalnim, kantonalnim i općinskim organima) i nevladinim organizacijama može se ogledati u nekoliko ključnih aspekata:

Koordinacija u implementaciji saobraćajnih propisa: Saobraćajna inspekcija sarađuje sa različitim organima vlasti na svim nivoima kako bi osigurala dosljedno provođenje saobraćajnih zakona i propisa. Na primjer, inspektori na nivou općina ili kantona mogu raditi u koordinaciji sa federalnim i

državnim vlastima da bi obezbijedili jednakost u primjeni zakonskih odredbi, kao i sticanje radnog iskustva. Saradnja sa državnim i federalnim organima ogleda se dijelom i kroz provođenje federalnih i državnih propisa za koje su ovlašteni kantonalni saobraćajni inspektori.

Razmjena informacija i podataka: Inspektorat često dijeli informacije sa drugim organima o prekršajima u saobraćaju, nelegalnim aktivnostima, dio kroz zakonske obaveze, a dio dijeljenja informacija se realizuje kroz zahtjeve inspektora za informacijama u svrhu rješavanja predmeta u upravnom postupku. To uključuje razmjenu podataka sa Ministarstvom Saobraćaja Kantona Sarajevo, Upravom policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo, kao i sa drugim upravama u Federaciji Bosne i Hercegovine, Ministarstvom policije Republike Srpske, Uredom za korupciju Kantona Sarajevo, Graničnom policijom Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine i slično.

Zajednički nadzor i kontrole: Na svim nivoima vlasti inspekcija može obavljati zajedničke nadzore saobraćaja što uključuje zajedničke akcije na cestovnim punktovima s ciljem smanjenja negativnih pojava (nelegalni taxisti, nelegalni rent-a-car prijevoznici, nelegalni takozvani "kombi" prijevoznici). Ove aktivnosti često uključuju razne nivoe vlasti kako bi se obezbijedila efikasnost i vidljivost, a konkretno za Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije je bitna saradnja sa policijskim službenicima Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo koja se obavlja svakodnevno, kao i saradnja sa pripadnicima granične policije Bosne i Hercegovine u sklopu provođenja akcija u krugu Međunarodnog Aerodroma Sarajevo.

Obuka i edukacija: Saradnja sa obrazovnim institucijama također je od velikog značaja, te se inspektori u Inspektoratu saobraćajne i cestovne inspekcije kontinuirano stručno obrazuju i usavršavaju za obavljanje poslova inspeksijskog nadzora u trajanju od najmanje 40 sati godišnje.

Zakonodavne inicijative: Državni, federalni, kantonalni i općinski organi zajedno sa Inspektoratom saobraćajne i cestovne inspekcije mogu inicirati promjene zakonodavstva u vezi sa saobraćajem, poboljšanje postojećih zakona i njihovu implementaciju. Saradnja se ogleda i u izradi i usvajanju novih propisa.

Kroz sve ove oblike saradnje, Inspektorat saobraćajne i cestovne inspekcije može efikasnije pratiti stanje prijevoza u saobraćaju kao i problematiku koja se odnosi na stanje u oblastima cesta i prijevoza.

11. SEKTOR ZA STRUČNE I ZAJEDNIČKE POSLOVE

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo u Sektoru za stručne i zajedničke poslove sistematizovana su 34 radna mjesta, od čega je do kraja izvještajnog perioda bilo popunjeno 22 radna mjesta državnih službenika i namještenika, a što čini stepen popunjenosti od 64,71%.

U cilju obezbjeđenja logističke podrške u radu ostalim organizacionim jedinicama koje djeluju u okviru Kantonalne uprave u izvještajnom periodu od 01.01.2024. - 31.12.2024. godine realizovane su slijedeće aktivnosti odnosno poslovi: popis stalnih sredstava, sitnog inventara, potraživanja i obaveza za 2023. godinu, izrada Godišnjeg obračuna za 2023. godinu, izrada periodičnog izvještaja 01.01.2023. - 31.12.2023. godine, izrada godišnjeg izvještaja o dodjeljenoj državnoj pomoći za 2023. godinu, izrada Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2023. godinu, izvještaj o radu iz oblasti ekonomsko - finansijskih poslova za 2023. godinu, program rada iz oblasti ekonomsko - finansijskih poslova za 2024. godinu, izrada periodičnih izvještaja (I, II i III kvartal 2024. godine), izrada operativnih finansijskih planova Uprave I, II, III i IV kvartal 2024. godine, analiza potreba za obnavljanjem stalnih sredstava i opreme, izrada dokumenta okvirnog budžeta za 2025. - 2027. godinu, izrada zahtjeva za sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2025. godinu, donošenje rješenja o povratu više ili pogrešno uplaćenih sredstava uplaćenih po prekršajnim nalogima, koordinacija sa Fondom za

profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine, te obračun i uplate sredstava naknade za posebnu naknadu za podsticanje rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom, praćenje i analiza ostvarenih troškova Uprave u svim segmentima potrošnje, priprema i donošenje odluka o preraspodjelama sredstava, obavljanje poslova finansijske operative i knjigovodstva, prijem i kontrola dokumentacije, te priprema i unos podataka za obračun plaće kao i drugih primanja koja nemaju karakter plaće.

Važno je napomenuti da se analitička kontrola naplate veterinarske naknade više ne obavlja u okviru Kantonalne uprave, već da ta odgovornost sada pripada resornom ministarstvu.

U skladu sa članom 19. Zakona o ministarskim i drugim organima uprave Kantona Sarajevo Kantonalna uprava definisana je kao samostalna kantonalna uprava, te je Uprava bila u obavezi da preuzme brojne poslove koji su do tada bili u nadležnosti Stručne službe za zajedničke poslove Kantona Sarajevo. Cilj ove reorganizacije bio je osigurati zakonito poslovanje, efikasnost i bolju organizaciju unutar Kantonalne uprave, što je omogućilo samostalno obavljanje različitih administrativnih i logističkih zadataka, a Sektor za stručne i zajedničke poslove preuzeo je brojne nove odgovornosti.

Konkretno, preuzeti su personalni i opći poslovi, nabavka i distribucija materijalnih sredstava, održavanje voznog parka, zakupa poslovnih prostora, obezbjeđenja poslovnih prostorija, te održavanje istih, kao i obezbjeđenje komunalnih usluga, protupožarne zaštite i čistoće. Osim toga, preuzeti su i poslovi obezbjeđenja dobrovoljnog osiguranja zaposlenih, usluga korištenja reprezentacije, fiksne i mobilne telefonije, kao i obezbjeđenja internet pristupa, a koje je do 31.12.2023. godine za Kantonalnu upravu obavljala Stručna služba za zajedničke poslove Kantona Sarajevo.

Također, ovaj Sektor je u izvještajnom periodu provodio i postupke javnih nabavki Kantonalne uprave. Provedeno je ukupno devet što otvorenih što konkurentskih postupaka. Putem direktnih sporazuma vršeni su nabavka usluge održavanja računarske opreme, usluge održavanja fiksnih telefona, telefonske centrale, telefonske mreže i pasivne računarske mreže, usluge čišćenja poslovnih prostorija, nabavka i isporuka ručnih frižidera, usluge izrade Godišnjeg obračuna, nabavka i isporuka medicinskog potrošnog materijala, nabavka i isporuka kancelarijskog namještaja, nabavka i isporuka pečata, nabavka i isporuka termometara, nabavka i isporuka zaštitne opreme - cipela, nabavka i isporuka sefova, nabavka usluge stručnog obrazovanja, nabavka avio karte, nabavka i isporuka proizvoda za održavanje higijene, te nabavka zastava.

U izvještajnom periodu u oblasti informatike realizirana je priprema programa i planova povezivanja i funkcionisanja informacionog sistema u Kantonalnoj upravi, te poslovi kontrolisanja rada baze podataka, omogućavanje nesmetanog rada programa, kao i preventivno i korektivno održavanje informatičke opreme. Poslovi se odnose na održavanje, proširenje i unapređenje informacionog sistema, pružanje stručne podrške korisnicima informacionog sistema, administriranje sistema kao i otklanjanje korisničkih i programskih grešaka u informacionom sistemu, administracija korisnika i prava pristupa informacionom sistemu, kreiranje i ažuriranje kontrolnih listi u sistemu e-inspektor, implementacija novih i izmjena postojećih predložaka dokumenata u sistemu e-inspektor, kreiranje različitih vrsta izvještaja po zahtjevu u sistemu e-inspektor, unos i ažuriranje šifrnika u sistemu e-inspektor, izrada godišnjih izvještaja Djelovodnik predmeta i Upisnik prvostepenih predmeta upravnog postupka UP-1 iz sistema e-inspektor, kreiranje e-mail adresa, e-mail grupa i produženje certifikata u IBM Domino Notes programu za administraciju, analiza stanja informatičke opreme i vođenje evidencije o stanju, analiza potreba za nabavku informatičke opreme kao što su prijenosna računala, personalna računala, mobilni štampači, skeneri, mrežna oprema i drugo, instalacija, konfiguracija i deinstalacija sistemskog i aplikativnog softvera na radnim stanicama, instalacija i konfiguracija informatičke opreme, uspostavljanje interoperabilnosti putem aplikativnih softvera sa

drugim državnim institucijama sa kojima se ostvaruje saradnja potrebna za obavljanje poslova Uprave, instalacija i produženje certifikata aplikativnih softvera, izrada reversa za informatičku opremu, zaduživanje i razduživanje uposlenika informatičkom opremom, vođenje evidencije stanja zaduživanja i razduživanja informatičke opreme, vođenje evidencije servisiranja informatičke opreme, održavanje pasivne i aktivne mrežne opreme u koordinaciji sa Ugovornim firmama i Zavodom za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo, dijagnostika kvarova na informatičkoj opremi i njihovo otklanjanje i drugi poslovi.

Pored prethodno navedenih kontinuiranih poslova urađene su i sljedeće aktivnosti:

- Instalacija programa za udaljeni pristup na radne stanice što omogućuje veću produktivnost zbog efikasnije podrške u radu korisnicima informacionog sistema;
- Izrada ankete za potrebe prikupljanja podataka u programskom alatu;
- Kreiranje i instalacija nove IBM Lotus baze predmeta u koju su prebačeni predmeti iz ranijih godina kako bi se optimizirao rad baze tekućih predmeta i omogućilo adekvatno funkcionisanje IBM Lotus baza predmeta;
- Kreiranje i instalacija arhivske IBM Lotus baze s arhiviranim predmetima na serveru i radnim stanicama u koordinaciji sa ugovornom firmom;
- Kreiranje, instalacija i konfiguracija novih IBM Lotus baza dokumenata za Inspektorat veterinarske inspekcije i Inspektorat tržišno - turističke inspekcije na serveru i radnim stanicama;
- Instalacija i konfiguracija informatičke opreme i programa za nove uposlenike;
- Zamjena radnih stanica s operativnim sistemom MS Windows 7 Pro sa novim radnim stanicama zbog zastarjele opreme koja ne podržava operativne sisteme MS Windows 10 i 11 Pro, kao i zbog deaktivacije računara sa mreže s operativnim sistemom MS Windows 7 Pro i prestanka Microsoft podrške za isti;
- Nadogradnja i optimizacija serverske infrastrukture u koordinaciji sa Zavodom za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo i ugovornim firmama;
- Implementacija nove web stranice u koordinaciji sa Zavodom za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo;
- Migracija sistema zajedničkih štampača sa zastarjele serverske infrastrukture na noviju postojeću serversku infrastrukturu, što se odnosi na instalaciju i konfiguraciju na serverskoj infrastrukturi i radnim stanicama u koordinaciji sa ugovornom firmom i Zavodom za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo.

S obzirom na preuzimanje poslova od Stručne službe za zajedničke poslove Kantona Sarajevo urađene su sljedeće aktivnosti:

- Analiza i implementacija aplikacije Personalna evidencija i administracija korisnika aplikacije u koordinaciji sa Zavodom za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo;
- Implementacija Registra zaposlenih u koordinaciji s Uredom za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo i preuzimanje servisiranja informatičke opreme sa ugovornim firmama i vođenje evidencije o istom.

U periodu od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine u Registru novčanih kazni i prekršajne evidencije realizovane su aktivnosti obavljanje poslova unosa prekršajnih naloga, obavljanje poslova vođenja evidencije prekršajnih naloga, obavljanje poslova formiranja i ažuriranja baze podataka izdatih prekršajnih naloga, obavljanje poslova unosa podataka u Registar izrečenih novčanih kazni, obavljanje poslova saradnje sa IDDEEA-om u cilju funkcionisanja ROF-a.

U navedenom periodu Kantonalna uprava izdala je ukupno 4530 prekršajnih naloga sa izrečenim novčanim kaznama u vrijednosti novčane kazne u iznosu od 3.079.788,00 KM.

Od ukupnog broja izdatih prekršajnih naloga, 3122 prekršajna naloga imaju status plaćen, a iznos plaćenih naloga iz 2024. godine kao i prethodnih godina iznosi 1.388.934,75 KM.

Za 572 prekršajna naloga prekoračen je rok za plaćanje, a iznos koji se odnosi na prekršajne naloge je 480.810,00 KM.

Zahtjevi za sudsko odlučivanje podneseni su po osnovu 734 izdata prekršajna naloga, 68 prekršajnih naloga nije postalo pravomoćno, 24 prekršajna naloga su poništena, dok je 10 prekršajnih naloga vraćeno u prethodno stanje.

Tabela 1: Pregled novčanih kazni i prekršajne evidencije

Broj izdatih prekršajnih naloga	Izrečena novčana kazna KM	Broj plaćenih prekršajnih naloga	Plaćeni nalozi izraženo u KM	Zahtjev za sudsko odlučivanje	Prekoračen rok plaćanja (broj)	Prekoračen rok za plaćanje iznos u KM	Nije pravomoćno prekršajni nalog (broj)	Broj prekršajnih naloga vraćenih u predašnje stanje	Broj poništenih prekršajnih naloga
4530	3.079.788	3122	1.388,934,75	734	572	480.810	68	10	24

Od značajnijih projekata koji se realiziraju u Kantonalnoj upravi je realizacija projekta "E-Inspekcija". Pomenuti projekat podrazumijeva elektronsko vršenje i evidentiranje inspeksijskog nadzora u smislu sačinjavanja u elektronskoj formi svih relevantnih akata, kao i štampanje i izdavanje istih na mjestu vršenja inspeksijskog nadzora.

Kantonalna uprava započela je sa zvaničnom primjenom projekta "E-Inspekcija" dana 01.01.2013. godine. Međutim, implementacija ovog projekta nije išla bez problema, a najveći izazov predstavlja aplikacija Lotus Swing koja nije dala očekivane rezultate na nivou Kantonalne uprave.

S obzirom na učestale poteškoće u radu sa postojećom aplikacijom u narednom periodu će biti potrebno zauzeti stavove o daljem funkcionisanju informacionog sistema Kantonalne uprave kako bi se osigurao efikasan i nesmetan rad inspeksijskog nadzora.

Značajniji projekti koji se realizuju u saradnji sa drugim institucijama

1. Projekat Svjetske banke pod nazivom "Poljoprivredna otpornost i konkurentnost" u saradnji sa Federalnom upravom za inspeksijske poslove, a kome je cilj bio nabavka računarske opreme za fitosanitarne inspektore, a ovaj proces je formalno završen 2022. godine. Sav potrebni materijal je dostavljen Vladi Federacije Bosne i Hercegovine na razmatranje i odobravanje. Međutim, do sada nije bilo nikakvih povratnih informacija u vezi sa statusom ovog projekta, niti je Uprava dobila saznanja o mogućim problemima u implementaciji.

2. Projekat EBRD „ Podrška unapređenju kapaciteta inspeksijskih organa na području FBiH”

U skladu sa podrškom inspeksijskim organima u Federaciji Bosne i Hercegovine u jačanju kapaciteta i poboljšanju koordinacije koji je s jedne strane bio značajan u borbi protiv sive ekonomije na području Federacije Bosne i Hercegovine, a s druge strane usmjeren na podršku i razvoj preduzetništva i pomoć u ublažavanju ekonomskih posljedica pandemije, ostvareni su ciljani efekti unutar metodološkog i sveobuhvatnog pristupa profesionalnom razvoju inspeksijskih organa kroz opsežni „Program stručnog usavršavanja za inspeksijske organe u Federaciji BiH“.

Nakon uspješno provedenog stručnog usavršavanja kao i faze projekta podržana je druga proširena faza uspostavljanja interoperabilne platforme za razmjenu podataka federalnih i kantonalnih inspekcija u okvirima obaveza predviđenih važećim propisima i odlukama Vlade Federacije Bosne i

Hercegovine, kao i bolje koordinacije i saradnje na zajedničkim projektima, te blagovremenim zajedničkim odgovorima u slučaju pojave krize, te uvođenje „Chatbot“ aplikacije kao tehničke i softverske podrške kontakt centru koji će putem vibera i web-stranice služiti građanima i privrednicima kao online forma za predstavke, upite, pomoć nekoj stranci po pitanjima nadležnosti i zakonske regulative.

3. Projekat USAID „E-uprava“ u kojem je u saradnji sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove dana 29.12.2021. godine uspostavljen kontakt sa predstavnicima Projekta E-uprave u okviru Misije USAID-a radi učešća u Projektu E-uprave, izrade novog informacionog sistema, a koji zahtjev je podržan od predstavnika Projekta E-uprave.

4. Aktivnosti na implementaciji CAF-modela (zajednički okvir samoprocjene)

Kantonalna uprava je u saradnji sa Agencijom za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine potpisala Sporazum o implementaciji CAF modela - zajedničkog okvira procjene u okviru Evropskog modela za unapređenje javnih organizacija i uprava kroz samoprocjenu. Ciljevi ovog modela su:

- 1) uspostava totalnog upravljanja kvalitetom (TQM) u organizaciji;
- 2) uspostava Demingovog kruga: Planiraj, Izvrši, Provjeri, Poboljšaj.

Kantonalna uprava je dana 15.02.2021. godine pokrenula aktivnosti na uvođenju CAF modela za upravljanje kvalitetom rada, te je istoj od strane Evropskog instituta za javnu administraciju (EIPA) odobrena registracija u bazu podataka korisnika CAF-a pri Evropskom institutu za javnu administraciju EIPA u okviru Ugovora iz Maastrichta, sa čime se upotpunjuju potrebni alati za ispunjavanje definiranih ciljeva u skladu sa standardima EU.

Kantonalna uprava je prva kantonalna ustanova u Kantonu Sarajevo koja primjenjuje CAF model upravljanja u kojem je jedna od ključnih zadaća glavnih menadžera definisanje strateških ciljeva.

5. Aktivnosti na praćenju obaveza Protokola o postupanju u slučaju seksualnog i spolno zasnovanog uznemiravanja

Kantonalna uprava na osnovu Odluke Vlade Kantona Sarajevo broj: 02-04-7395-1/21 od 08.03.2021. godine i Protokola kao sastavnog dijela Odluke pristupila je realizaciji obaveza iz Protokola o postupanju u slučaju seksualnog i spolno zasnovanog uznemiravanja, kao oblika nasilja u organima uprave, javnim preduzećima, javnim ustanovama i pravnim licima čiji je osnivač Kanton Sarajevo (u daljem tekstu „Protokol o SURZN“). U skladu sa tim, imenovan je državni službenik za savjetnika za prevenciju seksualnog i spolno zasnovanog uznemiravanja, a doneseni Akcioni plan aktivnosti za period 2022 – 2024. godina realizira se prema planu. U 2024. godini provedena je anketa u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju seksualnog i spolno zasnovanog uznemiravanja kao i sa Akcionim planom SURNZ Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo 2022 - 2024.

Odluka Vlade Kantona Sarajevo da provede preventivne mjere i uključi ove aktivnosti pokazuje ozbiljan pristup ovom problemu. Uz redovnu procjenu rezultata i kontinuiranu edukaciju zaposlenika, ove mjere mogu donijeti dugoročne pozitivne promjene i značajno smanjiti učestalost i ozbiljnost seksualnog i spolno zasnovanog uznemiravanja na radnom mjestu.

12. SEKTOR ZA INTERNU KONTROLU

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo sistematizovana su radna mjesta jednog pomoćnika direktora i tri stručna savjetnika za internu kontrolu.

Izvještaj o radu Interne kontrole za 2024. godinu koncipiran je na način da se do maja 2024. godine kontinuirano vršila kontrola rada svih uposlenika Kantonalne uprave, odnosno kontrola propusta u radu, utvrđivanje činjeničnog stanja, provjera i prikupljanje činjenica i dokaza, te postupanje po prijavama na rad inspektora, obzirom da je od maja 2024. godine ovaj Sektor bez izvršilaca zbog dobrovoljnog istupanja iz državne službe i preuzimanja državnog službenika, odnosno mirovanja radnog odnosa zbog imenovanja državnog službenika na položaj u federalnom organu od avgusta 2023. godine.

Zadaci koje je provodio Sektor za internu kontrolu do navedenog referentnog perioda su:

- Provjera i prikupljanje činjenica i dokaza po zahtjevu direktora Kantonalne uprave u slučajevima kada postoje indicije ili saznanja o povredi službene dužnosti od strane osoba koje nisu državni službenici, državnog službenika ili namještenika, a prije eventualnog podnošenja disciplinske prijave od strane direktora Uprave;
- Zaprimane su i razmatrane prijave i predstavke građana na rad uposlenika Kantonalne uprave, te vršena je provjera navoda istih u cilju izvještavanja i davanja preciznih informacija o utvrđenom činjeničnom stanju, kako direktoru Kantonalne uprave, tako i podnosiocima predstavki;
- Provjera blagovremenosti postupanja inspektora po podnesenim zahtjevima za vršenje inspeksijskog nadzora;
- Praćenje pravilnosti korištenja službenih vozila, te pravilnosti izvještavanja sa službenih putovanja i realizacija naloga za službenih putovanja;
- Praćenje poštivanja radnog vremena od strane uposlenika Kantonalne uprave;
- Redovno praćenje stanja vezanog za Registar imenovanih lica, a koje se odnose na sve naknadne promjene unutar ovog organa, te se o istim redovno obavještavao Ured za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo;
- Blagovremeno su poduzimane mjere i aktivnosti predložene u Memorandumu o saradnji sa Uredom za borbu protiv korupcije, a čije su strane potpisale isti i obavezale se na daljnju saradnju gdje se poseban akcent stavlja na saradnju i razmjenu informacija po pitanju kvartalnog dostavljanja podataka o inspeksijskim nadzorima koje će Ured naknadno unositi u Registar inspeksijskih nadzora.

Što se tiče saradnje sa Uredom za borbu protiv korupcije Vlade Kantona Sarajevo u smislu pripreme dokumenta i provođenja aktivnosti za borbu protiv korupcije u Kantonalnoj upravi, donesen je Plan integriteta Kantonalne uprave za 2024. godinu koji je i odobren od strane Ureda.

U periodu do maja 2024. godine ukupno je otvoreno osam predmeta.

Od momenta kada je Sektor za internu kontrolu ostao nepopunjen, poslove Sektora obavlja direktor koji na eventualne žalbe na službenike i namještenike ili po službenoj dužnosti traži izjave i odlučuje o daljim koracima, na primjer pokretanju disciplinskog postupka i slično.

U skladu sa Zakonom o agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, korupcija označava svaku zloupotrebu moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili općinskom nivou koja može dovesti do privatne koristi, te da korupcija predstavlja krivično djelo, da se kao radnja izvršenja ovog krivičnog djela javlja, gotovo po pravilu, zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja od strane nosilaca tih ovlaštenja, neophodno je postojanje dvije strane u ovom krivičnom djelu, od kojih jednu čini ona kojoj je potrebna određena usluga, a drugu čini ona koja može i hoće da pruži tu uslugu.

Sama osnovna djelatnost Kantonalne uprave je visoko podložna raznim oblicima koruptivnih rizika, odnosno koruptivnog djelovanja, te je iz tih razloga ključna uloga Sektora za internu kontrolu čija je jedna od zadaća kontrola ispravnosti, zakonitosti, profesionalnosti i etičnosti postupanja inspektora,

ali i ostalih državnih službenika i namještenika u Kantonalnoj upravi. Nažalost, od sredine izvještajnog perioda Sektor je nepopunjen jer su službenici ili imenovani na druge pozicije, sporazumno prešli u druge organe ili napustili državnu službu.

Prioritet ove Uprave će biti popunjavanje ovoga sektora, te ukoliko ne budu omogućena nova upošljavanja, Sektor će biti popunjen od kadrova unutar Uprave koji imaju dovoljno iskustva da kvalitetno obavljaju ove poslove, prije svega unaprjeđenjem na poziciju Pomoćnika direktora u Sektoru za internu kontrolu.

X PREGLED UNUTRAŠNJE ORGANIZACIJE, KADROVSKE I MATERIJALNE OSPOSOBLJENOSTI KANTONALNOG ORGANA

Unutrašnja organizacija Kantonalne uprave uređena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo broj: 14-01-2-05151/21 na koji je Vlada Kantona Sarajevo dala saglasnost Odlukom broj: 02-04-43454-19/21 od 02.12.2021. godine. Sistematizacija radnih mjesta Kantonalne uprave obuhvata ukupno 205 radnih mjesta, od kojih je jedan direktor, jedan sekretar, deset glavnih inspektora, dva pomoćnika direktora, 153 inspektora, 15 državnih službenika i 23 namještenika.

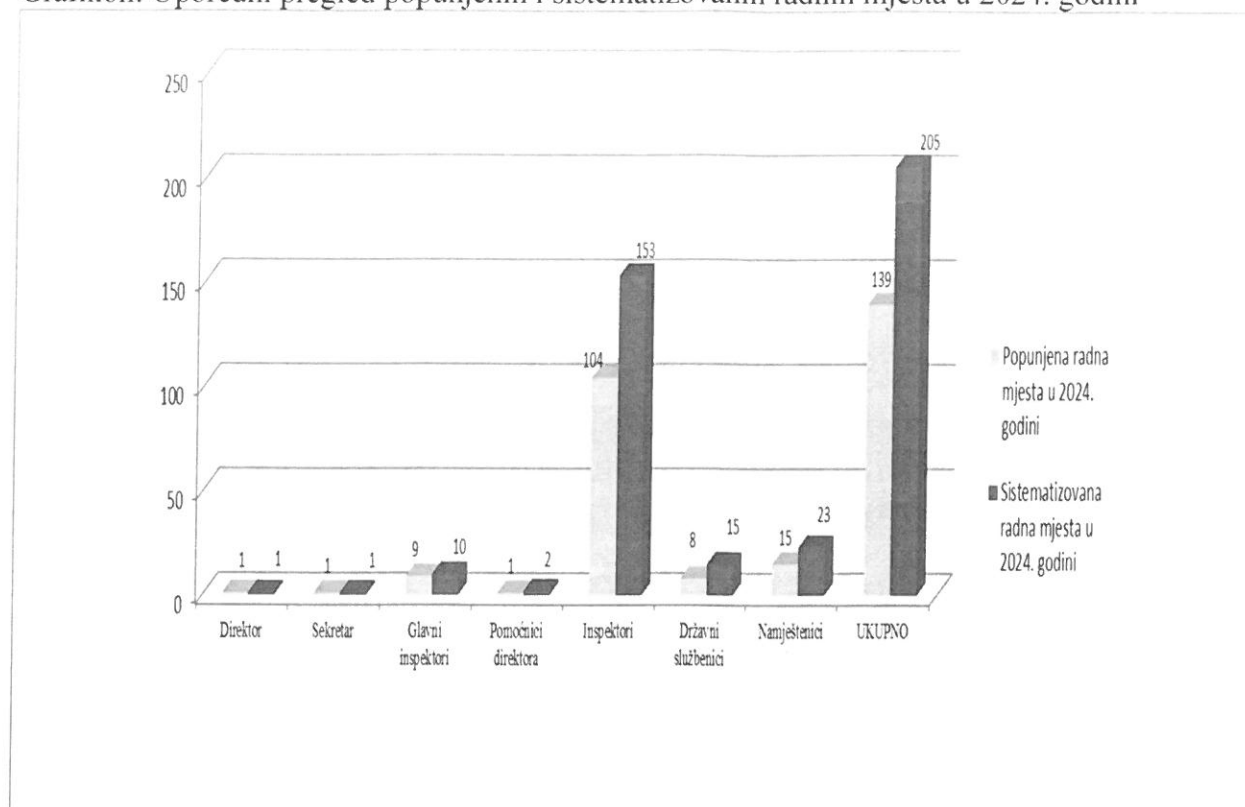
Popunjenost na dan 31.12.2024. godine je 139 uposlenik ili 67,80 %.

Od ukupno sistematizovanih 205 radnih mjesta popunjeno je pored direktora i jedno radno mjesto sekretar Uprave, jedno radno mjesto pomoćnik direktora, devet radnih mjesta glavni inspektor, 104 radna mjesta inspektor, osam radnih mjesta ostalih državnih službenika i 15 radnih mjesta namještenika.

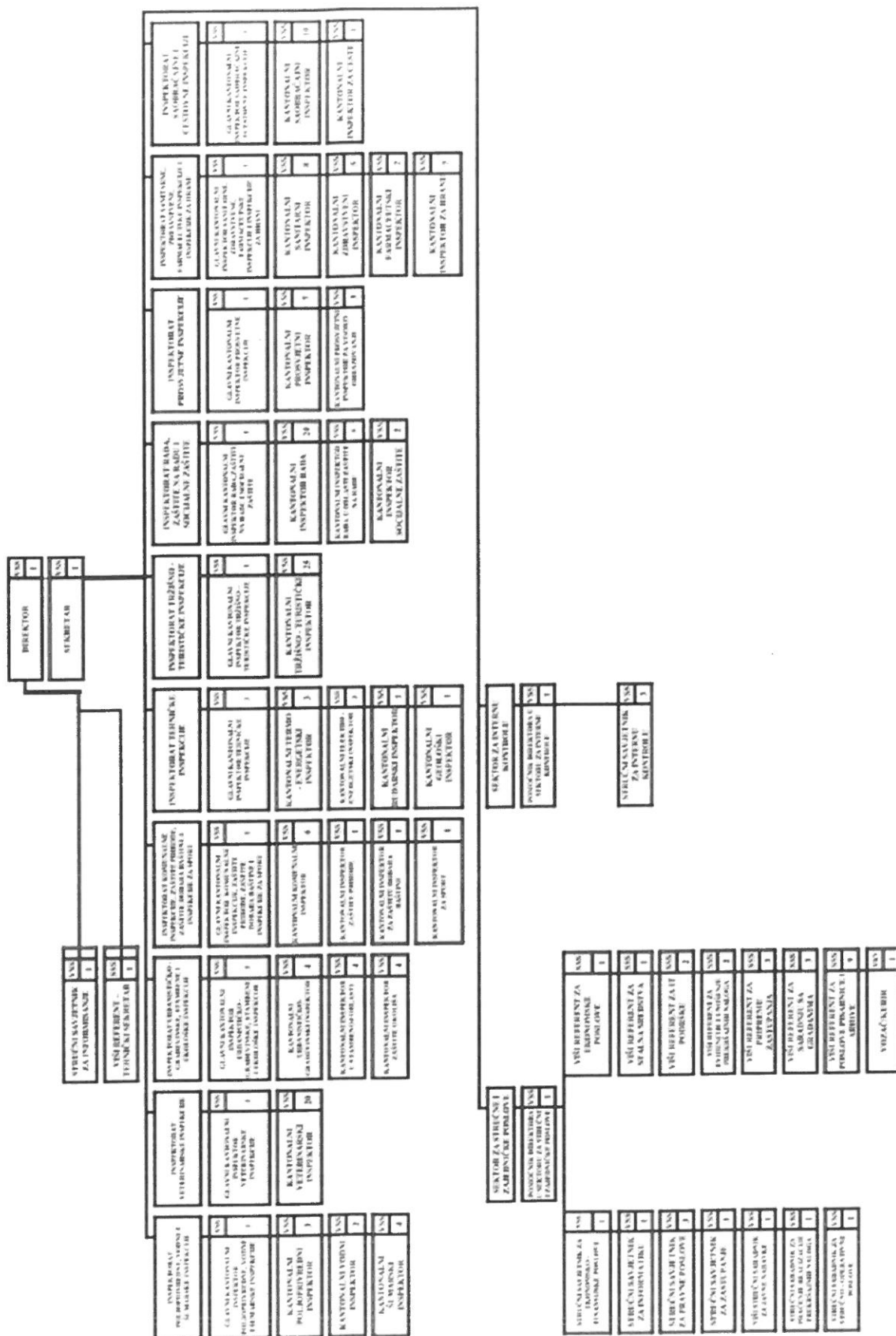
Imajući u vidu trenutnu popunjenost te tendenciju da svake kalendarske godine u starosnu penziju u prosjeku ode pet inspektora po osnovu godina života, te da je Sektor za internu kontrolu bez izvršilaca, potreba za potpunom radnih mjesta u organizacionim jedinicama u 2025. godini je neophodna, i to na pozicijama Pomoćnik direktora u Sektoru za internu kontrolu, kantonalni vodni inspektor i kantonalni šumarski inspektor.

Ukoliko se u 2025. godini realizuje i okonča procedura donošenja novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo, a što je izvjesno, potreba za potpunom radnih mjesta će biti na pozicijama Pomoćnik direktora u Sektoru za ekonomsko-finansijske poslove, kantonalni farmaceutski inspektor, kantonalni inspektor za hranu, kantonalni sanitarni inspektor, kantonalni tržišno - turistički inspektor, stručni savjetnik za analitiku i viši referent za poslove protokola, pisarnice i arhive.

Grafikon: Uporedni pregled popunjenih i sistematizovanih radnih mjesta u 2024. godini



ORGANIZACIONA SEMA UNUTRASNJE ORGANIZACIJE KANTONALNE UPRAVE ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE KANTONA SARAJEVO



Program stručnog usavršavanja za Kantonalnu upravu predstavlja ključni element u procesu osiguravanja visoke efikasnosti i profesionalnosti inspeksijskih službi. Kroz stručno usavršavanje zaposlenih cilj je unaprijediti kapacitete za pravilnu primjenu zakona, koordinaciju sa drugim institucijama, kao i efikasno izvršavanje inspeksijskih zadataka u skladu s novim zakonodavnim okvirima i međunarodnim standardima. Program se temelji na nekoliko ključnih oblasti koje su prilagođene specifičnostima inspeksijskog rada i potrebama Kantonalne uprave, te su i realizirane edukacije na 53 teme sa 338 realiziranih pojedinačnih edukacija.

Program stručnog usavršavanja za rukovodeće državne službenike, inspektore, druge državne službenike i namještenike Kantonalne uprave propisuje sadržaj obuke, nosioce i izvođače obuke, kao i način izvođenja obuke i testiranja zaposlenika, državnih službenika i namještenika s ciljem procesa organizacijskog unapređenja i modernizacije administracije kroz uvođenje odabranih modela za upravljanje kvalitetom. Ovim programom se podiže opći nivo organizacijske efikasnosti, povećava nivo kvalitete usluga i zadovoljstvo korisnika usluga javne uprave. Kako je u 2023. godini organizirana edukacija za sve rukovodeće kadrove u sedam serija i sedam oblasti, u 2024. godini organizirano stručno usavršavanje kao nastavak prethodnih na temu Finansijsko upravljanje i kontrola - osnove upravljačke odgovornosti.

U sklopu personalnih vještina u organizaciji naglasak je na razvoju vještina koje omogućavaju pojedincima da učinkovito komuniciraju, sarađuju i upravljaju svojim ličnim i profesionalnim resursima unutar organizacije. Ove vještine su ključne za postizanje uspjeha u svakodnevnom radu, ali i za dugoročni napredak u karijeri, te su u sklopu ove oblasti realizirane edukacije na četiri teme sa ukupno 25 pojedinačnih edukacija.

Zaposleni u organima državne službe u obavezi su da posjeduju kompetenciju "Digitalna pismenost" odnosno znanja i vještine za kvalitetno i pouzdano korištenje informacionih tehnologija u radu i osnovnih programskih aplikacija, te su realizirane navedene edukacije. Realizirano je pet tema sa 37 pojedinačnih edukacija.

U sklopu škole stranih jezika, teme se odnose na osnaživanje zaposlenika organa uprave koji su članovi radnih tijela iz oblasti međunarodne saradnje, evropskih integracija i izradu projektnih prijedloga, te je realizirana jedna tema sa jednom pojedinačnom edukacijom.

U cilju prevencije korupcije i dodatnog osnaživanja mjera realizirane su dvije teme sa ukupno 41 pojedinačnom edukacijom.

Na temu zaštite ljudskih prava realizirane su edukacije kroz jedan program s jednim realiziranim edukativnim događajem. Potrebno je naglasiti da Kantonalna uprava pridaje veliki značaj ovom segmentu zaštite ljudskih prava smatrajući ga ključnim za osiguranje poštovanja temeljnih prava građana, kao i za očuvanje pravičnosti, jednakosti i nepristranosti u obavljanju javnih funkcija.

Inspeksijski nadzor predstavlja ključnu funkciju u javnoj upravi koja omogućava praćenje, kontrolu i ocjenu usklađenosti rada javnih institucija, preduzeća, organizacija i pojedinaca sa zakonodavnim, regulatornim i drugim propisima. Cilj inspeksijskog nadzora je osigurati zakonitost, transparentnost i odgovornost u obavljanju javnih funkcija, zaštitu interesa građana i poduzetnika, te očuvanje javnog interesa. U skladu sa Programom stručnog usavršavanja Agencija za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine realizirana je jedna edukacija sa dvije pojedinačne edukacije, dok je veći dio edukacija u vezi s inspeksijskim nadzorom realiziran u organizaciji Kantonalne uprave, in-house, u prostorijama Kantonalne uprave.

Evropske integracije u javnoj upravi predstavljaju ključni proces usklađivanja zakonodavnih, institucionalnih i administrativnih okvira sa standardima i principima Europske unije. Ovaj proces ima za cilj osiguranje efikasnog i transparentnog rada javnih institucija, modernizaciju administracije,

jačanje vladavine prava, kao i unapređenje zaštite ljudskih prava i zaštite okoliša, te su realizirane edukacije na devet tema sa ukupno 14 pojedinačnih edukacija.

U okviru edukacije na temu primjene propisa u javnoj upravi realizirano je sedam tema sa ukupno 21 pojedinačnom edukacijom koje pokrivaju ključne aspekte primjene propisa.

Program Škola upravnog prava bila je namijenjena državnim službenicima - voditeljima prvostepenog i drugostepenog upravnog postupka i ostalim državnim službenicima koji žele unaprijediti znanje u ovoj oblasti, te su realizirane četiri teme sa 15 pojedinačnih edukacija.

Program u vezi javnih finansija koristi se za jačanje spremnosti i kapaciteta polaznika programa da na adekvatan način primjenjuju postojeću regulativu u svakodnevnom radu, samoprocjenu finansijskog upravljanja i kontrole i izradu akcionih planova za unaprijeđenje sistema internih kontrola, upravljanje rizicima i adekvatne odgovore na rizike. Realizirana je edukacija sa jednom temom i jednom pojedinačnom edukacijom odgovornosti inspektora.

U 2024. godini poseban akcenat stavljen je na in house edukaciju koja je realizirana za sve inspektore u tri grupe i tri termina. Edukacija je bila usmjerena na temu "Obaveze i odgovornosti inspektora u inspekcijskom postupku", a obuhvatila je nekoliko ključnih podtema uključujući pokretanje i tok inspekcijskog postupka, utvrđivanje činjeničnog stanja i dokazni postupak, sačinjavanje zapisnika, sačinjavanje rješenja ili zaključka, izvršenje rješenja, prekršajni postupak i obaveze inspektora.

Ova edukacija bila je veoma opsežna s ukupno 80 pojedinačnih edukacija koje su pomogle inspektorima da unaprijede svoje vještine i znanje u vezi sa svim fazama inspekcijskog postupka, od pokretanja postupka do izvršenja rješenja.

Druga in house edukacija organizirana je na temu "Softverska rješenja za upravljanje sigurnošću hrane". Edukaciju je realizirala kompanija Kapak d.o.o. koja je specijalizirana za razvoj softverskih rješenja za upravljanje sistemima sigurnosti hrane. Ova edukacija obuhvatila je devet pojedinačnih edukacija pružajući inspektorima relevantna znanja o tehnologijama i alatima koji podržavaju upravljanje sigurnošću hrane s ciljem poboljšanja inspekcijskog nadzora u ovoj oblasti.

Kontinuirani rad na stručnom usavršavanju u Kantonalnoj upravi predstavlja ključnu komponentu za unapređenje efikasnosti, kvaliteta usluga i primjene zakonskih normi. U 2024. godini pored edukacija koje implementira Agencija za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine realizirano je ukupno 80 edukacija koje su pokrivale različite oblasti, a organizirane su od strane brojnih relevantnih institucija uključujući Vijeće Evrope, Direkciju za evropske integracije u Sarajevu, Samostalni sindikat, TPO fondaciju UNIGEM, Kapak d.o.o., San Med, HELP Certifikate. Edukacije su bile usmjerene na ključna pitanja kao što su evropske integracije, sigurnost hrane, prevencija korupcije, primjena propisa, trgovina ljudima, te kontrola infekcija i upotrebe duhanskih proizvoda.

Edukacije u oblasti evropskih integracija bile su od esencijalne važnosti za pripremu Bosne i Hercegovine za pristupanje Evropskoj uniji. U ovoj oblasti realizirano je 12 edukacija, organiziranih od strane Vijeća Evrope i Direkcije za evropske integracije u Sarajevu. Edukacije su obuhvatile ključne teme kao što su jačanje akcije protiv trgovine ljudima, komunikacija u procesu evropskih integracija, usklađivanje zakonodavstva, strateško planiranje za pretpristupnu pomoć Evropske unije, te priprema specifičnih dokumenata za korištenje pretpristupnih fondova Evropske unije. Na primjer, edukacije o jačanju akcije protiv trgovine ljudima u BiH bile su realizirane tri puta, dok su metode, načini i tehnike usklađivanja zakonodavstva obuhvatile samo jednu edukaciju, usmjerenu na pripremu zakonodavstva Bosne i Hercegovine za usklađivanje sa zakonodavstvom Evropske unije.

Rješenjem Vlade Kantona Sarajevo, predstavnik Kantonalne uprave je imenovana za člana Radne grupe za evropske integracije za poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje. Ta radna grupa je u 2024. godini dala svoj doprinos i aktivno učestvovala u svim sastancima, pripremama za održavanje sastanaka odbora i pododbora, te aktivno učestvovala u uspostavi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Evropskoj uniji. Također, bila je angažirana na pripremi dokumenata za diskusiju i drugih dokumenata relevantnih za proces pridruživanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji, te je bila član delegacije Bosne i Hercegovine na osmom sastanku Pododbora za inovacije, informaciono društvo i socijalnu politiku između Evropske unije i Bosne i Hercegovine održanom u Briselu.

Prevenција korupcije bila je ključna tema za jačanje integriteta i odgovornosti u javnoj upravi. Edukacije u ovoj oblasti bile su organizirane tri puta od strane TPO fondacije UNIGEM. Fokus je bio na povezanosti korupcije i rodno zasnovanog nasilja, s posebnim akcentom na prevenciju i suzbijanje korupcije u svim sektorima.

Rješenjem Vlade Kantona Sarajevo, predstavnik Kantonalne uprave imenovana je za člana Koordinacionog tima za borbu protiv trgovine ljudima koji je zasnovan na principu reprezentativnosti svih institucija u Kantonu Sarajevo, a koje u svojoj nadležnosti, ovlaštenjima i djelatnostima poduzimaju aktivnosti koje su u direktnoj ili indirektnoj vezi s borbom protiv trgovine ljudima.

Edukacije u oblasti primjene propisa bile su posebno važne za osiguranje tačne primjene zakonskih odredbi i jačanje pravne zaštite radnika. Ukupno su provedene četiri edukacije na temu kolektivnog pregovaranja i prava radnika organizirane od strane Samostalnog sindikata. Edukacije su obuhvatile i teme poput mobinga na radnom mjestu kroz koje su učesnici naučili kako prepoznati i spriječiti mobing.

Tema trgovine ljudima bila je od posebne važnosti s obzirom na njen rastući globalni značaj. Edukacije u ovoj oblasti obuhvatile su šest edukacija koje su organizovane od strane Vijeća Evrope i Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine. Fokus je bio na edukaciji o trgovini ljudima posredstvom interneta i tehnologije, kao i na edukaciji o trgovini ljudima u svrhu radne eksploatacije. Edukacije su se bavile specifičnim metodama prepoznavanja i borbe protiv trgovine ljudima, te prevencijom korištenja novih tehnologija za trgovinu ljudima.

Pored navedenog u 2024. godini Ured Vijeća/Savjeta Evrope u Sarajevu u cilju jačanja akcije protiv trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini realizirao je edukaciju voditelja obuke za predstavnike policijskih agencija i inspekcije rada, te je jedan inspektor rada certificiran za dalje prenošenje znanja o suzbijanju trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije, odnosno uvršten je na popis certificiranih voditelja obuka projekta. U mjesecu decembru provedena je obuka na ovu temu gdje je kantonalni inspektor rada bio predavač/voditelj postupka.

Edukacije u oblasti kontrole infekcija, s posebnim naglaskom na zakonske regulative i prijavljivanje zaraznih bolesti bile su ključne za jačanje zdravstvene sigurnosti u Bosni i Hercegovini. U ovoj oblasti provedene su tri edukacije koje su organizovane od strane San Med. Edukacije su se fokusirale na usklađivanje sistema prijavljivanja zaraznih bolesti s postojećim zakonodavstvom što je od izuzetne važnosti u kontekstu prevencije širenja infekcija.

XI NAČIN OSTVARIVANJA SARADNJE SA FEDERALNIM ORGANIMA, DRUGIM KANTONIMA, OPĆINAMA, GRADOM SARAJEVOM, OMBUDSMENIMA, NEVLADINIM SEKTOROM I DRUGIM ORGANIMA

Kantonalna uprava ostvaruje kontinuiranu saradnju sa Federalnom upravom za inspeksijske poslove, općinama, nadležnim resornim ministarstvima u Kantonu i Federaciji, sa policijskim i ostalim državnim i drugim službama i organizacijama. U toku godine je bilo postupanja i zajedničkog vršenja

inspekcijskih pregleda sa inspekcijama iz Federalne uprave za inspekcijske poslove, kao i sa inspekcijama iz općina u Kantonu Sarajevo u cilju preduzimanja zajedničkih mjera iz nadležnosti pojedinih inspekcija u otklanjanju određenih nepravilnosti, što će biti nastavljeno i u budućem radu inspektorata.

Inspektorati u redovnom preduzimanju mjera prate stanje u oblasti koju kontrolišu i pored redovnih mjera koje donose u upravnom postupku često preventivno predlažu mjere kojima se unapređuje i poboljšava stanje u pojedinim oblastima. Pored redovnog mjesečnog, kvartalnog i godišnjeg izvještavanja inspektori, u skladu sa Zakonom o inspekcijama Kantona Sarajevo, redovito pismeno obavještavaju stranke o preduzetim mjerama u svakom inspekcijskom nadzoru, a nadležnim organima se blagovremeno dostavljaju potrebne informacije o stanju sa prijedlogom mjera za unapređenje stanja i otklanjanja nedostataka u pojedinim oblastima u kojima inspekcije vrše nadzor i kontrolu. Nadležno resorno Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo se redovito u detaljnim mjesečnim izvještajima informiše o radu inspektorata i stanju u pojedinim oblastima koje nadziru inspektorati.

Inspektorat veterinarske inspekcije Kantonalne uprave je u svakodnevnoj korespondenciji sa nadležnim tijelima u oblasti veterinarstva, Uredom za veterinarstvo BiH, Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, te Ministarstvom privrede Kantona Sarajevo. Saradnja sa svim mjerodavnim veterinarskim tijelima ostvaruje se i kroz Program obuke službenih veterinarata gdje redovno prisustvuju svi inspektori iz Inspektorata.

U 2025. godini po preporukama Evropske unije posebna pažnja će se posvetiti unaprjeđenju horizontalne i vertikalne komunikacije i koordinacije aktivnosti s akcentom na izvještavanje i upravljanje neusklađenostima, kao i održavanje redovnih radnih sastanaka tokom implementacije izrađenih planova kontrole u oblasti hrane i veterinarstva. Nastojat će se uspostaviti bolja saradnja sa nadležnim tijelima i ustanovama iz oblasti zdravstva, posebno u segmentu kontrole zaraznih bolesti zajedničkih za ljude i životinje (zoonoze). Radi zaštite zdravlja ljudi, saradnja sa sektorom zdravstva planira se razvijati kroz koncept "Jedinstvenog zdravlja" u pogledu razmjene informacija o kretanju bolesti, zajedničkom radu na otkrivanju uzroka oboljenja, puta i načina prijenosa bolesti, kao i na određivanju najboljih mjera za kontrolu i praćenje zaraznih bolesti, posebno zoonoze.

Inspektorati Kantonalne uprave tokom 2024. godine sarađivali su sa brojnim organima vlasti iz srodnih oblasti na svim nivoima, uključujući federalni nivo kao što su resorna ministarstva, fondovi i zavodi, uprave, susjedne Kantone, resorna ministarstva, zatim saradnja sa inspekcijama koje nisu u sastavu Kantonalne uprave, Zavodom za izgradnju, Zavodom za planiranje, kao i devet općina na području Kantona Sarajevo. Saradnja se sporadično ostvaruje i sa velikim brojem udruženja, vladinog i nevladinog sektora. Također, kontinuirana je i saradnja sa Kantonalnim javnim komunalnim preduzećem Rad d.o.o. Sarajevo i Kantonalnim javnim komunalnim preduzećem Park d.o.o. Sarajevo, Kantonalnim zavodom za zaštitu kulturno - historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo, Kantonalnom javnom ustanovom za zaštićena prirodna područja, te Ministarstvom za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, Ministarstvom za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.

Odnosi kantonalnih organa uprave i općinskih i gradskih organa uprava zasnivaju se na obavezama koje svaki od tih organa ima u odnosu na izvršavanje kantonalnih zakona i kantonalnih propisa. Saradnja sa ovim organima ostvarena je najčešće kod dostavljanja izvještaja, informacija o primjeni propisa kao i pružanja pomoći u dijelu koji se odnosi na primjenu kantonalnih propisa.

Posebno ističemo dobru saradnju sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo. Saradnja sa ovim organom se ogleda u zajedničkom radu inspektora sa policijskim službenicima Policijskih uprava Kantona Sarajevo i postupanje inspektora po službenim zabilješkama policajaca. Također treba naglasiti da jedan dio inspekcijskih nadzora predstavljaju inspekcijski nadzori sa povećanim

rizikom po sigurnost inspektora, gdje su svoj nesebični doprinos u 2024. godini dali i službenici Jedinice za podršku Kantona Sarajevo i svojim asistencijama na zahtjev Kantonalne uprave uveliko olakšali rad i sprovedene nadzora nad provođenjem propisa.

Inspekcijski nadzori u saradnji sa pripadnicima Policijske uprave odvijale su se na osnovu unaprijed sačinjenog akcionog plana, a često se postupalo i po hitnom postupku. U saradnji sa policijskim službenicima vršene su i pojačane kontrole bespravne prodaje na javnim površinama koje su se vršile u dvije smjene, kao i kontrole ugostiteljskih objekata u noćnim satima.

Uspješna saradnja ostvarena je i sa Direkcijom za robne rezerve Kantona Sarajevo. Naime, prilikom izricanja zaštitne mjere oduzimanja robe koja je predmet prekršaja i uskladištenje i čuvanje iste, moramo istaći da smo od samog početka rada Kantonalne uprave naišli na podršku Direkcije za robne rezerve Kantona Sarajevo.

Pored gore navedenih subjekata sa kojima je ostvarena saradnja intenzivnija u odnosu na druge, a sve zbog djelokruga rada ovog organa, Uprava ima kontinuiranu saradnju sa Ministarstvom za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, Ministarstvom za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, Ministarstvom zdravstva Kantona Sarajevo, Ministarstvom finansija Kantona Sarajevo, Ministarstvom za boračka pitanja Kantona Sarajevo, Uredom za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo, Institucijom ombudsmana za ljudska prava, Kantonalnim tužilaštvom Kantona Sarajevo, Federalnim ministarstvom unutrašnjih poslova, Kantonalnim ministarstvom unutrašnjih poslova, Agencijom za sigurnost hrane, Agencijom za nadzor nad tržištem, Ministarstvom zdravstva Kantona Sarajevo, Federalnim ministarstvom zdravstva i drugim.

Broj: 14-01-30-06771/24
Datum: 29.01.2025. godine



Skupština obezbjeđuje javnost rada blagovremenim, potpunim i objektivnim informisanjem javnosti o svom radu.

Član 111.

Skupština obezbjeđuje svim sredstvima javnog informisanja, pod jednakim uslovima, pristup informacijama kojima raspolaže, omogućava pristup skupštinskim materijalima, izdaje službena saopštenja i organizuje konferencije za štampu.

Pristup informacijama iz prethodnog stava može biti uskraćen samo ako one predstavljaju državnu, vojnu, službenu ili poslovnu tajnu na način propisan zakonom ili drugim propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 112.

Građanima i predstavnicima sredstava javnog informisanja omogućava se slobodan pristup sjednicama Skupštine u za njih posebno rezervisanom prostoru, kako to utvrdi Kolegij i u skladu sa prostornim mogućnostima.

Član 113.

Sjednica ili dio sjednice na kojoj se razmatraju pitanja regulisana stavom 2. člana 111. biće održana bez prisustva sredstava javnog informisanja i zatvorena za javnost.

U slučaju iz prethodnog stava, predsjedavajući je dužan javnosti obrazložiti razloge zatvaranja sjednice Skupštine.

Član 114.

Sjednice komisija Skupštine u pravilu su otvorene za javnost.

Izuzetno, sjednice ili dijelovi sjednica komisija mogu biti zatvoreni za javnost ako se odnose na razmatranje pitanja ili saslušanja vezana za rad predstavnika organa vlasti, stručnjaka ili poslanika/zastupnika posebnih socijalnih interesa.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, predstavnicima sredstava javnog informisanja i građanima biće omogućeno prisustvovanje u skladu sa prostornim mogućnostima.

Član 115.

Gost na sjednicama Skupštine ima pravo da:

- učestvuje u radu Skupštine i u raspravi pred Skupštinom prema odobrenju Kolegija;
- iznosi ekspertsko mišljenje na osnovu odobrenja Kolegija; i
- daje prijedloge Skupštini za rješavanje određenih pitanja na osnovu poziva Skupštine.

Izuzetno, ukoliko se ukaže hitna potreba da gost učestvuje u radu i raspravi pred Skupštinom, Skupština može na sjednici odlučiti da mu se da riječ.

Član 116.

Sekretar Skupštine dužan je organizovati rad Službe Skupštine na način koji omogućava da se brzo i efikasno obrade svi zahtjevi koji su Skupštini upućeni po osnovu Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

VI – AKTA SKUPŠTINE

Opće odredbe o aktima

Član 117.

Skupština donosi Ustav, zakone, budžet i izvještaj o izvršenju budžeta, prostorni plan Kantona, Poslovnik Skupštine, odluke i zaključke, deklaracije, rezolucije, preporuke i smjernice i daje autentična tumačenja zakona ili drugog akta.

Član 118.

Kad Skupština vrši izmjene ili dopune općih akata Skupštine, zakon mijenja ili dopunjuje zakonom, a ostale opće akte, osim zaključka, odlukom.

Zaključak se mijenja ili dopunjuje zaključkom.

Autentično tumačenje se ne može mijenjati ili dopunjavati.

Član 119.

Odluka je skupštinski akt koji se donosi radi izvršavanja ili konkretizacije Ustava, zakona ili drugih općih akata ili njihovih pojedinih dijelova.

Odlukom se odlučuje i o drugim pravima i obavezama Skupštine kada je to Ustavom, zakonom, drugim općim aktom ili ovim poslovníkom određeno.

Član 120.

Zaključkom Skupština odlučuje o svom radu i o radu radnih tijela Skupštine i Službe Skupštine.

Zaključkom Skupština može zauzeti stav o pitanju koje je razmatrala, uključujući utvrđivanje obaveza za Vladu i kantonalne organe uprave u pogledu pripreme zakona ili drugih propisa i općih akata ili vršenja drugih poslova iz njihovog djelokruga.

Radna tijela Skupštine donose zaključke iz svog domena rada.

Član 121.

Deklaracijom se izražava stav Skupštine o političkim pitanjima i drugim bitnim pitanjima od interesa za Kanton, Federaciju Bosne i Hercegovine ili Bosnu i Hercegovinu.

Član 122.

Rezolucijom se utvrđuje političko djelovanje u svim ili pojedinim oblastima iz djelokruga Skupštine.

Rezolucijom se daju i političke smjernice za rad Vlade, kao i drugih kantonalnih organa i organizacija.

Član 123.

Preporukom se izražava mišljenje Skupštine u vezi sa usklađivanjem odnosa i razvijanjem međusobne saradnje organizacija i zajednica o pitanjima od kantonalnog interesa.

Član 124.

Smjernicama se utvrđuju obaveze Vlade i kantonalnih organa uprave u vezi sa politikom izvršavanja zakona i drugih propisa i općih akata, te se usmjerava njihov rad.

Član 125.

Akta donosena na sjednici Skupštine potpisuje predsjedavajući Skupštine.

Član 126.

Izvornikom zakona, odnosno drugog propisa ili općeg akta Skupštine, smatra se onaj tekst zakona odnosno drugog propisa ili općeg akta koji je usvojen na sjednici Skupštine.

(2) U slučajevima održavanja sjednica Vlade na način predviđen u stavu (1) ovog člana pozivi za sjednice se dostavljaju pismenim ili elektronskim putem, a zapisnici sa održanih sjednica vrše se na osnovu elektronske pošte ili online tonskog snimanja. Prilikom održavanja sjednica iz stava (1) ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog poslovnika i osiguravaju potrebne tehničke pretpostavke.

Član 15. (Prisustvo na sjednici Vlade)

(1) Pored Premijera, članova Vlade i sekretara Vlade, sjednici prisustvuju: rukovodilac Službe za protokol i press Kantona Sarajevo, rukovodilac Ureda za zakonodavstvo Kantona Sarajevo, rukovodioci drugih kantonalnih organa, kada se razmatraju propisi i drugi materijali čiji su predlagači, uposlenici Stručne službe Vlade, koji prate sjednice i vrše određene zadatke u vezi sa radom Vlade o čijem prisustvu odlučuje sekretar Vlade.

(2) Premijer može odlučiti da se na sjednicu Vlade pozovu predstavnici predlagača materijala, kao nosioci pripreme i izrade materijala, kao i druga lica čije prisustvo može biti značajno i korisno za raspravu o određenom materijalu, samo za vrijeme razmatranja materijala radi kojeg su i pozvani, bez prava odlučivanja.

Član 16. (Privremena spriječenost)

(1) U slučaju privremene spriječenosti člana Vlade, kada se razmatraju materijali iz nadležnosti ministarstva kojim rukovodi odsutni član Vlade, sjednicama Vlade prisustvuje sekretar tog ministarstva, bez prava glasa.

POGLAVLJE III - DOSTAVLJANJE I FORMA MATERIJALA ZA RAZMATRANJE, UTVRĐIVANJE PRIJEDLOGA ZAKLJUČAKA I DRUGIH AKATA

Odjeljak A. - Način pripreme, forma i dostavljanje materijala

Član 17. (Sadržaj materijala koji se dostavljaju Vladi na razmatranje)

(1) Materijale za razmatranje na sjednici Vlade kantonalni organi uprave i druge kantonalne organizacije i institucije, kao predlagači materijala, uz propratni dopis sa prijedlogom akta Vlade i Skupštine i obrazloženjem, dostavljaju se u formi:

- a) nacрта i prijedloga zakona i drugih propisa i općih akata koje Vlada predlaže Skupštini radi razmatranja i donošenja,
- b) prijedloga uredbe, odluke, rješenja, zaključka i drugih općih i pojedinačnih akata koje donosi Vlada,
- c) programa, planova, analiza, izvještaja i informacija.

(2) Nacrt, odnosno prijedlog zakona koji su obuhvaćeni prijedlogom godišnjeg programa rada Vlade, kao i za zakone koji nisu obuhvaćeni godišnjim programom rada i podzakonske propise, za koje je Vlada odlučila da se provede prethodna procjena shodno Uredbi o procjeni uticaja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 29/22) dostavljaju se sa:

a) obrazloženjem koje sadrži:

- 1) ustavni, odnosno zakonski osnov za donošenje propisa,
- 2) razloge zbog kojih treba donijeti propis i načela na kojima treba da se urede odnosi u odgovarajućoj oblasti,
- 3) objašnjenja pravnih rješenja sadržanih u propisu,

4) mišljenja kantonalnih organa i organizacija, nevladinog sektora i drugih učesnika u raspravi o prednacrtu i nacrtu propisa, koji su konsultovani u toku izrade propisa, sa posebnim osvrtom na mišljenja koja nisu usvojena i razlozima zbog kojih nisu usvojena,

5) finansijska i druga sredstva potrebna za provođenje propisa i način njihovog obezbjeđenja (izvori sredstava),

6) priložene odredbe propisa koji se mijenjaju ili dopunjuju i odredbe propisa koji su pomenuti u preambuli i tekstu propisa i obrazloženju propisa,

7) mišljenje Ekonomsko-socijalnog vijeća za područje Kantona Sarajevo na nacrtu propisa i drugih akata, koji se odnose na oblast ekonomske, socijalne i razvojne politike i ekonomskih i socijalnih prava i interesa zaposlenika i poslodavaca, sa osvrtom na mišljenje, odnosno da li je mišljenje prihvaćeno ili ne, i razlozima zbog kojih nije prihvaćeno;

b) mišljenjem Ureda za zakonodavstvo Vlade, sa stanovišta usklađenosti sa ustavom i pravnim sistemom;

c) mišljenjem Pravobranilaštva Kantona Sarajevo, kada su u pitanju propisi imovinsko-pravnog karaktera;

d) popunjenim obrascima shodno Uredbi o procjeni uticaja propisa.

(3) Nacrt, odnosno prijedlog zakona, odluke Skupštine kojima se provode zakoni, uredbe i odluke Vlade kao opći akti, koji nisu obuhvaćeni prijedlogom godišnjeg programa rada Vlade, odnosno za koje Vlada nije odlučila da se provede prethodna procjena i na koje se ne odnosi Uredba o procjeni uticaja propisa, dostavljaju se sa:

a) obrazloženjem koje sadrži:

1) ustavni, odnosno zakonski osnov za donošenje propisa,

2) razloge zbog kojih treba donijeti propis i načela na kojima treba da se urede odnosi u odgovarajućoj oblasti,

3) objašnjenja pravnih rješenja sadržanih u propisu,

4) mišljenja kantonalnih organa i organizacija, nevladinog sektora i drugih učesnika u raspravi o prednacrtu i nacrtu propisa, koji su konsultovani u toku izrade propisa, sa posebnim osvrtom na mišljenja koja nisu usvojena i razlozima zbog kojih nisu usvojena,

5) finansijska i druga sredstva potrebna za provođenje propisa i način njihovog obezbjeđenja (izvori sredstava),

6) priložene odredbe propisa koji se mijenjaju ili dopunjuju i odredbe propisa koji su pomenuti u preambuli i tekstu propisa i obrazloženju propisa,

7) mišljenje Ekonomsko-socijalnog vijeća za područje Kantona Sarajevo na nacrtu propisa i drugih akata, koji se odnose na oblast ekonomske, socijalne i razvojne politike i ekonomskih i socijalnih prava i interesa zaposlenika i poslodavaca, sa osvrtom na mišljenje, odnosno da li je mišljenje prihvaćeno ili ne, i razlozima zbog kojih nije prihvaćeno;

b) mišljenjem Ureda za zakonodavstvo Vlade, sa stanovišta usklađenosti sa ustavom i pravnim sistemom;

c) mišljenjem Ministarstva pravde i uprave, sa stanovišta usklađenosti sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i drugim pravnim aktima kojima se štite ljudska prava i slobode;

d) mišljenjem, sa prijedlogom Ministarstva finansija o izvorima finansijskih sredstava za provođenje propisa i potrebnim finansijskim sredstvima i Izjavom o fiskalnoj procjeni na obrascu IFP-DA ili obrascu IFP-NE;

e) mišljenjem Pravobranilaštva Kantona Sarajevo, kada su u pitanju propisi imovinsko-pravnog karaktera.

(4) Odluke, rješenja i zaključci, kao pojedinačni akti Vlade, dostavljaju se Stručnoj službi Vlade uz propratni dopis sa obrazloženjem i mišljenjima Pravobranilaštva Kantona Sarajevo i Ministarstva finansija, ukoliko su potrebna, ako se radi o

imovinsko-pravnim odnosima ili zahtjevima za budžetska sredstva.

(5) Izrada i dostavljanje nacrtu i prijedloga propisa i drugih akata iz st. (2) i (3) za razmatranje na sjednici Vlade vrši se na način i po postupku utvrđenom Uredbom o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 50/17 i 2/18 - Ispravka) i njenim kasnijim izmjenama i dopunama.

Član 18.

(Shodna primjena Uredbe na stručne službe koje osniva Vlada)

Stručne službe koje osniva Vlada dužne su, prilikom pripreme i dostavljanja materijala koji se razmatra na sjednici Vlade pridržavati se odredbi Uredbe o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa.

Član 19.

(Izmjene i dopune propisa)

(1) U slučaju kada se predlažu izmjene i dopune propisa, pored ispunjenja uvjeta navedenih u članu 17. ovog poslovnika, u obrazloženju trebaju biti i navedeni konkretni razlozi za izmjene i dopune propisa i problemi koji su nastali u njegovom provođenju.

(2) Uz nacrt, odnosno prijedlog propisa kojim se vrše izmjene i dopune postojećeg propisa, mora se priložiti i tekst odredaba propisa koje se mijenjaju ili dopunjuju.

Odjeljak B. - Planovi, programi, analize, izvještaji, informacije i materijali sa oznakom tajnosti

Član 20.

(Planovi, programi, analize, izvještaji i informacije)

(1) Analizom se, na osnovu detaljnog praćenja i izučavanja pojava i problema u pojedinim oblastima ili o pojedinim pitanjima iz određene oblasti za određeni vremenski period, potpunije ocjenjuje postojeće stanje i ukazuje na uzroke i posljedice takvog stanja. Analiza treba da sadrži prijedlog zaključaka u pogledu preduzimanja potrebnih mjera ili donošenja propisa i općih akata i može biti potkrijepljena odgovarajućim dokumentacionim materijalom.

(2) U izvještaju se prikazuje rad, problemi u radu i rezultati postignuti u određenim oblastima u određenom vremenskom periodu, a naročito u pogledu sprovođenja utvrđene politike i izvršavanja propisa Skupštine i Vlade, kao i sprovođenje smjernica i načelnih stavova ovih organa i daje ocjena postignutih rezultata, a podnosi se u rokovima određenim propisima, programom rada Vlade, po zaključku Vlade ili po inicijativi ministarstava ili drugog kantonalnog organa. Izvještaj se podnosi i radi obavještanja Vlade o izvršenju određenog zadatka. Izvještaj sadrži prijedlog zaključaka i odluke i mišljenja organa i institucija predviđenih pozitivnim propisima kojima je regulisana predmetna oblast.

(3) Informacijom se obavještava Vlada o određenim pitanjima, odnosno problemima i obavezno sadrži podatke koji omogućavaju ocjenu stanja i prijedlog zaključaka. Informaciju koja ne sadrži prijedlog zaključaka, Vlada će primiti na znanje.

(4) Prijedlozi zaključaka, odnosno stavovi dati u materijalima izlažu se u obliku u kome Vlada treba da ih usvoji. Zaključci sadrže prijedlog konkretnih mjera, kao i zadatke ministarstava i drugih kantonalnih organa sa rokovima za njihovo izvršenje. Ako se kao mjera predlaže donošenje propisa, navode se razlozi za donošenje tog propisa, pravni osnov za donošenje propisa i osnovni sadržaj propisa.

(5) U pripremi analiza, izvještaja i informacija predlagač materijala je dužan interresorno usaglasiti stavove o pitanjima koja su od zajedničkog značaja za odlučivanje.

- 4) izreći i naplatiti novčanu kaznu na licu mjesta, ako je za to zakonom ovlašten o čemu se izdaje pisana potvrda;
- 5) podnijeti zahtjev za pokretanje disciplinske odgovornosti, odnosno prekršaja ili gospodarskog prijestupa, odnosno kaznenu prijavu za kazneno djelo ako su povredom zakona ili drugog propisa učinjeni ti prijestupi ili kazneno djelo;
- 6) poduzeti i druge upravne mjere i radnje za koje je posebnim zakonom i drugim propisom ovlašten.

Članak 126.

Upravne i druge mjere iz toč. 1. do 3. i točke 5. članka 125., kao i preventivne mjere iz članka 130. ovoga Zakona, inspektor naređuje donošenjem pisanog rješenja. Temelj za donošenje rješenja predstavlja činjenično stanje navedeno u zapisniku iz odredbe članka 124. ovoga Zakona.

Na rješenje iz stavka 1. ovoga članka, odgovorna osoba kod koje je izvršen inspekcijski nadzor, ima pravo izjaviti žalbu nadležnom organu u roku od osam dana od dana prijama rješenja, ako posebnim zakonom nije određen drugi rok. Žalba se izjavljuje sljedećim organima, i to:

- 1) ako je rješenje donio federalni inspektor - žalba se izjavljuje federalnom ministru čiji je inspektor donio rješenje;
- 2) ako je rješenje donio kantonalni inspektor, a odnosi se na primjenu federalnog zakona - žalba se izjavljuje nadležnom federalnom inspektoru, a ako se rješenje odnosi na primjenu kantonalnog zakona - žalba se izjavljuje kantonalnom ministru čiji je inspektor donio rješenje;
- 3) ako je rješenje donio općinski ili gradski inspektor, a odnosi se na primjenu federalnog zakona - žalba se izjavljuje nadležnom federalnom inspektoru, a ako se rješenje odnosi na primjenu kantonalnog zakona - žalba se izjavljuje nadležnom kantonalnom inspektoru, a ako se rješenje odnosi na primjenu općinskog, odnosno gradskog propisa - žalba se izjavljuje općinskom, odnosno gradskom organu određenom statutom ili propisom općinskog, odnosno gradskog vijeća.

Rješenje po žalbi mora se donijeti najkasnije u roku od 15 dana od dana prijama žalbe.

Rješenje doneseno po žalbi iz stavka 2. ovoga članka je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnoga suda, sukladno zakonu.

Članak 127.

Pravna osoba s javnim ovlastima, odnosno organ uprave i upravna organizacija kod kojih je izvršen inspekcijski nadzor, obvezni su postupiti po rješenju inspektora iz članka 126. ovoga Zakona.

Članak 128.

Inspektor je obavezan pratiti provedbu upravnih mjera koje je naložio rješenjem, pa ako utvrdi da se naređene mjere ne provode na način i u roku kako je rješenjem određeno, obavezan je podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, kao i poduzeti druge mjere za koje je zakonom ovlašten.

Ako inspektor ne može osigurati provedbu upravnih mjera u smislu stavka 1. ovoga članka, obavezan je o tome bez odlaganja pisano obavijestiti rukovoditelja organa uprave kojem pripada taj inspektor, koji je obavezan podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ako to nije učinio inspektor i poduzeti druge mjere radi osiguranja provedbe naloženih mjera.

Članak 129.

Inspektor može privremeno oduzeti dokumente i predmete koji u disciplinskom, odnosno prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz, o čemu je dužan izdati pisanu potvrdu.

Članak 130.

Inspektor je dužan poduzimati i odgovarajuće preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provedbi zakona i drugih propisa čije izvršenje nadzire, i u tom cilju ima pravo upozoriti fizičke i pravne osobe na obveze iz propisa, ukazati na štetne posljedice, koje mogu nastati i predložiti mjere za otklanjanje njihovih uzroka i druge mjere za koje cijeni da su potrebne, a fizičke i

pravne osobe su dužne postupiti po danim preventivnim mjerama inspektora.

Preventivne mjere iz stavka 1. ovoga članka naređuju se rješenjem.

Članak 131.

O svim izvršenim inspekcijskim pregledima i poduzetim upravnim mjerama iz čl. 125. i 130. ovoga Zakona, inspektor je dužan voditi evidenciju.

Federalni ministri, svaki u oblasti iz svoje nadležnosti, propisuju sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 132.

Inspekcija je dužna najmanje jednom godišnje podnijeti pisano izvješće o izvršenim inspekcijskim pregledima, o nadenom stanju, pojavama i problemima i o poduzetim mjerama s prijedlogom mjera koje bi trebalo poduzeti za otklanjanje utvrđenog nezakonitog ponašanja. U izvješću se obvezno moraju obraditi vidovi i načini kršenja zakona i drugih propisa, nedostaci u propisima i predložiti u kojem bi pravcu trebalo mijenjati pojedina zakonska rješenja.

Izvješće iz stavka 1. ovoga članka, podnosi se sljedećim organima, i to:

- 1) federalna inspekcija izvješće podnosi Vladi Federacije i Parlamentu Federacije;
- 2) kantonalna inspekcija izvješće podnosi vladi kantona i skupštini kantona;
- 3) općinska, odnosno gradska inspekcija izvješće podnosi općinskom načelniku, odnosno gradonačelniku i općinskom, odnosno gradskom vijeću.

2. Odnos federalne inspekcije prema kantonalnoj i općinskoj inspekciji

Članak 133.

Federalna inspekcija surađuje s kantonalnom inspekcijom i pruža joj potrebnu stručnu pomoć u svim pitanjima od zajedničkog interesa.

Suradnja i stručna pomoć iz stavka 1. ovoga članka, obvezno se ostvaruje u onim pitanjima u kojima je federalnim zakonom predviđeno da određene poslove inspekcijskog nadzora na sprovođenju federalnog zakona vrši kantonalna inspekcija.

U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka, federalna inspekcija ima pravo kantonalnoj inspekciji davati naloge, upute i instrukcije o načinu vršenja inspekcijskog nadzora, a kantonalna inspekcija je dužna postupiti po zahtjevima federalne inspekcije i obavijestiti je o poduzetim mjerama.

Članak 134.

Ako federalna inspekcija utvrdi da kantonalna inspekcija ne vrši ili nepravilno vrši inspekcijski nadzor iz stavka 2. članka 133. ovoga Zakona, u tom slučaju federalna inspekcija je obavezna o tome upoznati vladu kantona i tražiti poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi kantonalna inspekcija vršila taj nadzor, a do početka rada kantonalne inspekcije, taj inspekcijski nadzor vršit će federalna inspekcija.

Troškovi nastali vršenjem inspekcijskog nadzora od strane federalne inspekcije iz stavka 1. ovoga članka, padaju na teret kantonalnog organa uprave u čiju nadležnost spada taj inspekcijski nadzor.

Članak 135.

Odredbe čl. 133. i 134. ovoga Zakona, analogno se primjenjuju i na odnose federalne inspekcije prema općinskoj, odnosno gradskoj inspekciji u slučajevima kada je federalnim zakonom općinska, odnosno gradska inspekcija ovlaštena vršiti određene poslove inspekcijskog nadzora nad sprovođenjem federalnog zakona.

Članak 136.

Odredbe čl. 133. i 134. ovoga Zakona, analogno se primjenjuju i na odnose kantonalne inspekcije prema općinskoj, odnosno gradskoj inspekciji, a posebno u pitanjima u kojima je općinska, odnosno gradska inspekcija kantonalnim zakonom ovlaštena vršiti određene poslove inspekcijskog nadzora nad sprovođenjem kantonalnog zakona.

VII**(Podnošenje izvještaja o radu kantonalnog organa)**

Rukovodilac kantonalnog organa podnosi godišnji izvještaj o radu zaključno sa 31. decembrom tekuće godine i dostavlja ga sekretaru Vlade, najkasnije do 31. januara naredne godine za prethodnu godinu.

VIII**(Sastavni dijelovi izvještaja o radu Vlade)**

Izvještaj o radu Vlade se sastoji od:

I - Uvodnog dijela

Ovaj dio sadrži izvještaj o izvršenju ciljeva i zadataka koji proizilaze iz nadležnosti Skupštine i Vlade i kantonalnih organa, utvrđene Ustavom, zakonom i drugim propisima, kratak osvrt realiziranih strateških ciljeva Vlade, odnosno daje sažet pregled aktivnosti Vlade u smislu broja održanih sjednica, broja razmatranih i usvojenih tačaka dnevnog reda, planiranih i realiziranih mjera i dr.

U ovom dijelu potrebno je dati osvrt na najznačajnije realizirane aktivnosti planirane programom rada iz prethodne godine sa kratkim uvodnim napomenama i objašnjenjima stepena izvršenja i poštivanja rokova aktivnosti definisanih u akcionom planu godišnjeg programa rada Vlade.

II - Saziva Vlade u izvještajnom periodu

U ovom dijelu u izvještajnom periodu daje se osvrt na saziv Vlade, navode eventualne izmjene u sazivu Vlade u odnosu na prethodni izvještajni period i daje pregled saziva Vlade navodeći funkciju, ime i prezime i period obnašanja funkcije.

III - Programskog dijela

U okviru Programskog dijela godišnjeg izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo daje se sažet pregled programskih dijelova izvještaja o radu kantonalnog organa prema resornim oblastima.

IV - Normativnog dijela

Ovaj dio sadrži programirane propise - nacрте i prijedloge zakona i drugih propisa koje je donijela:

A. Skupština i

B. Vlada (iskazane po oblastima i po navedenom redoslijedu), i neprogramirane propise (nacрте i prijedloge zakona i drugih propisa) koje je donijela:

A. Skupština i

B. Vlada (iskazane po oblastima i po navedenom redoslijedu):

V - Tematskog dijela

Sadrži programirane poslove i zadatke na provođenju zakona i utvrđene politike, sistematizovane po oblastima a koji se izrađuju u obliku izvještaja, programa, analiza i informacija i dr. onako kako je utvrđeno programom rada Skupštine i Vlade (programirani poslovi), kao i poslove i zadatke koji su izvršeni, a nisu bili predviđeni navedenim programom rada. i to iz nadležnosti Skupštine i Vlade (neprogramirani poslovi).

VI - Kapitalnih projekata

Poseban dio godišnjeg izvještaja o radu Vlade čini opisan prikaz kapitalnih projekata u godini za koju se izrađuje izvještaj o radu sa naznakom faze realizacije i iznosa sredstava.

VII - Ocjene stanja i postignutih rezultata

Sadrži opisni i analitički prikaz učinkovitosti u pogledu provođenja utvrđene politike i izvršavanja propisa Skupštine i Vlade, kao i provođenje smjernica i načelnih stavova ovih organa i prijedlog mjera koje je neophodno preduzeti.

VIII - Programska orijentacija

Sadrži programsku orijentaciju za naredni period i dugoročnu projekciju razvoja u oblasti. sa naznakom projekata kojima će Vlada posvetiti posebnu pažnju.

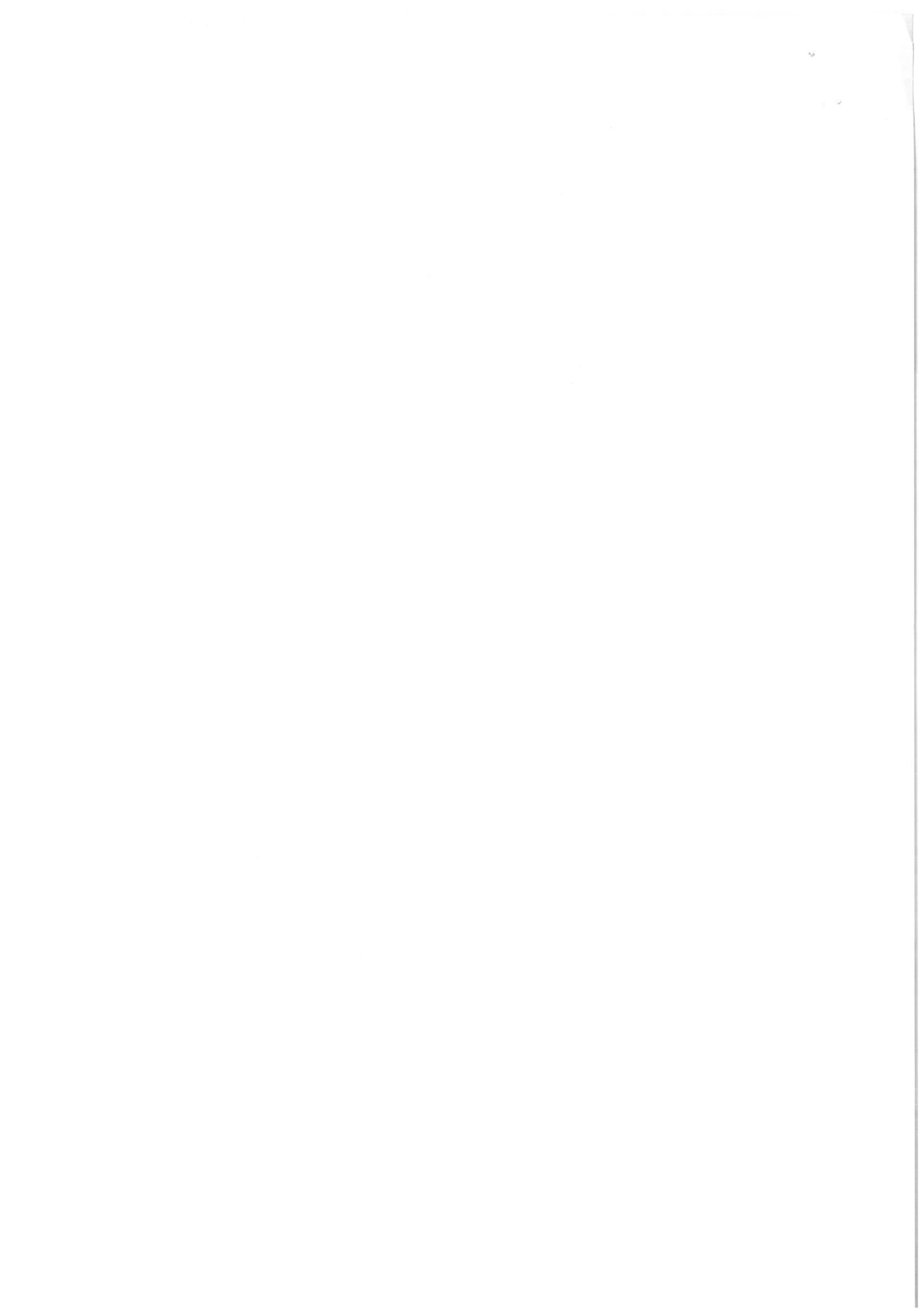
IX**(Sastavni dijelovi izvještaja o radu kantonalnog organa)**

Izvještaj o radu kantonalnog organa sadrži sljedeće dijelove:

I - Uvodni dio

Uvodni dio sadrži kratak pregled realiziranih aktivnosti planiranih programom rada iz prethodne godine sa kratkim uvodnim napomenama i objašnjenjima stepena izvršenja i poštivanja rokova.

II - Programski dio



VI - SEKRETAR VLADE KANTONA

Član 25

Sekretar Vlade Kantona prema uputstvima premijera i Vlade u skladu sa Poslovníkom, stara se o pripremanju sjednice Vlade i dostavljanju materijala potrebnih za rad Vlade i njenih radnih tijela, pomaže premijeru u vršenju njegovih prava i dužnosti u vezi sa organizacijom i pripremanjem sjednica Vlade i izvršavanju zaključaka Vlade, obezbjeđuje radnim tijelima Vlade pomoć i saradnju stručnih i drugih službi i vrši i druge poslove u vezi s radom Vlade koje mu povjeri premijer.

Sekretar Vlade je naredbodavac za izvršenje finansijskog plana Vlade.

VII - AKTA VLADE KANTONA

Član 26

Vlada Kantona u ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih ustavom donosi uredbe, odluke, rješenja i zaključke.

Član 27

Izuzetno za vrijeme trajanja ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti kada postoji objektivna nemogućnost da se sazove Skupština Kantona, Vlada može donositi i propise iz nadležnosti Skupštine Kantona.

Propisima iz stava 1. ovog člana ne mogu se staviti van snage prava i slobode utvrđene ustavom i drugim propisima.

Propise iz stava 1. ovog člana Vlada će dostaviti Skupštini na potvrdu čim ona bude u mogućnosti da se sastane.

Član 28

Uredbom se uređuju najvažnija pitanja iz nadležnosti Vlade Kantona, bliže uređuju odnosi za provođenje zakona, obrazuju stručne i druge službe Vlade Kantona i utvrđuju načela za unutrašnju organizaciju organa uprave Kantona.

Odlukom se uređuju pojedina pitanja ili propisuju mjere Vlade Kantona, daje saglasnost ili potvrđuju akta drugih organa ili organizacija i odlučuje o drugim pitanjima o kojima se ne odlučuje uredbom.

Rješenjem se odlučuje o imenovanjima i razrješenjima, kao i o drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Vlade Kantona.

Zaključkom se utvrđuju stavovi o pitanjima od značaja za provođenje utvrđene politike, uređuju unutrašnji odnosi u Vladi Kantona i određuju zadaci organima uprave i službama, kao i radnim tijelima Vlade Kantona. Zaključkom se odlučuje i u drugim slučajevima u kojima se ne donose druga akta.

Član 29

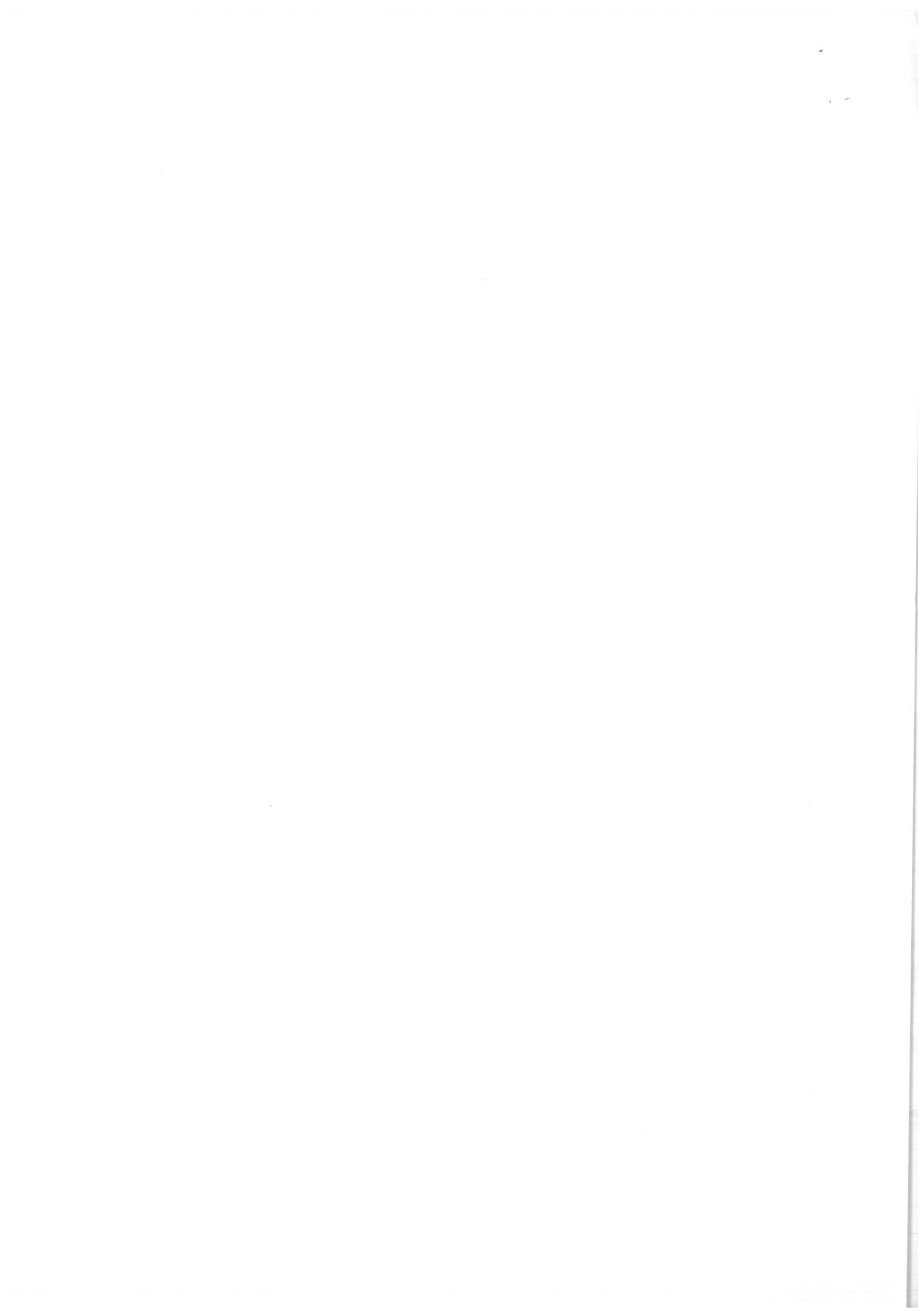
Uredbe i odluke Vlade Kantona objavljuju se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a ostali akti Vlade ako je to u njima navedeno.

VIII - JAVNOST RADA VLADE KANTONA

Član 30

Javnost rada Vlade Kantona obezbjeđuje se u skladu sa zakonom kojim se reguliše sloboda pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

IX - STRUČNE I DRUGE SLUŽBE KANTONA



Organi uprave i upravne organizacije na svim nivoima vlasti odgovorni su za svoj rad i stanje u oblasti za koju su osnovani sljedećim organima i to:

- 1) federalni organi uprave i upravne organizacije odgovorni su Vladi Federacije;
- 2) kantonalni organi uprave i upravne organizacije odgovorni su vladi kantona;
- 3) općinski organi uprave i upravne organizacije odgovorni su općinskom načelniku;
- 4) gradski organi uprave i upravne organizacije odgovorni su gradonačelniku.

Član 93.

Izvršni organi vlasti na svim nivoima vlasti imaju pravo razmatrati rad organa uprave i upravnih organizacija, ispitivati stanje u oblasti iz njihove nadležnosti i pokretati postupak za smjenjivanje rukovodioca organa uprave i upravne organizacije ako ocijene da ti organi i organizacije ne izvršavaju pravilno i na zakonom predviđen način poslove iz svoje nadležnosti i da su zbog toga nastale, ili mogu nastati štetne posljedice po prava i dužnosti građana, pravnih lica i drugih subjekata, ili posljedice za javne interese.

Razmatranje rada organa uprave i upravnih organizacija u smislu stava 1. ovog člana vrše sljedeći organi, i to:

- 1) Vlada Federacije za federalne organe uprave i upravne organizacije;
- 2) vlada kantona za kantonalne organe uprave i upravne organizacije;
- 3) općinski načelnik za općinske organe uprave i upravne organizacije;
- 4) gradonačelnik za gradske organe uprave i upravne organizacije.

Raspravu o odgovornosti kantonalnog, ili općinskog, ili gradskog organa uprave i prijedlog za smjenjivanje rukovodioca kantonalnog, općinskog i gradskog organa uprave ili upravne organizacije kod organa iz tač. od 2. do 4. stav 1. ovog člana, ima pravo dati inicijativu i Vlada Federacije kada nadležni federalni organ uprave ili upravna organizacija utvrdi da nadležni kantonalni, ili općinski, ili gradski organ uprave ili upravna organizacija ne vrše, ili nepravilno vrše poslove državne uprave koji su federalnim zakonom povjereni na vršenje tim organima uprave ili upravnim organizacijama.

Član 94.

Ako kanton, ili općina, ili grad svojim propisom nisu regulirali određenu upravnu oblast koja se, prema Ustavu Federacije, nalazi u nadležnosti kantona, ili općine, ili grada, a pitanja iz te oblasti odnose se na ostvarivanje prava i sloboda građana utvrđenih u Ustavu Federacije i u međunarodnim dokumentima u Aneksu, Vlada Federacije ima pravo inicirati da vlada kantona, odnosno općinski načelnik, odnosno gradonačelnik preduzmu konkretne mjere za rješavanje tog pitanja.

Član 95.

Organi uprave i upravne organizacije obavezni su organima vlasti iz člana 92. ovog Zakona dostavljati godišnje izvještaje o svom radu, a prema potrebi i češće, kao i izvještaj o stanju u oblastima iz njihove nadležnosti, te informacije, obavještenja, podatke, spise i drugu dokumentaciju koji su potrebni za rad izvršnih organa vlasti.



- 4) izreći i naplatiti novčanu kaznu na licu mjesta, ako je za to zakonom ovlašten o čemu se izdaje pisana potvrda;
- 5) podnijeti zahtjev za pokretanje disciplinske odgovornosti, odnosno prekršaja ili gospodarskog prijestupa, odnosno kaznenu prijavu za kazneno djelo ako su povredom zakona ili drugog propisa učinjeni ti prijestupi ili kazneno djelo;
- 6) poduzeti i druge upravne mjere i radnje za koje je posebnim zakonom i drugim propisom ovlašten.

Članak 126.

Upravne i druge mjere iz toč. 1. do 3. i točke 5. članka 125., kao i preventivne mjere iz članka 130. ovoga Zakona, inspektor naređuje donošenjem pisanog rješenja. Temelj za donošenje rješenja predstavlja činjenično stanje navedeno u zapisniku iz odredbe članka 124. ovoga Zakona.

Na rješenje iz stavka 1. ovoga članka, odgovorna osoba kod koje je izvršen inspekcijski nadzor, ima pravo izjaviti žalbu nadležnom organu u roku od osam dana od dana prijama rješenja, ako posebnim zakonom nije određen drugi rok. Žalba se izjavljuje sljedećim organima, i to:

- 1) ako je rješenje donio federalni inspektor - žalba se izjavljuje federalnom ministru čiji je inspektor donio rješenje;
- 2) ako je rješenje donio kantonalni inspektor, a odnosi se na primjenu federalnog zakona - žalba se izjavljuje nadležnom federalnom inspektoru, a ako se rješenje odnosi na primjenu kantonalnog zakona - žalba se izjavljuje kantonalnom ministru čiji je inspektor donio rješenje;
- 3) ako je rješenje donio općinski ili gradski inspektor, a odnosi se na primjenu federalnog zakona - žalba se izjavljuje nadležnom federalnom inspektoru, a ako se rješenje odnosi na primjenu kantonalnog zakona - žalba se izjavljuje nadležnom kantonalnom inspektoru, a ako se rješenje odnosi na primjenu općinskog, odnosno gradskog propisa - žalba se izjavljuje općinskom, odnosno gradskom organu određenom statutom ili propisom općinskog, odnosno gradskog vijeća.

Rješenje po žalbi mora se donijeti najkasnije u roku od 15 dana od dana prijama žalbe.

Rješenje doneseno po žalbi iz stavka 2. ovoga članka je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, sukladno zakonu.

Članak 127.

Pravna osoba s javnim ovlastima, odnosno organ uprave i upravna organizacija kod kojih je izvršen inspekcijski nadzor, obvezni su postupiti po rješenju inspektora iz članka 126. ovoga Zakona.

Članak 128.

Inspektor je obavezan pratiti provedbu upravnih mjera koje je naložio rješenjem, pa ako utvrdi da se naredene mjere ne provode na način i u roku kako je rješenjem određeno, obavezan je podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, kao i poduzeti druge mjere za koje je zakonom ovlašten.

Ako inspektor ne može osigurati provedbu upravnih mjera u smislu stavka 1. ovoga članka, obavezan je o tome bez odlaganja pisano obavijestiti rukovoditelja organa uprave kojem pripada taj inspektor, koji je obavezan podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ako to nije učinio inspektor i poduzeti druge mjere radi osiguranja provedbe naloženih mjera.

Članak 129.

Inspektor može privremeno oduzeti dokumente i predmete koji u disciplinskom, odnosno prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz, o čemu je dužan izdati pisanu potvrdu.

Članak 130.

Inspektor je dužan poduzimati i odgovarajuće preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provedbi zakona i drugih propisa čije izvršenje nadzire, i u tom cilju ima pravo upozoriti fizičke i pravne osobe na obveze iz propisa, ukazati na štetne posljedice, koje mogu nastati i predložiti mjere za otklanjanje njihovih uzroka i druge mjere za koje cijeni da su potrebne, a fizičke i

pravne osobe su dužne postupiti po danim preventivnim mjerama inspektora.

Preventivne mjere iz stavka 1. ovoga članka naređuju se rješenjem.

Članak 131.

O svim izvršenim inspekcijskim pregledima i poduzetim upravnim mjerama iz čl. 125. i 130. ovoga Zakona, inspektor je dužan voditi evidenciju.

Federalni ministri, svaki u oblasti iz svoje nadležnosti, propisuju sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 132.

Inspekcija je dužna najmanje jednom godišnje podnijeti pisano izvješće o izvršenim inspekcijskim pregledima, o nađenom stanju, pojavama i problemima i o poduzetim mjerama s prijedlogom mjera koje bi trebalo poduzeti za otklanjanje utvrđenog nezakonitog ponašanja. U izvješću se obvezno moraju obraditi vidovi i načini kršenja zakona i drugih propisa, nedostaci u propisima i predložiti u kojem bi pravcu trebalo mijenjati pojedina zakonska rješenja.

Izvješće iz stavka 1. ovoga članka, podnosi se sljedećim organima, i to:

- 1) federalna inspekcija izvješće podnosi Vladi Federacije i Parlamentu Federacije;
- 2) kantonalna inspekcija izvješće podnosi vladi kantona i skupštini kantona;
- 3) općinska, odnosno gradska inspekcija izvješće podnosi općinskom načelniku, odnosno gradonačelniku i općinskom, odnosno gradskom vijeću.

2. Odnos federalne inspekcije prema kantonalnoj i općinskoj inspekciji

Članak 133.

Federalna inspekcija surađuje s kantonalnom inspekcijom i pruža joj potrebnu stručnu pomoć u svim pitanjima od zajedničkog interesa.

Suradnja i stručna pomoć iz stavka 1. ovoga članka, obvezno se ostvaruje u onim pitanjima u kojima je federalnim zakonom predviđeno da određene poslove inspekcijskog nadzora na sprovođenju federalnog zakona vrši kantonalna inspekcija.

U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka, federalna inspekcija ima pravo kantonalnoj inspekciji davati naloge, upute i instrukcije o načinu vršenja inspekcijskog nadzora, a kantonalna inspekcija je dužna postupiti po zahtjevima federalne inspekcije i obavijestiti je o poduzetim mjerama.

Članak 134.

Ako federalna inspekcija utvrdi da kantonalna inspekcija ne vrši ili nepravilno vrši inspekcijski nadzor iz stavka 2. članka 133. ovoga Zakona, u tom slučaju federalna inspekcija je obavezna o tome upoznati vladu kantona i tražiti poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi kantonalna inspekcija vršila taj nadzor, a do početka rada kantonalne inspekcije, taj inspekcijski nadzor vršit će federalna inspekcija.

Troškovi nastali vršenjem inspekcijskog nadzora od strane federalne inspekcije iz stavka 1. ovoga članka, padaju na teret kantonalnog organa uprave u čiju nadležnost spada taj inspekcijski nadzor.

Članak 135.

Odredbe čl. 133. i 134. ovoga Zakona, analogno se primjenjuju i na odnose federalne inspekcije prema općinskoj, odnosno gradskoj inspekciji u slučajevima kada je federalnim zakonom općinska, odnosno gradska inspekcija ovlaštena vršiti određene poslove inspekcijskog nadzora nad sprovođenjem federalnog zakona.

Članak 136.

Odredbe čl. 133. i 134. ovoga Zakona, analogno se primjenjuju i na odnose kantonalne inspekcije prema općinskoj, odnosno gradskoj inspekciji, a posebno u pitanjima u kojima je općinska, odnosno gradska inspekcija kantonalnim zakonom ovlaštena vršiti određene poslove inspekcijskog nadzora nad sprovođenjem kantonalnog zakona.

Kantonalna uprava je samostalna kantonalna uprava.

Član 12

(Poslovi Kantonalne uprave)

Kantonalna uprava obavlja slijedeće poslove:

- a) inspekcijske poslove iz nadležnosti kantonalnih inspekcija koje su organizovane u njenom sastavu;
- b) zaprima prijave, pritužbe i pisane zahtjeve od pravnih i fizičkih lica, te ih dalje prosljeđuje nadležnoj inspekciji na postupanje;
- c) prati stanje u upravnim oblastima za koje je nadležna i poduzima upravne i druge mjere u vršenju inspekcijskog nadzora;
- d) prati stanje u oblasti inspekcijskog nadzora i podnosi izvještaj o radu Vladi Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada Kantona) kao i posebne izvještaje kada se za to ukaže potreba;
- e) donosi programe i planove vršenja inspekcijskog nadzora;
- f) vodi evidenciju o svim subjektima nadzora;
- g) vodi evidenciju o izvršenim inspekcijskim nadzorima i o radu svakog kantonalnog inspektora;
- h) vodi evidenciju o službenim iskaznicama kantonalnih inspektora;
- i) donosi program stručne obuke inspektora i drugih državnih službenika i namještenika Kantonalne uprave;
- j) učestvuje u stručnoj pripremi kantonalnih propisa nad kojim inspekcijski nadzor vrši kantonalna inspekcija, po potrebi;
- k) ostvaruje saradnju sa nadležnim organima u Bosni i Hercegovini, Federaciji Bosne i Hercegovine i Kantonu;
- l) obavlja inspekcijski nadzor po ovlaštenju direktora uprave za inspekcijske poslove;
- m) obavlja i druge upravne i stručne poslove određene zakonima i drugim propisima.

Član 13

(Djelokrug rada)

Djelokrug rada kantonalnih inspekcija utvrđen je propisima Bosne i Hercegovine, federalnim i kantonalnim propisima u dijelu u kojima je regulisana nadležnost kantonalnih inspekcija za određenu upravnu oblast.

Član 14

(Planiranje i izvještaji o inspekcijskom nadzoru)

- (1) Kantonalna uprava donosi godišnji program rada i mjesečne planove rada o obavljanju inspekcijskog nadzora.
- (2) Program i plan vršenja inspekcijskog nadzora sadrži vrstu inspekcijskog nadzora po upravnim oblastima.
- (3) Planovi o vršenju inspekcijskog nadzora su službena tajna.
- (4) Pri izradi godišnjih programa i planova za narednu godinu traži se mišljenje ministarstva iz odgovarajućih upravnih oblasti i kompetentnih nadležnih organa i tijela na nivou Kantona Sarajevo. Tražena mišljenja se trebaju dostaviti najkasnije do 30. 09. tekuće godine. Ako ministarstva i kompetentni nadležni organi i tijela ne dostave mišljenje do spomenutog roka, smatrat će se da nemaju primjedbi, ni prijedloga.

- (5) O stanju u oblastima iz svoje nadležnosti Kantonalna uprava podnosi izvještaje Vladi Kantona najmanje jednom godišnje.
- (6) Kod izrade programa i planova posebno se mora voditi računa, gdje god je to moguće, da se inspekcijski nadzor vrši putem mješovitih inspekcijskih timova ovisno od oblasti inspekcijskog nadzora i subjekta nadzora.
- (7) Direktor Kantonalne uprave u određenim slučajevima donosi poseban program inspekcijskog nadzora za određene vanredne situacije.
- (8) Prema posebnom programu iz stava (7) ovog člana, inspekcijski nadzor u određenoj oblasti ili ciljanoj grupi subjekata nadzora bit će javan i promovirat će se putem medija, ili na drugi prikladan način sa ciljem da djeluje edukativno kod subjekata nadzora kao i na pripremu tog subjekta za inspekcijsku kontrolu.
- (9) Glavni kantonalni inspektor podnosi mjesečni izvještaj direktoru Kantonalne uprave, a direktor resornom kantonalnom ministarstvu iz odgovarajuće upravne oblasti.
- (10) Inspektor je dužan dostaviti mjesečni i godišnji izvještaj o svom radu glavnom inspektoru koji služi za izradu mjesečnog i godišnjeg izvještaja.
- (11) Sadržaj izvještaja o radu inspektora propisuje direktor Kantonalne uprave.

Član 15

(Normativi za vršenje inspekcijskog nadzora)

Direktor Kantonalne uprave utvrđuje normative (broj inspekcijskih nadzora u određenom vremenskom periodu) vršenja inspekcijskog nadzora iz nadležnosti kantonalnih inspekcija u sastavu Kantonalne uprave donošenjem Pravilnika o utvrđivanju normativa u saradnji sa glavnim inspektorima.

Član 16

(Evidencije o inspekcijskom nadzoru)

- (1) Kantonalna uprava vodi evidenciju o inspekcijskom nadzoru za sve inspekcije u svom sastavu.
- (2) O svim izvršenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama inspektor je dužan voditi evidenciju.
- (3) Direktor Kantonalne uprave donijet će Pravilnik o elektronskom vođenju sadržaju obrasca - knjige evidencije o inspekcijskom nadzoru, kojim će se regulisati prezentiranje podataka o inspekcijskom nadzoru, izrečenim kaznama i upravnim mjerama kod subjekta nadzora.

Odjeljak A. Nadležnost kantonalne inspekcije

Član 17

(Nadležnost kantonalne inspekcije)

Kantonalna inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad primjenom propisa u okviru nadležnosti utvrđenih propisima Bosne i Hercegovine, federalnim propisima i propisima kantona kojima je utvrđena nadležnost kantonalnih inspekcija za vršenje inspekcijskog nadzora kao i drugim propisima.

Član 18

(Vršenje inspekcijskog nadzora po ovlaštenju direktora Kantonalne uprave)

Kada je potrebno hitno izvršiti inspekcijski nadzor radi zaštite javnog interesa, direktor Kantonalne uprave rješenjem može ovlastiti inspektora iz jedne upravne oblasti da izvrši inspekcijski nadzor iz druge upravne oblasti dok traje potreba za istim.

U poslovima iz nadležnosti kantonalne uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije koje se nalaze u sastavu kantonalnog ministarstva, ministar donosi podzakonske propise i opše akte za izvršavanje kantonalnih zakona iz tih oblasti i vrši upravni nadzor nad radom te uprave, odnosno organizacije, u skladu sa zakonom.

Član 4

(Odgovornost direktora kantonalne uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije)

Direktor kantonalne uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije za svoj rad i rad uprave, odnosno upravne organizacije kojom rukovodi odgovoran je i to:

- a) direktor samostalne kantonalne uprave, odnosno samostalne kantonalne upravne organizacije - Vladi Kantona;
- b) direktor kantonalne uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije u sastavu kantonalnog ministarstva - ministru i Vladi Kantona.

Član 5

(Proporcionalna zastupljenost)

- (1) U kantonalnim ministarstvima, kantonalnim upravama i kantonalnim upravnim organizacijama osigurava se proporcionalna zastupljenost konstitutivnih naroda i Ostalih, u skladu s Amandmanom XIX (član 11a.) Ustava Kantona Sarajevo, kao i ravnopravna zastupljenost spolova.
- (2) Gramatička terminologija korištenja muškog roda u ovom zakonu podrazumijeva uključivanje oba roda.

POGLAVLJE II - KANTONALNI ORGANI UPRAVE

Odjeljak A - Kantonalna ministarstva

Član 6

(Kantonalna ministarstva)

Kantonalna ministarstva su:

- a) Ministarstvo pravde i uprave,
- b) Ministarstvo zdravstva,
- c) Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša,
- d) Ministarstvo saobraćaja,
- e) Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice,
- f) Ministarstvo unutrašnjih poslova,
- g) Ministarstvo privrede,
- h) Ministarstvo za odgoj i obrazovanje,
- i) Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade,
- j) Ministarstvo kulture i sporta,
- k) Ministarstvo finansija i
- l) Ministarstvo za boračka pitanja.

